



**Перечень профессий
в нефтегазовой отрасли
Республики Казахстан,
сгруппированных
по видам трудовой
деятельности и областям
профессиональной
деятельности**

Астана 2015



«Перечень профессий в нефтегазовой отрасли Республики Казахстан, сгруппированных по видам трудовой деятельности и областям профессиональной деятельности» (далее – Перечень профессий (должностей) подготовлен ОЮЛ «Казахстанская ассоциация организаций нефтегазового и энергетического комплекса «KAZENERGY» (далее – Ассоциация KAZENERGY).

Целью формирования Перечня профессий (должностей) является систематизация и структурирование профильных профессий (должностей) в нефтегазовой отрасли по основным группам и подгруппам профессиональной деятельности.

Спонсор проекта: АО «Мангыстаунайгаз»



МАҢҒЫСТАУМҰНАЙГАЗ
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

Консультант проекта: ТОО «Казахский научно-исследовательский институт труда»



Перечень профессий (должностей) не является отчетным документом. Выводы и аргументы, приведенные в Перечне профессий (должностей), могут не совпадать с мнением членов Ассоциации KAZENERGY, а также позицией государственных органов Республики Казахстан.

Перечень профессий (должностей) является интеллектуальной собственностью Ассоциации KAZENERGY. Запрещается любое заимствование, изменение и переработка материалов Перечня профессий (должностей). Использование материалов Перечня профессий (должностей) допускается с обязательным указанием источника.

Ассоциация KAZENERGY, Республика Казахстан, 010000,
город Астана, проспект Кабанбай батыра, 17.

Тел.: +7/7172/ 790 175

Факс: +7/7172/ 790 182

www.kazenergy.com

ОБОЗНАЧЕНИЯ И СОКРАЩЕНИЯ

Exxon Mobil	Exxon Mobil Kazakhstan inc.
АВП	Аварийно-восстановительный пункт
АНПЗ	ТОО «Атырауский нефтеперерабатывающий завод»
АО КТО	Акционерное общество «КазТрансОйл»
АО НК КМГ	Акционерное общество «Национальная компания «КазМунайГаз»
ЕТКС	Единый тарифно-квалификационный справочник работ и профессий рабочих
КПО	«Карачаганак Петролеум Оперейтинг Б.В.» Казахстанский филиал
КС	Квалификационный справочник должностей руководителей, специалистов и других служащих
ОКПДТР	Общесоюзный классификатор профессий рабочих, должностей служащих и тарифных разрядов
ПНХЗ	Товарищество с ограниченной ответственностью «Павлодарский нефтехимический завод»
СУВГ АГНКС	Сжиженный углеводородный газ автогазонакопительной станции
ТКХ	Тарифно-квалификационные характеристики профессий рабочих
ТКХД	Типовые квалификационные характеристики должностей руководителей, специалистов и других служащих организаций
ТШО	Товарищество с ограниченной ответственностью «Тенгизшевройл»
Schlumberger	Schlumberger Logelco inc.

СОДЕРЖАНИЕ

Введение	5
1. Концептуальные основы разработки Перечня профессий (должностей) в нефтегазовой отрасли	7
2. Сбор информации	11
3. Краткий анализ нефтегазовой отрасли	12
4. Анализ профессий (должностей) нефтегазовой отрасли	18
4.1. Основные подходы к определению специфических для нефтегазовой отрасли профессий (должностей)	18
4.2. Анализ действующих выпусков ЕТКС и КС	34
4.3. Анализ содержания действующих выпусков ЕТКС и ТКХ	35
4.4. Анализ содержания Квалификационного справочника должностей руководителей, специалистов и других служащих	51
4.5. Анализ Классификатора занятий Республики Казахстан	57
5. Группировка профессий (должностей) по областям профессиональной деятельности и видам трудовой деятельности	61
6. Выводы	75
7. Источники информации	79
8. Перечень профессий в нефтегазовой отрасли Республики Казахстан, сгруппированных по видам трудовой деятельности и областям профессиональной деятельности	81
Область профессиональной деятельности «Разведка нефти и газа»	83
Область профессиональной деятельности «Бурение нефтегазовых скважин»	85
Область профессиональной деятельности «Добыча нефти и газа»	91
Область профессиональной деятельности «Транспортировка нефти и газа»	97
Область профессиональной деятельности «Переработка нефти и газа»	101
Область профессиональной деятельности «Реализация нефти, нефтепродуктов и газа»	105
9. Примеры квалификационных требований	107
Управляющий эксплуатации нефтегазового промысла	107
Инженер по борьбе с аварийными разливами нефти и нефтепродуктов в море	108
Машинист колтюбинговой установки	109
Машинист свабирующего агрегата	110

ВВЕДЕНИЕ

Повышение качества человеческого капитала на современном этапе социально-экономического развития Республики Казахстан выдвигает объективную необходимость разработки общей стратегии развития рынка труда, системы образования и подготовки кадров, повышения квалификационного уровня работников. Решение этой задачи видится в развитии национальной системы квалификаций и всех ее элементов¹: национальной рамки квалификаций, разработанных на ее основе отраслевых рамок квалификаций, профессиональных стандартов и оценки квалификаций.

Профессиональные стандарты, прежде всего, разрабатываются в качестве основы для подготовки и переподготовки, оценки и аттестации, кадров и предназначены для использования широким кругом пользователей². Профессиональные стандарты также призваны выполнять различные функции:

- выработка единых требований к содержанию профессиональной деятельности, для обновления квалификационных требований, отвечающих современным потребностям рынка труда;

- разработка систем мотивации и стимулирования персонала, долж-

ностных инструкций, формирование критериев при отборе и найме персонала;

- формирование образовательных программ и модулей всех уровней профессионального образования, подготовка кадров на предприятиях.

Первоначальной задачей при разработке профессиональных стандартов в различных отраслях экономической деятельности является формирование представления об отрасли. Ассоциация «KAZENERGY» в 2013-2014 гг. выпустила ряд аналитических материалов, описывающих текущее состояние всей энергетической отрасли: Национальный энергетический доклад³, Обзор государственной политики Республики Казахстан в области энергосбережения и повышения энергоэффективности⁴, Обзор социальной ответственности нефтегазовой отрасли Республики Казахстан в 2012-2013 годах⁵. Настоящая работа построена на функциональном анализе, основывается на данных вышеназванных материалов и других открытых источников.

Для подготовки полноценного анализа отрасли и сбора необходимой информации были также проведены встречи с ведущими

¹Трудовой кодекс Республики Казахстан. Закон Республики Казахстан от 15 мая 2007 года № 251, ст. 138-2

²Методические рекомендации по разработке и оформлению профессиональных стандартов. Приложение к приказу Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 15 июля 2014 года № 336-ө.

³«Национальный энергетический доклад 2013». Ассоциация KAZENERGY, 2014 г., 206 ст.

⁴«Обзор государственной политики Республики Казахстан в области энергосбережения и повышения энергоэффективности», Секретариат Энергетической Хартии, Ассоциация KAZENERGY, 2014 г., 229 ст.

⁵Социальная ответственность нефтегазовой отрасли Республики Казахстан в 2012-2013 годах (Обзор). Ассоциация KAZENERGY, 2014 г., 176 ст.

специалистами компаний из каждого сегмента нефтегазовой отрасли: АО НК КМГ, АО КТО, ТШО, Еххон, АНПЗ, РД КМГ «Разведочные активы», Шлюмберже, состоялись встречи в Министерстве здравоохранения и социального развития Республики Казахстан с разработчиками проекта нового Классификатора занятий РК с целью выработки понимания прикладного значения формирования настоящего Перечня профессий (должностей) для нового классификатора занятий, были организованы круглые столы с приглашением экспертов-разработчиков профессиональных стандартов, а также предварительный отчет по данной работе был презентован на Совете Ассоциации «KAZENERGY» в декабре 2014 года.

Принятые в 2014 году в Казахстане «Методические рекомендации по разработке и оформлению профессиональных стандартов»⁶ предлагают пошаговый, структурированный подход к разработке документа и одним из ключевых этапов является формирование предварительного перечня профессий, охватываемых отраслью, из которых необходимо выделить специфичные для отрасли профессии, определить устаревшие, новые, актуальные профессии (должности) и, впоследствии, распределить профессии по разделам, профессиональным группам и подгруппам.

В соответствии с вышеизложенным, целью настоящей работы является разработка Перечня профессий (должностей) в нефтегазовой отрасли, сгруппированных по видам трудовой деятельности (профессиональная подгруппа) и областям профессиональной деятельности (профессиональная группа). В рамках целевой направленности в Перечне профессий (должностей) в нефтегазовой отрасли, сгруппированных по видам трудовой деятельности и по областям профессиональной деятельности решались следующие основные задачи:

- разработка концепции Перечня профессий (должностей);
- сбор материалов по существующим в отрасли профильным (специфичным) и основным смежным профессиям (должностям);
- сравнительный анализ наименований и содержаний существующих профессий (должностей) с профессиями (должностями), указанными в действующих нормативных документах;
- определение областей профессиональной деятельности (профессиональная группа);
- определение видов трудовой деятельности (профессиональная подгруппа);
- интегрирование профессий в виды трудовой деятельности;
- агрегирование видов трудовой деятельности в области профессиональной деятельности.

⁶Методические рекомендации по разработке и оформлению профессиональных стандартов. Приложение к приказу Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 15 июля 2014 года № 336-е.

1. КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ РАЗРАБОТКИ ПЕРЕЧНЯ ПРОФЕССИЙ (ДОЛЖНОСТЕЙ) В НЕФТЕГАЗОВОЙ ОТРАСЛИ

Формирование Перечня профессий (должностей) в нефтегазовой отрасли Казахстана выдвигает объективную необходимость разработки ряда концептуальных положений, включая оценку современного состояния классификатора занятий, классификации профессий и должностей, определение границ проекта, выработку подходов к группировке по областям профессиональной деятельности и видам трудовой деятельности, интегрирование профессий в профессиональные подгруппы, агрегирование видов трудовой деятельности в области профессиональной деятельности и т.д.

Современное состояние классификации профессий и должностей характеризуется следующими основными аспектами. В Казахстане в настоящее время разработаны и утверждены в установленном порядке выпуски Единого тарифно-квалификационного справочника работ и профессий рабочих, охватывающие практически все виды работ в различных сферах экономической деятельности. В отдельных из них, в частности, выпуске 06⁷, разделы: «Бурение скважин; Добыча нефти и газа» и выпуске 34⁸, раздел: «Переработка нефти, нефтепродуктов, газа, сланцев, угля и обслуживание магистральных



трубопроводов», в основном представлена совокупность наименований профессий рабочих, применяемых в нефтегазовой отрасли. В то же время отсутствие аналогичного отраслевого Квалификационного справочника должностей руководителей, специалистов и других служащих нефтегазового комплекса часто приводит к установлению на практике произвольных наименований должностей служащих. В этой связи возникает необходимость в дальнейшем унификации применяемых должностей в зависимости от совокупности выполняемых работ.

Следует отметить, что в 2015 году АО НК КМГ инициировал и разработал Типовые квалификационные

⁷Единый тарифно-квалификационный справочник работ и профессий рабочих, выпуск 06, разделы: «Бурение скважин», «Добыча нефти и газа».

⁸Единый тарифно-квалификационный справочник работ и профессий рабочих, выпуск 34, раздел «Переработка нефти, нефтепродуктов, газа, сланцев, угля и обслуживание магистральных трубопроводов».

характеристики должностей руководителей, специалистов и других служащих нефтедобывающей отрасли⁹, которые согласованы и утверждены в установленном порядке.

Разработка научно-обоснованного Перечня профессий (должностей) требовала проведения исследований по выявлению основных производственных циклов, видов выпускаемой продукции (оказываемых услуг) и направлений деятельности в исследуемой сфере экономической деятельности. Ключевой задачей вначале прикладного этапа было определение объективной выборки компаний, комплексно охватывающих весь цикл выполняемых работ в отрасли: разведку нефти и газа, бурение нефтегазовых скважин, добычу, транспортировку, переработку нефти и газа и реализацию нефти, нефтепродуктов и газа. Именно основные переделы производства были приняты за основу при группировке профессий по

профессиональным подгруппам (видам трудовой деятельности) и профессиональным группам (областям профессиональной деятельности).

В каждой из вышеприведенных профессиональных групп (областей профессиональной деятельности), в свою очередь, на основе анализа производственного цикла, определялись соответствующие виды профессиональных подгрупп (виды трудовой деятельности). К примеру, в профессиональной группе (области профессиональной деятельности) «Бурение нефтегазовых скважин» были выделены следующие профессиональные подгруппы (виды трудовой деятельности): вышкомонтажные работы, пусконаладочные и ремонтные работы, бурение и закачивание скважин, тампонажные работы, приготовление промысловых жидкостей», в «Добыче нефти и газа» – обслуживание и ремонт спецтехники и промышленного оборудования, эксплуатация нефте-

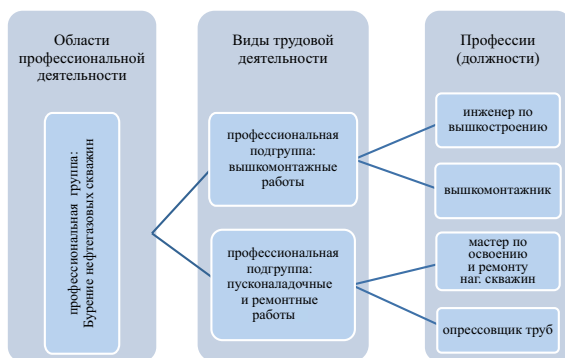


Рисунок 1. Пример группировки профессий рабочих и должностей служащих

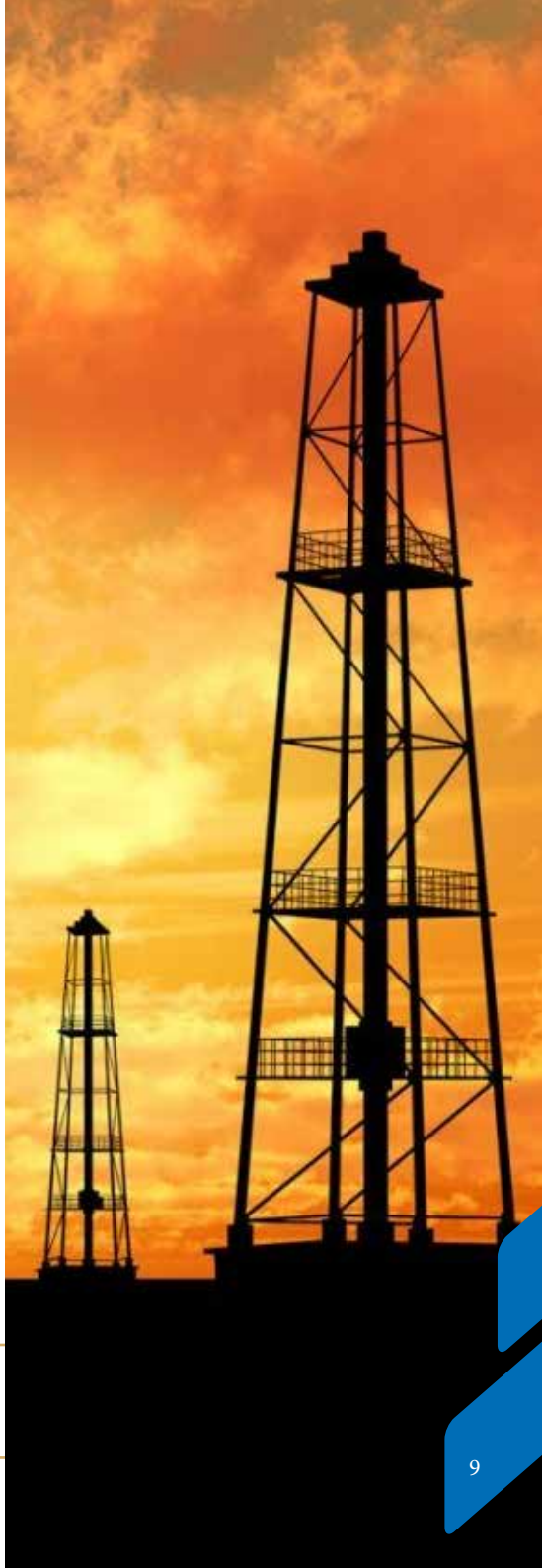
⁹Типовые квалификационные характеристики должностей руководителей, специалистов и других служащих нефтедобывающей отрасли, утвержденные Приказом Министра энергетики РК № 235 от 26 марта 2015 год.

газовых скважин, поддержание пластового давления, подземный ремонт скважин, капитальный ремонт скважин, подготовка и перекачка нефти и газа, исследование скважин. Аналогичным образом проводились работы по агрегированию видов трудовой деятельности в области профессиональной деятельности и по другим циклам выполняемых в отрасли работ. Следовательно, логику группировки профессий можно показать следующим образом: «профессиональная группа (область профессиональной деятельности)» — «профессиональная подгруппа (вид трудовой деятельности)» — «наименования профессий рабочих и должностей служащих».

Перечень профессий (должностей), прежде всего, основывается на соблюдении требований действующего трудового законодательства Республики Казахстан, а также на анализе и мониторинге рыночных изменений в мире профессий. Трудовой кодекс Республики Казахстан, устанавливает, что определение квалификационных требований к работникам, отнесение выполняемых работ к определенной сложности и присвоение квалификационных разрядов и категорий работникам может осуществляться только на основе ЕТКС, ТКХ, КС, а также ТКХД¹⁰.

При этом необходимо различать квалификационные разряд, категорию и требования. Квалификационный разряд – это уровень требований к квалификации рабочего, квалификационная категория - уровень тре-

¹⁰Трудовой кодекс Республики Казахстан. Закон Республики Казахстан от 15 мая 2007 года № 251, ст. 125, п.1, 2.



бований к квалификации служащего, оба параметра характеризуют сложность выполняемых работ. Квалификационные требования – это требования, предъявляемые к работнику, в целях определения его уровня и профиля профессиональной подготовки, стажа работы, необходимые для выполнения возложенных на него обязанностей.

Соответственно определение квалификационных требований к рабочим, отнесение выполняемых работ к определенной сложности и присвоение квалификационных разрядов рабочим производится на основе ЕТКС и ТКХ. Тарифно-квалификационные характеристики профессий рабочих разрабатываются на профессии рабочих, не включенные в выпуски ЕТКС. По мере появления новых профессий рабочих, изменения и дополнения в ЕТКС вносятся уполномоченным органом по труду.

Определение квалификационных требований к служащим, отнесение выполняемых работ к определенной сложности и присвоение квалификационных категорий служащим производится на основе КС и ТКХД.

Разработка, пересмотр, апробация, утверждение и порядок применения ЕТКС, КС, ТКХ определяются уполномоченным государственным органом по труду, в то время как ТКХД разрабатываются и утверждаются уполномоченными государственными органами соответствующих сфер деятельности по согласованию с уполномоченным

государственным органом по труду¹¹.

В настоящее время в нефтегазовой отрасли имеются соответствующие выпуски ЕТКС, охватывающие большинство наименований профессий рабочих. Как было уже сказано выше, АО НК «КазМунайГаз» разработал ТКХД служащих нефтедобывающей отрасли, согласованные и утвержденные в установленном законодательством порядке. Данная работа проведена в связи с внедрением корпоративной единой системы оплаты труда в группе компаний КазМунайГаз и в дальнейшем предстоит работа по другим бизнес-направлениям (переработка, транспортировка и др.)

С целью соответствия всех разрабатываемых в отрасли документов, касающихся профессий и должностей, для разумного управления изменениями, все работы по Перечню профессий (должностей) в нефтегазовой отрасли ведутся в рамках деятельности Координационного совета по развитию человеческого капитала Ассоциации «KAZENERGY» под председательством Би Джи Казахстан и его рабочей группы под руководством АО НК КМГ.

Составление Перечня профессий (должностей) является важным шагом на пути к созданию отраслевых профессиональных и образовательных стандартов. Алгоритм разработки профессиональных стандартов подробно прописан в Методических рекомендациях по разработке и оформлению профессиональных стандартов¹².

¹¹Трудовой кодекс Республики Казахстан. Закон Республики Казахстан от 15 мая 2007 года № 251, ст. 125, п.3.

¹²Методические рекомендации по разработке и оформлению профессиональных стандартов.

Приложение к приказу Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 15 июля 2014 года № 336-ө.

2. СБОР ИНФОРМАЦИИ

Для подготовки Перечня профессий (должностей) были использованы следующие источники информации:

– материалы, содержащие в открытых источниках (ЕТКС работ и профессий рабочих; КС должностей руководителей, специалистов и др. служащих; Общесоюзный классификатор профессий рабочих, должностей служащих и тарифных разрядов; Классификатор занятий РК; ТКХД для нефтедобывающей отрасли, публичные данные компаний);

– внутриотраслевые материалы (отраслевые справочники профессий и должностей; отчеты и рабочие материалы по ранее проведенным аналитическим работам);

– данные специальных обследований выборочной совокупности нефтегазовых компаний.

Выборочная совокупность как казахстанских, так и иностранных компаний для рассылки информационных запросов, составлена с учетом представленности всех направлений деятельности предприятий нефтегазового комплекса:

Разведка и добыча нефти и газа

АО «Разведка Добыча «КазМунайГаз»

ТОО «Тенгизшевройл»

АО «Мангистаумунайгаз»

АО «Эмбамунайгаз»

ТОО «РД КМГ «Разведочные активы»

Иностранные инвесторы

Exxon Mobil Kazakhstan inc.

Agip Karachaganak B.V.

Алматинский филиал «Петро-Казахстан Оверсиз сервисез Инк»

Shell Kazakhstan Development

B.V.

Филиал BG International Limited (Kazakhstan)

Транспортировка нефти и газа

АО «КазТрансГаз»

АО «Интергаз Центральная Азия»

АО «КазТрансОйл»

ТОО «КазРосГаз»

ТОО «Национальная морская судоходная компания «Казмортрансфлот»

АО «КазТрансГаз Аймак»

Нефтеперерабатывающие компании

АО «КазМунайГаз – переработка и маркетинг»

ТОО «Атырауский нефтеперерабатывающий завод»

ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс»

ТОО «Павлодарский нефтехимический завод»

Сервисные услуги

АО «НГСК «КазСтройСервис»

Schlumberger Logelco inc.

Реализация нефтепродуктов

ТОО «КазМунайГаз Өнімдері»

В результате сбора и обработки полученной информации подготовлена аналитическая часть Перечня профессий (должностей), которую можно разделить на 2 основных блока:

1. Анализ профессий (должностей) нефтегазовой отрасли.

2. Группировка профессий (должностей) в виды и области деятельности.

3. КРАТКИЙ АНАЛИЗ ОТРАСЛИ

Нефтегазовая отрасль Казахстана – одна из наиболее важных и динамично развивающихся отраслей экономики нашей страны.

В 2013 г. Республика Казахстан заняла 12-е место в мире по подтвержденным запасам нефтяного и газового конденсата, 22-е место – по запасам природного газа и 17-е место – по добыче нефти и газа.

В 2013 г. объем добычи нефти в Казахстане составил 81,8 млн. тонн, а газового конденсата – 42,4 млрд. куб. м. Общая протяженность магистральных нефтепроводов достигла 5,5 тыс. км., магистральных газопроводов – 16,8 тыс. км¹³.

Отрасль обеспечивает порядка четверти ВВП страны и около двух третей государственного бюджета.

По данным статистики в 2013 году общий объем продукции (товаров, услуг) в целом по промышленности Казахстана составил 17 833 944 млн. тенге, в том числе «добыча сырой нефти и природного газа» – 9 036 471 млн. тенге, «производство продуктов нефтепереработки» – 789 107 млн. тенге¹⁴.

Отрасль представлена во всех сегментах цепочки создания стоимости:

- разведка и добыча нефти и газа;
- транспортировка нефти;
- транспортировка и маркетинг газа;

- переработка и маркетинг нефти;
- сервисные услуги.

Ниже представлены некоторые данные о вкладе нефтегазовой отрасли в социально-экономическое развитие страны по данным исследования за 2012-2013 гг¹⁵.

Прямой вклад (непосредственное воздействие нефтегазовых компаний) нефтегазовой отрасли в ВВП Казахстана составил 6066,8 млрд. тенге или 22,1 % ВВП страны.

Полный вклад (совокупность прямого, непрямого и опосредованного вклада) равен 10983,4 млрд. тенге или 40,1 % ВВП. Основная доля полного вклада пришлось на сегмент разведки и добычи нефти и газа (82%) и производство нефтепродуктов (9%).

В цифрах налогового вклада учтены уплаты только ключевых налогов в бюджеты (налог на добычу, КПН, рентный налог, налог на сверхприбыль, экспортная пошлина, НДС, подписной бонус, бонус коммерческого обнаружения и прочие налоги и сборы). Полный налоговый вклад отрасли, т.е. все налоги и сборы, поступившие в бюджет от нефтегазовых компаний, их поставщиков и подрядчиков составил 3466,8 млрд. тенге или 46,2% всех налоговых поступлений в стране.

Полный вклад в трудовые до-

¹³Социальная ответственность нефтегазовой отрасли Республики Казахстан в 2012-2013 годах (Обзор). Ассоциация «KAZENERGY», 2014 г. – с.24-28.

¹⁴Промышленность Казахстана и его регионов 2009-2013. Статистический сборник. Комитет по статистике Министерства национальной экономики Республики Казахстан. Астана, 2014 г. – с.10-11.

¹⁵Социальная ответственность нефтегазовой отрасли Республики Казахстан в 2012-2013 годах (Обзор). Ассоциация «KAZENERGY», 2014 г. – с.55-78

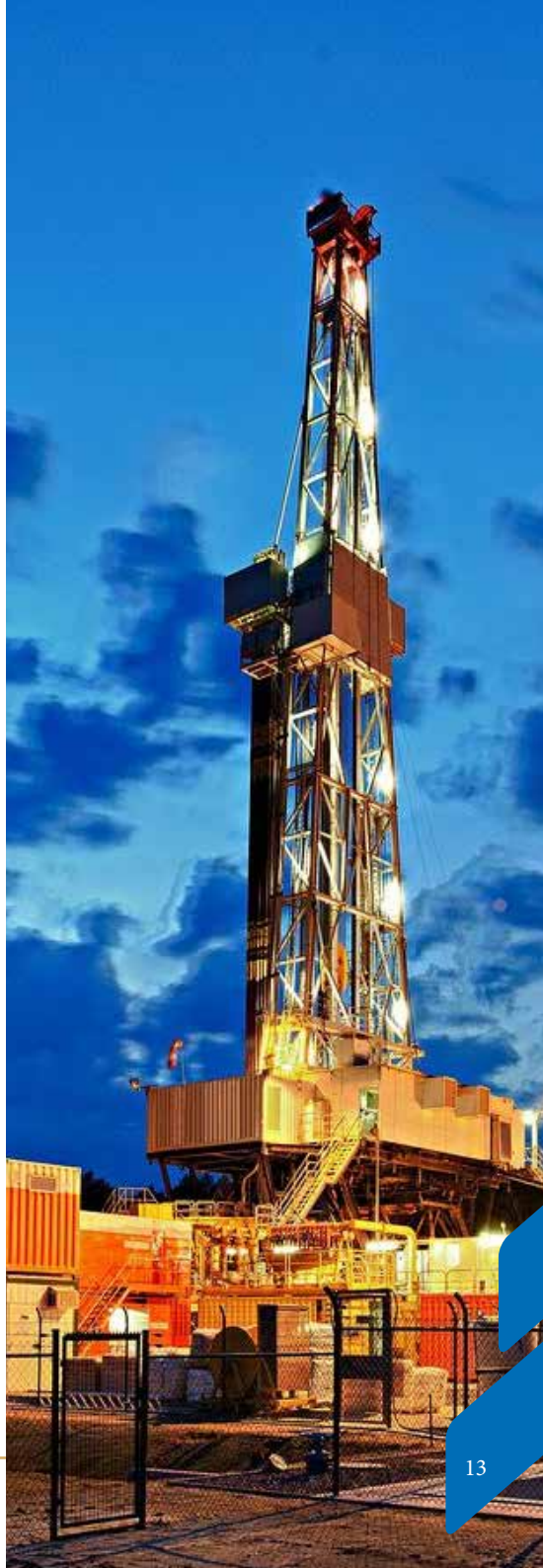
ходы - это совокупность трудовых доходов собственных работников (ФОТ, прямой вклад), работников поставщиков и подрядчиков (непрямой вклад) и работников организаций, которые продают товары и услуги работникам нефтегазовых компаний, а также их поставщиков и подрядчиков (опосредованный вклад). В цифрах полный вклад нефтегазовой отрасли в трудовые доходы населения составил 873,7 млрд. тенге или 8,6 % от всех трудовых доходов населения РК.

Закупая товары и услуги на внутреннем рынке, нефтегазовая отрасль поддерживает занятость в компаниях-поставщиках, а также стимулирует создание новых рабочих мест в них. Полный вклад в занятость – это рабочие места, обеспечиваемые отраслью, составил 587,0 тыс. чел, или около 7% от общей численности всех занятых в экономике РК.

Нефтяные компании на территории Казахстана многочисленны – от крупных транснациональных корпораций до мелких частных компаний.

Крупнейшей компанией с казахстанским капиталом является АО НК КМГ. КазМунайГаз – это национальная нефтегазовая компания Казахстана, работающая в области разведки, добычи, переработки и транспортировки углеводородов, реализации нефтепродуктов. Компания представляет интересы правительства в нефтегазовом секторе, 100 процентов акций АО НК КМГ принадлежат АО «Фонд национального благосостояния «Самрук-Казына».

КазМунайГаз добывает 27% от



общего объема нефти в Казахстане и 14% – газа, и относится к числу крупнейших работодателей в стране со штатом, составляющим свыше 80 000 человек¹⁶.

Дочерние и аффилированные компании составляют основу производственной базы АО НК КМГ.

Так, АО «Разведка Добыча «КазМунайГаз» является крупнейшим производителем нефти, природного и попутного газа из собственных запасов углеводородного сырья, находящихся на суше Казахстана. Компания также активно реализует программу разведочных работ для сохранения и развития базы запасов.

АО «КазМунайГаз – переработка и маркетинг» – это высокоэффективная перерабатывающая и торговая компания, активно развивающая направления реализации нефтепродуктов.

Основными направлениями деятельности АО «КазМунайГаз – переработка и маркетинг» являются:

- реализация нефти, продуктов переработки нефти и газа;
- поставка горюче-смазочных материалов на нужды посевных и уборочных кампаний;
- операции от имени государства с нефтью, полученной в счет уплаты роялти;
- транспортно-экспедиторские услуги, услуги грузоперевозки и перевалки нефти;
- защита интересов государства по таким важным направлениям,

как экспортная политика Казахстана в области торговли нефтью и продуктами переработки нефти и газа.

В сегментах разведки, добычи, частично переработки нефти, сервисных услуг представлены крупнейшие нефтегазовые корпорации США, РФ, КНР, ряда стран ЕС и других стран.

Так, компания Exxon Mobil Kazakhstan inc. специализируется на геологоразведочных работах. Schlumberger Logelco inc. предлагает услуги по бурению скважин, сейсморазведочным работам, геофизическому исследованию скважин, цементированию, установке и обслуживанию программного обеспечения, и другим нефтепромышленным услугам и т.д.

Привлечение иностранных инвестиций в нефтегазовую отрасль привело за последние годы к росту уровня добычи нефти. Казахстан обладает значительными запасами углеводородного сырья, в рамках заключенных контрактов на разведку в ближайшее время возможны открытия новых месторождений крупных залежей углеводородов, в первую очередь, в глубокозалегающих горизонтах Прикаспийской впадины.

Углеводородное сырье добывается в шести регионах республики, а именно в Атырауской, Мангистауской, Западно-Казахстанской, Актыбинской, Карагандинской и Кызылординской областях.

¹⁶<http://www.kmg.kz>

Как уже было ранее сказано, в нашей стране присутствуют все пределы нефтяной отрасли, однако наиболее развитым сектором является добыча углеводородного сырья, именно на этапе добычи формируется более 81% добавленной стоимости в отрасли.

31% и 15% от общего объема добычи нефти и газового конденсата по недропользователям приходится на ТШО и КПО соответственно, извлекаемые запасы газа по месторождениям в стране распределены таким образом, что Кашаган, Карачаганак и Тенгиз занимают 75% от всего объема извлекаемых запасов газа. Главная особенность прогнозных ресурсов УВС, имеющих базовое значение для развития отрасли, – практически все они располагаются в подсолевых отложениях Прикаспийской впадины. Данные месторождения характеризуются сложностью извлечения из-за больших глубин (более 5 тыс. м.), многокомпонентностью состава и повышенным содержанием сероводородных соединений.

Месторождение Тенгиз, открытое в 1979 году, является одним из крупнейших в мире. Указом Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева в апреле 1993 года были утверждены соглашения по Тенгизскому проекту между Республикой Казахстан и компанией «Шеврон». Лицензия на разведку и добычу углеводородов выдана ТШО в 1993 году сроком на 40 лет.

Первоначально ТШО был создан, как товарищество с ограниченной ответственностью, на паритетных условиях (50×50) между Республикой Казахстан и корпора-

цией «Шеврон». Сегодня партнерами ТШО являются Шеврон – 50% доли участия, Exxon Mobil – 25%, КазМунайГаз – 20% и ЛукАрко – 5%.

Тенгизское месторождение является одним из самых глубоких карбонатных месторождений в мире, верхняя часть нефтеносного коллектора которого залегает на глубине около 4000 метров. Первоначальные запасы нефти составили 3,1 миллиард тонн нефти. С начала разработки месторождения добыто 295 миллионов тонн нефти. Особую сложность в разработке представляют высокое содержание сероводорода (13%), а также аномально высокое пластовое давление.

Королевское месторождение уступает по размерам Тенгизскому. Высота нефтеносного пласта составляет 1000 метров. Первоначальные запасы нефти составили 200 миллионов тонн нефти. С начала разработки месторождения добыто 24 миллиона тонн нефти. Содержание сероводорода в извлекаемой смеси составляет 15% при схожем пластовом давлении.

В настоящее время начинается реализация масштабных работ по развитию производства в рамках Проекта управления устьевым давлением/Проекта будущего расширения (ПУУД/ПБР). Реализация ПУУД позволит поддерживать текущий уровень добычи нефти ТШО до 2028 года. Проект ПБР – это строительство нового завода по переработке нефти мощностью 12 млн. тонн в год, и увеличение закачки газа на месторождении Тенгиз на 9,4 млрд. куб.м в год.

Соглашение о разделе продукции по Северо-Каспийскому проекту (СКП) подписано 18 ноября 1997 года. Участниками соглашения являются следующие компании: АО НК КМГ - 16,88%, ЭНИ, Тоталь, Exxon Mobil, Шелл – по 16,81%, Китайская национальная нефтегазовая корпорация – 8,33%, Индекс – 7,56%.

Месторождение Кашаган – одно из самых крупных и сложных морских месторождений, открытых на сегодняшний день, представляет собой единую углеводородную залежь с геологическими запасами, оцениваемыми в 4,6 млрд. тонн и занимает территорию около 820 кв.км. Освоение месторождения Кашаган находится на стадии реализации Опытно-Промышленной разработки (ОПР).

Инвестиции в реализацию ОПР составили порядка 55 млрд. долл. США.

В период с 2015-2017 годы на месторождении Кашаган предполагается проведение работ, имеющих критическое значение для Республики Казахстан.

Строительство трубопроводов для транспортировки сернистой нефти и газа с искусственных островов до наземного комплекса подготовки нефти и товарного газа УКПГ НиГ «Болашак», стоимостью порядка 3 млрд. долл. США.

От сроков и качества завершения данного проекта зависит дата возобновления добычи нефти и газа месторождения Кашаган.

Проектная производительность по нефти составляет 450

тысяч баррелей в сутки (порядка 16 млн. тонн нефти в год), а по переработке газа - 8,8 миллиона кубометров в сутки. Запуск завода позволил создать более 2500 новых рабочих мест. Глава государства подчеркнул, что новые технологические прорывы послужат основой для роста благосостояния нынешних и процветания будущих поколений двух стран.

Всего реализованы и завершены порядка 63 капитальных проектов, связанных с заменой, модификациями, усовершенствованием и дополнительной установкой оборудования на наземном и морском комплексах месторождения Кашаган. Необходимость в проведении таких работ связана с обеспечением готовности технологических объектов Кашагана к безопасной и устойчивой добыче нефти и газа в конце 2016 года, предварительный объем инвестиций оценивается в размере порядка 500 млн. долл. США.

Проектирование Центра компримирования 01 (обратной закачки газа) и работы в отношении полномасштабного освоения Кашагана, характеризующиеся значительным увеличением добычи нефти и газа. Оценочная стоимость проекта ЦК 01 может составлять порядка пяти млрд. долл. США, а срок реализации в течение 5 лет.

А также работы по синергии (совместному освоению) месторождений Среднего Каспия (Каламкас-море и Хазар).

Месторождение Карачаганак было открыто в 1979 году. Реализация проекта осуществляется в рамках Окончательного соглаше-

ния о разделе продукции (ОСРП). Договор был подписан 18 ноября 1997 г. сроком на 40 лет и вступил в силу 27 января 1998 г. Материнскими компаниями являются: БиДжиГруп (29,25%), Аджип Карачаганак (29,25%), Шеврон (18%), Лукойл (13,5 %) и АО НК КМГ (10%).

Доля Карачаганакского месторождения составляет 15% общего объема добычи нефти и газоконденсата в Республике Казахстан. Месторождение характеризуется сложными условиями добычи, с учетом глубины залегания, многокомпонентного состава и, что самое важное, высокого содержания сероводорода.

С начала действия ОСРП по настоящее время на месторождении было добыто порядка 150 млн. тонн жидких углеводородов и более 180 млрд. куб. м газа. Обратная закачка газа в пласт за ана-

логичный период времени составила порядка 66 млрд. куб. м.

Объем инвестиций в реализацию проекта за период с начала реализации ОСРП по настоящее время составил порядка 20 млрд. долл. США, общая сумма поступлений в бюджет РК составила порядка 26 млрд. долл. США.

Таким образом, нефтегазовая отрасль Казахстана представлена широким кругом компаний, как с казахстанским, так и с иностранным участием, осуществляющих все направления деятельности от разведки нефти и газа, до реализации продуктов их переработки.

В этих условиях вопрос определения Перечня профессий (должностей) нефтегазовой отрасли играет ключевую роль в системе развития социально-трудовых отношений работников и требует своевременного решения.



4. АНАЛИЗ ПРОФЕССИЙ (ДОЛЖНОСТЕЙ) НЕФТЕГАЗОВОЙ ОТРАСЛИ

4.1. ОСНОВНЫЕ ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ СПЕЦИФИЧНЫХ ДЛЯ НЕФТЕГАЗОВОЙ ОТРАСЛИ ПРОФЕССИЙ (ДОЛЖНОСТЕЙ)

Проведение широкого комплекса работ в организациях нефтегазовой отрасли определяет штат работников соответствующих профессий, должностей и квалификации. Составленный, в ходе подготовки «Информации по профессиональным стандартам по рабочим специальностям группы компаний АО НК «КазМунайГаз», перечень профессий рабочих состо-

ящих в настоящее время в штатах компаний нефтегазовой отрасли насчитывает около 500 наименований. В список помимо основных и вспомогательных рабочих производственной сферы, вошли профессии, широко используемые в других сферах экономической деятельности: «бармен», «кассир», «дезинфектор», «штукатур», «телефонист» и т.д.

**Таблица 1 – Наименования рабочих профессий
группы компаний АО НК КМГ**

№ пп	Наименования профессий
1	Аккумуляторщик
2	Аппаратчик бельевых сушильных установок
3	Аппаратчик воздухоразделения
4	Аппаратчик обессоливания воды
5	Аппаратчик очистки сточных вод и канализации
6	Аппаратчик перегонки
7	Аппаратчик по загрузке химреагентов
8	Аппаратчик подготовки сырья, отпуска полуфабрикатов и продукции
9	Аппаратчик полимеризации
10	Аппаратчик приготовления химических растворов
11	Аппаратчик разложения
12	Аппаратчик смешивания
13	Аппаратчик фильтрации
14	Аппаратчик химводоочистки
15	Аппаратчик химической чистки
16	Арматурщик

17	Асфальтобетонщик
18	Балансировщик деталей и узлов
19	Бармен
20	Бетонщик
22	Бортоператор по проверке магистральных нефтепроводов
23	Бурильщик капитального ремонта скважин
24	Бурильщик плавучего бурового агрегата в море
25	Бурильщик скважин электрохимзащиты магистральных нефтепроводов и водоводов
26	Бурильщик эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ
27	Буровой рабочий
28	Буфетчик
29	Вальцовщик
30	Варщик битума
31	Весовщик
32	Взрывник
33	Водитель автомобиля
34	Водитель боевых и специальных машин
35	Водитель дрезины
36	Водитель погрузчика
37	Водитель спецтехники
38	Водолаз
39	Водолаз на магистральных нефтепроводах и водоводах
40	Водораздатчик
41	Вулканизаторщик
42	Выборщик/ укладчик камня
43	Вышкомонтажник
44	Вышкомонтажник-сварщик
45	Вышкомонтажник-электромонтер
46	Газорезчик
47	Газосварщик
48	Гардеробщик
49	Гладильщик
50	Горничная
51	Горнорабочий
52	Гравер оригиналов топографических карт
53	Грузчик
54	Дворник

55	Дежурный стрелочного поста
56	Дежурный электромонтер по ремонту и обслуживанию электрооборудования
57	Деактиваторщик
58	Дезинфектор
59	Дефектоскопист рентгеногаммаграфирования
60	Дефектоскопист по магнитному контролю
61	Дефектоскопист по ультразвуковому контролю
62	Дизелист
63	Дизелист плавучего бурильного агрегата в море
64	Дозиметрист
65	Дорожный рабочий
66	Дробильщик
67	Егерь (лесник)
68	Жестянщик
69	Загрузчик-выгрузчик печей
70	Заливщик свинцово-оловянистых сплавов
71	Замерщик дебитов скважин
72	Замерщик на топографо-геодезических и маркшейдерских работах
73	Зарядчик огнетушителей
74	Заточник
75	Заточник деревообрабатывающего инструмента
77	Зоолаборант питомника лабораторных животных
78	Зуборезчик
79	Изолировщик на гидроизоляции
80	Изолировщик на термообработке
81	Изолировщик на термоизоляции
82	Изолировщик-пленочник
83	Изолировщик по антикоррозийной изоляций
84	Исполнитель художественно-оформительских работ
85	Испытатель баллонов
86	Испытатель двигателей
87	Кабельщик-спайщик
88	Каменщик
89	Каротажник
90	Кассир заправочных станций
91	Кастелянша
92	Кладовщик
93	Клепальщик

94	Коагулянтник
95	Коксоочиститель
96	Коксоразгрузчик
97	Комплектовщик изделий и инструмента
98	Кондитер
99	Контролер
101	Контролер асфальтобетонного завода
102	Контролер-кассир
103	Контролер материалов, металлов, полуфабрикатов и изделий
104	Контролер пассажирского транспорта
105	Контролер плунжеров
106	Контролер по качеству нефти и нефтепродуктов
107	Контролер по учету и реализации СУВГ АГНКС
108	Контролер станочных и слесарных работ
109	Контролер технического состояния автотранспортных средств
110	Котлочист
111	Красильщик
112	Кровельщик по металлическим кровлям
113	Кровельщик по рулонным кровлям и по кровлям из штучных материалов
114	Кузнец на молотах и прессах
115	Кузнец ручнойковки
116	Курьер
117	Кухонный рабочий
118	Лаборант буровых растворов
119	Лаборант по анализу газов и пыли
120	Лаборант по обработке рентгеновских снимков
121	Лаборант по физико-механическим испытаниям
122	Лаборант химико-бактериологического анализа
123	Лаборант химического анализа
124	Лаборант цементных растворов
125	Лаборант-коллектор
126	Лаборант-микробиолог
127	Лаборант-радиометрист
128	Лифтер
129	Маляр
130	Матрос по обслуживанию подводных переходов магистральных нефтепроводов и водоводов
131	Машинист автовышки и автогидроподъемника

132	Машинист автогрейдера
133	Машинист автомобилеразгрузчика
134	Машинист агрегатов по обслуживанию нефтегазопромыслового оборудования
135	Машинист бетоносмесительных установок
136	Машинист битумоварочной передвижной установки
137	Машинист бульдозера
138	Машинист бурильной и бурильно-крановой машины
139	Машинист буровой установки (ЕТКС: Машинист буровых установок на нефть и газ)
140	Машинист газотурбинных установок
141	Машинист двигателей внутреннего сгорания
142	Машинист дробильно-погрузочного агрегата
143	Машинист каротажной станции
144	Машинист колтюбинговой установки и (УКРС - 20)
145	Машинист компрессора передвижного с двигателем внутреннего сгорания
146	Машинист компрессорной установки
147	Машинист котельной
148	Машинист крана
149	Машинист крана автомобильного
150	Машинист крана-манипулятора
151	Машинист моечных машин
152	Машинист моечной установки
153	Машинист насосной станции ТФС
154	Машинист насосной станции по закачке рабочего агента в пласт
155	Машинист насосных установок
156	Машинист насосных установок (НП - 15) в бригаде КРС
157	Машинист насосных установок (в добыче и подготовки нефти)
158	Машинист насосных установок по приготовлению жидкости глушения
159	Машинист насосов по перекачке нефти и воды
160	Машинист оборудования распределительных нефтебаз
161	Машинист паровой передвижной депарафинизационной установки
162	Машинист паровых турбин
163	Машинист парогенераторной установки по закачке пара в нефтяные пласты
164	Машинист передвижного компрессора
165	Машинист передвижной паровой установки (ППУ)

166	Машинист по моторным испытаниям топлива
167	Машинист по стирке спецодежды
168	Машинист погрузочной машины
169	Машинист подъемник
170	Машинист подъемника капитального ремонта скважин
171	Машинист подъемника подземного ремонта скважин
172	Машинист промывочного агрегата
173	Машинист путевых машин
174	Машинист тепловоза
175	Машинист технологических компрессоров
176	Машинист технологических насосов
177	Машинист трубокладчика
178	Машинист турбинного отделения
179	Машинист установки (механизированного цементного склада)
180	Машинист установки возбуждения сейсмических сигналов
181	Машинист холодильных установок
182	Машинист цементировочного агрегата
183	Машинист шурфопроходческой установки
184	Машинист экскаватора
185	Машинист эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ
186	Машинист электросварочного передвижного агрегата с двигателем внутреннего сгорания
187	Машинист электростанции передвижной
188	Машинист-обходчик по котельному оборудованию
189	Медник
190	Металлизатор
191	Мойщик посуды
192	Монтажник геодезических знаков
193	Монтажник наружных трубопроводов
194	Монтажник нефтяного оборудования
195	Монтажник приборов и систем автоматики
196	Монтажник санитарно-технических систем и оборудования
197	Монтажник связи – кабельщик
198	Монтажник систем вентиляции и пневмотранспорта
199	Монтажник строительных конструкций
200	Монтажник технологических трубопроводов
201	Монтажник технологического оборудования и связанных с ним конструкций

202	Монтер по защите подземных трубопроводов от коррозии
203	Монтер пути
204	Монтировщик шин
205	Моторист (самостоятельного управления судовым двигателем)
206	Моторист бетоносмесительных установок
207	Моторист цементировочного агрегата
208	Моторист цементопескосмесительного агрегата
209	Моторист электродвигателей
210	Моторист электроразведочной станции
211	Наладчик автоматических линий и станков
212	Наладчик геофизической аппаратуры
213	Наладчик зуборезных и резьбофрезерных станков
214	Наладчик контрольно-измерительных приборов и автоматики
215	Наладчик строительных машин
216	Наладчик шлифовальных станков
217	Наполнитель баллонов
218	Облицовщик-плиточник
219	Обмотчик
220	Обмотчик элементов электрических машин
221	Обогатитель минералов и шлихов
222	Обходчик водопроводно-канализационной сети
223	Обходчик линейный
224	Обходчик пути и искусственных сооружений
225	Огнеупорщик
226	Озеленитель
227	Оператор автоматических и полуавтоматических линий холодноштамповочного оборудования
228	Оператор антитурбулентной установки
229	Оператор асфальто-бетонного завода
230	Оператор видеозаписи
231	Оператор внутренней чистки цилиндра
232	Оператор водофльтрационной установки
233	Оператор газораспределительной станции
234	Оператор депрессаторной установки
235	Оператор диспетчерской службы
236	Оператор дожимной насосной станции
237	Оператор железнодорожной сливной эстакады
238	Оператор заправочных станций
239	Оператор ингибиторной установки

240	Оператор копировальных и множительных машин
241	Оператор котельной
242	Оператор котельной установки
243	Оператор линии отрезки и удаления дефектных участков НКТ
244	Оператор магистральных газопроводов
245	Оператор механизированных и автоматизированных складов
246	Оператор моечной машины
247	Оператор муфтоотверточного станка
248	Оператор на отстойниках (КНС)
249	Оператор на фильтрах
250	Оператор нефтеперекачивающей станции
251	Оператор обезжелезивающей и обессоливающей установки
252	Оператор очистных сооружений
253	Оператор парокотельной установки на газовом топливе
254	Оператор печей подогрева нефти
255	Оператор по вводу антитурбулентной установки
256	Оператор по гидравлическому разрыву пластов
257	Оператор по добыче нефти и газа
258	Оператор по исследованию скважин
259	Оператор по исследованию скважин (обслуживающих установки: «Халлибертон», «Термо Дизайн Инжиниринг», «АСМА-Т»)
260	Оператор по обслуживанию установки соляной кислоты
261	Оператор по опробованию (испытанию скважин)
262	Оператор по подготовке скважин к ремонту (ЕТКС: оператор по подготовке скважин к капитальному и подземному ремонту скважин)
263	Оператор по подготовке ШН к мойке
264	Оператор по поддержанию пластового давления
265	Оператор по подземному ремонту скважин
266	Оператор по приемке грузов
267	Оператор по сбору газа
268	Оператор по сбору и очистке конденсата
269	Оператор по учету и отпуску грузов
270	Оператор по учету нефти
271	Оператор по химической обработке нефти
272	Оператор по химической обработке скважин
273	Оператор по цементажу скважин
274	Оператор по центродоставке
275	Оператор подземных газогенераторов

276	Оператор производственно-диспетчерской службы
277	Оператор пульта управления в добыче нефти и газа
278	Оператор пульта управления оборудованием в производстве строительных изделий
279	Оператор пульта управления трансбордерным и горизонтально-замкнутым конвейерами
280	Оператор станков с программным управлением
281	Оператор свабирующего агрегата
282	Оператор стенда контроля и диагностики параметров цилиндра
283	Оператор стиральных машин
284	Оператор спецводоочистки
285	Оператор теплового пункта
286	Оператор терминала
287	Оператор технической установки
288	Оператор технологических установок
289	Оператор товарный
290	Оператор трубонарезного станка с ЧПУ
291	Оператор установки гидроиспытаний НКТ
292	Оператор установки для гидроиспытаний насосов
293	Оператор установки моечной
294	Оператор установки мойки ШН
295	Оператор установки навинчивания муфт
296	Оператор установки отвинчивания муфт
297	Оператор установки разборки насосов
298	Оператор установки соляной кислоты
299	Оператор установки срезки центраторов
300	Оператор установки шаблонирования НКТ
301	Оператор установки чистки НКТ
302	Оператор хлораторной установки
303	Оператор цементировочного агрегата
304	Оператор электронно-вычислительных и вычислительных машин
305	Оператор-дефектоскопист концевых частей ШН (вихретоковый метод контроля)
306	Оператор-дефектоскопист ШН (электромагнитный метод контроля)
307	Оператор-дефектоскопист НКТ (электромагнитный метод контроля, электромагнитный акустический метод контроля)
308	Оператор-контролер
309	Оператор-моторист станции контроля цементжа

310	Оператор-термист на передвижных термических установках
311	Опрессовщик труб
312	Осмотрщик вагонов
313	Осмотрщик нефтеналивных емкостей
314	Отборщик геологических проб
315	Официант
316	Паяльщик
317	Пекарь
318	Пекарь-мастер
319	Переплетчик документов
320	Переработчик радиоактивных отходов
321	Пескоструйщик
322	Печатник плоской печати
323	Планиметрист
324	Плотник
325	Повар
326	Подсобный рабочий
327	Пожарный
328	Помощник бурильщика капитального ремонта скважин
329	Помощник бурильщика плавучего бурильного агрегата в море
330	Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (первый)
331	Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (второй)
332	Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (третий)
333	Помощник водителя дрезины (водитель дрезины)
334	Помощник воспитателя
335	Помощник оператора по подземному ремонту скважин
336	Прессовщик-вулканизаторщик
337	Приборист
338	Приготовитель бурового раствора
339	Приемосдатчик груза и багажа в поездах
340	Приемщик авто и железнодорожных весов
341	Приемщик баллонов
342	Пробоотборщик
343	Проводник (вожатый) служебных собак
344	Проводник на геологических поисках и съемке
345	Продавец

346	Промывальщик геологических проб
347	Пропитчик по огнезащитной пропитке
348	Рабочий зеленого строительства
349	Рабочий на геологических работах
350	Рабочий на геофизических работах
351	Рабочий по благоустройству
352	Рабочий по комплексному обслуживанию и ремонту зданий
353	Рабочий по комплексному обслуживанию и ремонту зданий
354	Рабочий по обслуживанию в бане
355	Рабочий по стирке и ремонту спецодежды
356	Рабочий по уходу за животными
357	Рабочий складского хозяйства
358	Радиомеханик по ремонту радиоэлектронного оборудования
359	Радиооператор
360	Раздатчик нефтепродуктов
361	Рамщик
362	Раскройщик
363	Распределитель работ
364	Регенераторщик отработанного масла
365	Резчик металла на ножницах и прессах
366	Резчик металла на ножницах и прессах (Гильотина)
367	Резчик на пилах, ножовках и станках (Резчик строительных изделий и материалов)
368	Садовник
369	Санитар, санитарка (-мойщица)
370	Сборщик изделий из пластмасс
371	Сборщик изделий из поливинилхлорида (ПХВ)
372	Сверловщик
373	Слесарь
374	Слесарь аварийно-восстановительных работ
375	Слесарь аварийно-восстановительных работ в газовом хозяйстве
376	Слесарь механосборочных работ
377	Слесарь по газовому хозяйству
378	Слесарь по контрольно-измерительным приборам и автоматике
379	Слесарь по монтажу и ремонту оснований морских буровых и эстакад
380	Слесарь по обслуживанию буровых
381	Слесарь по обслуживанию оборудования электростанций
382	Слесарь по обслуживанию и ремонту газоспасательных средств

383	Слесарь по обслуживанию тепловых сетей
384	Слесарь по ремонту автомобилей
385	Слесарь по ремонту агрегатов
386	Слесарь по ремонту дорожно-строительных машин и тракторов
387	Слесарь по ремонту и обслуживанию азотно-компрессорной установки
388	Слесарь по ремонту оборудования котельных и пылеприготовительных цехов
389	Слесарь по ремонту оборудования тепловых сетей
390	Слесарь по ремонту и обслуживанию газового оборудования
391	Слесарь по ремонту и обслуживанию перегрузочных машин
392	Слесарь по ремонту и обслуживанию систем вентиляции и кондиционирования
393	Слесарь по ремонту и обслуживанию технологических установок
394	Слесарь по ремонту и обслуживанию технологического оборудования
395	Слесарь по ремонту подвижного состава
396	Слесарь по ремонту путевых машин и механизмов
397	Слесарь по ремонту сатураторов
398	Слесарь по ремонту технологических установок
399	Слесарь по ремонту теплотехнического оборудования
400	Слесарь по ремонту топливной аппаратуры
401	Слесарь по сборке металлоконструкций
402	Слесарь по такелажу и грузовых приспособлениям
403	Слесарь по устройству бонных заграждений и сбору нефти
404	Слесарь по эксплуатации и ремонту газового оборудования
405	Слесарь по эксплуатации и ремонту подземных газопроводов
406	Слесарь по эксплуатации сливно-наливных эстакад и подъездных путей
407	Слесарь строительный
408	Слесарь-инструментальщик
409	Слесарь-механик электромеханических приборов и систем
410	Слесарь-ремонтник
411	Слесарь-ремонтник нефтепромыслового оборудования
412	Слесарь-ремонтник по обслуживанию компрессорных установок
413	Слесарь-сантехник
414	Слесарь-сборщик ШГН
415	Слесарь-электрик по ремонту и обслуживанию электрооборудования

416	Слесарь-электрик по ремонту электрооборудования
417	Слесарь-электромонтажник
418	Сливщик-разливщик
419	Смазчик
420	Составитель поездов
421	Станочник деревообрабатывающих станков
422	Станочник навивочного станка
423	Станочник широкого профиля
424	Стеклодув
425	Столяр
426	Столяр строительный
427	Сторож
428	Стрелок
429	Стропальщик
430	Табельщик
431	Такелажник
432	Телеграфист
433	Телефонист
434	Термист
435	Термист на установках ТВЧ
436	Токарь
437	Токарь-карусельщик
438	Токарь-расточник
439	Тракторист
440	Трафаретчик
441	Трубопроводчик линейный
442	Уборщик производственных и служебных помещений
443	Уборщик территории
444	Установщик бурильных замков
445	Фрезеровщик
446	Чистильщик
447	Чистильщик оборудования
448	Швея
449	Шлифовщик
450	Шлифовщик горных пород
451	Штукатур
452	Электрогазосварщик
453	Электромонтер линейных сооружений телефонной связи и радификации

454	Электромеханик по лифтам
455	Электромеханик по ремонту и обслуживанию счетно-вычислительных машин
456	Электромеханик по ремонту и обслуживанию ЭВМ
457	Электромеханик по торговому и холодильному оборудованию
458	Электромонтажник
459	Электромонтажник по кабельным сетям
460	Электромонтажник по распределительным устройствам и вторичным цепям
461	Электромонтажник по электрооборудованию, силовым и осветительным сетям
462	Электромонтажник-наладчик
463	Электромонтер главного щита управления
464	Электромонтер линейщик по монтажу воздушных линий
465	Электромонтер линейных сооружений электросвязи и проводного вещания
466	Электромонтер контактной сети
467	Электромонтер охранно-пожарной сигнализации
468	Электромонтер по измерениям заземляющих устройств
469	Электромонтер по испытаниям и измерениям
470	Электромонтер по обслуживанию буровых
471	Электромонтер по обслуживанию и ремонту устройств сигнализации, централизации и блокировки
472	Электромонтер по оперативным переключениям
473	Электромонтер по ремонту аппаратуры релейной защиты и автоматики
474	Электромонтер по ремонту и обслуживанию электроустановок
475	Электромонтер по ремонту воздушных линий электропередачи
476	Электромонтер по ремонту вторичной коммутации
477	Электромонтер по ремонту высоковольтного оборудования
478	Электромонтер по ремонту и монтажу кабельных линий
479	Электромонтер по ремонту и обслуживанию электрооборудования
480	Электромонтер по ремонту и обслуживанию средств электрохимзащиты и высоковольтных линий
481	Электромонтер по ремонту и обслуживанию электрооборудования
482	Электромонтер по ремонту обмоток и изоляции электрооборудования
483	Электромонтер по ремонту релейной защиты и автоматики
484	Электромонтер подземных сооружений и коммуникаций связи

485	Электромонтер по установке и эксплуатации электросчетчиков
486	Электромонтер-релейщик
487	Электромонтер связи
488	Электромонтер станционного оборудования телефонной связи
489	Электромонтер станционного радиотелевизионного оборудования
490	Электросварщик на автоматических и полуавтоматических машинах
491	Электросварщик ручной сварки
492	Электрослесарь
493	Электрослесарь по обслуживанию автоматики и средств измерений электростанций
494	Электрослесарь по ремонту и обслуживанию технологических установок
495	Электрослесарь по ремонту оборудования нефтебаз
496	Электрослесарь по ремонту электрических машин
497	Электрофотограф

Наличие такого широкого спектра профессий обусловлено разнообразием работ, выполняемых в группе компаний КазМунайГаз. Между тем, применительно к разрабатываемому Перечню профессий (должностей) выборочная совокупность профессий (должностей) согласно методическим рекомендациям по разработке и оформлению профессиональных стандартов¹⁷ (раздел «Методические рекомендации по разработке профессиональных стандартов», пункт 11, шаг 5 «Разработка карт профессиональной квалификации») должна состоять из специфичных (профильных) и основных смежных профессий (должностей).

Поэтому при выявлении профессий (должностей) нефтегазовой отрасли соблюдались следующие принципы:

1. Перечень не должен включать наименования профессий (должностей), являющиеся профильными для других отраслей. Пример: «токарь», «фрезеровщик».
2. Перечень не включает наименования профессий (должностей) носящих общепромышленный характер: общее руководство, планово-экономические, финансово-бухгалтерские, юридические функции, функции кадрового менеджмента, функции делопроизводства и хозяйственного обслуживания, охраны труда и техники безопасности,

¹⁷Методические рекомендации по разработке и оформлению профессиональных стандартов. Приложение к приказу Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 15 июля 2014 года № 336-е.

контрольные, учетные функции и т.п. Пример: «делопроизводитель», «кассир». Исключение составляют отдельные смежные профессии (должности), которые, хотя и присутствуют в других отраслях (или являются общими для всех отраслей), играют важную роль в производственном процессе нефтегазовой отрасли. Пример: «геофизик», «оператор заправочных станций», «машинист вакуумной установки».

3. Наименования профессий (должностей), которые применяются в нескольких профессиональных группах (областях профессиональной деятельности), во избежание повторов должны быть отражены только в одной из таких групп.

4. Не учитываются наименования профессий (должностей), которые по своим тарифно-квалификационным характеристикам являются производными от существующих профессий (должностей) и не носят самостоятельный характер. Пример: должность «инженер» включает в себя следующие производные должности: «Инженер», «Старший инженер», «Ведущий инженер».

К числу специфичных профессий рабочих нефтегазовой отрасли отнесены:

1. Основные рабочие производственной сферы – оказывающие непосредственное влияние на ход производственного процесса. Пример: «Бурильщик эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ».

2. Часть вспомогательных рабочих производственной сферы – создающие наиболее важные

условия для нормального течения производственного процесса. Пример: «Слесарь по обслуживанию буровых».

К числу профессий (должностей) служащих нефтегазовой отрасли отнесены:

1. Руководители специализированных (производственно-эксплуатационных) подразделений (служб) нефтегазовой отрасли. Примеры: «Начальник установки (буровой, газодобывающей)», «Мастер по добыче нефти, газа и конденсата».

2. Специалисты и другие служащие производственной сферы. Примеры: «Инженер по добыче нефти и газа», «Механик бурильной установки».

Во избежание дублирования не принимались во внимание наименования должностей, которые отражают различные уровни управления: начальник (руководитель) департамента, управления, отдела, цеха и т.п. У специалистов, как отмечалось выше, отдельно не выделялись «ведущий», «старший» специалисты, как это предусмотрено Квалификационным справочником должностей руководителей, специалистов и других служащих.

Анализ показал, что на текущий момент, при составлении штатных расписаний компаний, как правило, используются КС, ОКПДТР, ЕТКС, а также Классификатор занятий РК, что вызвано необходимостью признания той или иной профессии (должности) на предприятии официальными справочниками и классификаторами и требует тщательного дальнейшего анализа этих нормативных документов.

4.2. АНАЛИЗ ДЕЙСТВУЮЩИХ ВЫПУСКОВ ЕТКС И КС



В соответствии с требованиями статьи 125 Трудового кодекса Республики Казахстан¹⁸ квалификационные требования к работникам, сложность определенных работ и присвоение квалификационных разрядов и категорий работникам производятся в соответствии с ЕТКС, ТКХ, КС, а также ТКХД.

Во исполнение требований данного законодательного акта приказом Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 19 июля 2007 года № 165-п разработаны и утверждены «Правила разработки, апробации, пересмотра, утверждения и применения Единого тарифно-квалификационного справочника работ и профессий рабочих, тарифно-квалификационных характеристик профессий рабочих, Квалификаци-

онного справочника должностей руководителей, специалистов и других служащих, а также типовых квалификационных характеристик должностей руководителей, специалистов и других служащих организаций» (далее – Правила).

Данными Правилами определено, что вышеназванные нормативные документы применяются также для определения правильных наименований профессий рабочих и должностей служащих. В частности, в пункте 17 данных Правил отражено, что «записи во всех документах о работе производятся в полном соответствии с наименованиями профессий, принятыми выпусками Единого тарифно-квалификационного справочника работ и профессий рабочих и тарифно-квалификационных характеристик профессий рабочих».

На основе вышеизложенного возникает объективная необходимость проведения всестороннего комплексного анализа выпусков ЕТКС, ТКХ, КС и ТКХД с целью выявления соответствия применяемых на практике наименований профессий рабочих и должностей служащих нормативным требованиям и потребности введения новых наименований и при необходимости инициирование введения в данные нормативные документы новых профессий рабочих и должностей служащих.

¹⁸Трудовой кодекс Республики Казахстан. Закон Республики Казахстан от 15 мая 2007 года № 251, ст. 125, п.2.

4.3. АНАЛИЗ СОДЕРЖАНИЯ ДЕЙСТВУЮЩИХ ВЫПУСКОВ ЕТКС И ТКХ

По состоянию на 1 апреля 2014 года в Республике Казахстан разработаны и применяются на практике 68 выпусков ЕТКС, сгруппированных по видам производств и работ, а также отдельные ТКХ профессий рабочих. Большинство же ТКХ профессий рабочих, применяемых в соответствии с приказом Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 23 ноября 2003 года № 141-п «Об утверждении тарифно-квалификационных характеристик профессий рабочих, общих для всех сфер деятельности и не включенных в выпуски Единого тарифно-квалификационного справочника работ и профессий рабочих (ЕТКС)» включены в выпуск 01 ЕТКС, раздел «Профессии рабочих, общие для всех отраслей экономики» (приказ Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 14 февраля 2011 года № 45-в «О внесении изменений и дополнений в некоторые приказы Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан и отмене приказа Министра труда и социальной защиты

населения Республики Казахстан от 23 ноября 2003 года № 141-п «Об утверждении тарифно-квалификационных характеристик профессий рабочих, общих для всех сфер деятельности и не включенных в выпуски Единого тарифно-квалификационного справочника работ и профессий рабочих (ЕТКС)»). На этой основе первичный анализ наименований профессий будет проведен на основе содержания выпусков ЕТКС и отдельных ТКХ профессий рабочих.

Из 68 выпусков ЕТКС только 2 выпуска ЕТКС практически полностью содержат профильные для нефтегазового комплекса республики наименования профессий:

- выпуск 06, разделы: «Бурение скважин», «Добыча нефти и газа»;
- выпуск 34, раздел: «Переработка нефти, нефтепродуктов, газа, сланцев, угля и обслуживание магистральных трубопроводов».

В выпуске 06 ЕТКС приведены тарифно-квалификационные характеристики 43 наименований профессий рабочих нефтегазовой отрасли.

Таблица 2 – Алфавитный указатель профессий рабочих, предусмотренных разделами «Бурение скважин», «Добыча нефти и газа» ЕТКС, выпуск 06

№ п/п	Наименование профессий	Диапазон разрядов
1.	Бурильщик капитального ремонта скважин	5-8
2.	Бурильщик плавучего бурильного агрегата в море	5
3.	Бурильщик эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ	5-8

4.	Вышкомонтажник	3-8
5.	Вышкомонтажник-сварщик	3-6
6.	Вышкомонтажник-электромонтер	3-5
7.	Дизелист плавучего бурильного агрегата в море	4
8.	Замерщик дебитов скважин	2-3
9.	Лаборант-коллектор	2-3
10.	Машинист агрегатов по обслуживанию нефтегазопромыслового оборудования	5-6
11.	Машинист буровых установок на нефть и газ	3-6
12.	Машинист насосной станции по закачке рабочего агента в пласт	3-5
13.	Машинист паровой передвижной депарафинизационной установки	3,5-6
14.	Машинист парогенераторной установки по закачке пара в нефтяные пласты	4-5
15.	Машинист передвижного компрессора	3-6
16.	Машинист подъёмника	5-7
17.	Машинист промывочного агрегата	4-6
18.	Моторист цементировочного агрегата	5-6
19.	Моторист цемента-пескосмесительного агрегата	5-6
20.	Оператор обезвоживающей и обессоливающей установки	3-5
21.	Оператор-моторист станции контроля цементажа	5
22.	Оператор по опробованию (испытанию) скважин	4-5
23.	Оператор по цементажу скважин	3-5
24.	Оператор по гидравлическому разрыву пластов	5-6
25.	Оператор по добыче нефти и газа	3-7
26.	Оператор по исследованию скважин	3-6
27.	Оператор по подготовке скважин к капитальному и подземному ремонтам	2-5
28.	Оператор по поддержанию пластового давления	3-5
29.	Оператор по подземному ремонту скважин	4-7
30.	Оператор по сбору газа	2-4
31.	Оператор пульта управления в добыче нефти и газа	4-5
32.	Оператор по химической обработке скважин	2-5
33.	Опрессовщик труб	3-5
34.	Помощник бурильщика капитального ремонта скважин	4-6

35.	Помощник бурильщика плавучего бурильного агрегата в море	3-4
36.	Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (первый)	4-7
37.	Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (второй)	4-6
38.	Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин при электробурении	4-5
39.	Приготовитель бурового раствора	2-3
40.	Слесарь по монтажу и ремонту оснований морских буровых и эстакад	2-5
41.	Слесарь по обслуживанию буровых	4-6
42.	Установщик бурильных замков	4
43.	Электромонтер по обслуживанию буровых	4-6

Из 22 наименований профессий рабочих, которые содержатся в выпуске 34 ЕТКС, 19 относятся к нефтегазовой отрасли. Еще 3 профессии («Загрузчик-выгрузчик печей», «Коксоочиститель», «Коксоразгрузчик») относятся к переработке сланцев и угля.

Таблица 3 – Алфавитный указатель профессий рабочих, предусмотренных разделом «Переработка нефти, нефтепродуктов, газа, сланцев, угля и обслуживание магистральных трубопроводов» ЕТКС, выпуск 34

№ п/п	Наименование профессий	Диапазон разрядов
1.	Загрузчик-выгрузчик печей	3-4
2.	Коксоочиститель	3
3.	Коксоразгрузчик	3
4.	Контролер по качеству нефти и нефтепродуктов	4
5.	Машинист по моторным испытаниям топлива	3-6
6.	Машинист оборудования распределительных нефтебаз	3-5
7.	Машинист технологических компрессоров	4-6
8.	Машинист технологических насосов	2-6
9.	Монтер по защите подземных трубопроводов от коррозии	4-6

10.	Обходчик линейный	3-4
11.	Оператор газораспределительной станции	4-6
12.	Оператор магистральных газопроводов	4
13.	Оператор подземных газогенераторов	5-6
14.	Оператор по сбору и очистке конденсата	3
15.	Оператор технологических установок	2-6
16.	Оператор товарный	2-6
17.	Осмотрщик нефтеналивных емкостей	3-4
18.	Планиметрист	4
19.	Приборист	2-6
20.	Слесарь по ремонту технологических установок	2-6
21.	Трубопроводчик линейный	2-5
22.	Электрослесарь по ремонту оборудования нефтебаз	3-6

При этом анализ показал, что отдельные наименования профессий рабочих, которые могут быть отнесены к профильным для нефтегазовой отрасли, содержатся и в некоторых других выпусках ЕТКС:

- выпуск 01, раздел: «Профессии рабочих, общие для всех отраслей народного хозяйства» (8 наименований);

- выпуск 03, раздел: «Строительные, монтажные и ремонтно-строительные работы» (3 наименования);

- выпуск 05, раздел: «Геолого-

разведочные и топографо-геодезические работы» (3 наименования);

- выпуск 24, раздел: «Общие профессии химического производства» (1 наименование);

- выпуск 63, разделы: «Газовое хозяйство городов, поселков и населенных пунктов»; «Водопроводно-канализационное хозяйство» (6 наименований).

В результате общий перечень наименований профессий рабочих нефтегазовой отрасли, включенных в ЕТКС принял следующий вид.



Таблица 4 – Наименования профессий рабочих нефтегазовой отрасли в разрезе профессиональных групп, включенных в соответствующие выпуски ЕТКС

Профессиональная группа (область профессиональной деятельности)	Наименование профессии	Выпуск ЕТКС
Разведка нефти и газа	1.Наладчик геофизической аппаратуры	Выпуск 05, раздел: Геологоразведочные и топографо-геодезические работы.
	2. Рабочий на геологических работах	-«-
	3.Рабочий на геофизических работах	-«-
Бурение нефтегазовых скважин	1.Бурильщик эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ	Выпуск 06, разделы: Бурение скважин; Добыча нефти и газа.
	2. Вышкомонтажник	-«-
	3. Вышкомонтажник-сварщик	-«-
	4. Вышкомонтажник-электромонтер	-«-
	5. Лаборант-коллектор	-«-
	6. Машинист буровых установок на нефть и газ	-«-
	7. Машинист бурильной и бурильно-крановой машины	Выпуск 03, раздел: Строительные, монтажные и ремонтно-строительные работы.
	8. Машинист вакуумной установки	-«-

Бурение нефтегазовых скважин	9. Моторист цементировочного агрегата	Выпуск 06, разделы: Бурение скважин; Добыча нефти и газа.
	10. Моторист цемента-пескосмесительного агрегата	-«-
	11. Оператор-моторист станции контроля (цементаж)	-«-
	12. Оператор по опробованию (испытанию) скважин	-«-
	13. Оператор по цементажу скважин	-«-
	14. Опрессовщик труб	-«-
	15. Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (первый)	-«-
	16. Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (второй)	-«-
	17. Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин при электробурении	-«-
	18. Приготовитель бурового раствора	-«-
	19. Слесарь по обслуживанию буровых	-«-
20. Установщик бурильных замков	-«-	
21. Электромонтер по обслуживанию буровых	-«-	

Добыча нефти и газа	1.Бурильщик капитального ремонта скважин	Выпуск 06, разделы: Бурение скважин; Добыча нефти и газа.
	2.Бурильщик плавучего бурильного агрегата в море	-«-
	3.Дизелист плавучего бурильного агрегата в море	-«-
	4.Замерщик дебитов скважин	-«-
	5.Машинист агрегатов по обслуживанию нефте-газопромыслового оборудования	-«-
	6.Машинист насосной станции по закачке рабочего агента в пласт	-«-
	7.Машинист паровой передвижной депарафинизационной установки	-«-
	8. Машинист парогенераторной установки по закачке пара в нефтяные пласты	-«-
	9.Машинист передвижного компрессора	-«-
	10.Машинист подъемника	-«-
	11.Машинист промышленного агрегата	-«-
	12.Оператор обезвоживающей и обессоливающей установки	-«-
	13.Оператор по гидравлическому разрыву пластов	-«-
	14.Оператор по добыче нефти и газа	-«-
	15. Оператор по исследованию скважин	-«-

Добыча нефти и газа	16. Оператор по подготовке скважин к капитальному и подземному ремонту	-«-
	17. Оператор по поддержанию пластового давления	-«-
	18. Оператор по подземному ремонту скважин	-«-
	19. Оператор по сбору газа	-«-
	20. Оператор пульта управления в добыче нефти и газа	-«-
	21. Оператор по химической обработке скважин	-«-
	22. Помощник бурильщика капитального ремонта скважин	-«-
	23. Помощник бурильщика плавучего бурильного агрегата в море	-«-
	24. Слесарь по монтажу и ремонту оснований морских буровых и эстакад	-«-
Переработка нефти и газа	1. Контролер по качеству нефти и нефтепродуктов	Выпуск 34, раздел: Переработка нефти, нефтепродуктов, газа, сланцев, угля и обслуживание магистральных трубопроводов.
	2. Машинист компрессорных установок	Выпуск 01, раздел: Профессии рабочих, общие для всех отраслей народного хозяйства.
	3. Машинист насосных установок	-«-

Переработка нефти и газа	4.Машинист по моторным испытаниям топлива	Выпуск 34, раздел: Переработка нефти, нефтепродуктов, газа, сланцев, угля и обслуживание магистральных трубопроводов.
	5. Оператор по сбору и очистке конденсата	Выпуск 34, раздел: Переработка нефти, нефтепродуктов, газа, сланцев, угля и обслуживание магистральных трубопроводов.
	6. Оператор технологических установок	-«-
	7.Осмотрщик нефтеналивных емкостей	-«-
	8.Оператор товарный	-«-
	9.Планиметрист	-«-
	10.Приборист	-«-
	11.Пробоотборщик	Выпуск 01, раздел: Профессии рабочих, общие для всех отраслей народного хозяйства.
	12.Слесарь по ремонту технологических установок	Выпуск 34, раздел: Переработка нефти, нефтепродуктов, газа, сланцев, угля и обслуживание магистральных трубопроводов.
	Транспортировка нефти и газа	1.Машинист технологических компрессоров
2.Машинист технологических насосов		-«-
3.Машинист трубокладчика		Выпуск 03, раздел: Строительные, монтажные и ремонтно-строительные работы.

Транспортировка нефти и газа	4.Монтер по защите подземных трубопроводов от коррозии	Выпуск 34, раздел: Переработка нефти, нефтепродуктов, газа, сланцев, угля и обслуживание магистральных трубопроводов.
	5.Обходчик линейный	-«-
	6.Оператор газораспределительной станции	-«-
	7.Оператор магистральных газопроводов	-«-
	8.Оператор подземных газогенераторов	-«-
	9.Сливщик-разливщик	Выпуск 01, раздел: Профессии рабочих, общие для всех отраслей народного хозяйства.
	10. Трубопроводчик линейный	Выпуск 34, раздел: Переработка нефти, нефтепродуктов, газа, сланцев, угля и обслуживание магистральных трубопроводов.
Реализация нефти, нефтепродуктов и газа	11.Чистильщик	Выпуск 01, раздел: Профессии рабочих, общие для всех отраслей народного хозяйства.
	1.Испытатель баллонов	Выпуск 63, разделы: Газовое хозяйство городов, поселков и населенных пунктов; Водопроводно-канализационное хозяйство.
	2.Контролер	Выпуск 24, раздел: Общие профессии химического производства.
	3.Контролер-кассир	Выпуск 01, раздел: Профессии рабочих, общие для всех отраслей народного хозяйства.
	4.Лаборант химического анализа	-«-

Реализация нефти, нефтепродуктов и газа	5.Машинист оборудования распределительных нефтебаз	Выпуск 34, раздел: Переработка нефти, нефтепродуктов, газа, сланцев, угля и обслуживание магистральных трубопроводов.
	6.Наполнитель баллонов	Выпуск 63, разделы: Газовое хозяйство городов, поселков и населенных пунктов; Водопрводно-канализационное хозяйство.
	7.Оператор заправочных станций	Выпуск 01, раздел: Профессии рабочих, общие для всех отраслей народного хозяйства.
	8.Слесарь аварийно-восстановительных работ в газовом хозяйстве	Выпуск 63, разделы: Газовое хозяйство городов, поселков и населенных пунктов; Водопрводно-канализационное хозяйство.
	9.Слесарь по эксплуатации и ремонту подземных газопроводов	-«-
	10.Слесарь по эксплуатации и ремонту газового оборудования	-«-
	11.Электрогазосварщик-врезчик	-«-
	12.Электрослесарь по ремонту оборудования нефтебаз	Выпуск 34, раздел: Переработка нефти, нефтепродуктов, газа, сланцев, угля и обслуживание магистральных трубопроводов.

Примечание: Отдельные наименования профессий рабочих могут применяться в нескольких областях профессиональной деятельности. Во избежание повторов такие профессии в данной таблице отнесены

к одной из областей профессиональной деятельности.

Так, профессия «Оператор товарный» применяется в сферах переработки и транспортировки нефти и газа. Профессия отнесена

к переработке нефти и газа.

Профессия «Сливщик-разливщик» применяется в сферах переработки, транспортировки и реализации нефти и газа. Профессия отнесена к транспортировке нефти и газа.

Профессия «Слесарь по ремонту технологических установок» применяется в сферах переработки и транспортировки нефти и газа. Профессия отнесена к переработке нефти и газа.

Профессия «Осмотрщик нефтеналивных емкостей» применяется в сферах переработки и транспортировки нефти и газа. Профессия отнесена к переработке нефти и газа.

Профессии «Машинист технологических компрессоров» и «Машинист технологических насосов» применяются в сферах переработки и транспортировки нефти и газа. Профессии отнесены к транспортировке нефти и газа.

Таким образом, в выпусках ЕТКС содержится 83 наименований профессий рабочих, которые мо-

гут быть отнесены к профильным профессиям нефтегазовой отрасли. Они охватывают в основном весь комплекс работ, выполняемых в нефтегазовой промышленности Казахстана.

При этом следует отметить, что по мере изменений, происходящих в содержании работ в силу развития технологий и техники, организации труда и развития IT-технологий, были внесены соответствующие изменения в характеристики работ и в требования к знаниям рабочих различных профессий. Об этом, в частности, свидетельствует сравнение профессий рабочих и диапазонов их тарифных разрядов, предусмотренных разделами «Бурение скважин», «Добыча нефти и газа», выпуск 06 ЕТКС (приказ Министра труда и социальной защиты РК от 14.08.12 №318-Ө-М) и отмеченных в ОКПДТР (сохранен и рекомендован к применению приказом Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 22 октября 1997 г. №181-п).



Таблица 5 – Сопоставление диапазона тарифных разрядов профессий рабочих, отраженных в выпуске 06 ЕТКС «Бурение скважин», «Добыча нефти и газа» и ОКПДТР

№ п/п	Наименование профессий	Диапазон разрядов по ЕТКС (выпуск 06)	Диапазон разрядов по ОКПДТР
1.	Бурильщик капитального ремонта скважин	5-8	5-6
2.	Бурильщик плавучего бурильного агрегата в море	5	5
3.	Бурильщик эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ	5-8	4-6
4.	Вышкомонтажник	3-8	2-6
5.	Вышкомонтажник-сварщик	3-6	3-6
6.	Вышкомонтажник-электромонтер	3-5	3-5
7.	Дизелист плавучего бурильного агрегата в море	4	4
8.	Замерщик дебитов скважин	2-3	2-3
9.	Лаборант-коллектор	2-3	2-3
10.	Машинист агрегатов по обслуживанию нефтегазопромыслового оборудования	5-6	5-6
11.	Машинист буровых установок на нефть и газ	3-6	5-6
12.	Машинист насосной станции по закачке рабочего агента в пласт	3-5	2-5
13.	Машинист паровой передвижной депарафинизационной установки	3,5-6	3,5-6
14.	Машинист парогенераторной установки по закачке пара в нефтяные пласты	4-5	4-5
15.	Машинист передвижного компрессора	3-6	3-6
16.	Машинист подъемника	5-7	5-6
17.	Машинист промывочного агрегата	4-6	4-6
18.	Моторист цементировочного агрегата	5-6	5-6

19.	Моторист цемента-пескосмесительного агрегата	5-6	5-6
20.	Оператор обезвоживающей и обессоливающей установки	3-5	3-5
21.	Оператор-моторист станции контроля цементажа	5	5
22.	Оператор по опробованию (испытанию) скважин	4-5	4-5
23.	Оператор по цементажу скважин	3-5	2-5
24.	Оператор по гидравлическому разрыву пластов	5-6	4-5
25.	Оператор по добыче нефти и газа	3-7	2-6
26.	Оператор по исследованию скважин	3-6	3-5
27.	Оператор по подготовке скважин к капитальному и подземному ремонтам	2-5	2-5
28.	Оператор по поддержанию пластового давления	3-5	3-5
29.	Оператор по подземному ремонту скважин	4-7	4-6
30.	Оператор по сбору газа	2-4	2-4
31.	Оператор пульта управления в добыче нефти и газа	4-5	5
32.	Оператор по химической обработке скважин	2-5	2-5
33.	Опрессовщик труб	3-5	3-4
34.	Помощник бурильщика капитального ремонта скважин	4-6	4-5
35.	Помощник бурильщика плавучего бурильного агрегата в море	3-4	3-4
36.	Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (первый)	4-7	4-5
37.	Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (второй)	4-6	3-4

38.	Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин при электробурении	4-5	4-5
39.	Приготовитель бурового раствора	2-3	2-3
40.	Слесарь по монтажу и ремонту оснований морских буровых и эстакад	2-5	2-5
41.	Слесарь по обслуживанию буровых	4-6	4-5
42.	Установщик бурильных замков	4	4
43.	Электромонтер по обслуживанию буровых	4-6	4-5

Как видно из сравнительной таблицы, существенные изменения произошли в диапазоне разрядов. Так, в 18 из 43 рабочих профессий, представленных в выпуске 06 ЕТКС, диапазон разрядов изменился по сравнению с данными ОКПДТР: в 16 профессиях в сторону увеличения разрядов, в двух профессиях расширен диапазон разрядов. Расширение диапазона и увеличение разрядов вызвано повышением сложности работ и более высокими требованиями к умениям и знаниям рабочего.

Вместе с тем, развитие научно-технического прогресса на современном этапе экономического развития страны обусловило появление новых видов техники и передовых технологий в нефтегазовом комплексе. Этот процесс объективно обуславливает появление принципиально новых профессий рабочих и следовательно, необходимость внесения соответствующих изменений и дополнений в действующие выпуски ЕТКС. К примеру, АО НК КМГ внесло предложение о введении в выпуски ЕТКС таких новых профессий, как «Машинист колтюбинговой уста-

новки», «Машинист свабирующего агрегата», «Машинист передвижного агрегата для депарафинизации скважин» и т.д.

В отдельных организациях применяются наименования профессий рабочих, которые в соответствии с технологией выполняемых работ применяются на практике, но не отражены в выпусках ЕТКС. Например, в АО КТО используются такие профессии, как «Бортоператор по проверке магистральных нефтепроводов и водоводов», «Слесарь по эксплуатации сливно-наливных эстакад и подъездных путей», «Слесарь по ремонту бонных заграждений и сбора нефти» и т.д.

Представленные наименования профессий объективно отражают процесс разработки и внедрения новой техники и передовых технологий в отрасли и при соответствующей степени обоснования должны быть включены в выпуски ЕТКС.

С другой стороны, в организациях нефтегазового комплекса наблюдается практика произвольного установления наименований профессий рабочих. К примеру, некоторые



компании используют такие наименования профессий, не указанные в ЕТКС, как «оператор по оборудованию», «оператор-крановщик», «оператор-стажер», «младший оператор цементной базы» и т.д.

Однако анализ этих профессий показал, что большинство из них, по сути, являются производными от профессий, представленных в ЕТКС. Так, в одной из компаний профессия «Сливщик-разливщик» по штатному расписанию проходит как:

- сливщик-разливщик;
- старший сливщик-разливщик;
- старший оператор слива-налива;
- оператор автоэстакады;
- оператор ж/д сливной эстакады и базы хранения;
- оператор железнодорожной эстакады.

В данном случае, учитывая идентичность выполняемых функций и работ в вышеприведенных наименованиях профессий рабочих, в Перечень профессий (должностей) рекомендуется включить только одно наименование профессии – «Сливщик-разливщик».

Таким образом, проведенный анализ свидетельствует о том, что действующими выпусками ЕТКС учтено большинство видов работ, выполняемых в отрасли. При этом применяемые на предприятиях наименования профессий в основном соответствуют их наименованиям, приведенным в ЕТКС. В то же время изменения в содержании труда, обусловленные развитием передовых технологий в последние годы, привели к возникновению новых наименований профессий, которые могут быть включены в Перечень профессий (должностей) и, соответственно, в выпуски ЕТКС.

4.4. АНАЛИЗ СОДЕРЖАНИЯ КВАЛИФИКАЦИОННОГО СПРАВОЧНИКА ДОЛЖНОСТЕЙ РУКОВОДИТЕЛЕЙ, СПЕЦИАЛИСТОВ И ДРУГИХ СЛУЖАЩИХ

По состоянию на 1 декабря 2014 года применительно к служащим (руководителям, специалистам и техническим исполнителям) в Казахстане разработаны и утверждены в установленном порядке 3 квалификационных справочника должностей руководителей, специалистов и других служащих:

- Квалификационный справочник должностей руководителей, специалистов и других служащих (общий для всех сфер деятельности);
- Квалификационный справочник должностей руководителей, специалистов и других служащих железнодорожного транспорта;
- Квалификационный справочник должностей руководителей, специалистов и других служащих сферы телекоммуникаций.

Также уполномоченными государственными органами соответствующих отраслей деятельности разработаны и приняты Типовые квалификационные характеристики (ТКХ) и Квалификационные характеристики (КХ) работников культуры, государственной лесной охраны РК, должностей педагогических работников и приравненных к ним лиц, должностей работников здравоохранения и др. (всего 14 ТКХ и КХ). К числу нормативных документов в исследуемой сфере следует отнести и Классификатор занятий Республики Казахстан.

К числу нормативных документов, утвержденных в установленном

порядке, следует отнести Типовые квалификационные характеристики должностей руководителей, специалистов и других служащих нефтедобывающей отрасли. Данные ТКХД, как видно из названия, относятся только к сектору нефтедобычи, не охватывая другие сектора отрасли.

Поэтому, в целях установления правильных наименований должностей служащих в других секторах нефтегазовой промышленности, следует пользоваться ОКПДТР, утвержденным в 1986 г. В соответствии с приказом Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 22 октября 1997 года № 181-п «О сохранении используемого Квалификационного справочника должностей руководителей, специалистов и других служащих и используемого Общесоюзного классификатора профессий рабочих, должностей служащих и тарифных разрядов» действие последнего продлено до разработки соответствующего республиканского классификатора. Вышеназванный классификатор является в настоящее время основным нормативным документом, который регламентирует использование наименований специфических должностей служащих в нефтегазовом комплексе (за исключением ТКХ должностей служащих в нефтедобывающей промышленности). В таблице 6 приведены наименования специфических должностей служащих, отраженных в ОКПДТР.

Таблица 6 – Наименования ключевых должностей служащих, нефтегазовой отрасли, имеющиеся в «Общесоюзном классификаторе профессий рабочих, должностей служащих и тарифных разрядов»

№ п/п	Наименования должностей	Категория служащих
1.	Геолог нефтегазоразведки (партии) структурно-поискового бурения	Специалист
2.	Геофизик	Технический исполнитель
3.	Геохимик	Технический исполнитель
4.	Главный геофизик	Руководитель
5.	Главный геохимик	Технический исполнитель
6.	Инженер по борьбе с аварийными разливами нефти и нефтепродуктов в море	Специалист
7.	Инженер по бурению (буровым работам)	Технический исполнитель
8.	Инженер по буровзрывным (взрывным) работам	Технический исполнитель
9.	Инженер по вышкостроению	Технический исполнитель
10.	Инженер по глинистым растворам в сверхглубоком бурении	Технический исполнитель
11.	Инженер по добыче нефти и газа	Технический исполнитель
12.	Инженер по креплению скважин	Технический исполнитель
13.	Инженер по опробованию и испытанию скважин	Технический исполнитель
14.	Инженер по подготовке и транспортировке нефти	Технический исполнитель
15.	Инженер по поддержанию пластового давления	Технический исполнитель
16.	Инженер по сложным работам в бурении (капитальном ремонте) скважин	Технический исполнитель
17.	Инженер по эксплуатации нефтегазопроводов	Технический исполнитель

18.	Инженер по эксплуатации оборудования газовых объектов	Технический исполнитель
19.	Инженер по электрохимической защите	Технический исполнитель
20.	Инспектор газотехнический	Технический исполнитель
21.	Мастер буровой	Руководитель
22.	Мастер буровой глубокого (структурно-поискового) бурения	Технический исполнитель
23.	Мастер буровой на подземных работах	Технический исполнитель
24.	Мастер буровой скважин	Технический исполнитель
25.	Мастер буровой участка (службы, цеха)	Технический исполнитель
26.	Мастер по добыче нефти, газа и конденсата	Технический исполнитель
27.	Мастер по исследованию скважин	Технический исполнитель
28.	Мастер по опробованию (испытанию) скважин	Технический исполнитель
29.	Мастер по освоению и ремонту нагнетательных скважин	Технический исполнитель
30.	Мастер по подготовке газа	Технический исполнитель
31.	Мастер по подготовке и стабилизации нефти	Технический исполнитель
32.	Мастер по промысловой геофизике	Технический исполнитель
33.	Мастер по ремонту скважин (капитальному, подземному)	Технический исполнитель
34.	Мастер по сложным работам в бурении (капитальном ремонте) скважин	Технический исполнитель
35.	Мастер по эксплуатации оборудования газовых объектов	Технический исполнитель
36.	Механик бурильной установки	Специалист
37.	Механик бурильно-гидрографической машины	Технический исполнитель

38.	Механик по буровым, горным работам	Технический исполнитель
39.	Начальник нефтегазоразведки (партии) глубокого (структурно-поискового) бурения	Руководитель
40.	Начальник отряда (бурового, гидрографического, изыскательского и др.)	Технический исполнитель
41.	Начальник партии (геодезической, геологической, промерной, промысловой, топографической и др.)	Технический исполнитель
42.	Начальник разведки (нефтегазовой, промысловой)	Технический исполнитель
43.	Начальник района (грузового, нефтеналивного, сетевого и др.)	Технический исполнитель
44.	Начальник стационарной платформы (в разведочном и эксплуатационном бурении)	Технический исполнитель
45.	Начальник установки (буровой, газобензиновой, кислородной и др.)	Технический исполнитель
46.	Начальник филиала (автозаправочной станции, нефтебазы и др.)	Технический исполнитель
47.	Начальник экспедиции (геологической, геолого-разведочной, изыскательской, промысловой и др.)	Технический исполнитель
48.	Начальник эстакады (наливной, реагентного хозяйства)	Технический исполнитель
49.	Петрограф	Специалист
50.	Производитель работ вышкостроения	Руководитель
51.	Руководитель группы по буровзрывным работам	Руководитель
52.	Техник-геолог	Специалист
53.	Техник-геофизик	Технический исполнитель
54.	Техник по бурению	Технический исполнитель
55.	Техник по добыче нефти и газа	Технический исполнитель
56.	Техник по подготовке и транспортировке нефти и газа	Технический исполнитель
57.	Техник по электрохимической защите	Технический исполнитель
58.	Техник по эксплуатации нефтепроводов	Технический исполнитель
59.	Техник по эксплуатации оборудования газовых объектов	Технический исполнитель

Как видно из данных таблицы 6, в Общесоюзном классификаторе приведены 59 ключевых наименований должностей служащих (руководителей, специалистов и технических исполнителей), типичных для нефтегазового комплекса. Они охватывали спектр работ, выполняемых служащими отрасли в период существования планово-командной экономики. При сравнении с должностями, указанными в проекте ТКХД нефтедобывающей отрасли, обнаруживается, что большинство приведенных наименований должностей сохранены и их можно использовать при классификации работ по сложности выполняемых работ и установлении квалификационных категорий.

При этом необходимо учесть, что с момента утверждения рассматриваемого классификатора прошло около 30 лет и за этот период не только существенно изменились условия производства в нефтегазовом комплексе, но и произошла смена общественно-экономической формации. В подобных условиях, разумеется, появились новые наименования должностей, характерные для современных методов организации производства и труда, что обуславливает объективную необходимость совершенствования перечня должностей, применяемых в данной сфере экономической деятельности.

Так, в ТКХД нефтедобывающей отрасли появились должности, отсутствующие в Общесоюзном классификаторе профессий рабочих, должностей служащих и тарифных разрядов. К примеру, в классификаторе отсутствуют такие должности, как «Начальник нефте-

газодобывающего управления», «Начальник центральной инженерно-технологической службы», «Инженер центральной инженерно-технологической службы» широко распространенные в современном нефтяном производстве.

Кроме того, в структуре нефтедобывающих предприятий широко применяются такие подразделения, как управление обслуживания скважин, что также не нашло отражения в классификаторе. Аналогичные изменения произошли и в других областях профессиональной деятельности, что объективно предполагает необходимость введения в нормативные акты новых наименований должностей.

Сопоставление наименований существующих в настоящее время в нефтегазовой отрасли должностей с Общесоюзным классификатором свидетельствует о существенных различиях не только в зарубежных компаниях, но и на отечественных предприятиях. Такое положение следует признать вполне объективным явлением, поскольку за прошедший период существенно изменилась структура организаций нефтегазового комплекса, что обусловило необходимость введения новых должностей.

Кроме того, в компаниях с зарубежным участием в настоящее время широко используются такие должности, как «Суперинтендант», «Казначей», «Супервайзер» (по видам деятельности), «Координатор» (по видам деятельности), «Ассистент» (по видам деятельности) и т.д. В этих условиях стоит задача определить, насколько подобные должности являются ключевыми именно

для нефтегазового комплекса, а также выявить степень конкретизации базовых должностей применительно к отрасли (например, «Супервайзер по добыче нефти», «Супервайзер по сероводороду» и т.д.).

Не все вышеназванные должности можно отнести к должностям специфичным только для нефтегазовой отрасли. Практика показывает, что они находят применение на предприятиях, в учреждениях и организациях различных видов экономической деятельности: горнодобывающей промышленности, отдельных отраслях обрабатывающей промышленности, строительстве и др. Более того, в утвержденном приказом Министра здравоохранения и социального развития Республики Казахстан от 20 августа 2014 года №8 «Перечне наименований должностей работников, относящихся к административному персоналу», который также распространяется на все виды экономической деятельности, присутствуют такие должности, как «Казначей» и «Координатор». В то же время эти должности отсут-

ствуют в общепромышленном Квалификационном справочнике должностей руководителей, специалистов и других служащих (за исключением должности «Координатор продаж (Супервайзер)»).

Учитывая это, следует, по нашему мнению, в первую очередь, внести вышеперечисленные должности в общепромышленный Квалификационный справочник должностей руководителей, специалистов и других служащих.

Что касается конкретизации данных должностей применительно к нефтегазовой отрасли, то в большинстве случаев вряд ли целесообразно вносить в отраслевой справочник должностей все существующие в организациях наименования из-за их большого количества и разнообразия подходов. Так, в различных компаниях используется порядка 15 наименований должности «Координатор» (по вопросам контрактов и закупок, по транспортировке и маркетингу серы, по трубопроводному экспорту и др.).



4.5. АНАЛИЗ КЛАССИФИКАТОРА ЗАНЯТИЙ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

В компаниях нефтегазовой отрасли широко распространена практика использования Классификатора занятий Республики Казахстан при составлении штатных расписаний.

Действующий Классификатор занятий Республики Казахстан¹⁹ предназначен для решения задач, связанных с квалификацией и сбором информации, а также для совершенствования международных связей, обмена информацией в области занятости, приведения статистики занятости в соответствие с международными нормами и использования классификации занятий при проведении переписи населения и других статистических обследований. Данный документ, по своей функциональной направленности, напрямую не связан с задачей определения профессионального состава работников организаций.

Вместе с тем, Классификация занятий произведена в соответствии с наименованиями должностей государственных служащих согласно Закону Республики Казахстан от 23 июля 1999 года № 453 «О государственной службе», с Указом Президента Республики Казахстан от 29 декабря 1999г. № 317 «Об утверждении Реестра должностей политических государственных служащих и Правил порядка нало-

жения дисциплинарных взысканий на политических государственных служащих», с Указом Президента Республики Казахстан от 17 января 2004 года № 1282 «Об утверждении Реестра должностей административных государственных служащих по категориям», с Квалификационным справочником должностей руководителей, специалистов и служащих и тарифно-квалификационным справочником работ и профессий рабочих с учетом национальных отличительных особенностей²⁰.

Следует отметить, что использовать действующий Классификатор занятий, введенный в действие в 1999 году, в целях определения должностей и профессий работников определенной отрасли сложно в силу особенностей его построения. Классификатор занятий Республики Казахстан разработан в 2005 году на основе Международного стандартного классификатора занятий ISCO-88 (1988 года).

Объектами классификации являются однородные, с точки зрения содержания работ, укрупненные группировки профессий рабочих и должностей служащих.

Структурно Классификатор занятий состоит из укрупненных групп, подразделяющихся на подгруппы, составные и базовые группы занятий.

¹⁹На момент подготовки Перечня профессий (должностей) в стране разрабатывался проект нового Классификатора занятий РК.

²⁰Государственный Классификатор Республики Казахстан ГК РК 01-2005 «Классификатор занятий», с. 8-9.

Таблица 7 – Распределение профессий рабочих и должностей служащих по группам, выделенным в Классификаторе занятий

Укрупненные группы	Количество		
	Под-групп	Составных групп	Базовых групп
1	2	3	4
Руководители (представители) органов власти и управления всех уровней, включая руководителей организаций	3	8	33
Специалисты высшего уровня квалификации	4	18	53
Специалисты среднего уровня квалификации	4	21	75
Служащие, занятые подготовкой информации, оформлением документации, учетом и обслуживанием	2	7	24
Работники сферы обслуживания, предоставления коммунальных услуг, торговли и родственных видов деятельности	5	16	33
Квалификационные работники сельского хозяйства, лесного хозяйства, рыбководства и рыболовства	2	6	17
Квалифицированные рабочие крупных и мелких промышленных предприятий, художественных промыслов, строительства, транспорта, связи, геологии и разведки недр	6	27	81
Операторы, аппаратчики, машинисты установок и машин и слесари-сборщики	3	19	78
Неквалифицированные рабочие	4	13	31
Вооруженные Силы	1	1	1

В качестве признаков для определения общности (сходства) работ и группировки занятий положены характеристики занятий: содержание функций (выполняемых работ), предметы и орудия труда, масштаб и сложность руководства, конечные результаты трудовой деятельности и др., определяющие квалификацию и специализацию работников.

При таком подходе занятия, относящиеся к одной отрасли, могут находиться в разных укрупненных группах (подгруппах, составных группах, базовых группах).

Служащие нефтегазовой отрасли, например, разнесены по 3 укрупненным группам, 3 подгруппам, 4 составным группам и 8 базовым группам.

Как видно из таблицы 8 – Распределение отдельных должностей служащих нефтегазовой отрасли по укрупненным группам, подгруппам, составным и базовым группам Классификатора занятий – служащие нефтегазовой отрасли таких родственных должностей как «Мастер по добыче нефти, газа и конденсата»; «Инженер по добыче нефти и газа»; «Техник по добыче нефти и газа» относятся к совершенно разным укрупненным группам, подгруппам, составным группам и базовым группам.

И, наоборот, многие неоднородные занятия объединены в одну группу. Так, под кодом 1222, куда отнесен «Мастер по добыче нефти, газа и конденсата», проходят также «Главный крупчатник», «Начальник безопасности полетов», «Начальник водохранилища» и другие совершенно разнородные занятия.

В настоящее время Министерство здравоохранения и социального развития Республики Казахстан готовит новый Классификатор занятий, базирующийся на принципах классификации занятий по отраслевому признаку (за основу взят опыт Германии). Далее занятия дезагрегируются по секторам и подсекторам, а также по технологическим ступеням и однородности видов работ.

Такой подход полностью соответствует принципам построения национальной системы квалификаций, и, в частности, разработки профессиональных стандартов. Это особенно важно в свете того, что разрабатываемый Перечень профессий (должностей), является одним из важных шагов на пути разработки как Классификатора занятий, так и отраслевых профессиональных стандартов.



Таблица 8 – Распределение отдельных должностей служащих нефтегазовой отрасли по укрупненным группам, подгруппам, составным и базовым группам действующего Классификатора занятий Республики Казахстан

№ пп	Наименование должности	Укрупненная группа	Подгруппа	Составная группа	Базовая группа
1.	Мастер по добыче нефти, газа и конденсата	1 Руководители (представители) органов власти и управления всех уровней, включая руководителей организаций	12 Руководители организаций и их структурных подразделений (служб)	122 Руководители специализированных (производственно-эксплуатационных) подразделений (служб) (служб)	1222 Руководители специализированных (производственно-эксплуатационных) подразделений (служб) в промышленности
2.	Инженер по добыче нефти и газа	2 Специалисты высшего уровня квалификации	21 Специалисты в области естественных и инженерных наук, проведения комплексного доизучения геологического строения земных недр	211 Физики, химики и специалисты родственных профессий	2147 Горные инженеры и металлурги
3.	Техник по добыче нефти и газа	3 Специалисты среднего уровня квалификации	31 Специалисты среднего уровня квалификации физических и инженерных направлений деятельности	311 Техники в сфере физических и инженерных направлений деятельности	3117 Техники в добывающих и металлургических отраслях

5. ГРУППИРОВКА ПРОФЕССИЙ (ДОЛЖНОСТЕЙ) ПО ПРОФЕССИОНАЛЬНЫМ ПОДГРУППАМ И ПРОФЕССИОНАЛЬНЫМ ГРУППАМ

В соответствии с концептуальными направлениями разработки Перечня профессий рабочих и должностей служащих в нефтегазовой отрасли алгоритм их группировки может быть представлен в виде последовательного решения задач в рамках цепочки «профессиональная группа (область профессиональной деятельности)» – «профессиональная подгруппа (вид трудовой деятельности)» – «профессии рабочих и должности служащих». Такой методический подход, как представляется, позволит обеспечить наиболее эффективные условия формирования национальной и отраслевой системы классификации и, в первую очередь, разработки профессиональных стандартов в отрасли.

Профессиональная группа (область профессиональной деятельности) – совокупность профес-

сиональных подгрупп, имеющая общую интеграционную основу (аналогичные или близкие: назначение, объекты, технологии, в том числе средства труда) и предполагающая схожий набор трудовых функций и компетенций для их выполнения.

Например: Профессиональная группа: Разведка нефти и газа

По результатам функционального анализа направлений деятельности нефтегазовой отрасли, проведенного с участием специалистов, выделены 6 Профессиональных групп (Областей профессиональной деятельности):

1. Разведка нефти и газа
2. Бурение нефтегазовых скважин
3. Добыча нефти и газа
4. Транспортировка нефти и газа
5. Переработка нефти и газа
6. Реализация нефти, нефтепродуктов и газа

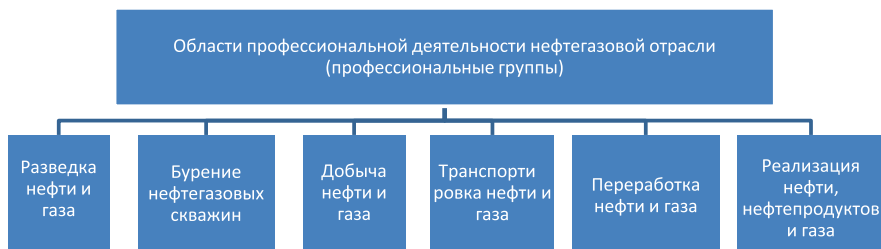


Рисунок 2 – Шесть областей профессиональной деятельности в нефтегазовой отрасли (профессиональные группы)

При этом принималось во внимание, что хотя такое направление деятельности как «Бурение нефтегазовых скважин» присутствует и в «Разведке нефти и газа», и в «Добыче нефти и газа» оно все же представляет собой специфическую, достаточно самостоятельную область профессиональной деятельности. После консультации с экспертами отрасли было принято решение выделить «Бурение нефтегазовых скважин» в отдельную группу.

В то же время выяснилось, что большинство направлений деятельности сервисной группы (как например строительные работы) нецелесообразно выделять в отдельные профессиональные группы (подгруппы), так как они фактически имеют другую отраслевую принадлежность.

В свою очередь в каждой про-

фессиональной группе («области профессиональной деятельности») на основании группировки в соответствии с производственным циклом выделены профессиональные подгруппы («виды трудовой деятельности»).

Профессиональная подгруппа (вид трудовой деятельности) – совокупность профессий, сформированная целостным набором трудовых функций и необходимых для их выполнения компетенций.

Например: Профессиональная группа: Разведка нефти и газа

Профессиональная подгруппа: Геолого-геофизические работы по разведке нефти и газа.

Каждой области профессиональной деятельности соответствуют один или несколько видов трудовой деятельности в зависимости от сложности производственных процессов.

Таблица 9 – Агрегирование видов трудовой деятельности в области профессиональной деятельности

Профессиональная группа (Область профессиональной деятельности)	Профессиональная подгруппа (Вид трудовой деятельности)
Разведка нефти и газа	Геолого-геофизические работы по разведке нефти и газа
Бурение нефтегазовых скважин	Вышкомонтажные работы
	Пусконаладочные и ремонтные работы
	Бурение и закачивание скважин
	Тампонажные работы
	Приготовление промывочных жидкостей

Добыча нефти и газа	Административно-управленческий персонал
	Обслуживание и ремонт спецтехники и промышленного оборудования
	Эксплуатация нефтегазовых скважин
	Поддержание пластового давления
	Подземный ремонт скважин
	Капитальный ремонт скважин
	Подготовка и перекачка нефти и газа
	Исследование скважин
Транспортировка нефти и газа	Товарно-транспортные операции
	Эксплуатация линейной части
	Эксплуатация технологического оборудования
Переработка нефти и газа	Первичная переработка нефти и газа. Вторичная переработка нефти и газа
	Прием и отгрузка нефти, газа и нефте(газо)продуктов
	Контроль качества нефти, газа и нефте(газо)продуктов
	Очистка сточных вод, водоснабжение
	Ремонт и обслуживание технологических установок
Реализация нефти, нефтепродуктов и газа	Контроль качества
	Прием, хранение и отпуск
	ТО и ремонт объектов и оборудования
6 областей профессиональной деятельности	25 видов трудовой деятельности

В каждой профессиональной подгруппе определены ключевые должности и профессии.

Например: Профессиональная группа: Разведка нефти и газа.

Профессиональная подгруппа: Геолого-геофизические работы по разведке нефти и газа.

Профессии: геолог нефтегазо-разведки (партии) структурно-по-

искового бурения, геофизик, петрофизик, инженер по бурению, рабочий на геофизических работах и т.д.

Для группировки профессий (должностей) нефтегазовой отрасли по областям профессиональной деятельности и видам трудовой деятельности подготовлена Форма Перечня профессий (должностей).

Таблица 10 – **Форма перечня профессий рабочих и должностей служащих в нефтегазовой отрасли**

Профессиональная группа (Область профессиональной деятельности)	Профессиональная подгруппа (Вид трудовой деятельности)	Наименование профессии, должности	Источник: ЕТКС (№ выпуска); ОКПДТР; КС; ТКХ; ТКХД (№ приказа уполномоченного органа); др. документы (указать)*	Примечание
1	2	3	4	5
Разведка нефти и газа	Геолого- геофизические работы по разведке нефти и газа	Служащие		
		Главный геофизик	ОКПДТР	
		Петрофизик	новая	Предложение департамента геологии и геофизики АО НК КМГ
		...		
		Рабочие		
		Рабочий на геологических работах	ЕТКС, выпуск 05	
...				

Примечание:

ЕТКС – Единый тарифно-квалификационный справочник работ и профессий рабочих.

ОКПДТР – Общесоюзный классификатор профессий рабочих, должностей служащих и тарифных разрядов.

ТКХ – Тарифно-квалификационные характеристики профессий рабочих.

ТКХД - Типовые квалификационные характеристики должностей руководителей, специалистов и других служащих организаций.

В Перечень профессий (должностей) вошли 188 наименований специфических (профильных и ключевых смежных) профессий рабочих и должностей служащих нефтегазовой отрасли. В нижесле-

дующей таблице (Таблица 11) приведены наименования 94 профессий рабочих и 94 наименований должностей служащих, вошедших в Перечень профессий (должностей) нефтегазовой отрасли.

Таблица 11 – Наименования профессий рабочих и должностей служащих нефтегазовой отрасли, включаемых в перечень профессий

№	Наименований должностей служащих	№	Наименований профессий рабочих
1	Геолог нефтегазоразведки (партии) структурно-поискового бурения	1	Бортоператор по проверке магистральных нефтепроводов и водоводов
2	Геолог по разработке нефтяных и газовых месторождений	2	Бурильщик капитального ремонта скважин
3	Геофизик	3	Бурильщик плавучего бурильного агрегата в море
4	Геохимик	4	Бурильщик эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ
5	Гидрогеолог	5	Вышкомонтажник
6	Главный геофизик	6	Вышкомонтажник-сварщик
7	Диспетчер магистральных трубопроводов	7	Вышкомонтажник-электромонтер
8	Инженер по борьбе с аварийными разливами нефти и нефтепродуктов в море	8	Дизелист плавучего бурильного агрегата в море
9	Инженер по бурению (буровым работам)	9	Замерщик дебетов скважин
10	Инженер по буровзрывным (взрывным) работам	10	Испытатель баллонов
11	Инженер по буровым растворам	11	Кассир автозаправочной /автогазозаправочной/ станции
12	Инженер по вибродиагностике насосного оборудования	12	Контролер по качеству нефти и нефтепродуктов
13	Инженер по вибродиагностике нефтепроводов	13	Контролер по реализации и учету сжиженного углеводородного газа автогазонакопительной станции (СУВГ АГНКС)

14	Инженер по водно-химическому режиму	14	Лаборант химического анализа
15	Инженер по вышкостроению	15	Лаборант-коллектор
16	Инженер по глинистым растворам	16	Машинист агрегатов по обслуживанию нефтегазопромыслового оборудования
17	Инженер по добыче нефти и газа	17	Машинист бурильной и бурильно-крановой машины
18	Инженер по заливке скважин	18	Машинист буровых установок на нефть и газ
19	Инженер по креплению скважин	19	Машинист вакуумной установки
20	Инженер по надзору за котлами и трубопроводами пара и горячей воды	20	Машинист колтюбинговой установки
21	Инженер по обслуживанию скважин	21	Машинист компрессорных установок
22	Инженер по опробованию и испытанию скважин	22	Машинист насосной станции по закачке рабочего агента в пласт
23	Инженер по очистным сооружениям и теплотехнике	23	Машинист насосных установок
24	Инженер по подготовке к ремонту скважин	24	Машинист оборудования распределительных нефтебаз
25	Инженер по подготовке и транспортировке нефти	25	Машинист паровой передвижной депарафинизационной установки
26	Инженер по поддержанию пластового давления	26	Машинист парогенераторной установки по закачке пара в нефтяные пласты
27	Инженер по резервуарам	27	Машинист передвижного компрессора
28	Инженер по системе водоснабжения и азота	28	Машинист по моторным испытаниям топлива
29	Инженер по сложным работам в бурении (капитальном ремонте) скважин	29	Машинист подъемника
30	Инженер по тепловой диагностике и балансировке	30	Машинист промывочного агрегата
31	Инженер по учету нефти	31	Машинист свабирующего агрегата

32	Инженер по эксплуатации нефтегазопроводов	32	Машинист технологических компрессоров
33	Инженер по эксплуатации оборудования газовых объектов	33	Машинист технологических насосов
34	Инженер по электрохимической защите	34	Машинист трубоукладчика
35	Инженер центральной инженерно-технологической службы (сменный)	35	Монтер по защите подземных трубопроводов от коррозии
36	Инженер-лаборант (по анализу цемента)	36	Моторист цементировочного агрегата
37	Инженер-разработчик нефтяных и газовых месторождений	37	Моторист цементопескосмесительного агрегата
38	Инженер-технолог	38	Наладчик геофизической аппаратуры
39	Координатор капремонта технологических установок	39	Наполнитель баллонов
40	Мастер аварийно-восстановительного пункта	40	Обходчик линейный
41	Мастер автозаправочной /автогазозаправочной/ станции	41	Оператор газораспределительной станции
42	Мастер буровой	42	Оператор заправочных станций
43	Мастер буровой глубокого (структурно-поискового) бурения	43	Оператор магистральных газопроводов
44	Мастер буровой на подземных работах	44	Оператор нефтеперекачивающей станции
45	Мастер буровой скважин	45	Оператор обезвоживающей и обессоливающей установки
46	Мастер буровой участка (службы, цеха)	46	Оператор печей подогрева нефти
47	Мастер по добыче нефти, газа и конденсата	47	Оператор по гидравлическому разрыву пластов
48	Мастер по исследованию скважин	48	Оператор по добыче нефти и газа
49	Мастер по опробованию (испытанию) скважин	49	Оператор по исследованию скважин
50	Мастер по освоению и ремонту нагнетательных скважин	50	Оператор по подготовке скважин к капитальному и подземному ремонту

51	Мастер по переработке нефти и газа	51	Оператор по поддержанию пластового давления
52	Мастер по подготовке газа	52	Оператор по подземному ремонту скважин
53	Мастер по подготовке и стабилизации нефти	53	Оператор по сбору газа
54	Мастер по ремонту и обслуживанию газового оборудования	54	Оператор по сбору и очистке конденсата
55	Мастер по ремонту скважин (капитальному, подземному)	55	Оператор по химической обработке скважин
56	Мастер по ремонту технологического оборудования	56	Оператор по цементажу скважин
57	Мастер по сложным работам в бурении (капитальном ремонте) скважин	57	Оператор по эксплуатации вспомогательного оборудования для добычи нефти и газа
58	Мастер по эксплуатации вспомогательного оборудования для добычи нефти и газа	58	Оператор подземных газогенераторов
59	Мастер по эксплуатации оборудования газовых объектов	59	Оператор пульта управления в добыче нефти и газа
60	Мастер по эксплуатации сливно-наливных эстакад и подъездных путей	60	Оператор пульта управления технологических установок
61	Мастер по электрохимической защите и высоковольтных линий	61	Оператор технологических установок
62	Механик бурильно-гидрографической машины	62	Оператор товарный
63	Механик бурильной установки	63	Оператор-моторист станции контроля (цементаж)
64	Механик парка (товарно-сырьевого, резервуарного, сжиженных углеводородных газов), эстакады	64	Оператор по опробованию (испытанию) скважин
65	Механик по буровым, горным работам	65	Опрессовщик труб
66	Начальник автозаправочной станции	66	Осмотрщик нефтеналивных емкостей

67	Начальник аварийно-восстановительного пункта (АВП)	67	Планиметрист
68	Начальник буровой установки	68	Помощник бурильщика капитального ремонта скважин
69	Начальник лаборатории	69	Помощник бурильщика плавучего бурильного агрегата в море
70	Начальник нефтебазы	70	Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (первый)
71	Начальник нефтегазодобывающего управления	71	Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (второй)
72	Начальник нефтегазоразведки (партии) глубокого (структурно-поискового бурения)	72	Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (третий)
73	Начальник нефтеперекачивающей станции	73	Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин при электробурении
74	Начальник парка (товарно-сырьевого, резервуарного, сжиженных углеводородных газов)	74	Помощник машиниста вакуумной установки
75	Начальник приемосдаточного пункта нефти	75	Приборист
76	Начальник промысловой группы технологии добычи	76	Приготовитель бурового раствора
77	Начальник станции подогрева нефти	77	Пробоотборщик
78	Начальник установки	78	Рабочий на геологических работах
79	Начальник центральной инженерно-технологической службы	79	Рабочий на геофизических работах
80	Начальник эстакады (наливной, реагентного хозяйства)	80	Слесарь аварийно-восстановительных работ в газовом хозяйстве

81	Петрофизик	81	Слесарь по монтажу и ремонту оснований морских буровых и эстакад
82	Производитель работ по вышкостроению	82	Слесарь по обслуживанию буровых
83	Стратиграф	83	Слесарь по ремонту технологических установок
84	Техник по бурению	84	Слесарь по установке бонных заграждений и сбору нефти
85	Техник по добыче нефти и газа	85	Слесарь по эксплуатации и ремонту газового оборудования
86	Техник по подготовке и транспортировке нефти и газа	86	Слесарь по эксплуатации и ремонту подземных газопроводов
87	Техник по учету	87	Сливщик-разливщик
88	Техник по эксплуатации нефтепроводов	88	Трубопроводчик линейный
89	Техник по эксплуатации оборудования газовых объектов	89	Установщик бурильных замков
90	Техник по электрохимической защите	90	Чистильщик
91	Техник-геолог	91	Электрогазосварщик-врезчик
92	Техник-геофизик	92	Электромонтер по обслуживанию буровых
93	Управляющий эксплуатации нефтегазового промысла	93	Электромонтер по ремонту и обслуживанию средств электрохимзащиты подземных магистральных нефтепроводов и водоводов, высоковольтных линий электропередач
94	Химик (Инженер по приготовлению промывочных жидкостей)	94	Электрослесарь по ремонту оборудования нефтебаз

Важно отметить, что из 188 наименований профессий рабочих и должностей служащих 45 являются «новыми». В таблице приведены 12 наименований профессий рабо-

чих и 33 наименования должностей служащих, которые на сегодняшний день отсутствуют в действующих справочниках и тарифно-квалификационных характеристиках.

Таблица 12 – **Наименования «новых»* профессий рабочих и должностей служащих нефтегазовой отрасли**

№	Наименования новых должностей служащих	№	Наименования новых профессий рабочих
1	Геолог по разработке нефтяных и газовых месторождений	1	Бортоператор по проверке магистральных нефтепроводов и водоводов
2	Диспетчер магистральных трубопроводов	2	Кассир автозаправочной /автогазозаправочной станции
3	Инженер по борьбе с аварийными разливами нефти и нефтепродуктов в море	3	Контролер по реализации и учету сжиженного углеводородного газа автогазонакопительной станции (СУВГ АГНКС)
4	Инженер по буровым растворам	4	Машинист колтюбинговой установки
5	Инженер по вибродиагностике насосного оборудования	5	Машинист свабирующего агрегата
6	Инженер по вибродиагностике нефтепроводов	6	Оператор печей подогрева нефти
7	Инженер по водно-химическому режиму	7	Оператор по эксплуатации вспомогательного оборудования для добычи нефти и газа
8	Инженер по надзору за котлами и трубопроводами пара и горячей воды	8	Оператор пульта управления технологических установок
9	Инженер по обслуживанию скважин	9	Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (третий)
10	Инженер по очистным сооружениям и теплотехнике	10	Помощник машиниста вакуумной установки
11	Инженер по резервуарам	11	Слесарь по установке бонных заграждений и сбору нефти
12	Инженер по системе водоснабжения и азота	12	Электромонтер по ремонту и обслуживанию средств электрохимзащиты подземных магистральных нефтепроводов и водоводов, высоковольтных линий электропередач
13	Инженер по тепловой диагностике и балансировке		

14	Инженер по учету нефти		
15	Инженер-разработчик нефтяных и газовых месторождений		
16	Координатор капремонта технологических установок		
17	Мастер аварийно-восстановительного пункта		
18	Мастер автозаправочной /автогазозаправочной/ станции		
19	Мастер по переработке нефти и газа		
20	Мастер по ремонту и обслуживанию газового оборудования		
21	Мастер по эксплуатации вспомогательного оборудования для добычи нефти и газа		
22	Мастер по эксплуатации сливно-наливных эстакад и подъездных путей		
23	Мастер по электрохимической защите и высоковольтных линий		
24	Механик парка (товарно-сырьевого, резервуарного, сжиженных углеводородных газов), эстакады		
25	Начальник аварийно-восстановительного пункта (АВП)		
26	Начальник нефтеперекачивающей станции		
27	Начальник парка (товарно-сырьевого, резервуарного, сжиженных углеводородных газов)		
28	Начальник приемосдаточного пункта нефти		
29	Начальник промысловой группы технологии добычи		
30	Начальник станции подогрева нефти		
31	Петрофизик		
32	Стратиграф		
33	Управляющий эксплуатации нефтегазового промысла		

*Данные наименования профессий рабочих и должностей служащих отсутствуют в действующих справочниках и тарифно-квалификационных характеристиках.

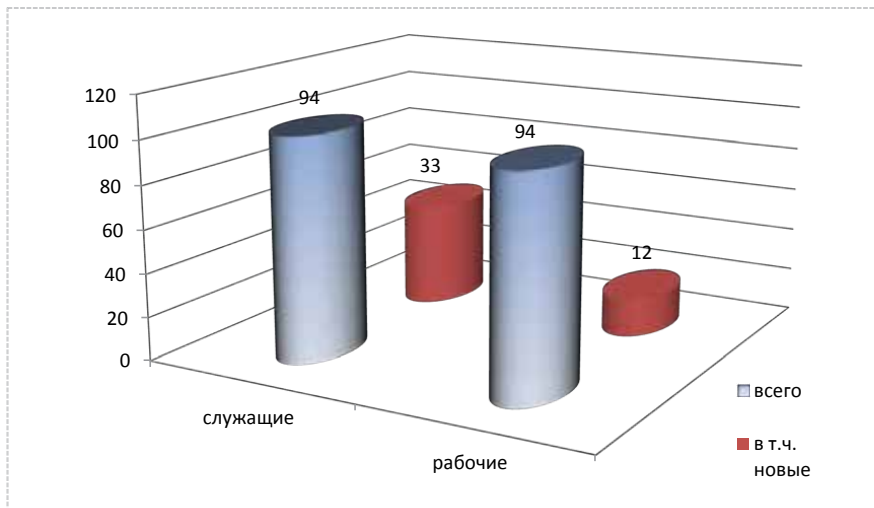


Рисунок 3 – Количественный состав профессий рабочих и должностей служащих нефтегазовой отрасли, входящих в Перечень профессий (должностей)



Таким образом, в результате разработки Перечня профессий рабочих и должностей служащих нефтегазовой отрасли, сгруппированных по профессиональным подгруппам (виды трудовой деятельности) и профессиональным группам (область профессиональной деятельности), получено 188 наименований профессий рабочих и должностей

служащих (из них 45 новых), в т.ч. 94 наименования профессий рабочих (из них 12 новых) и 94 наименования должностей служащих (из них 33 новых).

В количественном отношении профессии рабочих и должности служащих распределились по областям профессиональной деятельности следующим образом (Таблица 13).

Таблица 13 – Распределение количества наименований профессий рабочих и должностей служащих по областям профессиональной деятельности

(по результатам разработки «Перечня профессий рабочих и должностей служащих для нефтегазовой отрасли»)

№	Область профессиональной деятельности	Количество наименований должностей служащих		Количество наименований профессий рабочих		Общее количество наименований должностей служащих и профессий рабочих	
		все-го	из них новых	все-го	из них новых	всего	из них новых
1	Разведка нефти и газа	12	4	3	0	15	4
2	Бурение нефтегазовых скважин	25	2	25	4	50	6
3	Добыча нефти и газа	21	4	25	1	46	5
4	Транспортировка нефти и газа	16	11	16	4	32	15
5	Переработка нефти и газа	16	11	13	1	29	12
6	Реализация нефти, нефтепродуктов и газа	4	1	12	2	16	3
	Итого	94	33	94	12	188	45

6. ВЫВОДЫ

Проведенное исследование позволило прийти к следующим выводам:

1. При составлении штатных расписаний компаний нефтегазовой отрасли, как правило, используются общеотраслевой Квалификационный справочник должностей руководителей, специалистов и других служащих, Общесоюзный классификатор профессий рабочих, должностей служащих и тарифных разрядов, Единый тарифно-квалификационный справочник работ и профессий рабочих, а также Классификатор занятий Республики Казахстан.

2. Наименования профильных для нефтегазового комплекса республики профессий рабочих отражены в 7-ми выпусках ЕТКС, включают 83 наименований профессий рабочих и, в основном, охватывают комплекс работ, выполняемых в отрасли:

- выпуск 06, разделы: «Бурение скважин», «Добыча нефти и газа»;

- выпуск 34, раздел: «Переработка нефти, нефтепродуктов, газа, сланцев, угля и обслуживание магистральных трубопроводов»;

- выпуск 01, раздел: «Профессии рабочих, общие для всех отраслей народного хозяйства»;

- выпуск 03, раздел: «Строительные, монтажные и ремонтно-строительные работы»;

- выпуск 05, раздел: «Геологоразведочные и топографо-геодезические работы»;

- выпуск 24, раздел: «Общие профессии химического производства»;

- выпуск 63, разделы: «Газовое хозяйство городов, поселков и на-

селенных пунктов», «Водопрводно-канализационное хозяйство».

3. По мере изменений, происходящих в содержании работ, вносятся соответствующие изменения в характеристики работ и в требования к знаниям рабочих различных профессий. Происходит расширение диапазона и увеличение тарифных разрядов рабочих профессий нефтегазовой отрасли. Так, в 18 из 43 рабочих профессий, представленных в ЕТКС выпуск 06 (разделы: «Бурение скважин», «Добыча нефти и газа»), который был утвержден приказом Министра труда и социальной защиты населения РК от 14.08.2012 года №318-ө-м, диапазон разрядов изменился по сравнению с данными ОКПДТР в сторону увеличения.

4. Применяемые в отрасли наименования профессий рабочих, в основном, соответствуют наименованиям, содержащимся в выпусках ЕТКС. Однако в отдельных компаниях допускается установление произвольных наименований профессий рабочих. Учитывая то, что большинство из них, по сути, являются производными от профессий, представленных в ЕТКС, представляется нецелесообразным внесение соответствующих изменений и дополнений в действующие выпуски ЕТКС. К примеру, рабочая профессия «Сливщик-разливщик» в штатных расписаниях компаний записана в шести различных вариантах, профессия «Электрослесарь по ремонту оборудования нефтебаз» встречается в четырех вариантах и т.д.

5. Развитие новой техники и пе-

редовых технологий привело к появлению, в последние годы, принципиально новых профессий рабочих в нефтегазовой отрасли.

К их числу следует отнести такие профессии как «Машинист колтубинговой установки», «Машинист свабирующего агрегата», «Машинист передвижного агрегата для депарафинизации скважин» (обоснование о включении в ЕТКС подготовлено АО НК КМГ). Также анализ выявил ряд наименований профессий рабочих, которые в соответствии с технологией выполняемых работ применяются на практике, но не имеются в выпусках ЕТКС: «Бортоператор по проверке магистральных нефтепроводов и водоводов», «Слесарь по эксплуатации сливно-наливных эстакад и подъездных путей», «Слесарь по ремонту бонных заграждений и сбора нефти» и т.д.

Представленные наименования профессий объективно отражают процесс разработки и внедрения новой техники и передовых технологий в отрасли и должны быть включены в выпуски ЕТКС.

6. В настоящее время в нефтегазовой отрасли отсутствует утвержденный отраслевой Квалификационный справочник должностей руководителей, специалистов и других служащих. Нормативными документами, устанавливающими наименования должностей, является «Общесоюзный классификатор профессий рабочих, должностей служащих и тарифных разрядов», утвержденный в 1986 г., и Типовые квалификационные характеристики должностей руководителей, специалистов и других служащих органи-

заций нефтедобывающей отрасли. Учитывая то, что за прошедший период существенно изменились условия производства в нефтегазовом комплексе, существует необходимость совершенствования перечня должностей, применяемых в данной сфере экономической деятельности.

7. Отдельные наименования должностей служащих, пришедшие из международной практики, сложно отнести к существующим в действующих справочниках должностям. Исходя из этого должности, отражающие обязанности и квалификационные характеристики, не имеющие аналогов в действующих справочниках, и позволяющие более точно определить положение работника в производственном процессе и служебной иерархии, целесообразно внести в общепромышленный Квалификационный справочник должностей руководителей, специалистов и других служащих, а также учесть при разработке отраслевого справочника и Перечня профессий (должностей).

8. Приведенные в Классификаторе занятий наименования должностей служащих и профессий рабочих в основном совпадают с наименованиями, приведенными в квалификационных справочниках и «Общесоюзном классификаторе профессий рабочих, должностей служащих и тарифные разряды».

Вместе с тем, использовать действующий Классификатор занятий в целях определения должностей и профессий работников отрасли очень сложно в силу особенностей его построения. При тех принципах, которые заложены в основу классификации действующего Классификатора занятий, занятия, относя-

щиеся к одной отрасли, находятся в разных классификационных группах.

Поэтому формирование современного отраслевого Перечня профессий (должностей) приобретает особое значение для разработки нового Классификатора занятий, который предполагает классификацию занятий по отраслевому признаку.

9. Функциональный анализ направлений деятельности нефтегазовой отрасли позволил выделить 6 профессиональных групп («Областей профессиональной деятельности»):

- 1) Разведка нефти и газа
- 2) Бурение нефтегазовых скважин
- 3) Добыча нефти и газа
- 4) Транспортировка нефти и газа
- 5) Переработка нефти и газа
- 6) Реализация нефти, нефтепродуктов и газа

В каждой профессиональной группе, на основании группировки в соответствии с производственным циклом, выделены 25 профессиональных подгрупп («виды трудовой деятельности»), а в каждой профессиональной подгруппе определены ключевые должности и профессии.

10. Определение ключевых и основных смежных профессий (должностей) нефтегазовой отрасли требует соблюдения следующих основных принципов:

- Перечень профессий (должностей) не должен включать наименования профессий (должностей), являющиеся профильными для других отраслей;

- Перечень профессий (должностей) не должен включать наименования профессий (должностей), носящих общеотраслевой характер;

- во избежание дублирования не должны приниматься во внимание наименования должностей, которые отражают различные уровни управления: начальник (руководитель) департамента, управления, отдела, цеха и т.п.

11. В результате разработки Перечня профессий рабочих и должностей служащих нефтегазовой отрасли, сгруппированных по профессиональным подгруппам (виды трудовой деятельности) и по профессиональным группам (область профессиональной деятельности) получено 188 наименований профессий рабочих и должностей служащих (из них 45 новых), в т.ч. 94 наименований профессий рабочих (из них 12 новых) и 94 наименований должностей служащих (из них 33 новых).

И в заключении...

Впервые в России МШУ «СКОЛКОВО» и Агентство стратегических инициатив провели масштабное исследование «Форсайт Компетенций 2030», в котором приняли участие свыше 2500 российских и международных экспертов, чтобы выявить востребованные профессии в 19 отраслях экономики. Эксперты обсуждали технологические изменения, социальные и экономические процессы, влияющие на структуру рабочих задач, строили отраслевые «карты будущего», при помощи которых выявляли спрос на новые компетенции и выстраивали образ новых профессий.

Горизонты возникновения новых профессий представлены двумя периодами:

- до 2020 года – профессии, которые востребованы завтра. В

развитых странах многие из этих профессий появились уже сегодня (например, энергоаудиторы, сетевые врачи, ГМО-агрономы и др.).

- после 2020 года – профессии, которые потребуются послезавтра при благоприятном технологическом развитии страны и всего мира. Эти профессии сегодня кажутся фантастическими, хотя первые шаги в решении профессиональных задач такого рода (например, задачи киберпротезистов, дизайнеров виртуальных миров и др.) уже делаются.

Профессии одной из рассматриваемых ключевых отраслей экономики в Атласе – новые профессии в добыче и переработке полезных ископаемых. Россия, также как и Казахстан богата полезными ископаемыми и поэтому добыча и переработка полезных ископаемых имеет большую значимость для экономики обеих стран. В ближайшие десятилетия спрос на полезные ископаемые будет оставаться достаточно высоким. Поэтому в этих отраслях сохранится потребность в высококвалифицированном персонале. На нынешнем этапе развития ключевую роль играют несколько факторов.

Во-первых, традиционные месторождения нефти, газа и других ресурсов истощаются, и добывающие компании вынуждены переходить ко все более сложным месторождениям, а также новым типам ресурсов — например, нефтеносным пескам, сланцевому газу, шельфовым и глубоководным месторождениям. Глубоководная океаническая промышленная добыча будет все более актуальна для нефти и газа.

Во-вторых, возрастают требова-

ния к экологичности добычи, охране окружающей среды при транспортировке полезных ископаемых и закрытии месторождений. Еще один важный тренд – стремление к снижению энергетических затрат на производство и экономное использование ресурсов.

В-третьих, мобильность персонала в этой отрасли будет расти. Чаще будут внедряться безлюдные технологии, а часть сотрудников начнут работать дистанционно в виртуальных командах и телеметрических системах. В ряде случаев будет развиваться производство с минимальным количеством людей и большим количеством технологий, восполняющих их отсутствие. На таких объектах будут работать только специалисты-вахтовики. Добыча и переработка полезных ископаемых является одной из высокорисковых отраслей, поэтому, активно развиваются технологии, обеспечивающие безопасность производства для людей.

В недалеком будущем Атлас представляет появление в отрасли таких профессий как: эконоаналитик в добывающих отраслях, системный горный инженер, инженер-интерпретатор данных телеметрии, инженер роботизированных систем, оператор БПЛА (беспилотного летательного аппарата, оснащенного магнитометрами и другими геофизическими датчиками) для разведки месторождений, координатор распределенных проходческих команд.

Конечная цель Атласа – показать горизонты, чтобы родители отдавали детей в профессии, где есть перспективы и которые нужны экономике страны.

7. ИСТОЧНИКИ ИНФОРМАЦИИ

1. Трудовой кодекс Республики Казахстан. Закон Республики Казахстан от 15 мая 2007 года № 251.

2. Национальный энергетический доклад 2013г. Ассоциация «KAZENERGY», 2014 г.

3. Обзор государственной политики Республики Казахстан в области энергосбережения и повышения энергоэффективности. Ассоциация «KAZENERGY», 2014 г.

4. Социальная ответственность нефтегазовой отрасли Республики Казахстан в 2012-2013 годах (Обзор). Ассоциация «KAZENERGY», 2014 г.

5. Национальная рамка квалификаций. Приложение к совместному приказу Министра образования и науки Республики Казахстан от 10 января 2014 года №6 и Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 18 декабря 2013 года №665-Ө-М.

6. Отраслевая рамка квалификаций нефтегазовой отрасли. Утверждена приказом Министра нефти и газа Республики Казахстан от 18 октября 2013 года № 184.

7. Методические рекомендации по разработке и оформлению профессиональных стандартов. Приложение к приказу Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 15 июля 2014 года № 336-Ө.

8. Структура профессионального стандарта. Приложение 1 к приказу Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от «30» июня 2014 года № 308-Ө.

9. Правила разработки, пересмотра, апробации и применения профессиональных стандартов.

Утверждены приказом исполняющего обязанности Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 24 сентября 2012 года №374-Ө-М.

10. Методические рекомендации по разработке примерных структур и штатных нормативов численности работников аппарата управления организаций. Утверждены приказом Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 15 ноября 2010 года № 375/1-Ө.

11. Правила разработки, апробации, пересмотра, утверждения и применения Единого тарифно-квалификационного справочника работ и профессий рабочих, тарифно-квалификационных характеристик профессий рабочих, Квалификационного справочника должностей руководителей, специалистов и других служащих, а также типовых квалификационных характеристик должностей руководителей, специалистов и других служащих организаций. Утверждены приказом Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 19 июля 2007 года № 165-п.

12. О сохранении используемого Квалификационного справочника должностей руководителей, специалистов и служащих (КС), и используемого Общесоюзного классификатора профессий рабочих, должностей служащих и тарифных разрядов. Приказ министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 22 октября 1997 г. № 181-п.

13. Единый тарифно-квалификационный справочник работ и про-

фессий рабочих:

- выпуск 01, раздел: Профессии рабочих, общие для всех отраслей народного хозяйства;

- выпуск 03, раздел: Строительные, монтажные и ремонтно-строительные работы;

- выпуск 05, раздел: Геологоразведочные и топографо-геодезические работы;

- выпуск 06, разделы: Бурение скважин; Добыча нефти и газа;

- выпуск 24, раздел: Общие профессии химического производства;

- выпуск 34, раздел: Переработка нефти, нефтепродуктов, газа, сланцев, угля и обслуживание магистральных трубопроводов;

- выпуск 63, разделы: Газовое хозяйство городов, поселков и населенных пунктов; Водопроводно-канализационное хозяйство; Зеленое хозяйство; Фотоработы.

14. Квалификационный справочник должностей руководителей, специалистов и других служащих. Утвержден приказом Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 21 мая 2012 года № 201- ө-м.

15. Общесоюзный классификатор профессий рабочих, должностей служащих и тарифных разрядов.

16. Государственный Классификатор Республики Казахстан ГК РК 01-2005 «Классификатор занятий».

17. Перечень наименований должностей работников, относящихся к административному персоналу. Утвержден приказом Министра здравоохранения и социального развития Республики Казахстан от 20 августа 2014 года №8.

18. Типовые квалификационные характеристики должностей руководителей, специалистов и других служащих организаций нефтедобывающей отрасли (проект).

19. Справочник рабочих профессий по бизнес - направлению «Разведка и добыча нефти и газа» (проект).

20. Справочник рабочих профессий Транспортной сферы по бизнес - направлению «Разведка и добыча нефти и газа» (проект).

21. Справочник рабочих профессий Социальной сферы по бизнес - направлению «Разведка и добыча нефти и газа» (проект).

22. Информация по профессиональным стандартам по рабочим специальностям группы компаний АО НК «КазМунайГаз».

23. Сборник тарифно-квалификационных характеристик работ и профессий рабочих, занятых на магистральных нефтепроводах и водоводах.

24. Промышленность Казахстана и его регионов 2009-2013. Статистический сборник. Комитет по статистике Министерства национальной экономики Республики Казахстан. Астана, 2014 г.

25. Атлас новых профессий, Москва, 2015 год, второй выпуск, стр. 123-130.

26. Материалы специальных обследований выборочной совокупности нефтегазовых компаний.

27. <http://www.kazenergy.com/>

28. <http://www.kmg.kz/>.

29. <https://www.asi.ru/reports/16344/>

30. www.skolkovo.ru/public/media/

8. ПЕРЕЧЕНЬ ПРОФЕССИЙ В НЕФТЕГАЗОВОЙ ОТРАСЛИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН, СГРУППИРОВАННЫХ ПО ВИДАМ ТРУДОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И ОБЛАСТЯМ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Перечень профессий в нефтегазовой отрасли Республики Казахстан, сгруппированных по видам трудовой деятельности и областям профессиональной деятельности (далее – Перечень профессий (должностей), разработан Ассоциацией «KAZENERGY» с целью определения ключевых и основных смежных профессий (должностей) в нефтегазовой отрасли с учетом современных организационно-технических и социально-экономических условий.

Перечень профессий (должностей) предназначен для решения задач, связанных с учетом состава и распределением кадров по категориям персонала в организациях нефтегазовой отрасли, совершенствованием Единого тарифно-квалификационного справочника работ и профессий рабочих, разработкой Квалификационного справочника должностей руководителей, специалистов и других служащих нефтегазовой отрасли.

Сгруппированный по видам трудовой деятельности и областям профессиональной деятельности, Перечень профессий (должностей) является важной составной частью работы по формированию отраслевых профессиональных стандартов и нового Классификатора занятий Республики Казахстан.

В Перечень профессий (должностей) вошли специфичные и основ-

ные смежные для нефтегазовой отрасли профессии (должности).

При определении наименований профессий (должностей) нефтегазовой отрасли соблюдались следующие принципы:

1. Не учитывались наименования профессий (должностей), являющиеся профильными для других отраслей.

2. Не учитывались наименования профессий (должностей), носящих общепрофессиональный характер: общее руководство, планово-экономические, финансово-бухгалтерские, юридические функции, функции кадрового менеджмента, функции делопроизводства и хозяйственного обслуживания, охраны труда и техники безопасности, контрольные, учетные функции и т.п.

Исключение составляют отдельные смежные профессии (должности), которые, хотя и присутствуют в других отраслях (или являются общими для всех отраслей) играют важную роль в производственном процессе нефтегазовой отрасли.

3. Наименования профессий (должностей), которые применяются в нескольких областях профессиональной деятельности, во избежание повторов отнесены к одной из областей профессиональной деятельности.

4. Не учитывались наименования профессий (должностей), ко-

торые по своим тарифно-квалификационным характеристикам являются производными от существующих профессий (должностей) и не носят самостоятельный характер.

К числу специфичных профессий (должностей) нефтегазовой отрасли отнесены:

1. Основные рабочие производственной сферы – оказывающие непосредственное влияние на ход производственного процесса.

2. Часть вспомогательных рабочих производственной сферы – создающие наиболее важные условия для нормального течения производственного процесса.

3. Руководители специализированных (производственно-эксплуатационных) подразделений (служб) нефтегазовой отрасли.

4. Специалисты и другие служащие производственной сферы.

Во избежание дублирования, не принимались во внимание наименования должностей, которые отражают различные уровни управления: начальник (руководитель) депар-

тамента, управления, отдела, цеха и т.п. У специалистов отдельно не выделялись «ведущий», «старший» специалисты.

Профессии (должности) рабочих и служащих сгруппированы по 6 Профессиональным группам («Область профессиональной деятельности»):

- 1) Разведка нефти и газа;
- 2) Бурение нефтегазовых скважин;
- 3) Добыча нефти и газа;
- 4) Транспортировка нефти и газа;
- 5) Переработка нефти и газа;
- 6) Реализация нефти, нефтепродуктов и газа.

В каждой Профессиональной группе, на основании группировки в соответствии с производственным циклом, выделены Профессиональные подгруппы («Вид трудовой деятельности»).

Настоящий Перечень профессий (должностей) является базовым, и по мере изменений, происходящих в процессе производственной и трудовой деятельности, будет совершенствоваться.



Приложение 1

**Перечень профессиональных рабочих и должностей служащих
Области профессиональной деятельности «Разведка нефти и газа»**

Профессиональная группа (Область профессиональной деятельности)	Профессиональная подгруппа (Вид трудовой деятельности)	Наименование профессии, должности	Источник: ЕТКС (№выпуска); ОКПДТР; КС; ТКХ; ТКХД (№ приказа уполн. органа); др. документы (указать)	Примечание
1	2	3	4	5
Служащие				
Разведка нефти и газа	Геолог - геофизические работы по разведке нефти и газа	Главный геофизик	ОКПДТР	
		Геолог нефтегазоразведки (партии) структурно-поискового бурения	ОКПДТР	
		Геолог по разработке нефтяных и газовых месторождений	НОВАЯ	Предложение АО НК КМГ
		Геофизик	ОКПДТР	
		Геохимик	ОКПДТР	
Гидрогеолог	ОКПДТР			
Инженер-разработчик нефтяных и газовых месторождений	НОВАЯ	Предложение КПО		

Разведка нефти и газа	Геолого - геофизические работы по разведке нефти и газа	Начальник нефтегазоразведки (партии) глубокого (структурно-поискового бурения)	ОКПДТР	Предложение департамента геологии и геофизики АО НК КМГ
			НОВАЯ	Предложение КПО
			ОКПДТР	
			ОКПДТР	
Рабочие**				
Разведка нефти и газа	Геолого - геофизические работы по разведке нефти и газа	Наладчик геофизической аппаратуры	ЕТКС, выпуск 05, Астана, 2012 г.	
		Рабочий на геологических работах	ЕТКС, выпуск 05, Астана, 2012 г.	
		Рабочий на геофизических работах	ЕТКС, выпуск 05, Астана, 2012 г.	

* Здесь и далее

ЕТКС - Единый тарифно-квалификационный справочник работ и профессий рабочих.

ОКПДТР - Общесоюзный классификатор профессий рабочих, должностей служащих и тарифных разрядов.

КС - Квалификационный справочник должностей руководителей, специалистов и других служащих.

ТКХ - Тарифно-квалификационные характеристики профессии рабочих.

ТКХД - Типовые квалификационные характеристики должностей руководителей, специалистов и других служащих организаций.

Приложение 2

Перечень профессиональных рабочих и должностей служащих
Область профессиональной деятельности «Бурение нефтяных скважин»

1 Профессиональная группа (Область профессиональной деятельности)	2 Профессиональная подгруппа (Вид трудовой деятельности)	3 Наименование профессии, должности	4 Источник: ЕТКС (№ выпуска); ОКПДТР; КС; ТКХ; ТКХД (№ приказа уполн. органа); др. документы (указать)	5 Примечание
Служащие				
Бурение нефтяных скважин	Вышконтражные работы	Инженер по вышконтражению	ОКПДТР	
	Пусконаладочные и ремонтные работы	Производитель работ по вышконтражению	ОКПДТР	
	Бурение и закачивание скважин	Мастер по освоению и ремонту нагнетательных скважин	ОКПДТР	
		Инженер по бурению (буровым работам)	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
		Инженер по бурозрывным (взрывным) работам	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	

Бурение нефтяных скважин	Бурение и закачивание скважин	Инженер по буровым растворам	НОВАЯ	Предложение АО НК КМГ
		Инженер по глинистым растворам	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
		Инженер по заливке скважин	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
		Инженер по креплению скважин	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
		Инженер по обслуживанию скважин	НОВАЯ	Предложение КПО
		Инженер по опробованию и испытанию скважин	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
		Инженер по подготовке к ремонту скважин	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
		Мастер буровой	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
		Мастер буровой глубокого (структурно-поискового) бурения	ОКЦДТР	

Бурение нефтяных скважин	Бурение и закачивание скважин	Мастер буровой на подземных работах	ОКПДТР	
		Мастер буровой скважин	ОКПДТР	
		Мастер буровой участка (службы, цеха)	ОКПДТР	
		Мастер по опробованию (испытанию) скважин	ОКПДТР	
		Механик бурильно-гидрографической машины	ОКПДТР	
		Механик бурильной установки	ОКПДТР	
		Механик по буровым, горным работам	ОКПДТР	
		Начальник буровой установки	ОКПДТР	
		Техник по бурению	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
		Инженер-лаборант (по анализу цемента)	КС	
	Тампонажные работы	Химик (Инженер по приготвлению промывочных жидкостей)	ОКПДТР	

Рабочие			
Бурение нефтяных скважин	Вышкомонтажные работы	Вышкомонтажник	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.
	Вышкомонтажные работы	Вышкомонтажник-сварщик	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.
		Вышкомонтажник-электромонтер	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.
		Опрессовщик труб	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.
	Пусконаладочные и ремонтные работы	Слесарь по обслуживанию буровых	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.
		Установщик бурильных замков	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.
		Электромонтер по обслуживанию буровых	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.
	Бурение и закачивание скважин	Бурильщик эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.
		Машинист бурильной и бурильно-крановой машины	ЕТКС выпуск 3, Астана, 2012 г.
		Машинист буровых установок на нефть и газ	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.

Бурение нефтяных скважин	Бурение и закачивание скважин	Машинист вакуумной установки	ЕТКС выпуск 3, Астана, 2012 г.	Справочник рабочих профессий по бизнес-направлению разведка и добыча нефти и газа. Разработано в АО НК КМГ
		Машинист колтюбинговой установки	НОВАЯ	Справочник рабочих профессий по бизнес-направлению разведка и добыча нефти и газа. Разработано в АО НК КМГ
		Машинист свабирующего агрегата	НОВАЯ	
		Оператор по опробованию (испытанию) скважин	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (второй)	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	

Бурение нефтяных скважин	Бурение и закачивание скважин	Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (первый)	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	Справочник рабочих профессий по бизнес-направлению разведка и добыча нефти и газа. Разработано в АО НК КМГ
		Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин на нефть и газ (третий)	НОВАЯ	
		Помощник бурильщика эксплуатационного и разведочного бурения скважин при электробурении	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Помощник машиниста вакуумной установки	НОВАЯ	Справочник рабочих профессий по бизнес-направлению разведка и добыча нефти и газа. Разработано в АО НК КМГ
		Лаборант-коллектор	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Моторист цементировочного агрегата	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
Тампонажные работы				

Бурение нефтяных скважин	Тампонажные работы	Моторист цементопескочесительного агрегата	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Оператор по цементажу скважин	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
	Приготовление промывочных жидкостей	Оператор-моторист станции контроля (цементаж)	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Приготовитель бурового раствора	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	

Приложение 3

Перечень профессиональной деятельности рабочих и должностей служащих Область профессиональной деятельности «Добыча нефти и газа»

Профессиональная группа (Область профессиональной деятельности)	Профессиональная подгруппа (Вид трудовой деятельности)	Наименование профессии, должности	Источник: ЕТКС (№ выпуска); ОКЦДТР; КС; ТКХ; ТКХД (№ приказа уполн. органа); др. документы (указать)	Примечание
	1	2	3	4
Служащие				
Добыча нефти и газа	АУП	Начальник нефтегазодобывающего управления	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	

<p style="text-align: center;">Добыча нефти и газа</p>	АУП	Управляющий эксплуатационный отдел нефтяного промысла	НОВАЯ	Предложение ТПО
	Обслуживание и ремонт спецтехники и промыслового оборудования	Начальник центральной инженерно-технологической службы	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
		Инженер по добыче нефти и газа	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
		Инженер по эксплуатации оборудования газовых объектов	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
		Инженер центральной инженерно-технологической службы (сменный)	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
	Эксплуатация нефтяных скважин	Инженер по борьбе с аварийными разливами нефти и нефтепродуктов в море	НОВАЯ	Предложение АО НК КМГ
		Мастер по добыче нефти, газа и конденсата	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
		Начальник промысловой группы технологии добычи	НОВАЯ	Предложение ТПО
		Техник по добыче нефти и газа	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	

<p align="center">Добыча нефти и газа</p>	Эксплуатация нефтяных скважин	Техник по эксплуатации оборудования газовых объектов	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
	Поддержание пластового давления	Инженер по поддержанию пластового давления	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
	Подземный ремонт скважин	Мастер по ремонту скважин (капитальному, подземному)	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
	Капитальный ремонт скважин	Инженер по сложным работам в бурении (капитальном ремонте) скважин	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
		Мастер по сложным работам в бурении (капитальном ремонте) скважин	ОКПДТР	
		Инженер по подготовке и транспортировке нефти	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
	Подготовка и перекачка нефти и газа	Мастер по подготовке газа	ОКПДТР	
		Мастер по подготовке и стабилизации нефти	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
	Мастер по эксплуатации вспомогательного оборудования для добычи нефти и газа	НОВАЯ	Предложение КПО	

Добыча нефти и газа	Подготовка и перекачка нефти и газа	Техник по подготовке и транспортировке нефти и газа	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли		
	Исследование скважин	Мастер по исследованию скважин	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли		
Рабочие					
Добыча нефти и газа	Обслуживание и ремонт спецтехники и промыслового оборудования	Машинист агрегатов по обслуживанию нефтегазовомыслового оборудования	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.		
		Машинист паровой передвижной депарафинизационной установки	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.		
		Машинист парогенераторной установки по закачке пара в нефтяные пласти	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.		
		Машинист передвижного компрессора	Машинист передвижного компрессора	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Машинист промывочного агрегата	Машинист промывочного агрегата	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Слесарь по монтажу и ремонту оснований морских буровых и эстакад	Слесарь по монтажу и ремонту оснований морских буровых и эстакад	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Эксплуатация нефтяных скважин	Бурильщик плавучего бурильного агрегата в море	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	

Добыча нефти и газа	Эксплуатация нефтяных скважин	Дизелист плавучего бурового агрегата в море	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Оператор по добыче нефти и газа	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Оператор пульта управления в добыче нефти и газа	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
	Поддержание пластового давления	Помощник буровика плавучего бурового агрегата в море	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Машинист насосной станции по закачке рабочего агента в пласт	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Оператор по поддержанию пластового давления	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
	Подземный ремонт скважин	Машинист подъемника	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Оператор по подготовке скважин к капитальному и подземному ремонтам	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
	Капитальный ремонт скважин	Оператор по подземному ремонту скважин	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Буровик капитального ремонта скважин	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	

Добыча нефти и газа	Капитальный ремонт скважин	Оператор по гидравлическому разрыву пластов	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Оператор по химической обработке скважин	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
	Подготовка и перекачка нефти и газа	Помощник бурильщика капитального ремонта скважин	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Оператор обезвоживающей и обессоливающей установок	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Оператор по сбору газа	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
	Исследование скважин	Оператор по эксплуатации вспомогательного оборудования для добычи нефти и газа	НОВАЯ	Предложение КПО
		Замерщик дебетов скважин	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	
		Оператор по исследовательному скважин	ЕТКС выпуск 6, Астана 2012 г.	

Перечень профессиональных рабочих и должностей служащих
Область профессиональной деятельности «Транспортировка нефти и газа»

1	2	3	4	5
Профессиональная группа (Область профессиональной деятельности)	Профессиональная подгруппа (Вид трудовой деятельности)	Наименование профессии, должности	Источник: ЕТКС (№выпуска); ОКПДТР; КС; ТКХ; ТКХД (№ приказа исполн. органа); др. документы (указать)	Примечание
Служащие				
Транспортировка нефти и газа	Товарно-транспортные операции	Диспетчер магистральных трубопроводов	НОВАЯ	Предложение АО КТО
		Инженер по учету нефти	НОВАЯ	Предложение АО КТО
		Начальник приемосдаточного пункта нефти	НОВАЯ	Предложение АО КТО
		Техник по учету	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
	Эксплуатация линейной части	Инженер по эксплуатации нефтегазопроводов	ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли	
		Инженер по электрохимической защите	ОКПДТР	

<p align="center">Транспортировка нефти и газа</p>	<p>Эксплуатация линейной части</p>	<p>Мастер аварийно-восстановительного пункта</p>	<p>НОВАЯ</p>	<p>Предложение АО КТО</p>	
		<p>Мастер по электрохимической защите и высоковольтных линий</p>	<p>НОВАЯ</p>	<p>Предложение АО КТО</p>	
		<p>Начальник аварийно-восстановительного пункта</p>	<p>НОВАЯ</p>	<p>Предложение АО КТО</p>	
		<p>Техник по эксплуатации нефтепроводов</p>	<p>ТКХД организаций нефтедобывающей отрасли</p>		
		<p>Техник по электрохимической защите</p>	<p>ОКЦДТР</p>		
		<p>Инженер по вибродиагностике нефтепроводов</p>	<p>НОВАЯ</p>	<p>Предложение АО КТО</p>	
		<p>Мастер по ремонту и обслуживанию газового оборудования</p>	<p>НОВАЯ</p>	<p>Предложение АО КТО</p>	
		<p>Эксплуатация технологического оборудования</p>	<p>Мастер по эксплуатации сливно-наливных эстакад и подъездных путей</p>	<p>НОВАЯ</p>	<p>Предложение АО КТО</p>
			<p>Начальник нефтеперерабатывающей станции</p>	<p>НОВАЯ</p>	<p>Предложение АО КТО</p>
			<p>Начальник станции подогрева нефти</p>	<p>НОВАЯ</p>	<p>Предложение АО КТО</p>

Рабочие			
Транспортировка нефти и газа	Товарно-транспортные операции	Оператор нефтеперекачивающей станции	ОКПДТР
	Эксплуатация линейной части	Борт оператор по проверке магистральных нефтепроводов и водоводов	НОВАЯ
		Машинист технологических компрессоров	ЕТКС выпуск 34, Астана, 2012 г.
		Машинист технологических насосов	ЕТКС выпуск 34, Астана, 2012 г.
		Машинист трубоукладчика	ЕТКС выпуск 3, Астана, 2012 г.
		Монтер по защите подземных трубопроводов от коррозии	ЕТКС выпуск 34, Астана, 2012 г.
Обходчик линейный	ЕТКС выпуск 34, Астана, 2012 г.		
			Сборник ТКХ работ и профессий на магистральных нефтепроводах и водоводах. Сборник АО КТО
			Сборник ТКХ работ и профессий на магистральных нефтепроводах и водоводах. Сборник АО КТО

<p align="center">Транспортировка нефти и газа</p>	<p align="center">Эксплуатация линейной части</p>	<p>Оператор газораспределительной станции</p>	<p>ЕТКС выпуск 34, Астана, 2012 г.</p>	
		<p>Оператор магистральных газопроводов</p>	<p>ЕТКС выпуск 34, Астана, 2012 г.</p>	
		<p>Оператор печей подогрева нефти</p>	<p align="center">НОВАЯ</p>	<p>Сборник ТКХ работ и професий на магистральных нефтепроводах и водоводах. Сборник АО КТО</p>
		<p>Оператор подземных газогенераторов</p>	<p>ЕТКС выпуск 34, Астана, 2012 г.</p>	
		<p>Слесарь по установке бетонных заграждений и сбору нефти</p>	<p align="center">НОВАЯ</p>	<p>Сборник ТКХ работ и професий на магистральных нефтепроводах и водоводах. Сборник АО КТО</p>
		<p>Трубопроводчик линейный</p>	<p>ЕТКС выпуск 34, Астана, 2012 г.</p>	

Транспортировка нефти и газа	Эксплуатация линейной части	Электромонтер по ремонту и обслуживанию средств электрохим-защиты подземных магистральных нефтепроводов и водоводов, высоковольтных линий электропередач	НОВАЯ	Сборник ТКХ ра-бот и профессий на магистральных нефтепроводах и водоводах. Сбор-ник АО КТО
	Эксплуатация техно-логического обо-рудования	Сливщик-разливщик Чистильщик	ЕТКС выпуск 1, Астана, 2009 г. ЕТКС выпуск 1, Астана, 2009 г.	

Приложение 5

**Перечень профессиональных рабочих и должностей служащих
Область профессиональной деятельности «Переработка нефти и газа»**

Профессио- нальная группа (Область про- фессиональной деятельности)	Профессиональная подгруппа (Вид тру- довой деятельности)	Наименование про- фессии, должности	Источник: ЕТКС (№выпуска); ОКПДТР; КС; ТКХ; ТКХД (№ приказа уполн. органа); др. до- кументы (указать)	Примечание
1	2	3	4	5
Служащие				
Переработка нефти и газа	Первичная переработ- ка нефти и газа. Вто- ричная переработка нефти и газа	Инженер-технолог	ОКПДТР	
		Мастер по переработ- ке нефти и газа	НОВАЯ	Предложение КПО
		Начальник установки	ОКПДТР	

Переработка нефти и газа	Прием и отгрузка нефти, газа и нефте(газо)продуктов	Инженер по вибродиагностике насосного оборудования	ИНОВАЯ	Предложение ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продакс»
		Инженер по резервуарам	ИНОВАЯ	Предложение ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продакс»
		Инженер по тепловой диагностике и балансировке	ИНОВАЯ	Предложение ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продакс»
		Механик парка (топварно-сырьевого, резервуарного, сжиженных углеводородных газов), эстакады	ИНОВАЯ	Предложение ПНХЗ
		Начальник парка (топварно-сырьевого, резервуарного, сжиженных углеводородных газов)	ИНОВАЯ	Предложение ПНХЗ
		Начальник эстакады (наливной, реагентного хозяйства)	ОКПДТР	
Переработка нефти и газа	Контроль качества нефти, газа и нефте(газо)продуктов	Начальник лаборатории	ОКПДТР	

		Инженер по водно-химическому режиму	НОВАЯ	Предложение ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продакс»
		Инженер по надзору за котлами и трубопроводами пара и горячей воды	НОВАЯ	Предложение ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продакс»
		Инженер по очистным сооружениям и теплотехнике	НОВАЯ	Предложение ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продакс»
		Инженер по системе водоснабжения и азота	НОВАЯ	Предложение ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продакс»
		Координатор капремонта технологических установок	НОВАЯ	Предложение ТПО
		Мастер по ремонту технологического оборудования	ОКПДТР	
Рабочие				
		Оператор по сбору и очистке конденсата	ЕТКС выпуск 34, Астана 2012 г.	
		Оператор технологических установок	ЕТКС выпуск 34, Астана 2012 г.	
		Оператор пульта управления технологических установок	НОВАЯ	Предложение ТПО
Переработка нефти и газа	Первичная переработка нефти и газа, Вторичная переработка нефти и газа			

Переработка нефти и газа	Прием и отгрузка нефти, газа и нефте(газо)продуктов	Машинист компрессорных установок	ЕТКС выпуск 1, Астана 2009 г.	
		Оператор товарный	ЕТКС выпуск 34, Астана 2012 г.	
	Контроль качества нефти, газа и нефте(газо)продуктов	Осмотрщик нефтеналивных емкостей	ЕТКС выпуск 34, Астана 2012 г.	
		Контролер по качеству нефти и нефтепродуктов	ЕТКС выпуск 34, Астана 2012 г.	
		Машинист по моторным испытаниям топлива	ЕТКС выпуск 34, Астана 2012 г.	
		Проботборщик	ЕТКС выпуск 1, Астана 2009 г.	
	Очистка сточных вод, водоснабжение	Машинист насосных установок	ЕТКС выпуск 1, Астана 2009 г.	
		Планиметрист	ЕТКС выпуск 34, Астана 2012 г.	
	Ремонт и обслуживание технологических установок	Приборист	ЕТКС выпуск 34, Астана 2012 г.	
		Слесарь по ремонту технологических установок	ЕТКС выпуск 34, Астана 2012 г.	

Приложение 6

**Перечень профессиональных рабочих и должностей служащих
Области профессиональной деятельности «Реализация нефти, нефтепродуктов и газа»**

Профессиональная группа (Область профессиональной деятельности)	Профессиональная подгруппа (Вид трудовой деятельности)	Наименование профессии, должности	Источник: ЕТКС (№выпуска); ОКПДТР; КС; ТКХ; ТКХД (№ приказа уполн. органа); др. документы (указать)	Примечание
1	2	3	4	5
Служащие				
Реализация нефти, нефтепродуктов и газа	Прием, хранение и отпуск	Мастер автозаправочной / автогазозаправочной станции	НОВАЯ	Предложение ТОО «КМГ Онимдери»
		Начальник автозаправочной станции	ОКПДТР	
		Начальник нефтебазы	ОКПДТР	
	ТО и ремонт объектов и оборудования	Мастер по эксплуатации оборудования газовых объектов	ОКПДТР	
Рабочие				
Реализация нефти, нефтепродуктов и газа	Контроль качества	Испытатель баллонов	ЕТКС выпуск 63, Астана, 2012 г.	
		Лаборант химического анализа	ЕТКС выпуск 1, Астана 2009 г.	

<p>Реализация нефти, нефтепродуктов и газа</p>	<p>Прием, хранение и опуск</p>	<p>Кассир автозаправочной /автогаззаправочной/ станции</p>	<p>НОВАЯ</p>	<p>Предложение ТОО «КМГ Онимдери»</p>	
		<p>Контролер по реализации и учету сжиженного углеводородного газа автогазонакопительной станции (СУВГ АГНКС)</p>	<p>НОВАЯ</p>	<p>Предложение ТОО «КМГ Онимдери»</p>	
	<p>ТО и ремонт объектов и оборудования</p>	<p>Машинист оборудования распределительных нефтебаз</p>	<p>ЕТКС выпуск 34, Астана 2012 г.</p>		
		<p>Наполнитель баллонов</p>	<p>ЕТКС выпуск 63, Астана, 2012 г.</p>		
		<p>Оператор заправочных станций</p>	<p>ЕТКС выпуск 1, Астана 2009 г.</p>		
		<p>Слесарь аварийно-восстановительных работ в газовом хозяйстве</p>	<p>ЕТКС выпуск 63, Астана, 2012 г.</p>		
		<p>Слесарь по эксплуатации и ремонту газового оборудования</p>	<p>ЕТКС выпуск 63, Астана, 2012 г.</p>		
		<p>Слесарь по эксплуатации и ремонту подземных газопроводов</p>	<p>ЕТКС выпуск 63, Астана, 2012 г.</p>		
		<p>Электрогазосварщик-врезчик</p>	<p>ЕТКС выпуск 63, Астана, 2012 г.</p>		
		<p>Электрослесарь по ремонту оборудования нефтегаз</p>	<p>ЕТКС выпуск 34, Астана 2012 г.</p>		

9. ПРИМЕРЫ КВАЛИФИКАЦИОННЫХ ТРЕБОВАНИЙ

Управляющий эксплуатации нефтегазового промысла

Должностные обязанности. Обеспечивает работу промысла, поддерживая и обеспечивая политику по защите людей и окружающей среды. Предпринимает меры по продвижению программы безопасного поведения на промысле. Проводит проверки и аудиты по соблюдению Техники Безопасности на производстве. Работает с проектными командами, подрядчиками и группой поддержки проектов для обеспечения безопасного выполнения работ и ввода в эксплуатацию объектов капитальных проектов на промысле. Формирует отчеты о происшествиях на производстве и составляет отчеты по разливам.

Отвечает за подготовку бюджета эксплуатационных затрат и капитальных вложений для отдела Эксплуатации промысла на основе краткосрочных и долгосрочных планов и проектов. Контролирует соответствие выполняемых работ целям бюджета. Создает, пересматривает и/или утверждает разрешения на проведение работ и обеспечивает распределение затрат/стоимости. Осуществляет подготовку и/или пересмотр контрактов для поддержки работ отдела Эксплуатации производства.

Предоставляет необходимую информацию для выполнения проектов отдела Эксплуатации

промысла. Обеспечивает выполнение принципов программы организационные возможности управления капиталом и применение необходимых инструментов для достижения высокого качества принятия решений. Выступает членом экспертного совета в оценке проектов отдела Эксплуатации промысла/других отделов.

Контролирует эксплуатацию Тенгизского и Королевского месторождений посредством работы со штатом супервайзеров. Координирует работы с группами Эксплуатации завода, УРМ, Строительства объектов, Поддержки проектов и т.д. с целью получения от них необходимой поддержки. Организует работу Промысла для достижения безаварийного производства. Контролирует оптимальный уровень производства нефти, закачки газа и надежной работы объектов.

Проводит беседы с подчиненными в рамках программы по управлению деятельностью. Планирует рост сотрудников и процессы определения уровней оплаты для сотрудников. Формирует условия для создания сплоченной команды с высоким уровнем производительности. Работает во взаимодействии с другими суперинтендантами, отделом обучения и комитетом по развитию кадров с целью развития профессиональных навыков подчиненных. Выявляет сотрудников с высоким по-

тенциалом.

Должен знать. Экологический кодекс Республики Казахстан, постановления правительства об охране окружающей среды, Трудовой кодекс Республики Казахстан, Гражданский кодекс Республики Казахстан, Кодекс об административных правонарушениях Республики Казахстан, законодательные и нормативные правовые акты, методические материалы по вопросам техники безопасности, порядок оформления технической документации, основы бухгалтерии.

Требования к квалификации. Высшее техническое образование (специальность «нефтегазовая промышленность»), опыт работы не менее 5 лет на аналогичной позиции.

Инженер по борьбе с аварийными разливами нефти и нефтепродуктов в море

Должностные обязанности. Осуществляет оперативно-техническое руководство подготовкой и проведением работ по борьбе с аварийными разливами нефти и нефтепродуктов в море. Участвует в разработке нормативно-технической документации по проблеме ликвидации разливов нефти и нефтепродуктов в море. Разрабатывает планы и организационные мероприятия по обеспечению постоянной готовности работников подразделений и технических средств к выполнению работ по ликвидации аварийных разливов нефти и нефтепродуктов в море. Участвует в проведении обучения

по ликвидации разливов нефти, проводит теоретические занятия. Определяет в каждом конкретном случае состав и оснащенность подразделений для выполнения работ по ликвидации аварийных разливов нефти и контролирует их подготовку для выхода на место аварии.

Контролирует соблюдение установленных технологических схем и правил охраны труда при выполнении работ. Информировывает руководство о ходе работ по ликвидации аварийных разливов нефти. Оформляет отчетную и техническую документацию. Участвует в разработке мероприятий и рекомендаций по проведению операций по ликвидации разливов нефти. Обобщает опыт проведения работ по ликвидации аварийных разливов нефти и нефтепродуктов в море, разрабатывает предложения по совершенствованию технологии работ. Участвует в разработке производственных планов и предложений по перспективному развитию технической оснащённости подразделений.

Должен знать. Экологический кодекс Республики Казахстан, Трудовой кодекс Республики Казахстан, законы Республики Казахстан «О недрах и недропользовании» и «О гражданской защите»; положения Международной конвенции по предотвращению загрязнения судов (МАРПОЛ), резолюции Международной морской организации (ИМО) по предотвращению загрязнения морской среды и иные нормативные правовые акты Республики Казахстан, регламентирующие безопасную

добычу нефти и газа.

Организацию и проведение работ по ликвидации аварийных разливов нефти и нефтепродуктов в море, передовой отечественный и зарубежный опыт в этой области; технические характеристики специальных систем и оборудования, устройств, используемых при выполнении работ по ликвидации разливов нефти; организацию работы по охране водной окружающей среды; правила и нормы охраны труда при выполнении работ по ликвидации аварийных разливов нефти; нормы, методы и приемы безопасного выполнения работ; специализацию и особенности структуры нефтегазодобывающей организации; современные методы хозяйствования и управления производством; основы экономики, трудового законодательства; правила внутреннего трудового распорядка, охраны труда, техники безопасности, производственной санитарии и противопожарной защиты.

Требования к квалификации.

Инженер по борьбе с аварийными разливами нефти и нефтепродуктов в море I категории: высшее (или послевузовское) образование по соответствующей специальности и стаж работы в должности инженера по борьбе с аварийными разливами нефти и нефтепродуктов в море 2 категории не менее 2 лет.

Инженер по борьбе с аварийными разливами нефти и нефтепродуктов в море 2 категории: высшее (или послевузовское) образование по соответствующей специальности и стаж работы в

должности инженера по борьбе с аварийными разливами нефти и нефтепродуктов в море без категории не менее 1 года.

Инженер по борьбе с аварийными разливами нефти и нефтепродуктов в море без категории: высшее (или послевузовское) образование по соответствующей специальности без предъявления требований к стажу работы.

Машинист колтюбинговой установки

Характеристика работ. Обслуживание установки в процессе работ по капитальному, текущему ремонту и при проведении технологических операций в скважинах; подготовка установки к работе; контроль и управление режимами работы автомобиля, энергетического блока и других систем функционирования установки; наблюдение за исправностью работы регистратора и механизмов установки; обслуживание электрооборудования установки; ведение журнала учета работы установки; управление автомобилем или трактором, их заправка горюче-смазочными материалами и охлаждающей жидкостью; проверка технического состояния и прием установки в начале рабочей смены; управление гидравлическим манипулятором установки для проведения вспомогательных, монтажных и демонтажных работ; участие в подготовительно – заключительных работах, в монтаже, демонтаже и обслуживании вспомогательных механизмов установки; производство текуще-

го ремонта механизмов установки, автомобиля, трактора; устранение возникших во время работы установки мелких эксплуатационных неисправностей, не требующих разборки механизмов.

Должен знать. Назначение, устройство, принцип действия и работу агрегатов, механизмов и приборов обслуживаемой установки; правила дорожного движения; техническую характеристику и правила эксплуатации колтюбинговой установки, применяемых механизмов, приспособлений; особенности организации технического обслуживания и ремонта автомобиля в полевых условиях; требования промышленной безопасности к устройству и безопасной эксплуатации грузоподъемных механизмов; технологический процесс добычи нефти, газа и других полезных ископаемых; конструкцию скважин; технологический процесс и виды капитального, текущего ремонтов; марки и сорта горюче-смазочных материалов; основы электротехники и слесарное дело в объеме выполняемых работ; способы ремонта двигателя, трансмиссии и ходовой части подъемных механизмов.

При подземном и капитальном ремонтах на скважинах I категории сложности скважин глубиной до 1500 м включительно - 5-й разряд.

При подземном и капитальном ремонтах на скважинах II категории сложности и глубиной свыше 1500 м, наклонно-направленных скважин независимо от их глубины и скважин с осложненными геологическими условиями - 6-й

разряд.

При подземном и капитальном ремонтах, на скважинах II категории сложности и глубиной свыше 3000 м и выше - 7-й разряд.

Требуется среднее техническое и профессиональное (среднее специальное, среднее профессиональное) образование.

Машинист свабирующего агрегата

Характеристика работ. Обслуживание свабирующего агрегата в процессе работ в процессе вызова и интенсификации притока флюидов при освоении новых добывающих скважин и скважин, выводимых из консервации или ликвидации, а также при увеличении дебита существующих; подготовка свабирующего агрегата к работе; участие в подготовительно-заключительных работах, монтаже и демонтаже свабирующего агрегата, в оснастке талевой системы, в монтаже и обслуживании вспомогательных механизмов; управление лебедкой при спуско-подъемных операциях; управление силовым электрогенератором, установленным на свабирующем агрегате, контроль и управление режимами работы автомобиля, энергетического блока и других систем функционирования свабирующего агрегата; участие в работах по оборудованию устья скважин; наблюдение за исправностью работы механизмов свабирующего агрегата ведение журнала учета работы свабирующего агрегата; управление автомобилем или трактором, их заправка

горюче-смазочными материалами и охлаждающей жидкостью; проверка технического состояния и прием установки в начале рабочей смены; производство текущего ремонта механизмов установки, автомобиля, трактора; устранение возникших во время работы установки мелких эксплуатационных неисправностей, не требующих разборки механизмов.

Должен знать. Технологический процесс добычи нефти, газа и других полезных ископаемых; конструкцию скважин; технологический процесс и виды работ по освоению скважин; техническую характеристику и правила эксплуатации трактора-подъемника, передвижного агрегата, применяемых механизмов, приспособлений, талевых систем; марки и сорта горюче смазочных матери-

алов; основы электротехники и слесарное дело в объеме выполняемых работ; способы ремонта двигателя, трансмиссии и ходовой части подъемных лебедок; правила дорожного движения; требования промышленной безопасности к устройству и безопасной эксплуатации грузоподъемных механизмов.

При свабировании скважин глубиной до 1500 м включительно - 5-й разряд.

При свабировании скважин свыше 1500 м, наклонно-направленных скважин независимо от их глубины и скважин с осложненными геологическими условиями - 6-й разряд.

Требуется среднее техническое и профессиональное (среднее специальное, среднее профессиональное) образование.







**Қазақстан
Республикасының
мұнайгаз саласындағы
еңбек қызметі түрлері
мен кәсіби қызмет
облыстары бойынша
топтастырылған кәсіптер
тізімі**

Астана 2015



«Қазақстан Республикасының мұнайгаз саласындағы еңбек қызметі түрлері мен кәсіби қызмет облыстары бойынша топтастырылған кәсіптер тізімі» (одан әрі – Кәсіптер (лауазымдар) тізімі «KAZENERGY» Қазақстандық мұнайгаз және энергетикалық кешені ұйымдарының қауымдастығы» ЗТБ-мен (одан әрі - KAZENERGY қауымдастығы) дайындалған.

Кәсіптер (лауазымдар) тізімін қалыптастырудың мақсаты мұнайгаз саласындағы кәсіби кәсіптерді кәсіби қызметтің негізгі топтары мен қосымша топтары бойынша жүйеге келтіру және құрылымдау болып табылады.

Жоба демеушісі: «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ



МАҢҒЫСТАУ МҰНАЙ ГАЗ
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

Жоба кеңес берушісі: «Қазақ еңбек ғылыми-зерттеу институты» ЖШС



Кәсіптер (лауазымдар) тізімі есептік құжат болып табылмайды. Кәсіптер (лауазымдар) тізіміндегі қорытындылар мен дәлелдер KAZENERGY қауымдастығы мүшелерінің пікіріне, сондай-ақ Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдарының айқындамасына сай келмеуі мүмкін.

Кәсіптер (лауазымдар) тізімі KAZENERGY қауымдастығының зияткерлік меншігі болып табылады. Кәсіптер (лауазымдар) тізімі материалдарының кез келген рұқсат етілмеген пайдаланылуына, өзгертілуіне және өңделуіне тыйым салынады. Кәсіптер (лауазымдар) тізімі материалдарының пайдаланылуына ақпарат көзін міндетті түрде көрсеткен жағдайда ғана жол беріледі.

KAZENERGY қауымдастығы, Қазақстан Республикасы, 010000,
Астана қаласы, Қабанбай бағыр даңғылы, 17.

Тел.: +7/7172/ 790 175

Факс: +7/7172/ 790 182

www.kazenergy.com

БЕЛГІЛЕУЛЕР ЖӘНЕ ҚЫСҚАРТУЛАР

ExxonMobil	Exxon Mobil Kazakhstan inc.
АҚБ	Апаттық-қалпына келтіру бекеті
АМӨЗ	«Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС
ҚТО АҚ	«ҚазТрансОйл» Акционерлік қоғамы
ҚМГ ҰҚ АҚ	«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» Акционерлік қоғамы
БТБА	Жұмыстар мен жұмысшылар кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы
ҚПО	«Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В.» Қазақстандық филиалы
БА	Басшылардың, мамандардың және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы
КЛТРЖС	Жұмысшылар кәсіптерінің, қызметкерлер лауазымдарының және тарифтік разрядтардың жалпыодақтық классификаторы
ПМХЗ	«Павлодар мұнай-химия зауыты» Жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
АГЖС СКГ	Автогазжинақтаушы станциясының сығылған көмірсутек газы
ТБС	Жұмысшылар кәсіптерінің тарифтік- біліктілік сипаттамалары
ЛҮБС	Басшылар, мамандар және ұйымның басқа қызметкерлері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары
ТШО	«Теңізшевройл» Жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
Schlumberger	Schlumberger Logelco inc.

МАЗМҰНЫ

Кіріспе.....	117
1. Мұнайгаз саласындағы кәсіптер (лауазымдар) тізімін құрастырудың тұжырымдамалық негіздері	119
2. Ақпарат жинау.....	123
3. Саланы қысқаша талдау.....	124
4. Мұнайгаз саласындағы кәсіптерді (лауазымдарды) талдау	130
4.1. Мұнайгаз саласы үшін ерекше кәсіптерді (лауазымдарды) анықтаудың негізгі тәсілдемелері.....	130
4.2. Қолданыстағы БТБА және БА шығарылымдарын талдау.....	146
4.3. Қолданыстағы БТБА және ТБС шығарылымдарының мазмұнын талдау	147
4.4. Басшылардың, мамандардың және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығының мазмұны.....	163
4.5. Қазақстан Республикасы Қызметтер сыныптауышына талдау жасау.....	169
5. Кәсіптерді (лауазымдарды) кәсіби қосымша топтар және кәсіби топтар бойынша топтастыру	173
6. Қорытынды.....	187
7. Ақпарат көздері.....	191
8. Қазақстан Республикасы мұнайгаз саласындағы еңбек қызметінің түрлері және кәсіби қызмет облыстары бойынша топтастырылған кәсіптер тізімі	193
«Мұнай және газды барлау» кәсіби қызмет облысы	195
«Мұнайгаз ұңғымаларын бұрғылау» кәсіби қызмет облысы	197
«Мұнай және газды өндіру» кәсіби қызмет облысы	204
«Мұнай және газды тасымалдау» кәсіби қызмет облысы	210
«Мұнай және газды өңдеу» кәсіби қызмет облысы	215
«Мұнайды, мұнай өнімдерін және газды өткізу» кәсіби қызмет облысы	220
9. Біліктілік талаптарының мысалдары.....	223
Мұнайгаз кәсіпшілдігін пайдалануды басқарушы.....	223
Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуімен күрес жөніндегі инженер	224
Колтюбингтік қондырғы машинисі.....	225
Свабтаушы агрегат машинисі	226

КІРІСПЕ

Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуының заманауи кезеңінде адами капитал сапасының көтерілуі еңбек нарығы, білім жүйесі және кадрлар дайындау мен жұмыскерлердің біліктілік деңгейін көтеру дамуының жалпы стратегиясын жасаудың объективті қажеттілігін алға шығарады. Бұл міндеттің шешімі ұлттық кәсіптер жүйесінің және оның барлық элементтерінің дамуынан көрінеді¹: кәсіптердің ұлттық шектері, оның негізінде жасалған салалық кәсіптер шектері, кәсіби стандарттар мен біліктілікті бағалау.

Кәсіби стандарттар, ең алдымен, кадрларды даярлау және қайта даярлау, бағалау мен аттестациялау үшін негіз ретінде жасалуда және олар пайдаланушылардың кең шеңберімен пайдалануға арналған². Кәсіби стандарттар, сондай-ақ, әртүрлі атқарымдарды орындауға міндетті:

- еңбек нарығының қазіргі заманғы мұқтаждықтарына жауап беретін біліктілік талаптарды жаңарту үшін кәсіби қызмет мазмұнына қойылатын бірыңғай талаптарды қалыптастыру;

- қызметкерлерді уәждеу және

ынталандыру жүйелерін, лауазымдық нұсқаулықтарды жасау, қызметкерлерді іріктеу және жұмысқа қабылдау кезіндегі критерийлерді қалыптастыру;

- кәсіби білім барлық деңгейлерінің білім беруші бағдарламаларын және модульдерін қалыптастыру, кәсіпорындарда кадрларды даярлау.

Экономикалық қызметтің әртүрлі салаларындағы кәсіби стандарттарды жасау кезіндегі бірінші міндет – сала туралы түсінікті қалыптастыру. 2013-2014 жылдары «KAZENERGY» қауымдастығы бүкіл энергетикалық саланың ағымдағы күйін сипаттайтын аналитикалық материалдар қатарын шығарды: Ұлттық энергетикалық баяндама³, Энергияны үнемдеу мен энергия тиімділігін жоғарылату саласындағы Қазақстан Республикасының мемлекеттік саясатына шолу⁴, 2012-2013 жылдардағы Қазақстан Республикасы мұнайгаз саласының әлеуметтік жауапкершілігіне шолу⁵. Осы жұмыс атқарымдық талдаудың негізінде жасалған, жоғарыда аталған материалдар мен басқа ақпарат көздерінің деректеріне негізделді.

¹ Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі. Қазақстан Республикасы 2007 жылғы 15 мамырдағы № 251 Заңы, 138-2 бап

² Кәсіби стандарттарды құрастыру және ресімдеу өнімдегі әдістемелік нұсқаулар. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2014 жылғы 15 шілдедегі № 336-ө бұйрығына қосымша.

³ «Ұлттық энергетикалық баяндама 2013», KAZENERGY қауымдастығы, 2014 ж., 206-бап.

⁴ «Энергияны үнемдеу мен энергия тиімділігін жоғарылату саласындағы Қазақстан Республикасының мемлекеттік саясатына шолу», Энергетикалық Хартия Хатшылығы, KAZENERGY қауымдастығы, 2014 ж., 229-бап.

⁵ «2012-2013 жылдардағы Қазақстан Республикасы мұнайгаз саласының әлеуметтік жауапкершілігіне шолу». KAZENERGY қауымдастығы, 2014 ж., 176 бап.

Саланың толық талдауын дайындау және қажетті ақпаратты жинау үшін мұнайгаз саласының әрбір сегментінен алынған компаниялардың жетекші мамандарымен кездесулер өткізілді: ҚМГ ҰК АҚ, ҚТО АҚ, ТШО, Еххон, АМӨЗ, «Барлау активтері» ӨД ҚМГ, Шлюмберже. Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігінде жаңа ҚР жұмыс классификаторы жобасының құрастырушыларымен Жаңа Жұмыс классификаторы үшін осы Кәсіптер (лауазымдар) тізімін қалыптастырудың қолданбалық мәнінің түсінігін қалыптастыру мақсатында кездесулер болды. Кәсіби стандарттарды құрастырушыларды шақырумен бірге дөңгелек үстелдер ұйымдастырылып, сондай-ақ 2014 жылғы желтоқсанда берілген жұмыс бойынша алдын ала есептің «KAZENERGY» қауымдастығы Кеңесінде тұсауы кесілді.

Қазақстанда 2014 жылы қабылданған «Кәсіби стандарттарды құрастыру және рәсімдеу бойынша қабылданған әдістемелік кеңестер»⁶ құжаттың құрастырылуына санаттық, құрамдастырылған көзқараспен қарауды ұсынады және ең негізгі кезеңдерінің бірі сала қамтитын кәсіптердің алдын ала тізімін қалыптастыру болып табылады, олардың ішінен сала үшін ерекше болып табылатын кәсіптерді бөліп, ескіргендерін, жаңаларын, заманға

сайларын анықтап, содан соң кәсіптерді (лауазымдарды) бөлімдер, кәсіби топтар және қосымша топтар бойынша бөлу керек.

Жоғарыда баяндалғанға сәйкес, осы жұмыстың мақсаты еңбек қызметінің түрлері (кәсіби қосымша топ) және кәсіби қызмет облыстары (кәсіби топ) бойынша топтастырылған мұнайгаз саласындағы кәсіптер (лауазымдар) тізімін құрастыру болып табылады. Мақсатты бағытының шеңберінде еңбек қызметінің түрлері және кәсіби қызмет облыстары бойынша топтастырылған мұнайгаз саласындағы кәсіптер (лауазымдар) тізімінде келесі негізгі мәселелер шешілген:

- Кәсіптер (лауазымдар) тізімінің тұжырымдамасын жасау;

- салада бар профильдік (ерекше) және негізгі жанама кәсіптер (лауазымдар) жайындағы материалдар жинау;

- бар кәсіптер (лауазымдар) атауларын және мазмұндарын қолданыстағы нормативтік құжаттарда көрсетілгендерімен салыстырмалы талдау;

- кәсіби қызмет облыстарын анықтау (кәсіби топ);

- еңбек қызметінің түрлерін анықтау (кәсіби қосымша топ);

- кәсіптерді еңбек қызметінің түрлеріне интеграциялау;

- кәсіби қызмет облысындағы еңбек қызметінің түрлерін біріктіру.

⁶ Кәсіби стандарттарды құрастыру және рәсімдеу жөніндегі әдістемелік нұсқаулар, Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2014 жылғы 15 шілдедегі № 336-ө бұйрығына қосымша.

1. МҰНАЙГАЗ САЛАСЫНДАҒЫ КӘСІПТЕР (ЛАУАЗЫМДАР) ТІЗІМІН ҚҰРАСТЫРУДЫҢ ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ

Қазақстанның Мұнайгаз саласындағы кәсіптер (лауазымдар) тізімін құрастыру тұжырымдамалық ережелер қатарын жасаудың объективті қажеттілігін алға шығарады, соның ішінде: қазіргі заманғы кәсіптер сыныптауышының, кәсіптер мен лауазымдардың жіктелуінің күйін бағалау, жоба шектерін анықтау, кәсіби қызмет облыстары және еңбек қызметінің түрлері бойынша топтастыру тәсілдемелерін жасау, кәсіптерді еңбек қызметінің түрлеріне интеграциялау, кәсіби қызмет облысындағы еңбек қызметінің түрлерін біріктіру және т.б.

Кәсіптер мен лауазымдар жіктелуінің қазіргі заманғы күйі келесі негізгі аспектілермен сипатталады. Қазақстанда қазіргі уақытта экономикалық қызметтің әртүрлі салаларындағы жұмыстардың барлық дерлік түрлерін қамтитын Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығының (БТБА) шығарылымдары құрастырылған және бекітілген. Олардың кейбіреулерін бөліп қарасақ, дәлірек айтқанда 06⁷ шығарылымында, «Ұңғымаларды бұрғылау; Мұнай және газ өндіру» бөлімдері, және 34⁸ шығарылымында, «Мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, сланец-



терді, көмірді қайта өңдеу және магистральдік құбырларға қызмет көрсету» бөлімі, негізінен, мұнайгаз саласында қолданылатын жұмысшылар кәсіптер атауларының жиынтығы ұсынылған. Дәл сол уақытта ұқсас Басшылар, мамандар және басқа қызметкерлердің салалық біліктілік анықтамалығының жоқтығы іс жүзінде жөнсіз қызметкерлер лауазымдарының орнатылуына жиі алып келеді. Осыған байланысты болашақта қолданыстағы лауазымдарды орындалатын жұмыстар жиынтығына байланысты сәйкестендіру қажеттілігі пайда болады.

2015 жылы ҚМГ ҰҚ АҚ орнатылған тәртіпте келісілген және

⁷ Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы, 06-шығарылым, «Ұңғымаларды бұрғылау» және «Мұнай және газ өндіру» бөлімдер.

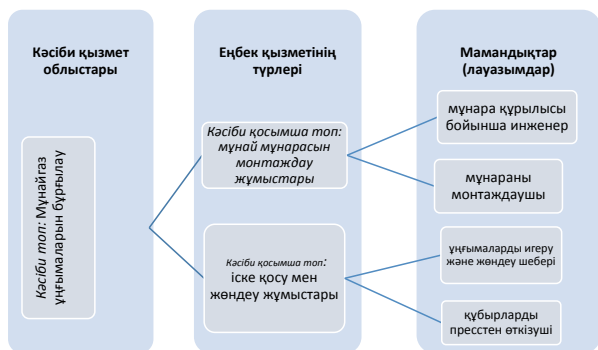
⁸ Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы, 34-шығарылым, «Мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, сланецтерді, көмірді өңдеу және магистральдік құбырларға қызмет көрсету» бөлімі.

бекітілген Мұнай өндіруші саладағы басшылардың, мамандардың және басқа қызметкерлердің үлгілі біліктілік сипаттамаларының⁹ жасалуын бастамалап жасап шығарғандарын айта кеткен жөн.

Ғылыми түрде негізделген Кәсіптер (лауазымдар) тізімін жасау негізгі өндірістік циклдерді, шығарылатын өнім (көрсетілетін қызметтер) түрлерін және экономикалық қызметтің зерттеліп отырған саласындағы қызметтер бағыттарын анықтауды талап етті. Қолданбалы кезеңнің негізгі міндеті саладағы орындалатын жұмыстардың бүкіл циклін кешенді түрде қамтитын компаниялардың объективті іріктелімін анықтау болды: мұнай және газды барлау, мұнайгаз ұңғымаларын бұрғылау, мұнай мен газды өндіру, тасымалдау және мұнайды, мұнай өнімдерін және газды өткізу. Кәсіптерді кәсіби қосымша топтар (енбек қызметінің түрлері бойынша)

және кәсіби топтар (кәсіби қызмет облыстары) бойынша топтастыру кезінде дәл өндірістің негізгі шектері негіз ретінде алынды.

Жоғарыда келтірілген кәсіби топтардың әрқайсысында (кәсіби қызмет облыстары), өз кезегінде өндірістік цикл талдауының негізінде, тиісті кәсіби қосымша топтардың түрлері (енбек қызметінің түрлері) анықталды. Мысалы, «Мұнайгаз ұңғымаларын бұрғылау» кәсіби тобында (кәсіби қызмет облыстары) келесідей кәсіби қосымша топтар (енбек қызметінің түрлері) бөлініп алынды: бұрғылау мұнарасын монтаждау жұмыстары, іске қосу мен жөндеу жұмыстары, бұрғылау және ұңғымаларды толтыру, тампонаждау жұмыстары, жуып шайғыш сұйықтықтарды дайындау; «Мұнай және газ өндіруде» - арнайы техникаға және кәсіптік жабдыққа қызмет көрсету және оны жөндеу, мұнайгаз ұңғымаларын пайдалану,



1-сурет. Жұмысшылар кәсіптерін және қызметкерлер лауазымдарын топтастыру мысалы

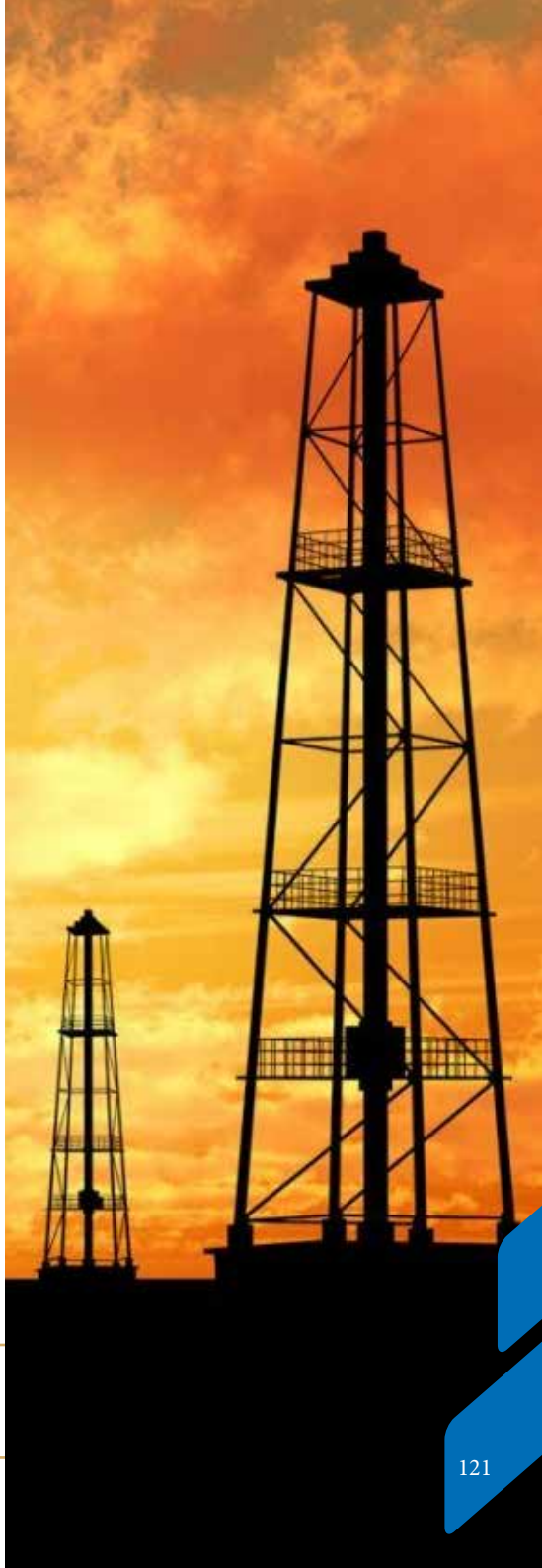
⁹ ҚР Энергетика министрінің 2015 жылғы 26 наурыздағы № 235 бұйрығымен бекітілген Мұнайгаз саласындағы басшылардың, мамандардың және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының үлгілі сипаттамалары біліктілік анықтамалығы.

мұнай және газды дайындау және қайта айдау, ұңғымаларды зерттеу. Ұқсас түрде еңбек қызметінің түрлерін кәсіби қызмет облыстарына біріктіру бойынша жұмыстар саладағы орындалаытын басқа жұмыстар циклдері бойынша жүргізілді. Демек, кәсіптерді топтастыру логикасын келесідей көрсетуге болады: «кәсіби топ (кәсіби қызмет облысы)» — «кәсіби қосымша топ (еңбек қызметінің түрі)» — «жұмысшылар кәсіптерінің және қызметкерлер лауазымдарының атаулары».

Кәсіптер (лауазымдар) тізімі ең алдымен Қазақстан Республикасының қолданыстағы еңбек заңнамасының талаптарын сақтауға, сондай-ақ кәсіптер әлеміндегі нарықтық өзгерістерді талдауға және бақылауға негізделген. Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі жұмысшыларға қойылатын біліктілік талаптарын анықтау, орындалатын жұмыстарды белгілі бір күрделілік деңгейіне апару және біліктілік разрядтары мен санаттарын жұмыскерлерге беру БТБА, ТБС, БА, сондай-ақ ЛУБС негізінде ғана жүзеге асырыла алатындығын орнатады¹⁰.

Бұл ретте біліктілік разрядты, санатты және талаптарды айыру керек. Біліктілік разряды – бұл жұмысшы біліктілігінің деңгейі, біліктілік санаты – қызметкердің біліктілігіне қойылатын талаптар деңгейі, параметрдің екеуі де орындалатын жұмыстар күрделілігін сипаттайды. Біліктілік талаптары – бұл жұмыскердің оған жүктел-

¹⁰ Қазақстан Республикасы Еңбек кодексі. Қазақстан Республикасы 2007 жылғы 15 мамырдағы № 251 Заңы, 125-бап, 1,2-тармақ.



ген міндеттерді орындауы үшін қажетті деңгейін және кәсіби дайындығының профилін, жұмыс өтілін анықтау мақсатында қойылатын талаптар.

Сәйкесінше жұмысшыларға қойылатын біліктілік талаптарын анықтау, орындалатын жұмыстарды белгілі бір күрделілік деңгейіне апару және жұмысшыларға біліктілік разрядтарын беру БТБА және ТБС негізінде жүргізіледі. Жұмысшылар кәсіптерінің тарифтік-біліктілік сипаттамалары БТБА шығарылымдарына қосылмаған жұмысшылар кәсіптері үшін жасалады. Жаңа жұмысшылар кәсіптерінің пайда болуына қарай БТБА-ға еңбек бойынша уәкілетті органмен өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

Қызмекерлерге қойылатын біліктілік талаптарды анықтау, орындалатын жұмыстарды белгілі бір күрделілік деңгейіне апару және қызмекерлерге біліктілік разрядтарын беру БА және ЛУБС негізінде жүргізіледі.

БТБА, БА, ТБС жасау, қайта қарау, апробациялау, бекіту және қолдану тәртібі еңбек бойынша уәкілетті мемлекеттік органмен анықталады, дәл сол уақытта ЛУБС еңбек бойынша уәкілетті мемлекеттік органмен келісілі тиісті қызмет салаларының уәкілетті мемлекеттік органдарымен жасалады және бекітіледі¹¹.

Қазіргі уақытта мұнайгаз сала-

сында жұмысшылар кәсіптерінің көптеген атауларын қамтитын тиісті БТБА шығарылымдары бар. Жоғарыда көрсетілгендей, «ҚазМұнайГаз» ҰҚ АҚ мұнай өндіруші сала қызмекерлерінің заңнамалық тәртіпте келісілген және бекітілген ЛУБС жасады. Бұл жұмыс ҚазМұнайГаз компаниялар тобында бірыңғай корпоративтік еңбек ақы төлеу жүйесін енгізумен байланысты жүргізілді және болашақта басқа бизнес бағыттар (қайта өңдеу, тасымалдау және т.б.) бойынша мұндай жұмыс алда.

Саладағы кәсіптер мен лауазымдарға байланысты барлық жасалып жатқан құжаттардың сәйкестігі мақсатында, өзгерістерді орынды басқару үшін Кәсіптер (лауазымдар) тізімі бойынша барлық жұмыстар Адами капиталды дамыту бойынша үйлестіруші кеңестің жұмыс тобы қызметінің шеңберінде ҚМГ ҰҚ АҚ басшылығымен жүргізілуде және «KAZENERGY» Қауымдастығының мүшелерімен және серіктестерімен келісілуде.

Кәсіптер (лауазымдар) тізімін құру салалық кәсіби және білім беру стандарттарын жасаудағы маңызды қадам болып табылады. Кәсіби стандарттарды жасаудың алгоритмі Кәсіби стандарттарды құрастыру және ресімдеу бойынша әдістемелік нұсқауларда егжей-тегжейлі жазылған¹².

¹¹ Қазақстан Республикасы Еңбек кодексі. Қазақстан Республикасы 2007 жылғы 15 мамырдағы № 251 Заңы, 125-бап, 3-тармақ.

¹² Кәсіби стандарттарды құрастыру және ресімдеу өніндегі әдістемелік нұсқаулар. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2014 жылғы 15 шілдедегі № 336-ө бұйрығына қосымша.

2. АҚПАРАТ ЖИНАУ

Кәсіптер (лауазымдар) тізімін дайындау үшін келесі ақпарат көздері пайдаланылды:

– ашық ақпарат көздеріндегі материалдар (жұмыстар және жұмысшылар кәсіптерінің БТБА; басшылар, мамандар лауазымдарының және басқалардың БА; Жұмысшылар жұмыстары мен кәсіптерінің, қызметкерлер лауазымдарының және тарифтік разрядтардың жалпыодқтық классификаторы; ҚР кәсіптер классификаторы; мұнайгаз өндіруші салаға арналған ЛУБС, компаниялардың жария деректері);

– ішкісалалық материалдар (кәсіптер мен лауазымдардың салалық анықтамалықтары; бұрын жүргізілген талдау жұмыстары бойынша есептер және жұмыс материалдары);

– мұнайгаз компанияларының іріктелген жиынтығын арнайы зерттеу мәліметтері.

Ақпараттық сұраулардыжіберу үшін қазақстандық та, шетелдік те компаниялардың іріктелген жиынтығы мұнайгаз кешені кәсіпорындарының барлық қызмет бағыттарының ұсынылуын есепке ала отырып құрастырылған:

Мұнай және газды барлау және өндіру

«ҚазМұнайГаз Барлау Өндіру» АҚ

«Теңішевройл» ЖШС

«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ

«Ембімұнайгаз» АҚ

«Барлау активтері ҚМГ ӨД» ЖШС

Шетелдік инвесторлар

Exxon Mobil Kazakhstan inc.

Agip Karachaganak B.V.

«ПетроҚазақстан Оверсиз сервисез Инк» Алматылық филиалы
Shell Kazakhstan Development B.V.

BG International Limited (Kazakhstan) Филиалы

Мұнай және газ тасымалдау

«ҚазТрансГаз» АҚ

«Интергаз Орталық Азия» АҚ

«ҚазТрансОйл» АҚ

«ҚазРосГаз» ЖШС

«Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТ-КҚК» ЖШС

«ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ

Мұнай өндіруші компаниялар

«ҚазМұнайГаз – қайта өңдеу және маркетинг» АҚ

«Атырау мұнай өңдеу зауыты» (АМӨЗ) ЖШС

«ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС

«Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС

Сервистік қызметтер

«МГКК ҚазҚұрылысСервис» АҚ

Schlumberger Logelco inc.

Мұнай өнімдерін өткізу

«ҚазМұнайГаз Өнімдері» ЖШС

Алынған ақпаратты жинау және өңдеу нәтижесінде Кәсіптер (лауазымдар) тізімінің талдамалық бөлігі дайындалды. Оны 2 негізгі блокпен бөліп көрсетуге болады:

1. Мұнайгаз саласының кәсіптерін (лауазымдарын) талдау.

2. Кәсіптерді (лауазымдарды) қызметтің түрлеріне және облыстарына топтастыру.

3. САЛАНЫ ҚЫСҚАША ТАЛДАУ

Қазақстанның мұнайгаз саласы – еліміздің экономикасының ең маңызды және қарқынды дамып жатқан салалардың бірі.

2013 ж. Қазақстан Республикасы мұнай және газ конденсатының расталған қорлары бойынша 12-ші орын алды, 22-ші орын – табиғи газ қорлары бойынша және 17-ші орын – мұнай және газ өндіру бойынша.

2013 ж. Қазақстандағы мұнай өндіру көлемі 81, 8 млн. тоннаны құрады, ал газ конденсатын – 42,4 млрд. куб. м. Магистральдік мұнай құбырларының жалпы ұзындығы 5,5 мың километрге жетті, магистральдік газ құбырларының ұзындығы – 16, 8 мың. км.¹³

Сала ел ЖІӨ-нің төрттен бір бөлігін және мемлекеттік бюджеттің үштен екі бөлігін дерлік қамтамасыз етеді.

2013 жылғы статистика мәліметтеріне жүгінсек, Қазақстан өнеркәсібі бойынша өнімнің (тауарлардың, қызметтердің) жалпы көлемі 17 833 944 млн. теңге құрады, соның ішінде «шикі мұнай және газ өндіру» - 9 036 471 млн. теңге, «мұнай өңдеу өнімдерінің өндірісі» - 789 107 млн. теңге.¹⁴

Сала құнды құраудың барлық сегменттерінде ұсынылған:

- мұнай және газды балау және өндіру;
- мұнайды тасымалдау;

- газды тасымалдау және оның маркетингі;

- мұнайды өңдеу және оның маркетингі;

- сервистік қызметтер.

Төменде 2012-2013 жж. үшін зерттеу мәліметтері бойынша елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына мұнайгаз саласының қосқан үлесі туралы кейбір мәліметтер ұсынылған¹⁵.

Мұнайгаз саласының Қазақстан ЖІӨ-не тікелей қосқан үлесі (мұнайгаз компанияларының тікелей ықпалы) 6066,8 млрд. теңге немесе ЖІӨ 22,1 % құрады.

Толық үлесі (тікелей, тікелей емес және жанама үлестердің жиынтығы) 10983,4 млрд. теңгеге немесе ЖІӨ 40,1 %-на тең. Толық үлестің негізгі бөлігі мұнай және газды барлау мен өндіруге (82%) және мұнай өнімдерінің өндірісіне (9%) тиісті.

Салықтық үлестің сандарында бюджетке төленетін негізгі салықтардың төлемдері есептелген (өндіруге салынатын салық, КТС, рента салығы, үстеме пайда салығы, экспорттық баж салығы, ҚҚС, қол қойылатын бонус, коммерциялық табылым бонусы және өзге де салықтар мен алымдар). Саланың толық салықтық үлесі, яғни мұнайгаз компанияларынан, олардың жабдықтаушылары мен мердігер-

¹³ 2012-2013 жылдардағы Қазақстан Республикасы мұнайгаз саласының әлеуметтік жауапкершілігіне шолу. «KAZENERGY» қауымдастығы, 2014 ж. – 24-28 бет.

¹⁴ Қазақстан мен оның өңірлерінің өнеркәсібі 2009-2013. Статистикалық жинақ. Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрілігінің Статистика жөніндегі комитеті. Астана, 2014ж. – 10-11 бет.

¹⁵ 2012-2013 жылдардағы Қазақстан Республикасы мұнайгаз саласының әлеуметтік жауапкершілігіне шолу. «KAZENERGY» қауымдастығы, 2014 ж. – 55-78 бет.

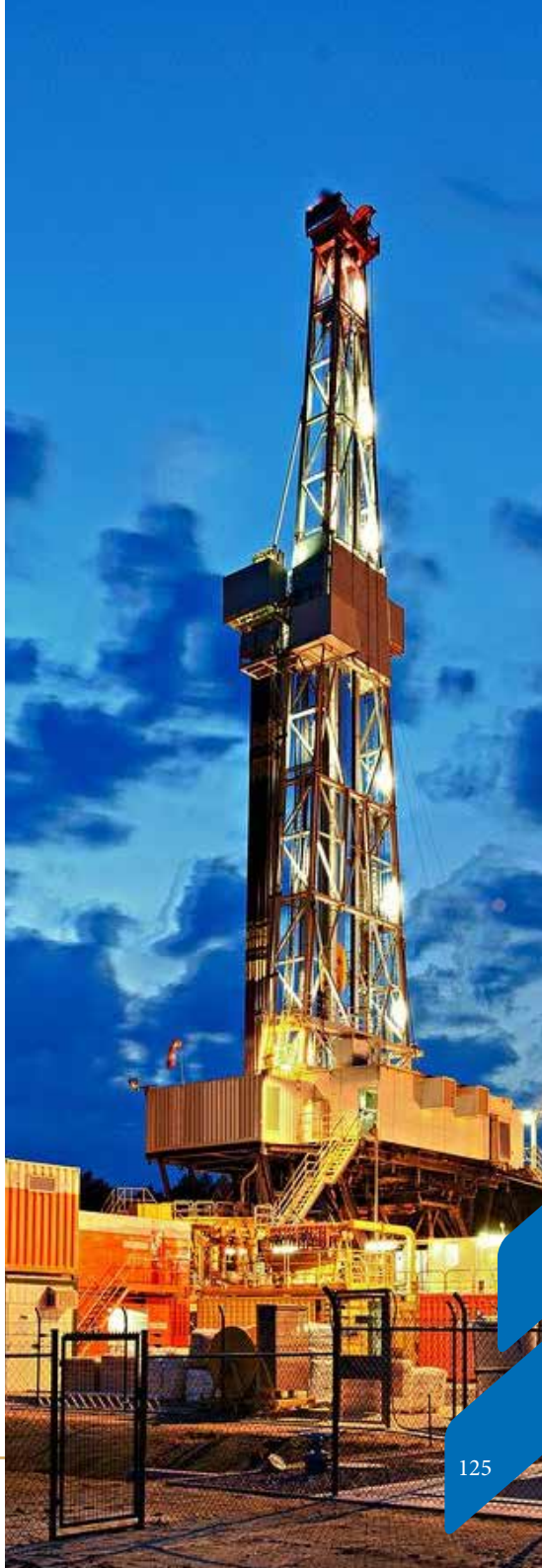
леріне бюджетке келіп түскен барлық салықтар мен алымдар 3466,8 млрд. теңгені немесе елдегі барлық салықтық түсімдердің 46,2%-ын құрады.

Еңбек кірістеріне толық салым – бұл жұмыскерлердің (ЕТҚ, тікелей үлес), жабдықтаушылар мен мердігерлер жұмыскерлерінің (тікелей емес үлес) және мұнайгаз компанияларының жұмыскерлеріне тауарлар мен қызметтер сатумен айналысатын ұйымдар жұмыскерлерінің (жанама үлес) меншікті кірістерінің жиынтығы. Сандық көрсеткіште мұнайгаз саласының тұрғындардың еңбек кірістеріндегі үлесі 873,7 млрд. теңгені немесе ҚР тұрғындарының барлық еңбек кірістерінің 8,6 %-ын құрады.

Тауарлар мен қызметтерді ішкі нарықта сатып ала отырып, мұнайгаз саласы жабдықтаушы компаниялардағы жұмысбастылықты қолдайды, сондай-ақ олардағы жаңа жұмыс орындарының құрылуын ынталандырады. Жұмысбастылықтағы толық үлес – бұл саламен қамтамасыз етілетін жұмыс орындары. 587,0 мың адам немесе ҚР экономикасындағы барлық жұмыс бастылардың 7%.

Қазақстан аумағындағы мұнай компаниялары көп – ірі трансұлттық компаниялардан бастап шағын жеке компанияларға дейін.

Капиталы қазақстандық болып табылатын ең ірі компания – ҚМГ ҰҚ АҚ. ҚазМұнайГаз – бұл көмірсутектерді барлау, өндіру, өңдеу және тасымалдау, мұнай өнімдерін өткізу облысындағы Қазақстанның ұлттық мұнайгаз компаниясы. Компания мұнайгаз секторындағы үкіметтің мүдделерін қорғайды,



ҚМГ ҰҚ АҚ акцияларының 100 пайызы «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-ға тиесілі.

ҚазМұнайГаз Қазақстандағы мұнайдың жалпы көлемінің 27%-ын және газдың 14%-ын өндіреді және штаты 80 000 астам адамды құрайтын ең ірі жұмыс берушілердің қатарына кіреді¹⁶.

Еншілес және аффилирленген компаниялар ҚМГ ҰҚ АҚ өндірістік базасының негізін құрайды.

Осылайша, «ҚазМұнайГаз Барлау Өндіру» АҚ Қазақстан құрылығындағы көмірсутек шикізатының өзіндік қорларынан мұнайдың, табиғи және ілеспе газдың ең ірі өндірушісі болып табылады. Компания, сондай-ақ, қорлар базасын сақтау және дамыту үшін барлау жұмыстарының бағдарламасын белсенді түрде іске асыруда.

«ҚазМұнайГаз – өңдеу және маркетинг» АҚ – бұл мұнай өнімдерінің өткізгілу бағыттарын белсенді түрде дамытушы, тиімділігі жоғары өңдеуші және сауда компаниясы.

«ҚазМұнайГаз – өңдеу және маркетинг» АҚ қызметінің негізгі қызмет бағыттары:

- мұнайды, мұнай және газды өңдеу өнімдерін өткізу;

- егін және жинау компанияларының мұқтаждықтарына арналған жанар-жағармай материалдарын жеткізу;

- роялти төлеу есебінен алынған мұнаймен мемлекет атынан операциялар жасау;

- көліктік-экспедиторлық қызметтер, жүк жіберу және мұнайды ауыстырып тиеу қызметтері;

- Қазақстанның мұнайды және мұнай мен газды өңдеу өнімдерін саудалау облысындағы экспорттық саясаты сияқты маңызды бағыттар бойынша мемлекет мүдделерін қорғау.

Мұнайды барлау, өндіру, ішінара өңдеу және сервистік қызметтер сегменттерінде АҚШ, РФ, ҚХР, ЕО елдер қатарының және басқа елдердің ең ірі мұнайгаз корпорациялары ұсынылған.

Осылайша, Exxon Mobil Kazakhstan inc. компаниясы геология және барлау жұмыстарында мамандырылған. Schlumberger Logelco inc. ұңғымаларды бұрғылау, сейсмикалық барлау, ұңғымаларды геофизикалық зерттеу, оларды цементтеу, бағдарламалық қамтама орнату және оған қызмет көрсету қызметтерін және басқа мұнайкәсіптік қызметтерді және т.б. ұсынады.

Мұнайгаз саласына шетелдік инвестицияларды тарту соңғы жылдарда мұнай өндіру деңгейінің өсуіне алып келді. Қазақстан көмірсутек шикізатының зор қорына ие, жасалған барлау келісім-шарттарының шегінде ең алдымен, Каспий маңы ойпатындағы, тереңде жатқан жаңа ірі көмірсутек кендерінің ашылуы мүмкін.

Көмірсутек шикізаты Республиканың алты өңірінде өндіріледі, атап айтқанда, Атырау, Маңғыстау,

¹⁶<http://www.kmg.kz>

Батыс Қазақстан, Ақтөбе, Қарағанды және Қызылорда облыстарында.

Алдында айтылғандай, біздің елімізде мұнайгаз саласының барлық шектері бар, бірақ ең дамыған сектор көмірсутек шикізатының өндірісі болып табылады. Дәл өндіру кезеңінде саладағы қосылған құнның 81%-нан астамы қалыптасады.

Мұнай және газ конденсаты өндірісінің жалпы көлемінің 31% және 15% жер қойнауын пайдаланушылар бойынша, тиісінше, ТШО және ҚПО. компанияларына тиесілі, елдегі кен орындары бойынша шығарылатын газ қорлары Қашаған, Қарашығанақ және Теңіз бүкіл шығарылатын газ көлемінің 75%-ын алатындай етіп бөлінген. Саланың дамуы үшін базалық мәні бар болжалды газ ресурстарының басты ерекшелігі – олардың барлығы дерлік Каспий маңы ойпатының тұзды шөгінділерінде орналасқан. Берілген кен орындары үлкен тереңдігі, құрамының күрделілігі және күкіртсутек қосылыстардың жоғары мөлшері салдарынан шығару күрделілігімен сипатталады.

1979 жылы ашылған Теңіз кен орны әлемдегі ең ірі кен орындарының бірі болып табылады. 1993 жылғы сәуірде Қазақстан Республикасы Президенті Н.Ә. Назарбаевтың жарлығымен Теңіз жобасы бойынша Қазақстан Республикасы мен «Шеврон» компаниясы арасындағы келісімдер бекітілді. Көмірсутектерді барлау және өндіруге арналған лицензия 1993 жылы ТШО-ға 40 жылдық мерзімге берілді.

Алғашқыда ТШО жауапкершілігі шектеулі серіктестік ретін-

де, Қазақстан Республикасы және «Шеврон» корпорациясы арасындағы паритеттік шарттарда (50x50) құрылған болатын. Бүгінгі таңда ТШО серіктестері Шеврон - 50% қатысу үлесі, Exxon Mobil – 25%, ҚазМұнайГаз– 20% және ЛукАрко – 5% болып табылады.

Теңіз кен орны әлемдегі ең терең жатқан карбонаттық кен орындарының бірі болып табылады, мұнайлы коллектордың жоғарғы бөлігі шамамен 4000 метр тереңдікте жатыр. Бастапқыдағы мұнай қоры 3.1 миллиард тонна мұнайды құрады. Кен орнын пайдаланыла бастаған кезден қазіргі уақытқа дейін 295 миллион тонна мұнай өндірілді. Кен шығаруды күкіртсутектің жоғары мөлшері, сондай-ақ жоғарғы қыртыстық ауытқыма қысым ерекше түрде күрделі етеді.

Патшалық кен орны өлшемдері бойынша Теңіз кен орнынан кем. Мұнайлы қабаттың биіктігі 1000 метрді құрайды. Алғашқыдағы мұнай қоры 200 миллион тонна мұнайды құрады. Кен орнын пайдалана бастаған кезден бастап 24 миллион тонна мұнай өндірілді. Алынып шығатын қоспадағы күкіртсутек мөлшері ұқсас қыртыстық қысым жағдайында 15% құрайды.

Қазіргі уақытта Арналық қысымды басқару жобасы/Болашақ кеңею жобасы (АҚБЖ/БКЖ) шеңберіндегі өндірістің дамуы бойынша ауқымды жұмыстардың іске асырылуы басталуда. АҚБЖ іске асыру ТШО мұнай өндірісінің ағымдағы деңгейін 2028 жылға дейін ұстап тұруға мүмкіндік береді. Ал БКЖ жобасы қуаттылығы жылына 12 млн. тонна құрайтын жаңа мұнай өңдеу зауытының

құрылысына және Теңіз кен орнындағы газ толтыру мөлшерін жылына 9,4 млрд. куб.м-ге ұлғайтуға мүмкіндік береді.

Солтүстік-Каспий жобасы бойынша өнімді бөлу келісіміне 1997 жылғы 18 қарашада қол қойылған. Келесі компаниялар келісімге қатысады: ҚМГ ҰҚ АҚ - 16,88%, ЭНИ, Тоталь, Еххон Mobil, Шелл –16,81%-дан, Қытай ұлттық мұнай-газ корпорациясы – 8,33%, Инпекс – 7,56%.

Қашаған кен орны – қазіргі таңда ашылған ең ірі және күрделі теңіз кен орны, ол геологиялық қорлары 4,6 млрд. тоннаға бағаланатын және аумағы 820 шаршы км алып жатқан бірыңғай көмірсутек кені болып табылады. Қашаған кен орнын игеру Тәжірибелік-өнеркәсіптік кен шығару (ТӨКШ) іске асыру кезеңінде.

ТӨКШ іске асырылуына құйылатын инвестициялары шамамен 55 млрд. АҚШ долларын құрады.

2015-2015 жылдары Қашаған кен орнында Қазақстан Республикасы үшін зор маңызға ие жұмыстардың жүргізілуі күтілуде.

Күкіртті мұнай мен газдың жасанды аралдардан «Болашақ» ІГКӨ МжГ жер үсті мұнай мен тауарлық газды дайындау кешеніне дейін тасымалдауға арналған құбырлардың құны 3 млрд. АҚШ долл. құрайтын құрылысы.

Берілген жобаның аяқталу мерзімдеріне және сапасына байланысты Қашаған кен орнындағы мұнай және газ өндіруді жаңғырту күні байланысты.

Мұнай бойынша жобалық өнімділік тәулігіне 450 мың баррельді (шамамен жылына 16 млн.

тонна мұнай), ал газ өңдеу бойынша тәулігіне 8,8 миллион кубометрді құрайды. Зауыттың іске қосылуы 2500-ден астам жаңа жұмыс орындарын жасауға мүмкіндік беретін болады. Ел басы жаңа технологиялық ілгерілеулер екі елдің қазіргі буынының әл-ауқаты мен болашақ буындардың гүлденуіне қызмет ететіндігін баса айтып көрсетті.

Қашаған кен орнының жер үсті және теңіз кешендеріндегі жабдықтарды ауыстырумен, жаңартумен, жетілдірумен және қосымша орнатумен байланысты шамамен 63 күрделі жобалардың іске асуы және аяқталуы. Мұндай жұмыстарды жүргізудегі қажеттілік 2016 жылдың соңында Қашағанның технологиялық объектілерінің қауіпсіз және тұрақты мұнай және газ өндіруге дайындығын қамтамасыз етумен байланысты, алдын ала инвестициялар көлемі шамамен 500 млн. АҚШ долларына бағаланады.

01 Комприминдеу (газды қайта айдау) орталығын жобалау және мұнай мен газдың зор ұлғаюымен сипатталатын Қашағанды толық ауқымда игеру қатысындағы жұмыстар. ЦК 01 жобасының бағалау құны шамамен бес млрд. АҚШ долларын құрай алады, ал іске асырылу мерзімі – 5 жыл ішінде.

Сондай-ақ, Орта Каспий (Қаламқас-теңіз және Хазар) кен орындарының синергиясы (бірлесіп игеру) бойынша жұмыстар.

Қарашығанақ кен орны 1979 жылы ашылды. Жобаның іске асырылуы Өнімді бөлу туралы ақырғы келісім (ӨБАК) шеңберінде жүзеге асырылады. Келісім-шартқа 1997 ж. 18 қарашада қол қойылды және

ол 1998 ж. 27 қаңтарда күшіне енді. Аналық компаниялар болып табылады: БиДжиГруп (29,25%), Аджип Қарашығанақ (29,25%), Шеврон (18%), Лукойл (13,5 %) және ҚМГ ҰҚ АҚ (10%).

Қарашығанақ кен орнының үлесі Қазақстан Республикасындағы мұнай және газ конденсаты өндірісі көлемінің 15%-ын құрайды. Кен орны жатқан тереңдігін, көп қосылысты құрамын және, ең маңыздысы, күкіртсутектің жоғары мөлшерін есепке ала отырып, күрделі өндіру жағдайларымен сипатталады.

ӨБАК әрекет етуінен бастап қазіргі уақытқа дейін шамамен 150 млн. тонна сұйық көмірсутек және 180 млрд. куб. м.-ден артық газ өндірілді. Газды қабатқа қайта айдау ұқсас уақыт кезеңінде шамамен 66 млрд. куб. м құрады.

ӨБАК іске асырыла бастаған кезден бастап қазіргі уақытқа дейін жобаны іске асыруға құйылған инвестициялар көлемі шамамен 20 млрд. АҚШ долл. құрады, ҚР бюджетіне түскен кірістің жалпы сомасы шамамен 26 млрд. АҚШ долл. құрады.

Осылайша, Қазақстанның мұнайгаз саласы мұнай және газды барлаудан бастап оларды өңдеу өнімдерін өткізуге дейін қызметтің барлық бағыттарын жүзеге асыратын қазақстандық та, шетелдік қатысумен бірге де компаниялардың кең шеңберімен ұсынылған.

Бұл жағдайларда Мұнайгаз саласындағы кәсіптер (лауазымдар) тізімін анықтау сұрағы жұмыскерлердің әлеуметтік-еңбек қатынастарының даму жүйесіндегі негізгі рөл ойнайды және уақытылы шешілуді талап етеді.



4. МҰНАЙГАЗ САЛАСЫНДАҒЫ КӘСІПТЕРДІ (ЛАУАЗЫМДАРДЫ) ТАЛДАУ

4.1. МҰНАЙГАЗ САЛАСЫ ҮШІН ЕРЕКШЕ КӘСІПТЕРДІ (ЛАУАЗЫМДАРДЫ) АНЫҚТАУДЫҢ НЕГІЗГІ ТӘСІЛДЕМЕЛЕРІ

Мұнайгаз саласындағы ұйымдарда жұмыстардың кең кешенінің жүргізілуі сәйкес кәсіптер, лауазымдар және біліктіліктерге ие жұмыскерлердің штатын анықтайды. «ҚазМұнайГаз» ҰҚ АҚ компаниялар тобының жұмыс кәсіптері бойынша кәсіби стандарттар бойынша ақпаратты» дайындау барысында құрастырылған компа-

ниялар штаттарындағы жұмысшылар кәсіптерінің тізімі өзіне шамамен 500 атауды кіріктіреді. Тізімге өндірістік саланың негізгі және көмекші жұмысшыларымен қатар экономикалық қызметтің басқа салаларында кеңінен пайдаланылатын кәсіптер де енген: «бармен», «кассир», «дезинфектор», «сылақшы», «телефонист» және т.б.

1-кесте - ҚМГ ҰҚ АҚ компаниялар тобының жұмысшы кәсіптерінің атаулары

№ П.	Кәсіп атауы
1	Аккумуляторшы
2	Төсек-жай бұйымдарын кептіру кондырғысының аппаратшысы
3	Ауа бөлу аппаратшысы
4	Суды тұзсыздандыру аппаратшысы
5	Ағынды суларды тазарту аппаратшысы
6	Айдау аппаратшысы
7	Химиялық реагенттерді жүктеу аппаратшысы
8	Шикізатты дайындау, жартылай фабрикаттарды жіберу аппаратшысы
9	Полимерлеу аппаратшысы
10	Химиялық ерітінділерді дайындау аппаратшысы
11	Бөліп салу аппаратшысы
12	Араластыру аппаратшысы
13	Сүзгіден өткізу аппаратшысы
14	Суды химиялық тазарту аппаратшысы
15	Химиялық тазарту аппаратшысы
16	Арматурашы
17	Асфальтобетоншы

18	Тетіктер мен түйіндерді теңгеруші
19	Бармен
20	Бетоншы
22	Магистральді мұнай құбырларын тексеру бойынша боргоператор
23	Ұнғыманы күрделі жөндеу бұрғышысы
24	Теніздегі жүзбелі бұрғылау агрегатының бұрғышысы
25	Магистральдік мұнай және су құбырларын электрохимиялық қорғау ұңғыма бұрғылаушысы
26	Мұнай мен газ ұңғымаларын пайдалану және барлау ұңғымаларын бұрғылаушы
27	Бұрғы жұмысшысы
28	Буфетші
29	Қақтаушы
30	Битум пісіруші
31	Таразбан
32	Жарушы
33	Автокөлік жүргізушісі
34	Соғыс және арнайы машиналар жүргізушісі
35	Дрезина жүргізушісі
36	Жүк тиегіш жүргізушісі
37	Арнайы техника жүргізушісі
38	Сүңгуір
39	Магистральдік мұнай және су құбырларындағы сүңгуір
40	Суды бөліп таратушы
41	Көрікші
42	Іріктеуші/ тас қалаушы
43	Мұнара монтаждаушы
44	Мұнара монтаждаушы-пісіруші
45	Мұнара монтаждаушы-электр жөндеуші
46	Газ кесуші
47	Газ пісіруші
48	Гардеробшы
49	Үтікші
50	Қызметші әйел
51	Кенші
52	Топографиялық карталар түпнұсқаларын безеуші
53	Жүк тиеуші
54	Аула сыпырушы
55	Біріктіру бекетінің кезекшісі

56	Электр жабдығын жөндеу және оған қызмет көрсету жөніндегі кезекші
57	Дезактиваторшы
58	Дезинфектор
59	Рентгеногаммаграфирлеу дефектоскописті
60	Магниттік бақылау жөніндегі дефектоскопист
61	Ультрадыбыстық бақылау жөніндегі дефектоскопист
62	Дизельші
63	Теніздегі жүзбелі бұрғылау агрегатының дизельшісі
64	Дозиметрист
65	Жол жұмысшысы
66	Ұсақтаушы
67	Қорықшы (орманшы)
68	Қаңылтыршы
69	Пешті толтырушы және босатушы
70	Қорғасын-қалайы қорытпаларын құюшы
71	Ұңғыма дебиттерін өлшеуші
72	Топографиялық-геодезиялық маркшейдерлік жұмыстардағы өлшеуші
73	Өртсөндіргіштерді зарядтаушы
74	Ұштаушы
75	Ағаш өңдеу құралының ұштаушысы
77	Зертхана жануарлар тәлімбағының зоо зертханашысы
78	Тіс кесуші
79	Гидроокшаулаудағы окшаулаушы
80	Термоөңдеудегі окшаулаушы
81	Термоокшаулаудағы окшаулаушы
82	Окшаулаушы-қабықшы
83	Антикоррозиялық окшаулау жөніндегі окшаулаушы
84	Көркем-безендіру жұмыстарын орындаушы
85	Баллондарды сынаушы
86	Қозғалтқыштарды сынаушы
87	Шоғырсымшы-дәнекерлеуші
88	Тас қалаушы
89	Каротаждаушы
90	Жанармай бекетінің кассирі
91	Кастелянша
92	Қоймашы
93	Тойтарғыш
94	Коагуляциялаушы
95	Кокс тазартушы

96	Кокс жүгін түсіруші
97	Бұйымдар мен құралдарды жиынтықтаушы
98	Кондитер
99	Бақылаушы
101	Асфальтобетон зауытының бақылаушысы
102	Бақылаушы-кассир
103	Материалдар, металлдар, жартылай фабрикалтар және бұйымдар бақылаушысы
104	Жүргінші көлігінің бақылаушысы
105	Плунжерлер бақылаушысы
106	Мұнай және мұнай өнімдерінің сапасын бақылаушы
107	СУВГ АГНКС есепке алу және өткізу жөніндегі бақылаушы
108	Білдек және слесарлық жұмыстарды бақылаушы
109	Автомотокөлік құралдарының техникалық күйін бақылаушы
110	Қазан тазартушы
111	Сырлаушы
112	Метал жабындар жөніндегі шатыршы
113	Бумалық жабындар және даналық материалдар жөніндегі шатыршы
114	Балға және пресстердегі ұста
115	Қолдан соғу ұстасы
116	Курьер
117	Ас үй жұмысшысы
118	Бұрғылау ерітінділері жөніндегі зертханашы
119	Газ бен шанды талдау жөніндегі зертханашы
120	Рентген суреттерін өңдеу жөніндегі зертханашы
121	Физикалық-химиялық сынақтар жөніндегі зертханашы
122	Химиялық-бактериологиялық талдау зертханашысы
123	Химиялық талдау зертханашысы
124	Цемент ерітінділерінің зертханашы
125	Зертханашы -коллектор
126	Зертханашы -микробиолог
127	Зертханашы -радиометрист
128	Лифтші
129	Әктеуші
130	Магистральдік мұнай және су құбырларының су асты өткелдеріне қызмет көрсету жөніндегі теңізші
131	Автомұнара және автогидрокөтергіш машинисі
132	Автогрейдермашинисі
133	Автокөлік жүгін түсіруші машинисі

134	Мұнайгаз кәсібі жабдығына қызмет көрсету бойынша агрегаттар машинисі
135	Бетон араластырушы қондырғылар машинисі
136	Битум пісіруші жылжымалы қондырғы машинисі
137	Бульдозер машинисі
138	Бұрғылау және бұрғылау-крандық машинаның машинисі
139	Бұрғы қондырғысының машинисі (БТБА: Мұнай мен газ бұрғылау қондырғыларының машинисі)
140	Газ турбиналық қондырғылардың машинисі
141	Іштен жану қозғалтқыштар машинисі
142	Ұсақтаушы-жүк тиеуші агрегат машинисі
143	Каротаждау бекетінің машинисі
144	Колтюбинг қондырғысының машинисі және (УКРС - 20)
145	Іштен жану қозғалтқышы бар жылжымалы компрессор машинисі
146	Компрессорлық қондырғысының машинисі
147	Қазан бөлмесі машинисі
148	Кран машинисі
149	Автокөлік кран машинисі
150	Кран-манипулятор машинисі
151	Жуу машиналарының машинисі
152	Жуу қондырғысының машинисі
153	ТФС насос станциясының машинисі
154	Жұмысшы агентті қабатқа сіңіретін насос станциясының машинисі
155	Насос қондырғыларының машинисі
156	КРС бригадасындағы насос қондырғыларының машинисі(НП - 15)
157	Насос қондырғыларының машинисі(мұнай өндіру және дайындауда)
158	Өшіру сұйықтығын дайындау бойынша насос қондырғыларының машинисі
159	Мұнай және суды айдау насостарының машинисі
160	Бөліп таратушы мұнай базаларының жабдыктарының машинисі
161	Жалжымалы парафинсіздеу бу қондырғысының машинисі
162	Бу турбиналарының машинисі
163	Мұнай қабаттарына бу жіберу генератор қондырғысының машинисі
164	Жылжымалы компрессор машинисі
165	Жылжымалы бу қондырғысы (ЖБҚ) машинисі
166	Отынды моторлық сынау жөніндегі машинист
167	Арнайы киімді жуу машинисі
168	Жүктеу машинасының машинисі
169	Көтергіш машинист
170	Ұңғымаларды күрделі жөндеу көтергіш машинисі
171	Ұңғымаларды жер асты жөндеу көтергіш машинисі

172	Жуғыш агрегат машинисі
173	Жол машиналарының машинисі
174	Тепловоз машинисі
175	Технологиялық компрессорлар машинисі
176	Технологиялық насостар машинисі
177	Құбыр салу машинисі
178	Турбина бөлімінің машинисі
179	Қондырғы (механикаландырылған цемент қоймасы) машинисі
180	Сейсмикалық сигналдарды қоздыру қондырғысының машинисі
181	Тоңазытқыш қондырғыларының машинисі
182	Цементтеуші агрегат машинисі
183	Шурфтан өтуші қондырғы машинисі
184	Экскаватормашинисі
185	Мұнай және газ үшін ұңғымаларды пайдаланушылық және барлаушылық бұрғылау машинисі
186	Іштен жану қозғалтқышы бар электр дәнекерлеуші жылжымалы агрегат машинисі
187	Жылжымалы электр станция машинисі
188	Қазан жабдығы бойынша аралап қараушы машинист
189	Мысшы
190	Металлизатор
191	Ыдыс-аяқ жуушы
192	Геодезиялық белгілерді монтаждаушы
193	Сыртқы құбырларды монтаждаушы
194	Мұнай жабдығын монтаждаушы
195	Автоматика құрылғылары мен жүйелерін монтаждаушы
196	Санитарлық-техникалық жүйелер мен жабдықтарды монтаждаушы
197	Байланыс монтаждаушысы – шоғырсымшы
198	Вентиляция жүйелерінің және пневмокөлік монтаждаушысы
199	Құрылыс құрылымдарын монтаждаушы
200	Технологиялық құбырларды монтаждаушы
201	Технологиялық жабдық және онымен байланысты құрылымдарды монтаждаушы
202	Жер асты құбырларын коррозиядан қорғау жөніндегі жөндеуші
203	Жол жөндеушісі
204	Шиналарды құрастырушы
205	Моторист (кеме қозғалтқышын өз бетінше басқару жөнінде)
206	Бетонараластырушы қондырғылар моторисі
207	Цементтеуші агрегаттың моторисі

208	Цемент пен құмды араластырушы агрегат моторисі
209	Электр қозғалтқыштар моторисі
210	Электр барлау станциясының моторисі
211	Автоматты желілер мен білдектерді үйлестіруші
212	Геофизикалық аппаратураны үйлестіруші
213	Тіс кесуші және бұрандалық ферезерлік білдектерді үйлестіруші
214	Бақылау-өлшеуіш құрылғыларды және автоматиканы үйлестіруші
215	Құрылыс машиналарын үйлестіруші
216	Ажарлағыш білдектер үйлестірушісі
217	Баллондарды толтырушы
218	Қаптаушы-тасшы
219	Ораушы
220	Электр машиналар элементтерін ораушы
221	Минералдарды және шлихтерді байытушы
222	Су-кәріз желісін аралап қараушы
223	Желілік аралап қараушы
224	Жол және жасанды құрылыстарды аралап қараушы
225	Отқа төтеп беруші
226	Көгалдандырушы
227	Суық таңбалау жабдығының автоматты және жартылай автоматты желілерінің операторы
228	Турбуленттілікке қарсы қондырғының операторы
229	Асфальт-бетон зауытының операторы
230	Бейне жазу операторы
231	Цилиндрді іштен тазартушы оператор
232	Суды сүзгіден өткізуші қондырғының операторы
233	Газды бөліп таратушы станциясының операторы
234	Депрессаторлық қондырғы операторы
235	Диспетчерлік қызмет операторы
236	Сығушы насос станцияның операторы
237	Теміржол ағызушы эстакада операторы
238	Жанармай станциясының операторы
239	Ингибиторлық қондырғы операторы
240	Көшірме және көбейткіш машиналар операторы
241	Қазан бөлмесінің операторы
242	Қазан қондырғысының операторы
243	Кесу және НКТ ақаулы бөліктерін алып тастау желісінің операторы
244	Магистральді газ құбырларының операторы
245	Механикаландырылған және автоматтандырылған қоймалар операторы

246	Жұғыш машинаның операторы
247	Жалғастырғыш-бұрағыш білдегінің операторы
248	Тұндырғыштардағы оператор (КНС)
249	Сүзгілердегі оператор
250	Мұнай айдаушы станция операторы
251	Сусыздандырушы және тұзсыздандырушы қондырғы операторы
252	Тазалау құрылыстар операторы
253	Газ отынымен жұмыс істейтін бу-қазан қондырғы операторы
254	Мұнайды ысыту пештерінің операторы
255	Турбуленттілікке қарсы қондырғыны енгізу жөніндегі оператор
256	Қабаттарды гидравликалық үзу жөніндегі оператор
257	Мұнай және газ өндіру жөніндегі оператор
258	Ұңғымаларды барлау жөніндегі оператор
259	Ұңғымаларды зерттеу жөніндегі оператор («Халлибертон», «Термо Дизайн Инжиниринг», «АСМА-Т» қондырғыларына қызмет көрсететүші)
260	Тұз қышқылы қондырғысына қызмет көрсету жөніндегі оператор
261	Ұңғымаларды байқау (сынау) жөніндегі оператор
262	Ұңғымаларды жөндеуге дайындау жөніндегі оператор (БТБА: Ұңғымалары жер астындағы және күрделі жөндеуге дайындау жөніндегі оператор)
263	ІІН жууға дайындау жөніндегі оператор
264	Қабат қысымын ұстап тұру жөніндегі оператор
265	Ұңғымаларды жер астында жөндеу операторы
266	Жүктерді қабылдау жөніндегі оператор
267	Газ жинау жөніндегі оператор
268	Конденсатты жинау және тазарту жөніндегі оператор
269	Жүктерді есепке алу және жіберу жөніндегі оператор
270	Мұнайды есепке алу жөніндегі оператор
271	Мұнайды химиялық өңдеу жөніндегі оператор
272	Ұңғымаларды химиялық өңдеу жөніндегі оператор
273	Ұңғыма цементажы жөніндегі оператор
274	Орталыққа жеткізу жөніндегі оператор
275	Жер асты газ генераторларының операторы
276	Өндірістік-диспетчерлік қызмет операторы
277	Мұнай және газ өндірісіндегі басқару құрылғысы операторы
278	Құрылыс бұйымдары өндірісіндегі жабдықты басқару құрылғысы операторы
279	Тасымалдаушы және көлденең-тұйықталған конвейерлерді басқару құрылғысы операторы
280	Бағдарламалық басқармасы бар білдектер операторы
281	Свабтаушы агрегат операторы

282	Цилиндр параметрлерін бақылау және диагностикалау стендінің операторы
283	Кір жуғыш машиналар операторы
284	Арнайы су тазарту операторы
285	Жылу бекеті операторы
286	Терминал операторы
287	Техникалық қондырғы операторы
288	Технологиялық қондырғылар операторы
289	Тауарлық оператор
290	СББ бар құбыр кескіш білдек операторы
291	НКҚ гидросынаулар қондырғысының операторы
292	Насостарды гидросынауға арналған қондырғы операторы
293	Жуу қондырғысы операторы
294	ШН жуу қондырғысы операторы
295	Жалғастырғыштарды орау қондырғысы операторы
296	Жалғастырғыштарды бұрап босату қондырғысы операторы
297	Насостарды бөлшектеу қондырғысы операторы
298	Тұз қышқылы қондырғысы операторы
299	Орталықтандырғыштарды кесіп алу қондырғысы операторы
300	НКҚ шаблондау қондырғысы операторы
301	НКҚ тазарту қондырғысы операторы
302	Хлорлауыш қондырғы операторы
303	Цементтеуші агрегат операторы
304	Электронды есептеуіш және есептуіш машиналар операторы
305	ШН соңғы бөліктерінің ақауларын анықтаушы оператор (бақылаудың құйын тәріздес ток әдісі)
306	ШН ақауларын анықтаушы оператор (бақылаудың электромагниттік әдісі)
307	НКҚ ақауларын анықтаушы оператор (бақылаудың электромагниттік әдісі, бақылаудың электромагниттік акустикалық әдісі)
308	Бақылаушы оператор
309	Цементтеуді бақылау станциясының оператор-моторисі
310	Жылжымалы термиялық қондырғылардағы оператор-термист
311	Құбырларды пресстен өткізуші
312	Вагондарды қараушы
313	Мұнай құйылатын ыдыстарды қараушы
314	Геологиялық сынамаларды іріктеуші
315	Даяшы
316	Дәнекерші
317	Наубай
318	Наубай шебер

319	Құжаттарды түптеуші
320	Радиоактивті қалдықтарды қайта өңдеуші
321	Құмды орналастырушы
322	Тегіс баспа баспашысы
323	Планиметрист
324	Ағаш ұстасы
325	Аспаз
326	Көмекші жұмысшы
327	Өрт сөндіруші
328	Ұңғыманы күрделі жөндеу бұрғышысының көмекшісі
329	Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегатының бұрғышысының көмекшісі
330	Мұнай мен газ ұңғымаларын пайдалану және барлау ұңғымаларын бұрғылаушының көмекшісі (бірінші)
331	Мұнай мен газ ұңғымаларын пайдалану және барлау ұңғымаларын бұрғылаушының көмекшісі (екінші)
332	Мұнай мен газ ұңғымаларын пайдалану және барлау ұңғымаларын бұрғылаушының көмекшісі (үшінші)
333	Дрезина жүргізушісінің көмекшісі (дрезина жүргізушісі)
334	Тәрбиелеуші көмекшісі
335	Ұңғымаларды жер астында жөндеу операторының көмекшісі
336	Пресстеуші-көрікші
337	Аспапшы
338	Бұрғы ерітіндісін дайындаушы
339	Пойыздардағы жүкті және жолжүкті қабылдаушы-тапсырушы
340	Авто және теміржол салмақтарды қабылдаушы
341	Баллондарды қабылдаушы
342	Сынамаларды іріктеуші
343	Қызметші иттердің жетекшісі (бастаушысы)
344	Геологиялық ізденістердегі және түсірілімдегі жолсерік
345	Сағушы
346	Геологиялық сынамаларды жуушы
347	Оттан қорғағыш сіңірме жөніндегі сіңіруші
348	Жасыл құрылыс жұмысшысы
349	Геологиялық жұмыстардағы жұмысшы
350	Геофизикалық жұмыстардағы жұмысшы
351	Көріктендіру жөніндегі жұмысшы
352	Ғимараттарға кешенді қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі жұмысшы
353	Ғимараттарға кешенді қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі жұмысшы
354	Моншада қызмет көрсету жөніндегі жұмысшы

355	Арнайы киімді жуу және жөндеу жөніндегі жұмысшы
356	Жануарларға қарау жөніндегі жұмысшы
357	Қойма шаруашылығының жұмысшысы
358	Радиоэлектронды жабдықты жөндеу жөніндегі радиомеханик
359	Радиооператор
360	Мұнай өнімдерін бөліп таратушы
361	Рамалаушы
362	Пішуші
363	Жұмыстарды таратушы
364	Пайдаланған майды қалпына келтіруші
365	Қайшы және пресстердегі металды кесуші
366	Қайшы және пресстердегі металды кесуші (Гильотина)
367	Ара, қол ара және білдектердегі кесуші (Құрылыс бұйымдары мен материалдарын кесуші)
368	Бағбан
369	Санитар, санитар әйел (-жуушы)
370	Пластмассадан бұйымдар жинаушы
371	Поливинилхлоридтен (ПХВ) бұйымдар жинаушы
372	Бұрғышы
373	Слесарь
374	Апаттық-қалпына келтіру жұмыстарының слесарі
375	Газ шаруашылығындағы апаттық-қалпына келтіру жұмыстарының слесарі
376	Механикалық жинау жұмыстарының слесарі
377	Газ шаруашылығы жөніндегі слесарь
378	Бақылаушы-өлшеуіш құрылғылар және автоматика жөніндегі слесарь
379	Теніз бұрғылар мен эстакадалар негіздерін монтаждау және жөндеу жөніндегі слесарь
380	Бұрғыларға қызмет көрсетуші слесарь
381	Электр станцияларына қызмет көрсету жөніндегі слесарь
382	Газ құтқарушы құралдарға қызмет көрсету және оларды жөндеу жөніндегі слесарь
383	Жылу желілеріне қызмет көрсетуші слесарь
384	Автокөліктерді жөндеу жөніндегі слесарь
385	Агрегаттарды жөндеу жөніндегі слесарь
386	Жол-құрылыс машиналарын және тракторларды жөндеу жөніндегі слесарь
387	Азот-компрессорлық қондырғыға қызмет көрсету және оны жөндеу жөніндегі слесарь
388	Қазан және шаң дайындаушы цехтер жабдықтарын жөндеу жөніндегі слесарь
389	Жылу желілері жабдықтарын жөндеу жөніндегі слесарь

390	Газ жабдығын жөндеу және оған қызмет көрсету жөніндегі слесарь
391	Жүктеуіш машиналарды жөндеу және оларға қызмет көрсету жөніндегі слесарь
392	Вентиляциялау және кондициялау жүйелерін жөндеу және оларға қызмет көрсету жөніндегі слесарь
393	Технологиялық қондырғыларды жөндеу және оларға қызмет көрсету жөніндегі слесарь
394	Технологиялық жабдықты жөндеу және оларға қызмет көрсету жөніндегі слесарь
395	Жылжымалы құрамды жөндеу жөніндегі слесарь
396	Жол машиналарын және механизмдерін жөндеу жөніндегі слесарь
397	Сатураторларды жөндеу жөніндегі слесарь
398	Технологиялық қондырғыларды жөндеу жөніндегі слесарь
399	Жылу техникалық жабдықты жөндеу жөніндегі слесарь
400	Отын аппаратурасын жөндеу жөніндегі слесарь
401	Метал құрылыстарды жинау жөніндегі слесарь
402	Такелаж және жүк-вахталық құралдар бойынша слесарь
403	Бонн бөгеттерін жайластыру және мұнай жинау жөніндегі слесарь
404	Газ жабдығын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь
405	Жер асты газ құбырларын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь
406	Ағызу-қюу эстакадаларын және кірме жолдарды пайдалану жөніндегі слесарь
407	Құрылыс слесарі
408	Сайманшы слесарь
409	Электромеханикалық құрылғылар мен жүйелердің механик-слесарі
410	Жөндеушіслесарь
411	Мұнай кәсіптік жабдықты жөндеуші слесарь
412	Компрессорлық қондырғыларға қызмет көрсету жөніндегі жөндеуші слесарь
413	Слесарь-сантехник
414	ШГН жинаушы слесарь
415	Электр жабдығын жөндеу және оған қызмет көрсету жөніндегі электр слесарь
416	Электр жабдығын жөндеу жөніндегі электр слесарь
417	Электромонтаждаушы слесарь
418	Ағызушы-қююшы
419	Майлаушы
420	Пойыздарды құрамдаушы
421	Ағаш өндеу білдектерінің білдекшісі
422	Ораушы білдек білдекшісі
423	Кең профильді білдекші

424	Шыны үрлеуші
425	Ағаш шебері
426	Құрылыс ағаш шебері
427	Күзетші
428	Атқыш
429	Жүк ілдіруші
430	Тізімдеуші
431	Такелажшы
432	Телеграфшы
433	Телефоншы
434	Термист
435	ТВЧ кондырғыларындағы термист
436	Токарь
437	Өткеншекші токарь
438	Жонушы токарь
439	Тракторшы
440	Трафаретші
441	Желілік құбыр салушы
442	Өндірістік және қызметтік бөлмелерді тазалаушы
443	Аумақты тазалаушы
444	Бұрғы құлыптарын тазалаушы
445	Фрезерлеуші
446	Тазартушы
447	Жабдықты тазартушы
448	Тігінші
449	Ажарлаушы
450	Тау жыныстарын ажарлаушы
451	Сылақшы
452	Электргаз дәнекерлеуші
453	Телефон байланысы және радиофиксация желілік құрылыстарының электромонтері
454	Лифттер бойынша электромеханик
455	Есептегіш машиналарды жөндеу және оларға қызмет көрсету жөніндегі электромеханик
456	ЭЕМ жөндеу және оларға қызмет көрсету жөніндегі электромеханик
457	Сауда және тоназытқыш жабдық жөніндегі электромеханик
458	Электромонтаждаушы
459	Шоғырсым желілері жөніндегі электромонтаждаушы

460	Бөліп таратушы құрылғылар және екінші реттік тізбектер жөніндегі электромонтаждаушы
461	Электр жабдығы, қуат және жарықтандырушы желілер бойынша электромонтаждаушы
462	Үйлестіруші электромонтаждаушы
463	Бас басқару тұстамасын электромонтаждаушы
464	Ауа желілерін монтаждау бойынша желіші электромонтер
465	Электр байланыс және сымдық хабар тарату желілік құрылыстарының электромонтері
466	Байланыс желісінің электромонтері
467	Өрт-қорғаныс дабылының электромонтері
468	Тұйықталушы құрылғылар өлшеулері жөніндегі электромонтер
469	Сынаулар және өлшеулер жөніндегі электромонтер
470	Бұрғыларға қызмет көрсетуші электромонтер
471	Дабыл, орталықтандыру және окшаулау құрылғыларына қызмет көрсету және оларды жөндеу жөніндегі электромонтер
472	Оперативтік қосылулар жөніндегі электромонтер
473	Реле қорғанысы аппаратурасын және автоматиканы жөндеу жөніндегі электромонтер
474	Электр қондырғыларын жөндеу және оларға қызмет көрсету жөніндегі электромонтер
475	Электр берілісінің ауа желілерін жөндеу жөніндегі электромонтер
476	Екінші реттік коммутацияны жөндеу жөніндегі электромонтер
477	Жоғары вольттік жабдықты жөндеу жөніндегі электромонтер
478	Шоғырсым желілерін жөндеу және монтаждау жөніндегі электромонтер
479	Электр жабдығын жөндеу және оған қызмет көрсету жөніндегі электромонтер
480	Электрлік-химиялық қорғаныс құралдарын және жоғары вольттік желілерлі жөндеу және оларға қызмет көрсету жөніндегі электромонтер
481	Жабдықты жөндеу және оған қызмет көрсету жөніндегі электромонтер
482	Электр жабдығының орамасын және окшауын жөндеу жөніндегі электромонтер
483	Релелік қорғанысы және автоматиканы жөндеу жөніндегі электромонтер
484	Жер асты құрылыстардың және байланыс коммуникацияларының электромонтері
485	Электр есептегіштерді орнату және пайдалану жөніндегі электромонтер

486	Релелеуші электромонтер
487	Байланыс электромонтері
488	Телефон байланысының станциялық жабдығының электромонтері
489	Станциялық радиотелевизиялық жабдықтың электромонтері
490	Автоматты және жартылай автоматты машиналардағы электр дәнекерші
491	Қолдан дәнекерлеу электр дәнекершісі
492	Электрослесарь
493	Автоматикаға және электр станцияларының өлшеуіш құралдарына қызмет көрсету жөніндегі электрослесарь
494	Технологиялық қондырғыларды жөндеу және оларға қызмет көрсету жөніндегі электрослесарь
495	Мұнай базаларының жабдығын жөндеу жөніндегі электрослесарь
496	Электр машиналарын жөндеу жөніндегі электрослесарь
497	Электрофотограф

Кәсіптердің мұндай кең шоғырының бары ҚазМұнайГаз компанияларында орындалатын жұмыстардың сан алуандығымен түсіндіріледі. Сонымен бірге, жасалып отырған Кәсіптер (лауазымдар) тізіміне қарай кәсіби стандарттарды жасау және ресімдеу бойынша әдістемелік нұсқауларға¹⁷ («Кәсіби стандарттарды жасау бойынша әдістемелік нұсқаулар», 11-тармақ, 5-қадам «Кәсіби біліктілік карталарын жасау») сәйкес кәсіптердің (лауазымдардың) іріктемелі жиынтығы ерекше (профильдік) және негізгі іргелес кәсіптерден (лауазымдардан) тұруы тиіс.

Сондықтан, мұнайгаз саласын-

дағы кәсіптерді (лауазымдарды) анықтау кезінде келесі қағидалар ұсталды:

1. Тізім басқа салалар үшін профильдік болып табылатын кәсіптер атауларын өзіне қоспауы тиіс. Мысалы: «токарь», «фрезерлеуші».

2. Тізім жалпысалалық сипатқа ие кәсіптер (лауазымдар) атауларын өзіне қоспайды: жалпы басшылық, жоспарлы-экономикалық, қаржы-бухгалтерлік, заңгердік атқарымдар, кадр менеджменті атқарымдарын, іс қағаздарын жүргізу және шаруашылық қызмет көрсету, еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы, бақылаушы, есептік және

¹⁷ Кәсіби стандарттарды құрастыру және ресімдеу өнімдегі әдістемелік нұсқаулар. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2014 жылғы 15 шілдедегі № 336-ө бұйрығына қосымша.

т.с.с. атқарымдар. Мысалы: «іс қағаздарын жүргізуші», «кассир». Бөлек ірежелес кәсіптер (лауазымдар) ерекшелікке ие, алайда олар басқа салаларда болса да (немесе барлық салалар үшін ортақ болып табылса) мұнайгаз саласының өндірістік үдерісінде негізгі рөл ойнайды. Мысалы: «геофизик», «жанармай станцияларының операторы», «вакуум қондырғысының машинисі».

3. Бірнеше кәсіби топтарда қолданылатын кәсіптер (лауазымдар) атаулары қайталануларды болдырмау үшін мұндай топтардың біреуінде ғана көрсетілуге тиісті.

4. Өзінің тарифтік-біліктілік сипаттамалары бойынша бар кәсіптерден (лауазымдардан) туынды болып табылатын және дербес емес сипатқа ие кәсіптер (лауазымдар) атаулары есепке алынбайды. Мысалы: «Инженер» лауазымы өзіне бірнеше туынды лауазымдарды қосады: «Инженер», «Аға инженер», «Жетекші инженер».

Мұнайгаз саласының ерекше кәсіптерінің қатарына келесілер жатқызылады:

1. Өндірістік саланың негізгі жұмысшылары – өндірістік үдерістің барысына тікелей ықпал ететін жұмысшылар. Мысалы: «Мұнай мен газ ұңғымаларын пайдалану және барлау ұңғымаларын бұрғылаушы».

1. Өндірістік саланың көмекші жұмысшыларының бөлігі – өндірістік үдерістің қалыпты жүруі үшін маңызды жағдайлар жасайтын жұмысшылар. Мыса-

лы: «Бұрғыға қызмет көрсетуші слесарь».

Мұнайгаз саласының қызметкерлерінің кәсіптері (лауазымдары) қатарына келесілер жатқызылады:

2. Мұнайгаз саласының арнайы (өндірістік-пайдаланушылық) бөлімшелерінің (қызметтерінің) басшылары. Мысалы: «Қондырғы (бұрғы, газ өндіруші) бастығы», «Мұнайды, газды және конденсатты өндіру жөніндегі шебер».

3. Өндірістік саланың мамандары және басқа қызметкерлері. Мысалы: «Мұнай және газды өндіру жөніндегі инженер», «Бұрғы қондырғысының механигі».

Қайталануларды болдырмау үшін әртүрлі басқару деңгейлерін көрсететін лауазымдар атаулары назарға ілікпеген: департамент, басқарма, бөлім, цех және т.с.с. бастығы (басшысы). Жоғарыда көрсетілгендей мамандарда, Басшылар, мамандар және басқа қызметкерлердің біліктілік анықтамалығында көрсетілгендей «жетекші», «аға» мамандар бөлінбеген.

Талдау компаниялардың штаттық кестелерін жасау кезінде, әдетте, БА, ЖСКЛТР, БТБА, сондай-ақ ҚР Кәсіптер сыныптауышы қолданылатындығын және бұның қандай да бір кәсіпті (лауазымды) кәсіпорында ресми анықтамалықтармен және сыныптауыштармен мойындалу қажеттілігімен шақырылғандығын және бұл нормативтік құжаттардың кейінгі мұқият талдауды қажет ететіндігін көрсетті.

4.2. ҚОЛДАНЫСТАҒЫ БТБА ЖӘНЕ БА ШЫҒАРЫЛЫМДАРЫН ТАЛДАУ



Қазақстан Республикасы Еңбек Кодексінің 125-бабының талаптарына сәйкес¹⁸ жұмыскерлерге қойылатын біліктілік талаптары, белгілі бір жұмыстардың күрделілігі және жұмыскерлерге біліктілік разрядтарын және категорияларын беру БТБА-ға, ТБС-ке, БА-ға, сондай-ақ ЛУБС-ке сәйкес жүргізіледі.

Берілген заңнамалық актінің талаптарының орындалуы үшін Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2007 жылғы 19 шілдедегі № 165-Ө Бұйрығымен «Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын, жұмысшы кәсіптерінің тарифтік-біліктілік сипаттамаларын және Басшылардың, мамандардың және басқа да Қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтама-

лығын, сондай-ақ ұйымдар басшыларының, мамандарының және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын әзірлеу, сынақтау, қайта қарау, бекіту және қолдану ережесі» (одан әрі - Ереже) жасалған және бекітілген.

Берілген Ережемен жоғарыда аталған нормативтік құжаттардың жұмысшылар кәсіптерінің және қызметкерлер лауазымдарының дұрыс атауларын анықтау үшін қолданылатындығы белгіленеді. Сонымен қатар, берілген Ереженің 17-тармағында «жұмыс жайындағы барлық құжаттардағы жазбалар Жұмыстардың және жұмысшылар кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығымен және жұмысшылар кәсіптерінің тарифтік-біліктілік сипаттамаларымен қабылданған кәсіптер атауларына сәйкес жасалатындығы» туралы көрсетілген.

Жоғарыда баяндалғанның негізінде тәжірибе жүзінде қолданылатын жұмысшылар кәсіптерінің және қызметкерлер лауазымдары атауларының нормативтік талаптарға сәйкестігін және жаңа атауларды енгізудің және қажет болған жағдайда берілген нормативтік құжаттарға жаңа жұмысшылар кәсіптерін және қызметкерлер лауазымдарын енгізуді бастамалау қажеттілігін анықтау мақсатында БТБА, ТБС, БА және ЛУБС шығарылымдарының жан-жақты кешенді талдауын жүргізу қажеттігі туындайды.

¹⁸ Қазақстан Республикасы Еңбек кодексі. Қазақстан Республикасы 2007 жылғы 15 мамырдағы № 251 Заңы, 125-бап, 2-тармақ.

4.3. ҚОЛДАНЫСТАҒЫ БТБА ЖӘНЕ ТБС ШЫҒАРЫЛЫМДАРЫНЫҢ МАЗМҰНЫН ТАЛДАУ

2014 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша Қазақстан Республикасында БТБА-ның өндірістер мен жұмыстар түрлері бойынша топтастырылған 68 шығарылымы, сондай-ақ жұмысшылар кәсіптерінің бөлек ТБС жасалған және қолданылады. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің «Қызмет салаларының бәріне ортақ және БТБА шығарылымында енгізілмеген жұмысшылар кәсіптерінің тарифтік - біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» 2003 жылғы 23 қарашадағы № 141-ө бұйрығына сәйкес жұмысшылар кәсіптерінің ТБС-терінің көпшілігі БТБА 01-шығарылымына, «Экономиканың барлық салалары үшін ортақ жұмысшылар кәсіптері» бөліміне қосылған (Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің кейбір бұйрықтарына толықтырулар мен өзгеріс енгізу және «Қызмет салаларының бәріне ортақ және БТБА шығарылымындарында енгізілмеген жұмысшылар кәсіптерінің тарифтік - біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» Қазақстан

Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2003 жылғы 23 қарашадағы № 141-ө бұйрығының күшін жою туралы Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2011 жылғы 14 ақпандағы № 45-ө бұйрығы). Бұл негізде кәсіптер атауларының талдауы БТБА шығарылымының мазмұнының және бөлек жұмысшылар кәсіптерінің ТБС-і негізінде жүргізілетін болады.

БТБА-ның 68 шығарылымынан БТБА-ның екі шығарылымы ғана Республиканың мұнайгаз кешені үшін профильдік кәсіптер атауларын толық қамтиды:

- 06-шығарылым, бөлімдер: «Ұңғымаларды бұрғылау», «Мұнай және газ өндіру»;

- 34-шығарылым, бөлім: «Мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, сланецтерді, көмірді өңдеу және магистральдік құбырларға қызмет көрсету».

БТБА-ның 06-шығарылымында мұнайгаз саласы жұмысшыларының кәсіптерінің 43 атауларына тарифтік-біліктілік сипаттамалар келтірілген.

2-кесте – «Ұңғымаларды бұрғылау», «Мұнай және газ өндіру» бөлімдерімен қарастырылған жұмысшылар кәсіптерінің әліпбилік көрсеткіші, БТБА, 06-шығарылым

№ П.	Кәсіп атауы	Разрядтар диапазоны
1.	Ұңғыманы күрделі жөндеу бұрғышысы	5-8
2.	Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегатының бұрғышысы	5

3.	Мұнай мен газ ұнғымаларын пайдалану және барлау ұнғымаларын бұрғылаушы	5-8
4.	Мұнара монтаждаушы	3-8
5.	Мұнара монтаждаушы-пісіруші	3-6
6.	Мұнара монтаждаушы-электр жөндеуші	3-5
7.	Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегатының дизельшісі	4
8.	Ұнғыма дебиттерін өлшеуші	2-3
9.	Зертханашы-коллектор	2-3
10.	Мұнай-газ кәсіпшілігі жабдығына қызмет көрсететін агрегаттардың машинисі	5-6
11.	Мұнай мен газ бұрғылау қондырғыларының машинисі	3-6
12.	Жұмысшы агентті қабатқа сіңіретін насос станциясының машинисі	3-5
13.	Жылжымалы депарафинизация-лық бу қондырғысының машинисі	3,5-6
14.	Мұнай қабаттарына бу жіберу бугенератор қондырғысының машинисі	4-5
15.	Жылжымалы компрессор машинисі	3-6
16.	Көтергіш машинисі	5-7
17.	Жуу агрегатының машинисі	4-6
18.	Цементтеуші агрегат моторисі	5-6
19.	Цементтажды бақылау станциясының оператор-моторисі	5-6
20.	Ұнғымаларды сынағалау (сынау) жөніндегі оператор	3-5
21.	Ұнғыма цементажы жөніндегі оператор	5
22.	Қабаттарды гидравликалық ұзу жөніндегі оператор	4-5
23.	Мұнай мен газ өндіру жөніндегі оператор	3-5
24.	Ұнғымаларды зерттеу жөніндегі оператор	5-6
25.	Ұнғымаларды жер астындағы және күрделі жөндеуге дайындау жөніндегі оператор	3-7
26.	Ұнғымаларды жер астында жөндеу операторы	3-6
27.	Газ жинау жөніндегі оператор	2-5
28.	Мұнай мен газ өндіруді басқару пультінің операторы	3-5
29.	Химиялық өңдеу жөніндегі оператор	4-7
30.	Трубаларды престемелеуші	2-4
31.	Мұнай мен газ өндіруді басқару пультінің операторы	4-5
32.	Ұнғымаларды химиялық өңдеу жөніндегі оператор	4-5
33.	Трубаларды престемелеуші	2-5
	Трубаларды престемелеуші	3-5

34.	Ұңғымаларды күрделі жөндейтін бұрғышының көмекшісі	4-6
35.	Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегаты	3-4
36.	бұрғышысының көмекшісі	4-7
37.	Мұнай және газ ұңғымаларын пайдалану және барлау бұрғылау бұрғышысының көмекшісі (бірінші)	4-6
38.	Мұнай және газ ұңғымаларын пайдалану және барлау бұрғылау бұрғышысының көмекшісі (екінші)	4-5
39.	Ұңғымаларды пайдалану және барлау электр бұрғылау кезіндегі бұрғышының көмекшісі	2-3
40.	Бұрғы ерітіндісін дайындаушы	2-5
41.	Бұрғыға қызмет көрсетуші слесарь	4-6
42.	Бұрғы құлыптарын орнатушы	4
43.	Бұрғыға қызмет көрсетуші электр монтері	4-6

БТБА-ның 34-шығарылымындағы жұмысшылар кәсіптерінің 22 атауларының 19-ы мұнайгаз саласына жатады. Тағы 3 кәсіп («Пешті толтырушы және босатушы», «Кокс тазалаушы», «Кокс түсіруші») сланецтер мен көмірді қайта өндеуге жатады.

3-кесте – «Мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, сланецтерді, көмірді өндеу және магистральдік құбырларға қызмет көрсету» бөлімімен қарастырылған жұмысшылар кәсіптерінің әліпбилік көрсеткіші, БТБА, 34-шығарылым

№ П.	Кәсіп атауы	Разрядтар диапазоны
1.	Пешті толтырушы және босатушы	3-4
2.	Кокс тазалаушы	3
3.	Кокс түсіруші	3
4.	Мұнай мен мұнай өнімдерінің сапасын бақылаушы	4
5.	Отынды мотормен сынау жөніндегі машинист	3-6
6.	Таратып бөлу мұнай базалары жабдығының машинисі	3-5
7.	Технологиялық компрессор машинисі	4-6
8.	Технологиялық насос машинисі	2-6
9.	Жер астындағы труба құбырларын коррозиядан қорғау жөніндегі монтер	4-6
10.	Желілік аралап қараушы	3-4
11.	Газды таратып бөлу станциясының операторы	4-6

12.	Магистральдік газ құбырларының операторы	4
13.	Жерасты газ генераторларының операторы	5-6
14.	Конденсатты жинау және тазарту жөніндегі оператор	3
15.	Технологиялық қондырғы операторы	2-6
16.	Тауар операторы	2-6
17.	Мұнай құятын сыйымдылықтарды қараушы	3-4
18.	Планиметрист	4
19.	Аспапшы	2-6
20.	Технологиялық қондырғыларды жөндеу жөніндегі слесарь	2-6
21.	Желілік труба жүргізуші	2-5
22.	Мұнай базаларының жабдығын жөндеу жөніндегі электр слесарі	3-6

Бұл ретте талдау мұнайгаз саласы үшін профильдік жұмысшылар кәсіптеріне жатқызыла алатын бөлек атаулар БТБА-ның кейбір басқа шығарылымдарында да бар екенін көрсетті:

- 01-шығарылым, бөлім: «Халық шаруашылығының барлық салалары үшін ортақ жұмысшылар кәсіптері» (8 атау);

- 03-шығарылым, бөлім: «Құрылыс, монтаж және жөндеу-құрылыс жұмыстары» (3 атау);

- 05-шығарылым, бөлім: «Геологиялық барлау және топо-

графиялық-геодезиялық жұмыстар» (3 атау);

- 24-шығарылым, бөлім: «Химиялық өндірістің жалпы кәсіптері» (1 атау);

- 63-шығарылым, бөлімдер: «Қалалар, ауылдар және елді мекендердің газ шаруашылығы; «Су құбыры-кәріз шаруашылығы» (6 атау).

Нәтижесінде БТБА-ға қосылған мұнайгаз саласы жұмысшылары кәсіптерінің атауларының жалпы тізімі келесі түрге келді.



4-кесте –БТБА-ның тиісті шығарылымдарына қосылған кәсіби топтар кескініндегі мұнайгаз саласы жұмысшылары кәсіптерінің атаулары

Кәсіби топ (кәсіби қызмет облысы)	Кәсіптің атауы	БТБА шығарылымы
Мұнай және газды барлау	1. Геофизикалық құрылғыларды жөндеуші	05-шығарылым, бөлім: Геологиялық барлау және топографиялық-геодезиялық жұмыстар.
	2. Геологиялық жұмыстардағы жұмысшы	-«-
	3. Геофизикалық жұмыстардағы жұмысшы	-«-
Мұнайгаз ұңғымаларын бұрғылау	1. Мұнай мен газ ұңғымаларын пайдалану және барлау ұңғымаларын бұрғылаушы	06-шығарылым, бөлімдер: Ұңғымаларды бұрғылау, Мұнай және газ өндіру.
	2. Мұнара монтаждаушы	-«-
	3. Мұнара монтаждаушы-пісіруші	-«-
	4. Мұнара монтаждаушы-электр жөндеуші	-«-
	5. Зертханашы-коллектор	-«-
	6. Мұнай мен газ бұрғылау қондырғыларының машинисі	-«-
	7. Бұрғылау және бұрғылау-кран машинасының машинисі	03-шығарылым, бөлім: Құрылыс, монтаждау және жөндеу-құрылыс жұмыстары
	8. Вакуум қондырғысының машинисі	-«-
	9. Цементтеуші агрегат моторисі	06-шығарылым, бөлімдер: Ұңғымаларды бұрғылау, Мұнай және газ өндіру.
	10. Цемент-құм араластыру агрегатының моторисі	-«-
	11. Цементажды бақылау станциясының оператор-моторисі	-«-

	12. Ұңғымаларды сынамалау (сынау) жөніндегі оператор	-«-
	13. Ұңғыма цементажы жөніндегі оператор	-«-
	14. Трубаларды престемелеуші	-«-
	15. Мұнай және газ ұңғымаларын пайдалану және барлау бұрғылау бұрғышысының көмекшісі (бірінші)	-«-
	16. Мұнай және газ ұңғымаларын пайдалану және барлау бұрғылау бұрғышысының көмекшісі (екінші)	-«-
	17. Ұңғымаларды пайдалану және барлау электр бұрғылау кезіндегі бұрғышының көмекшісі	-«-
	18. Бұрғы ерітіндісін дайындаушы	-«-
	19. Бұрғыға қызмет көрсетуші слесарь	-«-
	20. Бұрғы құлыптарын орнатушы	-«-
	21. Бұрғыға қызмет көрсетуші электр монтері	-«-
Мұнай және газ өндіру	1. Ұңғыманы күрделі жөндеу бұрғышысы	Об-шығарылым, бөлімдер: Ұңғымаларды бұрғылау, Мұнай және газ өндіру.
	2. Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегатының бұрғышысы	-«-
	3. Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегатының дизельшісі	-«-
	4. Ұңғыма дебиттерін өлшеуші	-«-
	5. Мұнай-газ кәсіпшілігі жабдығына қызмет көрсететін агрегаттардың машинисі	-«-
	6. Жұмысшы агентті қабатқа сіңіретін насос станциясының машинисі	-«-

7. Жылжымалы депарафинизациялық бұқондырғысының машинисі	-«-
8. Мұнай қабаттарына бу жіберу бугенераторқондырғысының машинисі	-«-
9. Жылжымалы компрессор машинисі	-«-
10. Көтергіш машинисі	-«-
11. Жуу агрегатының машинисі	-«-
12. Сусыздандырушы және тұзсыздандырушы қондырғы операторы	-«-
13. Қабаттарды гидравликалық үзу жөніндегі оператор	-«-
14. Мұнай мен газ өндіру жөніндегі оператор	-«-
15. Ұңғымаларды зерттеу жөніндегі оператор	-«-
16. Ұңғымалары жер астындағы және күрделі жөндеуге дайындау жөніндегі оператор	-«-
17. Қабат қысымын ұстап тұру жөніндегі оператор	-«-
18. Ұңғымаларды жер астында жөндеу операторы	-«-
19. Газ жинау жөніндегі оператор	-«-
20. Мұнай мен газ өндіруді басқару пультінің операторы	-«-
21. Ұңғымаларды химиялық өңдеу жөніндегі оператор	-«-
22. Ұңғымаларды күрделі жөндейтін бұрғышының көмекшісі	-«-
23. Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегатыбұрғышысының көмекшісі	-«-
24. Теңіз бұрғылары мен эстакадалары негіздемелерін монтаждау және жөндеу жөніндегі слесарь	-«-

Мұнай және газды қайта өңдеу	1. Мұнай мен мұнай өнімдерінің сапасын бақылаушы	34-шығарылым, бөлім: «Мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, сланецтерді, көмірді өңдеу және магистральдік құбырларға қызмет көрсету»
	2. Компрессорлық қондырғылардың машинисті	01-шығарылым, бөлім: Халық шаруашылығының барлық салалары үшін ортақ жұмысшылар кәсіптері.
	3. Сорғы қондырғыларының машинисті	--
	4. Отынды мотормен сынау жөніндегі машинист	34-шығарылым, бөлім: «Мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, сланецтерді, көмірді өңдеу және магистральдік құбырларға қызмет көрсету»
	5. Конденсатты жинау және тазарту жөніндегі оператор	34-шығарылым, бөлім: «Мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, сланецтерді, көмірді өңдеу және магистральдік құбырларға қызмет көрсету»
	6. Технологиялық қондырғы операторы	--
	7. Мұнай құятын сыйымдылықтарды қараушы	--

	8. Тауар операторы	-«-
	9. Планиметрист	-«-
	10. Аспапшы	-«-
	11. Сынама іріктеуші	01-шығарылым, бөлім: Халық шаруашылығының барлық салалары үшін ортақ жұмысшылар кәсіптері.
	12. Технологиялық қондырғыларды жөндеу жөніндегі слесарь	34-шығарылым, бөлім: «Мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, сланецтерді, көмірді өңдеу және магистральдік құбырларға қызмет көрсету»
Мұнай және газды тасымалдау	1. Технологиялық компрессор машинисі	34-шығарылым, бөлім: «Мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, сланецтерді, көмірді өңдеу және магистральдік құбырларға қызмет көрсету»
	2. Технологиялық насос машинисі	-«-
	3. Құбыр төсегіш машинисі	03-шығарылым, бөлім: Құрылыс, монтаждау және жөндеу-құрылыс жұмыстары
	4. Жер астындағы труба құбырларын коррозиядан қорғау жөніндегі монтер	34-шығарылым, бөлім: «Мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, сланецтерді, көмірді өңдеу және магистральдік құбырларға қызмет көрсету».
	5. Желілік аралап қараушы	-«-
	6. Газды таратып бөлу станциясының операторы	-«-
	7. Магистральдік газ құбырларының операторы	-«-
	8. Жерасты газ генераторларының операторы	-«-

	9. Құйып алушы - таратушы	01-шығарылым, бөлім: Халық шаруашылығының барлық салалары үшін ортақ жұмысшылар кәсіптері.
	10. Желілік труба жүргізуші	34-шығарылым, бөлім: «Мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, сланецтерді, көмірді өңдеу және магистральдік құбырларға қызмет көрсету».
	11. Тазалаушы	01-шығарылым, бөлім: Халық шаруашылығының барлық салалары үшін ортақ жұмысшылар кәсіптері.
Мұнайды, мұнай өнімдерін және газды өткізу	1. Баллондарды сынаушы	63-шығарылым, бөлімдер: Қала, ауыл және елді мекендердегі газ шаруашылығы; Су құбыры-кәріз шаруашылығы;
	2. Бақылаушы	24-шығарылым, бөлім: Химиялық өндірістердің жалпы кәсіптері.
	3. Бақылаушы кассир	01-шығарылым, бөлім: Халық шаруашылығының барлық салалары үшін ортақ жұмысшылар кәсіптері.
	4. Химиялық талдау зертханашысы	-«-
	5. Таратып бөлу мұнай базалары жабдығының машинисі	34-шығарылым, бөлім: «Мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, сланецтерді, көмірді өңдеу және магистральдік құбырларға қызмет көрсету».

6. Баллондарды толтырушы	63-шығарылым, бөлімдер: Қала, ауыл және елді мекендердегі газ шаруашылығы; Су құбыры-кәріз шаруашылығы;
7. Жанармай бекеттерінің операторы	01-шығарылым, бөлім: Халық шаруашылығының барлық салалары үшін ортақ жұмысшылар кәсіптері.
8. Газ өндірісінегі авариялық қалпына келтіру жұмыстарының слесары	63-шығарылым, бөлімдер: Қала, ауыл және елді мекендердегі газ шаруашылығы; Су құбыры-кәріз шаруашылығы;
9. Жер асты газ құбырларын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь	-«-
10. Газ жабдығын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь	-«-
11. Электргаз дәнекерлеуші-кесуші	-«-
12. Мұнай базаларының жабдығын жөндеу жөніндегі электр слесарі	34-шығарылым, бөлім: «Мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, сланецтерді, көмірді өңдеу және магистральдік құбырларға қызмет көрсету».

Ескерту: жұмысшылар кәсіптерінің бөлек атаулары кәсіби қызметтің бірнеше облыстарында қолданыла алады. Қайталануларды болдырмау үшін мұндай кәсіптер берілген кестеде кәсіби қызмет облыстарының біреуіне

жатқызылды.

Осылайша, «Тауар операторы» кәсібі мұнай және газды өңдеу және тасымалдау салаларында қолданылады. Кәсіп мұнай және газды өңдеуге жатқызылды. «Құйып алушы-таратушы»

кәсібі мұнай және газды өңдеуде, тасымалдауда және өткізуде қолданылады. Кәсіп мұнай және газды тасымалдауға жатқызылды. «Технологиялық қондырғыларды жөндеу жөніндегі слесарь» кәсібі мұнай және газды өңдеу және тасымалдау салаларында қолданылады. Кәсіп мұнай және газды өңдеуге жатқызылды. «Мұнай құятын сыйымдылықтарды қараушы» кәсібі мұнай және газды өңдеу және тасымалдау салаларында қолданылады. Кәсіп мұнай және газды өңдеуге жатқызылды. «Технологиялық компрессор машинисі» және «Технологиялық насос машинисі» кәсіптері мұнай және газды өңдеу және тасымалдау салаларында қолданылады. Кәсіптер мұнай және газды тасымалдауға жатқызылды.

Осылайша, БТБА шығарылымында мұнайгаз саласының профильдік кәсіптеріне жатқызыла алатын 83 жұмысшы кәсіптерінің атаулары бар. Олар,

негізінен, Қазақстанның мұнайгаз өнеркәсібінде орындалатын жұмыстардың толық кешенін қамтиды.

Сонымен бірге, технологиялардың және техниканың дамуы, еңбек ұйымдастырудың және IT-технологиялардың дамуы салдарынан болып жатқан өзгерістердің пайда болуына қарай жұмыстар сипаттамаларына және әртүрлі кәсіптердегі жұмысшылардың біліміне қойылатын талаптарға сәйкес өзгерістер енгізілгендігін айта кеткен жөн. Бұған, сондай-ақ, БТБА-ның 06-шығарылымының «Ұңғымаларды бұрғылау», «Мұнай және газды өндіру» бөлімдеріндегі (ҚР ЕТӘҚМ 14.08.2012 жылғы №318-ө-м бұйрығы) жұмысшылар кәсіптерін және олардың тарифтік разрядтарының диапазондарын ОКПДТР-дегілермен (ҚР Еңбек және тұрғындарды әлеуметтік қорғау министрінің 1997 жылғы 22 қазандағы №181-п бұйрығымен сақталған және қолдануға ұсынылған) салыстыру куә болады.



5-кесте - «Ұңғымаларды бұрғылау», «Мұнай және газ өндіру» БТ-БА-ның 06-шығарылымында және КЛТРЖС-те көрсетілген жұмысшылар кәсіптерінің тарифтік разрядтар диапазонын салыстыру

№ П.	Наименование профессий	Диапазон разрядов по ЕТКС (выпуск 06)	Диапазон разрядов по ОКПДТР
1.	Ұңғыманы күрделі жөндеу бұрғышысы	5-8	5-6
2.	Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегатының бұрғышысы	5	5
3.	Мұнай мен газ ұңғымаларын пайдалану және барлау ұңғымаларын бұрғылаушы	5-8	4-6
4.	Мұнара монтаждаушы	3-8	2-6
5.	Мұнара монтаждаушы-пісіруші	3-6	3-6
6.	Мұнара монтаждаушы-электр жөндеуші	3-5	3-5
7.	Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегатының дизельшісі	4	4
8.	Ұңғыма дебиттерін өлшеуші	2-3	2-3
9.	Зертханашы-коллектор	2-3	2-3
10.	Мұнай-газ кәсіпшілігі жабдығына қызмет көрсететін агрегаттардың машинисі	5-6	5-6
11.	Мұнай мен газ бұрғылау қондырғыларының машинисі	3-6	5-6
12.	Жұмысшы агентті қабатқа сіңіретін насос станциясының машинисі	3-5	2-5
13.	Жылжымалы депарафинизациялық букондырғысының машинисі	3,5-6	3,5-6
14.	Мұнай қабаттарына бу жіберу бугенератор қондырғысының машинисі	4-5	4-5
15.	Жылжымалы компрессор машинисі	3-6	3-6
16.	Көтергіш машинисі	5-7	5-6
17.	Жуу агрегатының машинисі	4-6	4-6
18.	Цементтеуші агрегат моторисі	5-6	5-6
19.	Цемент-күм араластыру агрегатының моторисі	5-6	5-6

20.	Сусыздандырушы және тұзсыздандырушы кондырғы операторы	3-5	3-5
21.	Цементажды бақылау станциясының оператор-моторисі	5	5
22.	Ұңғымаларды сынамалау (сынау) жөніндегі оператор	4-5	4-5
23.	Ұңғыма цементажы жөніндегі оператор	3-5	2-5
24.	Қабаттарды гидравликалық үзу жөніндегі оператор	5-6	4-5
25.	Мұнай мен газ өндіру жөніндегі оператор	3-7	2-6
26.	Ұңғымаларды зерттеу жөніндегі оператор	3-6	3-5
27.	Ұңғымалары жер астындағы және күрделі жөндеуге дайындау жөніндегі оператор	2-5	2-5
28.	Қабат қысымын ұстап тұру жөніндегі оператор	3-5	3-5
29.	Ұңғымаларды жер астында жөндеу операторы	4-7	4-6
30.	Газ жинау жөніндегі оператор	2-4	2-4
31.	Мұнай мен газ өндіруді басқару пультінің операторы	4-5	5
32.	Ұңғымаларды химиялық өңдеу жөніндегі оператор	2-5	2-5
33.	Трубаларды престемелеуші	3-5	3-4
34.	Ұңғымаларды күрделі жөндейтін бұрғышының көмекшісі	4-6	4-5
35.	Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегаты бұрғышысының көмекшісі	3-4	3-4
36.	Мұнай және газ ұңғымаларын пайдалану және барлау бұрғылау бұрғышысының көмекшісі (бірінші)	4-7	4-5
37.	Мұнай және газ ұңғымаларын пайдалану және барлау бұрғылау бұрғышысының көмекшісі (екінші)	4-6	3-4

38.	Ұңғымаларды пайдалану және барлау электр бұрғылау кезіндегі бұрғышының көмекшісі	4-5	4-5
39.	Бұрғы ерітіндісін дайындаушы	2-3	2-3
40.	Теңіз бұрғылары мен эстакадалары негіздемелерін монтаждау және жөндеу жөніндегі слесарь	2-5	2-5
41.	Бұрғыға қызмет көрсетуші слесарь	4-6	4-5
42.	Бұрғы құлыптарын орнатушы	4	4
43.	Бұрғыға қызмет көрсетуші электр монтері	4-6	4-5

Салыстырмалы кестеден көрінгендей разрядтар диапазонында айтарлықтай өзгерістер болды. Осылай БТБА-ның 06-шығарылымында ұсынылған 43 жұмысшы кәсіптерінің 18-нде разрядтар диапазоны КЛТРЖС деректерімен салыстырғанда өзгерді: 16 кәсіпте разрядтардың ұлғаюына қарай, кәсіптің екеуінде разрядтар диапазоны кеңейтілді. Диапазонның кеңеюі және разрядтардың ұлғаюына жұмыстар күрделілігінің жоғарылауы және жұмысшы білімі мен дағдысына бұрынғыдан жоғары талаптардың қойылуы себепші болды.

Сонымен бірге, елдің экономикалық дамуының қазіргі кезеңінде ғылыми-техникалық прогресстің дамуы мұнайгаз кешенінде техниканың жаңа түрлерінің және озық технологиялардың пайда болуына себепші болды. Бұл үдеріс объективті түрде мүлдем жаңа жұмыс кәсіптерінің пайда болуын және нәтижесінде БТБА-ның қолданыстағы шығарылымдарына тиісті өзгерістер мен толықтырулардың енгізілуі қажеттілігін түсіндіреді. Мысалы, ҚМГ ҰҚ АҚ БТБА шығарылымдарына «Колтубингтік қондырғы машинисі», «Свабтаушы агрегат машинисі»,

«Ұңғымаларды парафиннен арылтуға арналған жылжымалы агрегат машинисі» және т.б. сияқты жаңа кәсіптердің енгізу туралы ұсыныс берді.

Бөлек ұйымдарда орындалатын жұмыстар технологиясына сәйкес тәжірибе жүзінде қолданылатын, бірақ БТБА шығарылымдарында көрініс таппаған кәсіптер атаулары қолданылады. Мысалы, ҚТО АҚ-да «Магистральдік мұнай және су құбырларын тексеру жөніндегі бортоператор», «Құйып алу-тарату эстакадаларын және кірме жолдарды пайдалану жөніндегі слесарь», «Бонн бөгеттерін жөндеу және мұнай жинау жөніндегі слесарь» және т.б.

Ұсынылған кәсіптер атаулары саладағы жаңа техниканы мен озық технологияларды жасау және енгізу үдерісін объективті түрде көрсетеді және тиісті негіздеу дәрежесіне қарай БТБА шығарылымдарына енгізілуі тиіс.

Басқа жағынан алып қарағанда, мұнайгаз кешенінің ұйымдарында жұмысшылар кәсіптерінің атауларын жөнсіз орнату тәжірибесі байқалады. Мысалы, кейбір компаниялар «жабдық жөніндегі оператор», «краншы



оператор», «тағылымгер оператор», «цемент базасының кіші операторы») БТБА-да көрініс таппаған кәсіптер атауларын пайдаланады.

Бірақ бұл кәсіптердің талдауы олардың көпшілігі шын мәнінде БТБА-да көрсетілген кәсіптерден туынды кәсіптер болып табылатындығын көрсетті. Осылайша, компаниялардың бірінде «Құйып алушы-таратушы» кәсібі штаттық кесте бойынша келесідей өтеді:

- құйып алушы-таратушы;
- аға құйып алушы-таратушы;
- құйып алу-тарату жөніндегі аға оператор;
- автоэстакада операторы;
- теміржол құйып алу эстакадасының және сақтау базасының операторы;
- теміржол эстакадасының операторы.

Берілген жағдайда, жоғарыда келтірілген кәсіптер атауларындағы орындалатын атқарымдар мен жұмыстардың ұқсастығын ескере отырып, Кәсіптер (лауазымдар) тізіміне кәсіптің «Құйып алушы-таратушы» атауын ғана қосу кеңес етіледі.

Осылайша, жүргізілген талдау, салада орындалатын жұмыстар түрлерінің көпшілігі қолданыстағы БТБА шығарылымдарымен көрсетілгенін растайды. Бұл ретте кәсіпорындарда қолданылатын кәсіптердің атаулары БТБА-да келтірілгендеріне негізінен сәйкес келеді. Дәл сол уақытта, соңғы жылдардағы озық технологиялардың дамуы әкелген еңбек мазмұнындағы өзгерістер Тізімге және тиісінше БТБА шығарылымдарына қосыла алатын жаңа кәсіптер атауларының пайда болуына алып келді.

4.4. БАСШЫЛАРДЫҢ, МАМАНДАРДЫҢ ЖӘНЕ ТАҒЫ ДА БАСҚА ҚЫЗМЕТШІЛЕР ЛАУАЗЫМДАРЫНЫҢ БІЛІКТІЛІК АНЫҚТАМАЛЫҒЫНЫҢ МАЗМҰНЫ

2014 жылғы 1 желтоқсандағы жағдайға қарай қызметшілерге (басшыларға, мамандарға және техникалық орындаушыларға) қолданбалы түрде Қазақстанда 3 басшылардың, мамандардың және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы жасалған және орнатылған тәртіпте бекітілген:

- Басшылардың, мамандардың және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы (барлық қызмет салалары үшін ортақ);

- Темір жол көлігі басшыларының, мамандарының және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

- Телекоммуникация саласы басшыларының, мамандарының және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы.

Сондай-ақ, тиісті қызмет салаларының уәкілетті мемлекеттік органдарымен мәдениет, мемлекеттік орман күзеті қызметкерлерінің, педагогика қызметкерлері және оларға теңестірілген денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының Үлгілі біліктілік сипаттамалары (ҮБС) және Біліктілік сипаттамалары (БС) және т.б. (барлығы 14 ҮБС және БС) жасалған және қабылданған. Зерттеліп отырған саладағы нормативтік құжаттар санына Қазақстан Республикасы Қызметтер сыныптауышын апарған жөн.

Орнатылған тәртіпте бекітілген нормативтік құжаттар қатарына Мұнайгаз саласының басшылардың, мамандардың және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының үлгілі біліктілік сипаттамаларын жатқызуға да болады. ЛУБС деректері, атауынан көрініп тұрғандай, саланың басқа секторларын қамтымай, мұнайгаз өндірісі секторына ғана тиесілі.

Сондықтан, мұнайгаз өнеркәсібінің басқа секторларындағы қызметкерлер лауазымдарының дұрыс атауларын орнату мақсатында 1986 ж. бекітілген КЛТРЖС-ті пайдаланған жөн. ҚР Еңбек және тұрғындарды әлеуметтік қорғау министрінің «Қолданыстағы басшылар, мамандар және басқа қызметкерлердің біліктілік анықтамалығын және Жұмысшылар кәсіптерінің, қызметкерлер лауазымдарының және тарифтік разрядтардың жалпыодақтық сыныптауышын сақтау туралы» 1997 жылғы 22 қазандағы №181-п бұйрығына сәйкес соңғысының күші тиісті республикалық сыныптауышты жасағанға дейін ұзартылды. Жоғарыда аталған сыныптауыш қазіргі уақытта мұнайгаз кешені үшін ерекше қызметшілер лауазымдарының атауларын пайдалануды регламенттейтін негізгі нормативтік құжат болып табылады (мұнайгаз өндіру өнеркәсібіндегі ТБС қоспағанда). 6-кестеде КЛТРЖС-тегі ерекше қызметшілер лауазымдарының атаулары келтірілген.

6-кесте – «Жұмысшылар кәсіптерінің, қызметкерлер лауазымдарының және тарифтік разрядтардың жалпыодақтық сыныптауышында» көрсетілген мұнайгаз саласы қызметкерлерінің басты лауазымдарының атаулары

№ п/п	Лауазымдар атаулары	Қызметкерлер санаттары
1.	Құрылымдық-іздеу бұрылғысының мұнай барлау (партия) геологі	Маман
2.	Геофизик	Техникалық орындаушы
3.	Геохимик	Техникалық орындаушы
4.	Бас геофизик	Басшы
5.	Бас геохимик	Техникалық орындаушы
6.	Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуімен күрес жөніндегі инженер	Маман
7.	Бұрғылау жөніндегі инженер (бұрғылау жұмыстары)	Техникалық орындаушы
8.	Бұрғылау жару (жару) жұмыстары жөніндегі инженер	Техникалық орындаушы
9.	Мұнара салу жөніндегі инженер	Техникалық орындаушы
10.	Аса үлкен тереңдіктегі бұрғылау кезіндегі Балшық ертініділері жөніндегі инженер	Техникалық орындаушы
11.	Мұнай және газ өндіру жөніндегі инженер	Техникалық орындаушы
12.	Ұңғымаларды бекіту жөніндегі инженер	Техникалық орындаушы
13.	Ұңғымаларды сынамалау және сынау жөніндегі инженер	Техникалық орындаушы
14.	Мұнайды дайындау және тасымалдау жөніндегі инженер	Техникалық орындаушы
15.	Қабат қысымын ұстау жөніндегі инженер	Техникалық орындаушы
16.	Ұңғымаларды бұрғылаудағы күрделі жұмыстар жөніндегі инженер (күрделі жөндеу)	Техникалық орындаушы
17.	Мұнайгаз құбырларын пайдалану жөніндегі инженер	Техникалық орындаушы

18.	Газ нысандары жабдықтарын пайдалану жөніндегі инженер	Техникалық орындаушы
19.	Электрхимиялық қорғаныс жөніндегі инженер	Техникалық орындаушы
20.	Газотехник инспекторы	Техникалық орындаушы
21.	Бұрғы шебері	Басшы
22.	Терең (құрылымдық-іздістіру) бұрғылау бұрғысының шебері	Техникалық орындаушы
23.	Жер асты жұмыстардағы бұрғы шебері	Техникалық орындаушы
24.	Бұрғылау ұңғымасының шебері	
25.	Учаскенің (қызметтің, цехтің) бұрғы шебері	Техникалық орындаушы
26.	Мұнай, газ және конденсат өндіру жөніндегі шебер	Техникалық орындаушы
27.	Ұңғыманы зерттеу жөніндегі шебер	Техникалық орындаушы
28.	Ұңғыманы сынамалау (сынау) жөніндегі шебер	Техникалық орындаушы
29.	Айдама ұңғымаларды игеру және жөндеу жөніндегі шебер	Техникалық орындаушы
30.	Газ дайындау жөніндегі шебер	Техникалық орындаушы
31.	Мұнай дайындау және тұрақтандыру жөніндегі шебер	Техникалық орындаушы
32.	Кәсіптік геофизика жөніндегі шебер	Техникалық орындаушы
33.	Ұңғымаларды (күрделі, жер асты) жөндеу жөніндегі шебер	Техникалық орындаушы
34.	Ұңғымаларды бұрғылау (күрделі жөндеу) күрделі жұмыстары жөніндегі шебер	Техникалық орындаушы
35.	Газ нысандарының жабдықтарын пайдалану жөніндегі шебер	Техникалық орындаушы
36.	Бұрғы қондырғысы механигі	Маман
37.	Бұрғылау-гидрографиялық машина механигі	Техникалық орындаушы
38.	Бұрғы, тау жұмыстары жөніндегі механик	Техникалық орындаушы

39.	Терең (құрылымдық іздеу) бұрғылау мұнайгаз барлау (партия) бастығы	Басшы
40.	Бөлім (бұрғы, гидрографиялық, ізденуші және т.б.) бастығы	Техникалық орындаушы
41.	Партия (геодезиялық, геологиялық, промерлік, кәсіпшілдік, топографиялық және т.б.) бастығы	Техникалық орындаушы
42.	Барлау (мұнайгаз, кәсіпшілдік) бастығы	Техникалық орындаушы
43.	Аудан бастығы (жүк, мұнай құю, желілікжәне т.б.)	
44.	Стационарлық платформа бастығы (барлау және пайдалану бұрғылауында)	Техникалық орындаушы
45.	Құрылғы бастығы (бұрғылау, газ өндіру, оттекті және т.б.)	Техникалық орындаушы
46.	Филиал бастығы (жанармай құю станциясы, мұнай базасы және т.б.)	Техникалық орындаушы
47.	Экспедиция басшысы (геологиялық, геологиялық-барлау, іздеуші, кәсіпшіл және т.б.)	Техникалық орындаушы
48.	Эстакада бастығы (құйма, реагенттік шаруашылық)	Техникалық орындаушы
49.	Петрограф	Маман
50.	Мұнара құрылыс жұмыстарын өндіруші	Басшы
51.	Бұрғы жару жұмыстары жөніндегі басшы	Басшы
52.	Техник-геолог	Маман
53.	Техник-геофизик	Техникалық орындаушы
54.	Бұрғылау жөніндегі техник	Техникалық орындаушы
55.	Мұнай және газ өндіру жөніндегі техник	Техникалық орындаушы
56.	Мұнай мен газды дайындау және тасымалдау жөніндегі техник	Техникалық орындаушы
57.	Электрохимиялыққорғаутехнигі	Техникалық орындаушы
58.	Мұнай құбырларын пайдалану жөніндегі техник	Техникалық орындаушы
59.	Газобъектілері жабдыктарын пайдалану технигі	Техникалық орындаушы

6-кесте мәліметтерінен көрінгендей Жалпыодақтық сыныптауышта мұнайгаз кешені үшін типтік болып табылатын 59 негізгі қызметшілер лауазымдарының (басшылардың, мамандардың және техникалық орындаушылардың) атаулары келтірілген. Олар жоспарлы экономика кезінде қызметшілермен орындалатын жұмыстар спектрін қамтыды. Мұнайгаз саласының ЛУБС жобасында көрсетілген лауазымдармен салыстырғанда келтірілген лауазымдар атауларының көпшілігі сақталғандығын және оларды орындалатын жұмыстар күрделілігі бойынша жіктеу және біліктілік санаттарын орнату кезінде пайдалануға болатыны аңғарылады.

Сонымен бірге, қарастырылып отырған сыныптауыш бекітілгеннен бастап 30 жыл өткендігін және бұл кезең ішінде мұнайгаз кешеніндегі өндіріс жағдайлары ғана емес, қоғамдық-экономикалық формация ауысқандығын да ескерген жөн. Мұндай жағдайларда өндіріс пен еңбекті ұйымдастырудың заманауи әдістері үшін тән жаңа лауазымдар атаулары пайда болғандығы анық. Бұл экономикалық қызметтің берілген саласында қолданылатын лауазымдар тізімін жетілдірудің объективті қажеттілігіне себепші болуда.

Осылайша, мұнайгаз өндіруші саласының ЛУБС-де Жұмысшылар кәсіптерінің, қызметкерлер лауазымдарының және тарифтік разрядтардың жалпыодақтық сыныптауышында жоқ лауазымдар пайда болды. Мысалы, сыныптауышта «Мұнайгаз өндіру басқармасының бастығы», «Орталық

инженерлік-технологиялық қызметінің бастығы», «Орталық инженерлік-технологиялық қызметінің инженері» сияқты заманауи мұнай өндірісінде кең таралған лауазымдар жоқ.

Бұдан бөлек, мұнай өндіруші кәсіпорындар құрылымында ұңғымаларға қызмет көрсету басқармасы сияқты бөлімдер кең қолданылады, бұл да өз кезегінде сыныптауыштан көрініс таппаған. Ұқсас өзгерістер кәсіби қызметтің басқа облыстарында да орын алды. Бұл нормативтік актілерге лауазымдардың жаңа атауларын енгізуді талап етеді.

Қазіргі уақытта мұнайгаз саласында бар лауазымдар атауларын Жалпыодақтық сыныптауышпен салыстыру шетел компанияларында ғана емес, отандық кәсіпорындардағы елеулі айырмашылықтарды көрсетеді. Мұндай жағдайды объективті құбылыс деп мойындау қажет, себебі өткен кезеңде мұнайгаз кешені ұйымдарының құрылымы айтарлықтай өзгерді, бұл жаңа лауазымдардың енгізілуін қажет етеді.

Бұдан басқа, шетелдік қатысуы бар компанияларда қазіргі уақытта «Суперинтендант», «Қазынашы», «Супервайзер» (қызмет түрлері бойынша), «Ассистент» (қызмет түрлері бойынша) және т.б. сияқты лауазымдар кеңінен пайдаланылуда. Бұл жағдайларда осындай лауазымдардың мұнайгаз кешені үшін қаншалықты маңызы бар екенін анықтау, сондай-ақ салаға қолданбалы түрде базалық лауазымдарды нақтыландыру дәрежесін анықтау (мысалы, «Мұнай өндіру жөніндегі супервайзер»,

«Күкіртсутек жөніндегі супервайзер» және т.б.) міндеті тұр.

Жоғарыда аталған барлық лауазымдарды мұнайгаз саласы үшін ғана ерекше лауазымдарға жатқызуга болмайды. Тәжірибе олардың экономикалық қызметі алуан түрлі мекемелерде және ұйымдарда қолданыс табатынын көрсетеді: кен өндіруші өнеркәсіп, өңдеу өнеркәсібінің бөлек салалары, құрылыс және т.б. Одан артық, Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму Министрінің 2014 жылғы 20 тамыздағы № 8 бұйрығымен бекітілген, сондай-ақ экономикалық қызметтің барлық түрлеріне таралатын «Әкімшілік персоналға жататын қызметкерлер лауазымдары атауларының тізбесінде» «Қазынашы» және «Үйлестіруші» сияқты лауазымдар бар. Дәл сол уақытта бұл лауазымдар жалпы салалық Басшылардың, мамандардың және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықта-

малығында жоқ («Сатылымдар үйлестірушісі (Супервайзер)» лауазымын қоспағанда).

Бұны ескере отырып, біздің пікірімізше, ең алдымен, жоғарыда аталған лауазымдарды жалпы салалық Басшылардың, мамандардың және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығына қосқан жөн.

Берілген лауазымдарды мұнайгаз саласына қатысты нақтылауға келетін болсақ, жағдайлардың көпшілігінде ұйымдардағы барлық бар лауазымдарды үлкен санына және тәсілдемелерінің алуан түрлілігіне байланысты салалық лауазымдар анықтамалығына кіргізу орынсыз көрінеді. Осылайша, әртүрлі компанияларда «Үйлестіруші» (келісім-шарттар және сатып алулар, күкіртті тасымалдау және оның маркетингі, коммерциялық сұрақтар, құбыр экспорты сұрақтары және т.б. бойынша) лауазымының шамамен 15 атауы пайдаланылады.



4.5. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚЫЗМЕТТЕР СЫНЫПТАУЫШЫНА ТАЛДАУ ЖАСАУ

Мұнайгаз саласы компанияларында штаттық кестелерді құру кезінде Қазақстан Республикасы Қызметтер сыныптауышын пайдалану тәжірибесі кеңінен таралған.

Қазақстан Республикасы қолданыстағы Қызметтер сыныптауышы¹⁹ біліктілікпен және ақпарат жинаумен байланысты мәселелерді шешу, сондай-ақ халықаралық байланыстарды жетілдіру, жұмысбастылық облысындағы ақпаратпен алмасу, жұмысбастылық статистикасын халықаралық нормаларға сәйкестендіру және Халық санағы мен басқа статистикалық зерттеу жүргізу кезінде сыныптауды пайдалану үшін арналған. Берілген құжаттың өзінің атқарымдылық бағыттылығы бойынша ұйымдар қызметкерлері құрамын анықтау міндетімен байланысы жоқ.

Сонымен бірге, Қызметтерді сыныптау Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік қызмет туралы» 1999 жылғы 23 шілдедегі № 453-І Заңына, Қазақстан Республикасы Президентінің «Саяси мемлекеттік қызметшілер лауазымдарының тізілімін және мемлекеттік саяси қызметшілерге тәртіптік жаза қолдану қағидаларын бекіту туралы» 1999 жылғы 29 желтоқсандағы N 317 Жарлығына, Қазақстан Республикасы Президентінің «Әкімшілік Мемлекеттік

қызметшілер лауазымдарының санаттар бойынша тізілімін бекіту туралы» 2004 жылғы 17 қаңтардағы №1282 Жарлығына, Басшылардың, мамандардың және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығына мен Жұымстар мен жұмысшылар кәсіптерінің тарифтік-біліктілік анықтамалығына сәйкес және ұлттық ерекшеліктерді есепке ала отырып²⁰, мемлекеттік қызметкерлер лауазымдары атауларымен сәйкестікке келтірілген.

Белгілі бір сала жұмысшыларының лауазымдарын және кәсіптерін анықтау мақсатында 1999 жылы қолданысқа берілген Қызметтер сыныптауышын құрастырылу ерекшелігіне байланысты пайдалану қиын. Қазақстан Республикасы Қызметтер сыныптауышы 2005 жылы ISCO-88 (1998 жыл) Халықаралық стандартты қызметтер сыныптауышы негізінде құрастырылған.

Сыныптау объектілері жұмыстар мазмұны жағынан біртекті ірілендірілген жұмысшылар кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының топтары болып табылады.

Құрылымы жағынан сыныптауыш қызметтердің қосымша топтарына, құрамдас және базалық топтарға бөлінетін ірілендірілген топтардан тұрады.

¹⁹ Кәсіптер (лауазымдар) тізімін дайындау кезінде елде ҚР жаңа Қызметтер сыныптауышының жобасы дайындалу үстінде болды.

²⁰ Қазақстан Республикасы Мемлекеттік Сыныптауышы ҚР МС 01-2005 «Қызметтер сыныптауышы», 8-9 бет.

7-кесте – Жұмысшылар кәсіптерін және қызметшілер лауазымдарын Қызметтер сыныптауышында ажыратылған топтар бойынша бөлу

Ірілендірілген топтар	Саны		
	Қосымша топтар	Құрамдас топтар	Базалық топтар
1	2	3	4
Билік органдарының және ұйымдардың басшыларын қоса, барлық деңгейдегі басқармалар басшылары (өкілдері)	3	8	33
Біліктілік деңгейі жоғары мамандар	4	18	53
Біліктілік деңгейі орта мамандар	4	21	75
Ақпарат дайындаумен, құжаттамаларды ресімдеумен, есеп жүргізумен және қызмет көрсетумен айналысатын қызметшілер	2	7	24
Қызмет көрсету, коммуналдық қызмет көрсету, сауда саласының және тектес қызмет түрлерінің қызметкерлері	5	16	33
Ауыл, орман аңшылық, балық шаруашылығының, балық аулау кәсібінің білікті қызметкерлері	2	6	17
Ірі және ұсақ өнеркәсіп ұйымдарының, көркем кәсіптердің, құрылыстың, көліктің, байланыстың, геологияның және жер қойнауын барлаудың білікті қызметкерлері	6	27	81
Қондырғылар мен машиналардың операторлары, аппаратшылары, машинистері және слесарь-құрастырушылары	3	19	78
Біліктілігі жоқ жұмысшылар	4	13	31
Қарулы Күштер	1	1	1

Жұмыстар ортақтығын (ұқсастығын) анықтау және қызметтерді топтастыру белгілері ретінде жұмыскерлердің біліктілігін және мамандалуын анықтайтын келесі қызметтер сипаттамалары енгізілген: атқарымдар (орындалатын жұмыстар) мазмұны, еңбек заттары және құралдары, басшылық масштабы және күрделілігі, еңбек қызметінің соңғы нәтижелері және т.б.

Мұндай тәсілдемені қолдану кезінде бір салаға жататын қызметтер әртүрлі ірілендірілген топтарда (қосымша топтарда, құрамдас топтарда, базалық топтарда) бола алады.

Мұнайгаз саласының қызметшілері, мысалы, 3 ірілендірілген топтар, 3 қосымша топтар, 4 құрамдас топтар және 8 базалық топтар бойынша ажыратылған.

8-кестеден «Мұнайгаз саласы

қызметшілерінің бөлек лауазымдарын ірілендірілген топтар, қосымша топтар, құрамдас топтар және базалық топтар бойынша тарату» көрінетіндей «Мұнай, газ және конденсат өндіру жөніндегі шебер»; «Мұнай және газ өндіру жөніндегі инженер»; «Мұнай және газ өндіру жөніндегі техник» сияқты туыс лауазымдардағы мұнайгаз саласының қызметшілері мүлдем әртүрлі ірілендірілген топтарға, қосымша топтарға, құрамдас топтарға және базалық топтарға жатады.

Және, керісінше, біртекті емес қызметтер бір топқа жатқызылған. Осылайша, «Мұнай, газ және конденсат өндіру жөніндегі шебер» жатқызылған 1222 коды астында «Бас жармашы», «Ұшу қауіпсіздігінің бастығы», «Су қоймасының бастығы» және басқа мүлдем әртүрлі қызметтер жатқызылған.

Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі салалық белгісі бойынша қызметтерді сыныптау қағидаларына (негіз ретінде Германия тәжірибесі алынды) негізделетін жана Қызметтер сыныптауышын әзірлеуде. Одан әрі қызметтер секторлар және қосымша сектордар, сондай-ақ технологиялық сағылар және жұмыстар біртектілігі бойынша бөлінеді.

Мұндай тәсілдеме ұлттық біліктілік жүйесін құру және, сонымен бірге, кәсіби стандарттарды құрастыру қағидаларына толық сәйкес келеді. Бұл құрастырылып отырған Кәсіптер (лауазымдар) тізімі Қызметтер сыныптауышын да, салалық кәсіби стандарттарды құрастыру жолындағы маңызды қадам болып табылатындығы жағынан аса маңызды.



8-кесте – Мұнайгаз саласы қызметшілерінің бөлек лауазымдарын Қазақстан Республикасы Қызметтер сыныптаушының ірілендірілген топтары, қосымша топтары, құрамдас топтары және базалық топтары бойынша тарату

№ пп	Лауазым атауы	Ірілендірілген топ	Қосымша топ	Құрамдас топ	Базалық топ
1.	Мұнай, газ және конденсат өндіру жөніндегі шебер	1 Білік органдарының және ұйымдардың басшыларын қоса, барлық деңгейдегі басқармалар басшылары (өкілдері)	12 Ұйымдардың және оның құрылымдық бөлімшелерінің (қызметтердің) басшылары	122 Мамандандырылған (өндірістік-пайдалану) бөлімшелердің (қызметтердің) басшылары	1222 Өнеркәсіптегі мамандырылған (өндірістік-пайдалану) бөлімшелердің (қызметтердің) басшылары
2.	Мұнай және газ өндіру жөніндегі инженер	2 Біліктілік деңгейі жоғары мамандар	21 Жаратылыс және инженерлік ғылымдар, жер қойнауының геологиялық құрылысына кешенді зерттеу жүргізу саласындағы мамандар	211 Физиктер, химиктер және тектес кәсіптер мамандары	2147 Тау-кен инженерлері мен металлургтер
3.	Мұнай және газ өндіру жөніндегі техник	3 Біліктілік деңгейі орта мамандар	31 Физикалық және инженерлік қызмет бағыттарында біліктілік деңгейі орта мамандар	311 Физикалық және инженерлік қызмет бағыттары саласындағы техниктер	3117 Кен өндіру және металлургия саласындағы техниктер

5. КӘСІПТЕРДІ (ЛАУАЗЫМДАРДЫ) КӘСІБИ ҚОСЫМША ТОПТАР ЖӘНЕ КӘСІБИ ТОПТАР БОЙЫНША ТОПТАСТЫРУ

Мұнайгаз саласындағы жұмысшылар кәсіптері және қызметшілер лауазымдарының тізімін құрастырудың тұжырымдамалық бағыттарына сәйкес оларды топтастыру алгоритмі «кәсіби топ (кәсіби қызмет облысы)» – кәсіби қосымша топ (еңбек қызметінің түрі) – «жұмысшылар кәсіптері және қызметшілер лауазымдары» тізбегі шеңберіндегі мәселелерді дәйекті түрде шешу түрінде ұсыныла алады. Мұндай әдістемелік тәсілдеме, көрсетілгендей, ұлттық және салалық біліктілік жүйесін қалыптастыруға, және ең алдымен саладағы кәсіби стандарттардың құрастырылуының ең тиімді деген жағдайларын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Кәсіби топ (кәсіби қызмет облысы) – бұл ортақ интеграциялық негізі (ұқсас немесе жақын: міндеттер, объектілер, технологиялар,

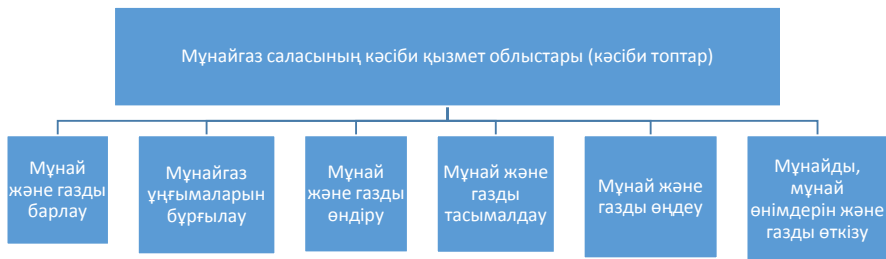
соның ішінде еңбек құралдары) бар және еңбек атқарымдары мен оларды жүзеге асыруға арналған құзыреттіліктердің ұқсас жиынтығын талап ететін кәсіби қосымша топтардың жиыны.

Мысалы:

Кәсіби топ: Мұнай және газды барлау

Мұнайгаз саласының қызмет бағыттарын мамандардың қаытысуымен жүргізілген атқарымдық талдау нәтижелері бойынша 6 Кәсіби топ (Кәсіби қызмет облыстары) ажыратылды:

1. Мұнай және газды барлау
2. Мұнайгаз ұңғымаларын бұрғылау
3. Мұнай және газды өндіру
4. Мұнай және газды тасымалдау
5. Мұнай және газды өңдеу
6. Мұнайды, мұнай өнімдерін және газды өткізу



2-сурет - Мұнайгаз саласындағы кәсіби қызметтің алты облысы (кәсіби топтар)

Бұл ретте, «Мұнайгаз ұңғымаларын бұрғылау» сияқты қызмет бағыты «Мұнай және газды барлау» және «Мұнай және газды өндіру» құрамында болғанымен, ол жеткілікті түрде кәсіби қызметтің дербес әрі ерекше облысы болып табылады. Сала сарапшыларымен кеңесуден кейін «Мұнайгаз ұңғымаларын бұрғылауды» бөлек топқа шығару шешімі қабылданды.

Дәл сол уақытта сервистік топтың көптеген бағыттары (мысалы құрылыс жұмыстарын) бөлек кәсіби топтарға (қосымша топтарға) ажырату орынсыз екені анықталды, себебі олар іс жүзінде басқа салаға тиесілі.

Өз кезегінде әрбір кәсіби топта («кәсіби қызмет облысында») өн-

дірістік циклге сәйкес топтастыру негізінде кәсіби қосымша топтар («еңбек қызметінің түрлері») ажыратылған.

Кәсіби қосымша топ (еңбек қызметінің түрі) – еңбек атқарымдары мен оларды жүзеге асыруға арналған құзыреттіліктердің біртұтас жиытығымен қалыптастырылған кәсіптер жиынтығы.

Мысалы: Кәсіби топ: Мұнай және газды барлау

Кәсіби қосымша топ: Мұнай және газды барлау бойынша геологиялық-геофизикалық жұмыстар.

Өндірістік үдерістердің күрделілігіне байланысты кәсіби қызметтің әрбір облысына бір немесе бірнеше еңбек қызметінің түрі сәйкес келеді.

9-кесте –Еңбек қызметінің түрлерін Кәсіби қызметтің облыстарына біріктіру

Кәсіби топ (Кәсіби қызметтің облысы)	Кәсіби қосымша топ (еңбек қызметінің түрі)
Мұнай және газды барлау	Мұнай және газды барлау бойынша геологиялық-геофизикалық жұмыстар
Мұнайгаз ұңғымаларын бұрғылау	Мұнара монтаждау жұмыстары
	Іске қосу мен жөндеу жұмыстары
	Ұңғымаларды бұрғылау және толтыру
	Тампонаж жұмыстары
	Жуу сұйықтықтарын дайындау

Мұнай және газды өндіру	Әкімшілік-басқарушы персонал
	Арнайы техника мен кәсіпшілдік жабдыққа қызмет көрсету және оны жөндеу
	Мұнайгаз ұңғымаларын пайдалану
	Қабат қысымын ұстап тұру
	Ұңғымаларды жер асты жөндеу
	Ұңғымаларды күрделі жөндеу
	Мұнай және газды дайындау және айдау
	Ұңғымаларды зерттеу
Мұнай және газды тасымалдау	Тауарлық-көліктік операциялар
	Желілік бөлікті пайдалану
	Технологиялық жабдықты пайдалану
Мұнай және газды өңдеу	Мұнай және газды алғашқы өңдеу. Мұнай және газды екінші реттік өңдеу
	Мұнайда, газды және мұнай (газ) өнімдерін қабылдау және тиеу
	Мұнай, газ және мұнайгаз өнімдерінің сапасын бақылау
	Кәріз суларын тазарту, сумен қамсыздандыру
	Технологиялық қондырғыларды жөндеу және оларға қызмет көрсету
Мұнайды, мұнай өнімдерін және газды өткізу	Сапаны бақылау
	Қабылдау, сақтау және жіберу
	Объектілерге және жабдықтарға ТҚК және оларды жөндеу
Кәсіби қызметтің 6 облысы	Еңбек қызметінің 25 түрі

Әрбір кәсіби қосымша топта негізгі лауазымдар мен кәсіптер анықталған.

Мысалы: кәсіби топ: Мұнай және газды барлау.

Кәсіби қосымша топ: Мұнай және газды барлау бойынша геологиялық-геофизикалық жұмыстар.

Кәсіптер: құрылымдық-іздеу бұрылғысының мұнай барлау (пар-

тия) геологі, геофизик, петрофизик, бұрғылау жөніндегі инженер, геофизикалық жұмыстардағы жұмысшы және т.б.

Мұнайгаз саласының кәсіптерін (лауазымдарын) Кәсіби қызмет облыстары және еңбек қызметінің түрлері бойынша топтастыру үшін Кәсіптер (лауазымдар) тізімінің нысаны әзірленді.

10-кесте - Мұнайгаз саласындағы жұмысшылар кәсіптері мен қызметшілер лауазымдарының тізімінің нысаны

Кәсіби топ (Кәсіби қызмет облысы)	Кәсіби қосымша топ (еңбек қызметінің түрі)	Кәсіп, лауазым атауы	Ақпарат көзі: БТБА (шығарылым№); КЛТРЖС; БА; ТБС; ЛУБС (уәкілетті орган бұйрығының №); басқа құжат (көрсету)*	Ескерту
1	2	3	4	5
Мұнай және газды барлау	Мұнай және газды барлау бойынша геологиялық-геофизикалық жұмыстар	Қызметшілер		
		Бас геофизик	КЛТРЖС	
		Петрофизик	Жаңа	ҚМГ ҰҚ АҚ Геология және геофизика департаментінің ұсынысы
		...		
		Жұмысшылар		
		Геологиялық жұмыстардағы жұмысшы	БТБА, 05 шығарылым	

Ескерту:

БТБА – Жұмыстар мен жұмысшылар кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы.

КЛТРЖС – Жұмысшылар кәсіптерінің, қызметкерлер лауазымдарының және тарифтік разрядтардың жалпыодақтық сыныптауышы.

ТБС – Жұмысшылар кәсіптерінің Тарифтік-біліктілік сипаттамалары.

ЛУБС – Басшылардың, мамандардың және басқа қызметшілер лауазымдарының үлгілі біліктілік сипаттамалары.

Кәсіптер (лауазымдар) тізіміне мұнайгаз саласы үшін ерекше жұмысшылар кәсіптері және қызметшілер лауазымдарының (профильдік және негізгі іргелес) 188

атауы кірді. Төменде келтірілген кестеде (11-кесте) мұнайгаз саласы кәсіптерінің тізіміне кірген 94 жұмысшы кәсіптері және 94 қызметшілер лауазымдары кірді.

11-кесте – Кәсіптер тізіміне кіретін мұнайгаз саласының жұмысшылар кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының атаулары

№	Қызметшілер лауазымдарының атаулары	№	Жұмысшылар кәсіптерінің атаулары
1	Құрылымдық-іздеу бұрылғысының мұнай барлау (партия) геологі	1	Магистральді құбырларды тексеру жөніндегі бортоператор
2	Мұнай және газ кен орындарын пайдалану жөніндегі геолог	2	Ұңғыманы күрделі жөндеу бұрғышысы
3	Геофизик	3	Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегатының бұрғышысы
4	Геохимик	4	Мұнай мен газ ұңғымаларын пайдалану және барлау ұңғымаларын бұрғылаушы
5	Гидрогеолог	5	Мұнара монтаждаушы
6	Бас геофизик	6	Мұнара монтаждаушы-пісіруші
7	Магистральдік құбырлар диспетчері	7	Мұнара монтаждаушы-электр жөндеуші
8	Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуімен күрес жөніндегі инженер	8	Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегатының дизельшісі
9	Бұрғылау жөніндегі инженер (бұрғылау жұмыстары)	9	Ұңғыма дебиттерін өлшеуші
10	Бұрғылап жару (жару) жұмыстары жөніндегі инженер	10	Баллондарды сынаушы
11	Бұрғылау ерітінділері жөніндегі инженер	11	Жанармай құю бекетінің кассирі
12	Сорғы жабдығын вибродиагностикалау жөніндегі инженер	12	Мұнай мен мұнай өнімдерінің сапасын бақылаушы
13	Мұнай құбырларын вибродиагностикалау жөніндегі инженер	13	Автогазжинақтаушы станцияның сығылған көмірсутек газын өткізу және есепке алу жөніндегі бақылаушы

14	Су-химия режимі жөніндегі инженер	14	Химиялық талдау зертханашысы
15	Мұнара салу жөніндегі инженер	15	Зертханашы-коллектор
16	Балшық ерітінділері жөніндегі инженер	16	Мұнайгаз кәсібі жабдықтарына қызмет көрсету агрегатының машинисі
17	Мұнай және газ өндіру жөніндегі инженер	17	Бұрғылау және бұрғылау-крандық машинаның машинисі
18	Ұңғыма шығанағы жөніндегі инженер	18	Мұнай мен газ бұрғылау қондырғыларының машинисі
19	Ұңғыма бекіту жөніндегі инженер	19	Вакуумды қондырғының машинисі
20	Қазандарды және бу мен ыстық су құбырларын бақылау жөніндегі инженер	20	Колтюбингтік қондырғы машинисі
21	Ұңғымаларға қызмет көрсету жөніндегі инженер	21	Компрессорлық қондырғылардың машинисі
22	Ұңғымаларды сынамалау және сынау жөніндегі инженер	22	Жұмысшы агентті қабатқа сіңіретін насос станциясының машинисі
23	Тазарту құрылыстары және жылу техникасы жөніндегі инженер	23	Сорғы қондырғыларының машинисті
24	Ұңғымаларды жөндеуге дайындау жөніндегі инженер	24	Бөліп таратушы мұнай базаларының жабдықтарының машинисі
25	Мұнайды дайындау және тасымалдау жөніндегі инженер	25	Жылжымалы депарафинизациялық буқондырғысының машинисі
26	Қабат қысымын ұстау жөніндегі инженер	26	Мұнай қабаттарына бу жіберу бугенераторқондырғысының машинисі
27	Резервуарлар жөніндегі инженер	27	Жылжымалы компрессор машинисі
28	Сумен қамсыздандыру және азот жүйесі жөніндегі инженер	28	Отынды мотормен сынау жөніндегі машинист
29	Ұңғымаларды бұрғылаудағы күрделі жұмыстар жөніндегі инженер (күрделі жөндеу)	29	Көтергіш машинисі
30	Жылу диагностикасы және теңгерімдеу жөніндегі инженер	30	Жуу агрегатының машинисі
31	Мұнайды есепке алушы инженер	31	Свабтаушы агрегат операторы

32	Мұнай және газ кен орындарын пайдаланушы инженер	32	Технологиялық компрессорлар машинисі
33	Газ нысандары жабдықтарын пайдалану жөніндегі инженер	33	Технологиялық насостар машинисі
34	Электрхимиялық қорғаныс жөніндегі инженер	34	Құбыр төсегіш машинисі
35	Орталық инженерлік-технологиялық қызметтің инженері (ауысымдық)	35	Жер астындағы труба құбырларынан коррозиядан қорғау жөніндегі монтер
36	Инженер-зертханашы (цементті талдау бойынша)	36	Цементтеуші агрегат моторисі
37	Мұнай және газ кен орындарын пайдаланушы инженер	37	Цементажды бақылау станциясының моторисі
38	Инженер-технолог	38	Геофизикалық аппаратураны үйлестіруші
39	Технологиялық қондырғыларды күрделі жөндеуді үйлестіруші	39	Баллондарды толтырушы
40	Апаттық-қалпына келтіру бекетінің шебері	40	Желілік аралап қараушы
41	Жанармай құю бекетінің шебері	41	Газды таратып бөлу станциясының операторы
42	Бұрғы шебері	42	Жанармай құю бекетінің операторы
43	Терең (құрылымдық-іздірету) бұрғылау бұрғысының шебері	43	Магистральдік газ құбырларының операторы
44	Жер асты жұмыстардағы бұрғы шебері	44	Мұнай айдаушы станция операторы
45	Бұрғылау ұңғымасының шебері	45	Сусыздандырушы және тұзсыздандырушы қондырғы операторы
46	Учаскенің (қызметтің, цехтің) бұрғы шебері	46	Мұнайды ысыту пештерінің операторы
47	Мұнай, газ және конденсат өндіру жөніндегі шебер	47	Қабаттарды гидравликалық үзу жөніндегі оператор
48	Ұңғыманы зерттеу жөніндегі шебер	48	Мұнай мен газ өндіру жөніндегі оператор
49	Ұңғыманы сынамалау (сынау) жөніндегі шебер	49	Ұңғымаларды зерттеу жөніндегі оператор
50	Айдама ұңғымаларды игеру және жөндеу жөніндегі шебер	50	Ұңғымаларды жер астындағы және күрделі жөндеуге дайындау жөніндегі оператор

51	Мұнай және газды өңдеу шебері	51	Қабат қысымын ұстап тұру өніндегі оператор
52	Газ дайындау жөніндегі шебер	52	Ұңғымаларды жер астында жөндеу операторы
53	Мұнай дайындау және тұрақтандыру жөніндегі шебер	53	Газ жинау жөніндегі оператор
54	Газ жабдығын жөндеу және оған қызмет көрсету жөніндегі шебер	54	Конденсатты жинау және тазарту жөніндегі оператор
55	Ұңғымаларды (күрделі, жер асты) жөндеу жөніндегі шебер	55	Ұңғымаларды химиялық өңдеу жөніндегі оператор
56	Технологиялық жабдықтарды жөндеу жөніндегі шебер	56	Ұңғымаларды цементтеу жөніндегі оператор
57	Ұңғымаларды бұрғылау (күрделі жөндеу) күрделі жұмыстары жөніндегі шебер	57	Мұнай және газ өндіруге арналған көмекші жабдықты пайдалану жөніндегі оператор
58	Мұнай және газ өндіруге арналған көмекші жабдықты пайдалану жөніндегі шебер	58	Жерасты газ генераторларының операторы
59	Газ нысандарының жабдықтарын пайдалану жөніндегі шебер	59	Мұнай мен газ өндірудегі басқару пультінің операторы
60	Ағызу-күю эстакадаларын және кірме жолдарды пайдалану жөніндегі шебер	60	Технологиялық қондырғыларды басқару пультінің операторы
61	Жоғары вольттік желілерді электр химиялық қорғау жөніндегі шебер	61	Технологиялық қондырғы операторы
62	Бұрғылау-гидрографиялық машина механигі	62	Тауар операторы
63	Бұрғы қондырғысының механигі	63	Цементажды бақылау станциясының оператор-моторисі
64	Парк (тауар-шикізаттық, резервуарлық, қысылған көмірсутекті газдар), эстакада механигі	64	Ұңғымаларды сынамау (сынау) жөніндегі оператор
65	Бұрғы, тау жұмыстары жөніндегі механик	65	Трубаларды престемелеуші
66	Жанармай күю бекетінің бастығы	66	Мұнай құятын сыйымдылықтарды қараушы

67	Апаттық-қалпына келтіру бекетінің (АҚБ) бастығы	67	Планиметрист
68	Бұрғы қондырғысының шебері	68	Ұңғымаларды күрделі жөндейтін бұрғышының көмекшісі
69	Зертхана бастығы	69	Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегаты бұрғышысының көмекшісі
70	Мұнай базасының бастығы	70	Мұнай және газ ұңғымаларын пайдалану және барлау бұрғылау бұрғышысының көмекшісі (екінші)
71	Мұнайгаз өндіруші басқарма бастығы	71	Мұнай және газ ұңғымаларын пайдалану және барлау бұрғылау бұрғышысының көмекшісі (бірінші)
72	Терең (құрылымдық-ізвестіру) бұрғылау жөніндегі мұнайгаз барлау (партия) бастығы	72	Мұнай және газ ұңғымаларын пайдалану және барлау бұрғылау бұрғышысының көмекшісі (үшінші)
73	Мұнай айдаушы станция бастығы	73	Ұңғымаларды пайдалану және барлау электр бұрғылау кезіндегі бұрғышының көмекшісі
74	Парк (тауар-шикізаттық, резервуарлық, қысылған көмірсутекті газдар) бастығы	74	Вакуум қондырғысының машинисінің көмекшісі
75	Мұнайды қабылдау-өткізу бекетінің бастығы	75	Аспапшы
76	Өндірудің кәсіпшілдік технологиясы тобының бастығы	76	Бұрғы ерітіндісін дайындаушы
77	Мұнайды ысыту станцияның бастығы	77	Сынама іріктеуші
78	Қондырғы бастығы	78	Геологиялық жұмыстардағы жұмысшы
79	Орталық инженерлік-технологиялық қызметтің бастығы	79	Геофизикалық жұмыстардағы жұмысшы
80	Эстакада бастығы (құйма, реагенттікшаруашылық)	80	Газ шаруашылығындағы апаттық-қалпына келтіру жұмыстарының слесарі
81	Петрофизик	81	Теңіз бұрғылар мен эстакадалар негіздерін монтаждау және жөндеу жөніндегі слесарь

82	Мұнара құрылыс жұмыстарын өндіруші	82	Бұрғыларға қызмет көрсетуші слесарь
83	Стратиграф	83	Технологиялық қондырғыларды жөндеу жөніндегі слесарь
84	Бұрғылау жөніндегі техник	84	Бон бөгеттерін орнату және мұнай жинау жөніндегі слесарь
85	Мұнай және газ өндіру жөніндегі техник	85	Газ жабдығын жөндеу және оған қызмет көрсету жөніндегі слесарь
86	Мұнай және газды дайындау мен тасымалдау жөніндегі техник	86	Жер асты газ құбырларын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь
87	Есеп жөніндегі техник	87	Ағызусы-құюшы
88	Мұнай құбырларын пайдалану жөніндегі техник	88	Желілік құбыр салушы
89	Газ нысандарының жабдыктарын пайдалану жөніндегі техник	89	Бұрғы құлыптарын орнатушы
90	Электрхимиялық қорғаныс жөніндегі техник	90	Тазалаушы
91	Техник-геолог	91	Электргаз дәнекерлеуші-кесуші
92	Техник-геофизик	92	Бұрғыларға қызмет көрсетуші слесарь
93	Мұнайгаз кәсіпшілігін пайдалануды басқарушы	93	Магистральдік мұнай және су құбырларын, жоғары вольттік электр беріліс желілерін қорғау электр химиялық құралдарын жөндеу және оларға қызмет көрсету жөніндегі электромонтер
94	Химик (Жуу сұйықтықтарын дайындау жөніндегі инженер)	94	Мұнай базаларының жабдығын жөндеу жөніндегі электр слесарі

Жұмысшылар кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының 188 атауларының ішінен 45 «жаңа» болып табылады. 12-кестеде қазіргі таңда қолданыстағы анықтама-

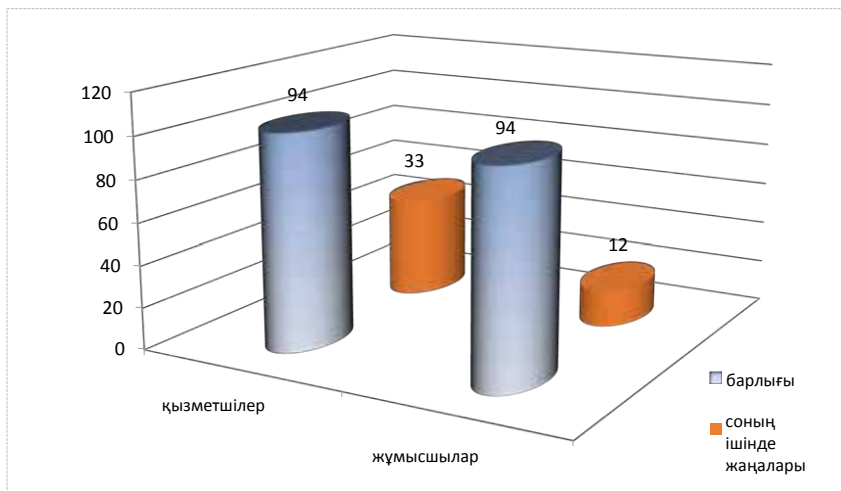
лықтарда және тарифтік-біліктілік сипаттамаларда жоқ жұмысшылар кәсіптерінің 12 атауы және қызметшілер лауазымдарының 33 келтірілді.

12-кесте – Мұнайгаз саласының жаңа жұмыс кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының «жаңа»* атаулары

№	Жаңа қызметшілер лауазымдарының атаулары	№	Жаңа жұмысшылар кәсіптерінің атаулары
1	Мұнай және газ кен орындарын пайдалану жөніндегі геолог	1	Магистральді мұнай және су құбырларын тексеру жөніндегі бортоператор
2	Магистральдік құбырлар диспетчері	2	Жанармай құю бекетінің кассирі
3	Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуімен күрес жөніндегі инженер	3	Автогазжинақтаушы станцияның сығылған көмірсутек газын өткізу және есепке алу жөніндегі бақылаушы
4	Бұрғылау ерітінділері жөніндегі инженер	4	Колтюбингтік қондырғы машинисі
5	Насос жабдығын вибродиагностикалау жөніндегі инженер	5	Свабтаушы агрегат операторы
6	Мұнай құбырларын вибродиагностикалау жөніндегі инженер	6	Мұнайды жылыту пештерінің операторы
7	Су-химия режимі жөніндегі инженер	7	Мұнай және газ өндіруге арналған көмекші жабдықты пайдалану жөніндегі оператор
8	Қазандарды және бу мен ыстық су құбырларын баықлау жөніндегі инженер	8	Технологиялық қондырғыларды басқару пультінің операторы
9	Ұңғымаларға қызмет көрсету жөніндегі инженер	9	Ұңғымаларды мұнайды/газды барлау және пайдалану бұрғысы бұрғылаушысының көмекшісі (үшінші)
10	Тазарту құрылыстары және жылу техникасы жөніндегі инженер	10	Вакуумдық қондырғы машинисінің көмекшісі
11	Резервуарлар жөніндегі инженер	11	Бон бөгеттерін орнату және мұнай жинау жөніндегі слесарь
12	Сумен қамсыздандыру және азот жүйесі жөніндегі инженер	12	Магистральдік мұнай және су құбырларын, жоғары вольттік электр беріліс желілерін қорғау электр химиялық құралдарын жөндеу және оларға қызмет көрсету жөніндегі электромонтер
13	Жылу диагностикасы және теңгерімдеу жөніндегі инженер		

14	Мұнайды есепке алушы инженер		
15	Мұнай және газ кен орындарын пайдаланушы инженер		
16	Технологиялық қондырғыларды күрделі жөндеуді үйлестіруші		
17	Апаттық-қалпына келтіру бекетінің шебері		
18	Жанармай құю бекетінің шебері		
19	Мұнай және газды өңдеу шебері		
20	Газ баждығын жөндеу және оған қызмет көрсету жөніндегі шебер		
21	Мұнай және газ өндіруге арналған көмекші жабдықты пайдалану жөніндегі шебер		
22	Ағызу-құю эстакадаларын және кірме жолдарды пайдалану жөніндегі шебер		
23	Жоғары вольттік желілерді электр химиялық қорғау жөніндегі шебер		
24	Парк (тауар-шикізаттық, резервуарлық, қысылған көмірсутекті газдар), эстакада механигі		
25	Апаттық-қалпына келтіру бекетінің (АҚБ) бастығы		
26	Мұнай айдаушы станция бастығы		
27	Парк (тауар-шикізаттық, резервуарлық, қысылған көмірсутекті газдар) бастығы		
28	Мұнайды қабылдау-өткізу бекетінің бастығы		
29	Өндірудің кәсіпшілдік технологиясы тобының бастығы		
30	Мұнайды ысыту станцияның бастығы		
31	Петрофизик		
32	Стратиграф		
33	Мұнайгаз кәсіпшілдігін пайдалануды басқарушы		

*Берілген жұмысшы кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының атаулары қолданыстағы анық-малықтарда және тарифтік-біліктілік сипаттамаларында жоқ.



3-сурет – Кәсіптер тізіміне кіретін мұнайгаз саласының жұмысшылар кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының сандық құрамы



Осылайша, мұнайгаз саласындағы кәсіби қосымша топтар (еңбек қызметінің түрлері) және кәсіби топтар (кәсіби қызмет облыстары) бойынша топтастырылған жұмысшылар кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының тізімін құрастыру нәтижесінде жұмысшылар кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының 188 атауы (олардың

45-і жаңа), соның ішінде 94 жұмысшы кәсіптерінің 94 атауы (олардың ішінен 12-і жаңа) және 94 қызметшілер атауы (олардың ішінен 33-і жаңа).

Сандық жағынан алып қарағанда жұмысшы кәсіптері және қызметшілер лауазымдары кәсіби қызмет облыстары бойынша келесідей бөлінді (13-кесте).

13-кесте – Кәсіби қызмет облыстары бойынша кәсіптері және қызметшілер лауазымдары атауларының санын бөлу
(«Мұнайгаз саласындағы жұмысшы кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының тізімі»)

№	Кәсіби қызмет облысы	Қызметшілер лауазымдары атауларының саны		Жұмысшы кәсіптері атауларының саны		Қызметшілер лауазымдары мен жұмысшы кәсіптері атауларының жалпы саны	
		барлығы	жаңалары	барлығы	жаңалары	барлығы	жаңалары
1	Мұнай және газды барлау	12	4	3	0	15	4
2	Мұнайгаз ұңғымаларын бұрғылау	25	2	25	4	50	6
3	Мұнай және газды өндіру	21	4	25	1	46	5
4	Мұнай және газды тасымалдау	16	11	16	4	32	15
5	Мұнай және газды өңдеу	16	11	13	1	29	12
6	Мұнайды, мұнай өнімдерін және газды өткізу	4	1	12	2	16	3
	Жалпы	94	33	94	12	188	45

6. ҚОРЫТЫНДЫ

Жүргізілген зерттеулер келесі қорытындыларға келуге мүмкіндік берді:

1. Мұнайгаз саласы компанияларының штаттық кестелерін жасау кезінде, әдетте, Басшылардың, мамандардың және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының жалпы салалық біліктілік анықтамалығы, Жұмысшылар кәсіптерінің, қызметкерлер лауазымдарының және тарифтік разрядтардың жалпыодақтық сыныптауышы, Жұмыстар мен жұмысшылар кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы, сондай-ақ Қазақстан Республикасы қызметтерінің сыныптауышы пайдаланылады.

2. Республиканың мұнайгаз кешені үшін профильдік болып табылатын жұмысшылар кәсіптерінің атаулары БТБА-ның 7-шығарылымында, өзіне жұмысшылар кәсіптерінің 83 атауын кіріктіреді және негізінен салада орындалатын жұмыстар кешенін қамтиды:

- 06-шығарылым, бөлімдер: «Ұңғымаларды бұрғылау», «Мұнай және газ өндіру»;

- 34-шығарылым, бөлім: «Мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, сланецтерді, көмірді өңдеу және магистральдік құбырларға қызмет көрсету»;

- 01-шығарылым, бөлім: «Халық шаруашылығының барлық салалары үшін ортақ жұмысшылар кәсіптері»;

- 03-шығарылым, бөлім: «Құрылыс, монтаждау және жөндеу-құрылыс жұмыстары»;

- 05-шығарылым, бөлім: «Геологиялық барлау және топографиялық-геодезиялық жұмыстар»;

- 24-шығарылым, бөлім: «Химиялық өндірістердің жалпы кәсіптері»;

- 63-шығарылым, бөлімдер: «Қала, ауыл және елді мекендердегі газ шаруашылығы»; «Су құбыры-кәріз шаруашылығы».

3. Жұмыстар мазмұнында болып жатқан өзгерістердің пайда болуына қарай жұмыстар сипаттамаларына және әртүрлі кәсіптердегі жұмысшылардың біліміне қойылатын талаптарға сәйкес өзгерістер енгізілуде. Мұнайгаз саласындағы жұмысшы кәсіптерінің диапазонының кеңеюі және разрядтарының ұлғаюы орын алуда. Осылайша, ҚР ЕТӘҚМ 14.08.2012 жылғы №318-өм бұйрығымен бекітілген БТБА-ның 06-шығарылымында (бөлімдер: «Ұңғымаларды бұрғылау», «Мұнай және газ өндіру») ұсынылған 43 жұмыс кәсіптерінің 18-нде разрядтар диапазоны КЛТРЖС-тегілерге қарағанда ұлғаю жағына қарай өзгерді.

4. Салада қолданылатын жұмысшы кәсіптердің атаулары БТБА шығарылымдарында келтірілгендеріне негізінен сәйкес келеді. Бірақ бөлек компанияларда жұмысшы кәсіптері атауларының еркін орнатылуына жол беріледі. Олардың көпшілігі шын мәнінде БТБА-да көрсетілген кәсіптерден туынды кәсіптер болып табылатындығын ескерсек, тиісті өзгерістер мен толықтауларды БТБА шығарылымдарына енгізу орынсыз. Мысалы, әртүрлі компанияларда «Құйып алушы-таратушы» кәсібі штаттық кестелерде алты түрлі нұсқада жазылған, «Мұнай базалары жабдығын жөндеу жөніндегі электрослесарь»

кәсібі төрт нұсқада кездеседі және т.с.с.

5. Жаңа техниканың және озық технологиялардың дамуы соңғы жылдарда мұнайгаз саласы үшін түбегейлі түрде жаңа жұмысшы кәсіптерінің пайда болуына алып келді.

Олардың қатарына «Колтюбингтік қондырғы машинисі», «Свабтаушы агрегат машинисі», «Ұңғымаларды парафиннен арылтуға арналған жылжымалы агрегат машинисі» сияқты кәсіптерді жатқызған жөн (БТБА-ға енгізу үшін негіздемені ҚМГ ҰҚ АҚ дайындады). Сондай-ақ, орындалатын жұмыстар технологиясына сәйкес тәжірибе жүзінде қолданылатын, бірақ БТБА шығарылымдарында көрініс таппаған кәсіптер атаулары қолданылады: «Магистральдік мұнай және су құбырларын тексеру жөніндегі бортоператор», «Құйып алу-тарату эстакадаларын және кірме жолдарды пайдалану жөніндегі слесарь», «Бонн бөгеттерін жөндеу және мұнай жинау жөніндегі слесарь» және т.б.

Ұсынылған кәсіптер атаулары саладағы жаңа техниканы мен озық технологияларды жасау және енгізу үдерісін объективті түрде көрсетеді және тиісті негіздеу дәрежесіне қарай БТБА шығарылымдарына енгізілуі тиіс.

6. Қазіргі уақытта мұнайгаз саласында басшылардың, мамандардың және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының бекітілген біліктілік анықтамалығы жоқ. Лауазымдар атауларын орнататын нормативтік құжаттар 1986 ж. бекітілген «Жұмысшылар кәсіптерінің, қызметкерлер лауазымдарының және тарифтік разрядтардың жал-

пыодақтық сыныптауышы» және мұнай газ саласындағы Басшылардың, мамандардың және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы болып табылады. Өткен кезеңде мұнайгаз кешеніндегі өндіріс жағдайларының айтарлықтай өзгеруін ескерсек, экономикалық қызметтің берілген саласында қолданылатын лауазымдар тізімін жетілдіру қажеттілігі бар.

7. Шетел тәжірибеден келген қызметшілер лауазымдарының бөлек атауларын қолданыстағы анықтамалықтардағы лауазымдарға апару қиын. Демек, міндеттерді және біліктілік сипаттамаларын айқындайтын және қолданыстағы анықтамалықтардағы ұқсас баламалары жоқ және жұмысшының өндірістегі және қызметтік бағынышсатыдағы жағдайын анығырақ анықтауға мүмкіндік беретін лауазымдарды Басшылардың, мамандардың және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының жалпысалалық біліктілік анықтамалығына қосқан, сондай-ақ салалық анықмалықты және Кәсіптер (лауазымдар) тізімін құрастыру кезінде ескерген жөн.

8. Қызметтер сыныптауышында келтірілген қызметшілер лауазымдарының және жұмысшы кәсіптерінің атаулары негізінен біліктілік анықмалықтарында және «Жұмысшылар кәсіптерінің, қызметкерлер лауазымдарының және тарифтік разрядтардың жалпыодақтық сыныптауышында» келтірілгендерімен сәйкес келеді.

Сонымен бірге, сала жұмысшыларының лауазымдарын және кәсіптерін анықтау мақсатында Қызметтер сыныптауышын құрастырылу ерекшелігіне байланысты пайдалану

қиын. Қолданыстағы Қызметтер сыныптаушының негізіне салынған қағидаларды қолданған кезде бір салаға қатысты қызметтер әртүрлі біліктілік топтарында орналасқан.

Сондықтан заманауи салалық Кәсіптер (лауазымдар) тізімін қалыптастыру салалық белгісі бойынша қызметтерді жіктеуді талап ететін жана Қызметтер сыныптаушының құрастыру үшін ерекше мәнге ие.

9. Мұнайгаз саласының қызмет бағыттарын мамандардың қатысуымен жүргізілген атқарымдық талдау 6 Кәсіби топты (Кәсіби қызмет облыстары) ажыратуға мүмкіндік берді:

- 1) Мұнай және газды барлау
- 2) Мұнайгаз ұңғымаларын бұрғылау
- 3) Мұнай және газды өндіру
- 4) Мұнай және газды тасымалдау
- 5) Мұнай және газды өңдеу
- 6) Мұнайды, мұнай өнімдерін және газды

Әрбір кәсіби топта өндірістік циклге сәйкес 25 кәсіби қосымша топ (еңбек қызметінің түрлері) бөлінген, ал әрбір кәсіби қосымша топта негізгі лауазымдар мен кәсіптер анықталған.

10. Мұнайгаз саласындағы маңызды және негізгі іргелес кәсіптер (лауазымдарын) анықтау келесі негізгі қағидалардың сақталуын талап етеді:

- Кәсіптер (лауазымдар) тізімі басқа салалар үшін профильдік болып табылатын кәсіптер (лауазымдар) атауларын өзіне қоспауы тиіс;

- Кәсіптер (лауазымдар) тізімі жалпысалалық сипатқа ие кәсіптер (лауазымдар) атауларын өзіне қоспауы тиіс;

- Қайталануларды болдырмау үшін әртүрлі басқару деңгейлерін көрсететін лауазымдар атаулары назарға ілікпеуі тиіс: департамент, басқарма, бөлім, цех және т.с.с. бастығы (басшысы).

11. Осылайша, мұнайгаз саласындағы кәсіби қосымша топтар (еңбек қызметінің түрлері) және кәсіби топтар (кәсіби қызмет облыстары) бойынша топтастырылған жұмысшылар кәсіптерінің және қызметшілер лауазыдарының тізімін құрастыру нәтижесінде жұмысшылар кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының 188 атауы (олардың 45-і жана), соның ішінде 94 жұмысшы кәсіптерінің 94 атауы (олардың ішінен 12-і жана) және 94 қызметшілер атауы (олардың ішінен 33-і жана).

Және қорытындылай келе...

Ресейде алғаш рет «СКОЛКО-ВО» МБМ және Стратегиялық бастамалар агенттігі «Құзыреттер форсайты 2030» атты масштабты зерттеу жүргізді. Бұл зерттеуге экономиканың 19 саласында талап етілген кәсіптерді анықтау үшін 2500 астам ресейлік және халықаралық сарапшылар қатысты. Сарапшылар жұмыс міндеттерінің құрылымына әсер ететін технологиялық өзгерістерді, әлеуметтік және экономикалық үдерістерді талқылады, жана құзыреттерге деген сұранысты анықтауға мүмкіндік беретін салалық «болашақ карталарын» құрастырды.

Жаңа кәсіптердің пайда болу көкжиектері екі кезеңмен ұсынылды:

- 2020 жылға дейін – ертең қажет болатын кәсіптер. Әртүрлі елдерде бұл кәсіптердің көпшілігі қазіргі

таңның өзінде пайда болды (мысалы, энергия аудиторлары, желілік дәрігерлер, ГМО-агрономдар және т.б.).

- 2020 жылдан кейін – ел мен бүкіл әлемнің қолайлы технологиялық даму жағдайында бүрсі күні керек болатын кәсіптер. Бұл кәсіптер бүгін фантастикалық болып көрінеді, алайда мұндай кәсіби мәселерді (мысалы, киберпротездеушілер, виртуалдық әлемдерді әрлеушілер және басқалар) шешудегі алғашқы қадамдар жасалып жатыр.

Қаралып жатқан негізгі экономика салаларының біреуінің кәсіптері – пайдалы қазбаларды өндіру және оларды өңдеудегі жаңа кәсіптер Атласынан көрініс тапқан. Ресей де Қазақстан сияқты пайдалы қазбаларға бай және сондықтан пайдалы қазбаларды өндіру және өңдеу екі елдің экономикалары үшін зор маңызға ие. Жақын болашақтағы онжылдықтарда пайдалы қазбаларға деген сұраныс жеткілікті түрде жоғары қала бермек. Сондықтан бұл салаларда жоғары білікті қызметкерге деген қажеттілік сақтала бермек. Дамудың қазіргі кезеңінде бірнеше фактор маңызды рөл ойнайды.

Біріншіден, мұнай, газ және басқа ресурстардың дәстүрлі кен орындары сарқылуда және өндіруші компаниялар одан күрделі кен орындарына, сондай-ақ ресурстардың жаңа типтеріне көшуге мәжбүр – мысалы, мұнайлы құмдар, сланец газы, шельфтік және терең суда жатқан кен орындары. Мұхиттық терең судағы кәсіпшіл өндіру мұнай және газ үшін одан да бетер өзекті болып келуде.

Екіншіден, өндірудің экологиялылығына, пайдалы қазбаларды та-

сымалдау және кен орындарын жабу кезіндегі қоршаған ортаны қорғауға қойылатын талаптар ұлғаюда. Тағы бір маңызды беталыс – өндіріске жұмсалатын энергетикалық шығындарды төмендетуге ұмтылу және ресурстарды үнемдеп пайдалану.

Үшіншіден, бұл саладағы қызметкерлердің мобильділігі өспек. Адамның қатысуын қажет етпейтін технологиялар енгізілетін болады, ал қызметкерлердің бөлігі қашықтықтан виртуалдық топтар және телеметриялық жүйелер арқылы жұмыс істейтін болады. Жағдайлар қатарында адам саны минималды және олардың жоқтығының орнын толтыратын технологиялар саны көп өндіріс дамитын болады. Мұндай объектілерде тек вахташы мамандар жұмыс істейтін болады. Пайдалы қазбаларды өндіру және өңдеу тәуекелділігі жоғары салалардың бірі болып табылады, сондықтан адамдар үшін өндірістің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін технологиялар белсенді түрде дамып келеді.

Жақын болашақта Атлас саладағы келесідей кәсіптердің пайда болуын болжайды: өндіруші салалардағы экоаналитик, жүйелі тау инженері, телеметрия деректеріне түсініктеме беруші инженер, кен орындарын барлауға арналған ҰҰА (магниттік өлшегіштермен және басқа геофизикалық құрылғылармен қамданған ұшқышсыз ұшу аппараты) операторы, қазба бөлінген жүргіш топтарды үйлестіруші.

Атластың соңғы мақсаты – ата-аналар балаларын болашағы бар және ел экономикасы қажет ететін кәсіптерге беретіндей мүмкіншіліктерді көрсету.

7. АҚПАРАТ КӨЗДЕРІ

1. Қазақстан Республикасы Еңбек кодексі. Қазақстан Республикасы 2007 жылғы 15 мамырдағы № 251 Заңы.

2. Ұлттық энергетикалық баяндама 2013г. «KAZENERGY» қауымдастығы, 2014 ж.

3. Энергияны үнемдеу және энергия тиімділігін жоғарылату облысындағы Қазақстан Республикасының мемлекеттік саясатына шолу.«KAZENERGY» қауымдастығы, 2014 ж.

4. Қазақстан Республикасының 2012-2013 жылдардағы мұнайгаз саласындағы әлеуметтік жауапкершілігі (Шолу). «KAZENERGY» қауымдастығы, 2014 ж.

5. Ұлттық біліктілік жиегі. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2014 жылғы 10 қаңтардағы №6 бұйрығына және Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2013 жылғы 18 желтоқсандағы № 665-ө-м бұйрығына қосымша.

6. Мұнайгаз саласының салалық біліктілік жиегі. Қазақстан Республикасы Мұнай және газ министрінің 2013 жылғы 18 қазандағы № 184 бұйрығымен бекітілген.

7. Кәсіби стандарттарды құрастыру және ресімдеу жөніндегі әдістемелік нұсқаулар. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2014 жылғы 15 шілдедегі № 336-ө бұйрығына қосымша.

8. Кәсіби стандарт құрылымы. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2014 жылғы 30 маусымдағы № 308-е бұйрығына қосымша.

9. Кәсіби стандарттарды құра-

стыру, қайта қарау, апробациялау және қолдану ережелері. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің орындаушысының 2012 жылғы 24 қыркүйектегі №374-ө-м бұйрығымен бекітілді.

10. Ұйымдардың басқару аппараты қызметкерлері санының үлгілі құрылымдарын және штаттық нормативтерін құрастыру бойынша әдістемелік нұсқаулар. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2010 жылғы 15 қарашадағы № 375/1-ө бұйрығымен бекітілді.

11. Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын, жұмысшы кәсіптерінің тарифтік-біліктілік сипаттамаларын және Басшылардың, мамандардың және басқа да Қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын, сондай-ақ ұйымдар басшыларының, мамандарының және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын әзірлеу, сынақтау, қайта қарау, бекіту және қолдану ережесі. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2007 жылғы 19 шілдедегі № 165-Ө бұйрығымен бекітілді.

12. Қолданыстағы басшылар, мамандар және басқа қызметкерлердің біліктілік анықтамалығын (БА) және Жұмысшылар кәсіптерінің, қызметкерлер лауазымдарының және тарифтік разрядтардың жалпыодақтық сыныптауышын сақтау туралы. ҚР Еңбек және тұрғындарды әлеуметтік қорғау министрінің 1997 жылғы 22 қазандағы №181-п бұйрығы.

13. Жұмыстар мен жұмысшылар

кәсіптерінің бірінғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы:

- 1-шығарылым, бөлім: Халық шаруашылығының барлық салалары үшін ортақ жұмысшылар кәсіптері;

- 03-шығарылым, бөлім: Құрылыс, монтаж және жөндеу-құрылыс жұмыстары;

- 05-шығарылым, бөлім: Геологиялық барлау және топографиялық-геодезиялық жұмыстар;

- 06-шығарылым, бөлімдер: Ұңғымаларды бұрғылау, Мұнай және газ өндіру;

- 24-шығарылым, бөлім: Химиялық өндірістің жалпы кәсіптері;

- 34-шығарылым, бөлім: Мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, сланецтерді, көмірді өңдеу және магистральдік құбырларға қызмет көрсету;

- 63-шығарылым, бөлімдер: Қалалар, ауылдар және елді мекендердің газ шаруашылығы; Су құбыры-кәріз шаруашылығы; Фотожұмыстар.

14. Басшылардың, мамандардың және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы. ҚР Еңбек және тұрғындарды әлеуметтік қорғау министрінің 2012 жылғы 21 мамырдағы № 201-ө-м бұйрығымен бекітілген.

15. Жұмысшылар кәсіптерінің, қызметкерлер лауазымдарының және тарифтік разрядтардың жалпыодақтық сыныптауышы.

16. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік сыныптауышы ҚР АҚ 01-2005 «Қызметтер сыныптауышы».

17. «Әкімшілік персоналға жататын қызметкерлер лауазымдары атауларының тізбесі. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік министрінің 2014 жылғы 20 тамыздағы № 8 бұйрығымен

бекітілген.

18. Мұнайгаз өндіруші саласындағы ұйымдар басшыларының, мамандарының және басқа қызметшілер лауазымдарының үлгілі біліктілік сипаттамалары(жоба).

19. «Мұнай және газды барлау» бизнес бағыты бойынша жұмысшы кәсіптерінің анықтамалығы (жоба).

20. «Мұнай және газды барлау» бизнес бағыты бойынша Көлік саласының жұмысшы кәсіптерінің анықтамалығы (жоба).

21. «Мұнай және газды барлау» бизнес бағыты бойынша саласының жұмысшы кәсіптерінің анықтамалығы (жоба).

22. «ҚазМұнайГаз» ҰҚ АҚ компаниялар тобының жұмысшы кәсіптері бойынша кәсіби стандарттар жөніндегі ақпарат.

23. Магистральдік мұнай және су құбырларында жұмыс істейтін жұмысшылар жұмыстары мен кәсіптерінің тарифтік-біліктілік сипаттамаларының жинағы.

24. Қазақстан мен оның өңірлерінің өнеркәсібі 2009-2013. Статистикалық жинақ. Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрілігінің Статистика жөніндегі комитеті. Астана, 2014ж.

25. Жаңа кәсіптер атласы, Мәскеу, 2015 жыл, екінші шығарылым, 123-130 бет.

26. Мұнайгаз компанияларының іріктемелік жиынтығын арнайы зерттеулерінің материалдары.

27. <http://www.kazenergy.com/>

28. <http://www.kmg.kz/>.

29. <http://www.asiru/reports/16344/>

30. www.skolkovo.ru/public/media/

8. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МҰНАЙГАЗ САЛАСЫНДАҒЫ ЕҢБЕК ҚЫЗМЕТІНІҢ ТҮРЛЕРІ ЖӘНЕ КӘСІБИ ҚЫЗМЕТ ОБЛЫСТАРЫ БОЙЫНША ТОПТАСТЫРЫЛҒАН КӘСІПТЕР ТІЗІМІ

Қазақстан Республикасы мұнайгаз саласындағы еңбек қызметінің түрлері және кәсіби қызмет облыстары бойынша топтастырылған кәсіптер тізімі (Одан әрі – Кәсіптер (лауазымдар) тізімі) «KAZENERGY» қауымдастығымен заманауи ұйымдық-техникалық және әлеуметтік-экономикалық жағдайларды есепке алумен бірге мұнайгаз саласындағы маңызды және негізгі іргелес кәсіптерді (лауазымдарды) анықтау мақсатымен құрастырылған.

Кәсіптер (лауазымдар) тізімі мұнайгаз саласындағы ұйымдарда персонал санаттары бойынша кадрлардың құрамы мен олардың бөлініп таралуына, мұнайгаз саласындағы Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын жетілдірумен және Басшылардың, мамандардың және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын құрастырумен байланысты мәселелерді шешуге арналған.

Еңбек қызметінің түрлері және кәсіби қызмет облыстары бойынша топтастырылған Кәсіптер (лауазымдар) тізімі салалық кәсіби стандарттарды және Қазақстан Республикасының жаңа Қызметтер сыныптауышын қалыптастыру бойынша жұмыстың құрамдас бөлігі болып табылады.

Кәсіптер (лауазымдар) тізіміне мұнайгаз саласы үшін ерекше және негізгі іргелес кәсіптер (лауазымдар) кірді.

Мұнайгаз саласындағы Кәсіптер (лауазымдар) атауларын анықтау кезінде келесі қағидалар сақталды:

1. Басқа салалар үшін профильдік болып табылатын кәсіптер (лауазымдар) атаулары есепке алынбаған.

2. Жалпысалалық сипатқа ие кәсіптер (лауазымдар) атаулары есепке алынбаған: жалпы басшылық, жоспарлы-экономикалық, қаржы-бухгалтерлік, заңгердік атқарымдар, кадр менеджменті атқарымдарын, іс қағаздарын жүргізу және шаруашылық қызмет көрсету, еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы, бақылаушы, есептік және т.с.с. атқарымдар.

Бөлек іргелес кәсіптер (лауазымдар) ерекшелікке ие, алайда олар басқа салаларда болса да (немесе барлық салалар үшін ортақ болып табылса) мұнайгаз саласының өндірістік үдерісінде негізгі рөл ойнайды.

3. Бірнеше кәсіби топтарда қолданылатын кәсіптер (лауазымдар) атаулары қайталануларды болдырмау үшін мұндай топтардың біреуінде ғана көрсетілді.

4. Өзінің тарифтік-біліктілік сипаттамалары бойынша бар кәсіп-

терден (лауазымдардан) туынды болып табылатын және дербес емес сипатқа ие кәсіптер (лауазымдар) атаулары есепке алынбады.

Мұнайгаз саласының ерекше кәсіптерінің қатарына келесілер жатқызылады:

1. Өндірістік саланың негізгі жұмысшылары – өндірістік үдерістің барысына тікелей ықпал ететін жұмысшылар.

2. Өндірістік саланың көмекші жұмысшыларының бөлігі – өндірістік үдерістің қалыпты жүруі үшін маңызды жағдайлар жасайтын жұмысшылар.

3. Мұнайгаз саласының арнайы (өндірістік-пайдаланушылық) бөлімшелерінің (қызметтерінің) басшылары.

4. Өндірістік саланың мамандары және басқа қызметкерлері.

Қайталануларды болдырмау үшін әртүрлі басқару деңгейлерін көрсететін лауазымдар атаулары

назарға ілікпеген: департамент, басқарма, бөлім, цех және т.с.с. бастығы (басшысы). Мамандарда «жетекші», «аға» мамандар бөлінбеген.

Жұмысшылар мен қызметшілер кәсіптері (лауазымдары) 6 Кәсіби топбойынша топтастырылған («Кәсіби қызмет облысы»):

- 1) Мұнай және газды барлау;
- 2) Мұнайгаз ұңғымаларын бұрғылау;
- 3) Мұнай және газды өндіру;
- 4) Мұнай және газды тасымалдау;
- 5) Мұнай және газды өңдеу;
- 6) Мұнайды, мұнай өнімдерін және газды өткізу.

Әрбір кәсіби топта өндірістік циклге сәйкес топтастыру негізінде кәсіби қосымша топтар («Еңбек қызметінің түрі») бөлінген.

Осы Кәсіптер (лауазымдар) тізімі базалық болып табылады және өндірістік және еңбек қызметі барасындағы өзгерістерге қарай жетілдіріліп отыратын болады.



1-қосымша

**Жұмысшылар кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының тізімі
«Мұнай және газды барлау» кәсіби қызмет облысы»**

1	2	3	4	5
<p>Мұнай және газды барлау</p>	<p>Мұнай және газды барлау бойынша геологиялық-геофизикалық жұмыстар</p>	<p>Бас геофизик Құрылымдық-іздеу бұрылысының мұнай барлау (партия) геологі Мұнай және газ кен орындарын пайдалану жөніндегі геолог Геофизик Геохимик Гидрогеолог Мұнай және газ кен орындарын пайдаланушы инженер</p>	<p>КЛТРЖС</p>	<p>Ескерту</p>
			<p>КЛТРЖС</p>	<p>ҚМГ ҰҚ АҚ ұсынысы</p>
			<p>ЖАҢА</p>	<p>ҚМГ ҰҚ АҚ ұсынысы</p>
			<p>КЛТРЖС</p>	<p>ҚМГ ҰҚ АҚ ұсынысы</p>
			<p>КЛТРЖС</p>	<p>ҚМГ ҰҚ АҚ ұсынысы</p>
			<p>КЛТРЖС</p>	<p>ҚМГ ҰҚ АҚ ұсынысы</p>

		Құрылымдық-іздеу бұрылғысының мұнай барлау (партия) геологі	КЛТРЖС	ҚМГ ҰҚ АҚ геология және геофизика департаментінің ұсынысы
		Петрофизик	ЖАҢА	КПО ұсынысы
		Стратиграф	ЖАҢА	
		Техник-геолог	КЛТРЖС	
		Техник-геофизик	КЛТРЖС	
Жұмысшылар**				
Мұнай және газды барлау	Мұнай және газды барлау бойынша геологиялық- геофизикалық жұмыстар	Геофизикалық аппаратураның баптаушысы	БТБА, 05-шығарылым, Астана қ., 2012 ж.	
		Геологиялық жұмыстардағы жұмысшы	БТБА, 05-шығарылым, Астана қ., 2012 ж.	
		Геофизикалық жұмыстардағы жұмысшы	БТБА, 05-шығарылым, Астана қ., 2012 ж.	

* Мұнда және одан әрі

БТБА - Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы.

КЛТРЖС- Жұмысшылар кәсіптерінің, қызметкерлер лауазымдарының және тарифтік разрядтардың жалпыодақтық сыныптауышы.

БА - Басшылардың, мамандардың және тағы да басқа қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы.

ТБС - Жұмысшылар кәсіптерінің тарифтік- біліктілік анықтамалығы.

ЛҮБС - Басшылардың, мамандардың және басқа қызметшілер лауазымдарының үлгілі біліктілік сипаттамалары.

2-қосымша

**Жұмысшылар кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының тізімі
«Мұнайгаз ұнғымаларын бұрғылау» кәсіби қызмет облысы**

Кәсіби топ (Кәсіби қызмет облысы)	Кәсіби қосымша топ (Еңбек қызметінің түрі)	Кәсіп, лауазым атауы	Ақпарат көзі: БТБА (№шығарылым); КЛТРЖС; БА; ТБС; ЛУБС (уәкілетті орган бұйрығы№); басқа құжат (көрсету)	Ескерту
1	2	3	4	5
Қызметшілер				
Мұнайгаз ұнғымаларын бұрғылау	Мұнара монтаждау жұмыстары	Мұнара салу жөніндегі инженер	КЛТРЖС	
	Іске қосу мен жөндеу жұмыстары	Мұнара құрылыс жұмыстарын өндiрушi	КЛТРЖС	
	Ұнғымаларды бұрғылау және толтыру	Айдама ұнғымаларды игеру және жөндеу жөніндегі шебер	КЛТРЖС	
		Бұрғылау жөніндегі инженер (бұрғылау жұмыстары)	Мұнайгаз өндiруi сa-лaсы ұйымдарының ЛУБС	
		Бұрғылап жару жөніндегі инженер (жару жұмыстары)	Мұнайгаз өндiруi сa-лaсы ұйымдарының ЛУБС	

			ҚМГ ҰК АҚ ұсынысы
Бұрғылау ерітінділері жөніндегі инженер	ЖАҢА		
Балшық ертінділері жөніндегі инженер	Мұнайгаз өндіруі саяси ұйымдарының ЛУБС		
Ұңғыма шығанағы жөніндегі инженер	Мұнайгаз өндіруі саяси ұйымдарының ЛУБС		
Ұңғымаларды бекіту жөніндегі инженер	Мұнайгаз өндіруі саяси ұйымдарының ЛУБС		
Ұңғымаларға қызмет көрсету жөніндегі инженер	ЖАҢА		КПО ұсынысы
Ұңғымаларды сынамау және сынау жөніндегі инженер	Мұнайгаз өндіруі саяси ұйымдарының ЛУБС		
Ұңғымаларды жөндеуге дайындау жөніндегі инженер	Мұнайгаз өндіруі саяси ұйымдарының ЛУБС		
Бұрғы шебері	Мұнайгаз өндіруі саяси ұйымдарының ЛУБС		
Терең (құрылымдық-іздістелу) бұрғылау бұрғысының шебері	КЛТРЖС		
Жер үсті жұмыстардағы бұрғы шебері	КЛТРЖС		

	Бұрғылау ұңғымасының шебері	КЛТРЖС	
	Учаскенің (қызметтің, цехтің) бұрғы шебері	КЛТРЖС	
	Ұңғымаларды сынамалау және сынау жөніндегі шебер	КЛТРЖС	
	Бұрғылау-гидрографиялық машина механигі	КЛТРЖС	
	Бұрғы қондырғысының механигі	КЛТРЖС	
	Бұрғы, тау жұмыстары жөніндегі механик	КЛТРЖС	
	Бұрғы қондырғысының бастығы	КЛТРЖС	
	Бұрғылау жөніндегі техник	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛУБС	
Тампонаж жұмыстары	Инженер-зертханашы (цементті талдау бойынша)	БА	
Жуу сұйықтықтары дайындау	Химик (Жуу сұйықтықтарын дайындау жөніндегі инженер)	КЛТРЖС	

Жұмысшылар			
Мұнайгаз ұнғымаларын бұрғылау	Мұнара монтаждау жұмыстары	Мұнара монтаждаушы	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.
		Мұнара монтаждаушы-пісіруші	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.
		Мұнара монтаждаушы-электр жөндеуші	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.
	Іске қосу мен жөндеу жұмыстары	Трубаларды престомерлеуші	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.
		Бұрғыға қызмет көрсетуші слесарь	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.
		Бұрғы құлыптарын орнатушы	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.
		Бұрғыға қызмет көрсетуші электр монтері	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.
	Ұнғымаларды бұрғылау және толтыру	Мұнай мен газ ұнғымаларын пайдалану және барлау ұнғымаларын бұрғылаушы	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.

Бұрғылау және бұрғылау-кран машинасының машинисі	БТБА 3-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.		
Мұнай мен газ бұрғылау қондырғыларының машинисі	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.		
Вакуум қондырғысының машинисі	БТБА 3-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.		
Колтробинг қондырғысының машинисі және	ЖАҢА		«Мұнай және газды барлау» бизнес бағыты бойынша жұмысшы кәсіптерінің анықталмағаны. ҚМГ ҰҚ АҚ құрастырған
Свабтаушы агрегат машинисі	ЖАҢА		«Мұнай және газды барлау» бизнес бағыты бойынша жұмысшы кәсіптерінің анықталмағаны. ҚМГ ҰҚ АҚ құрастырған
Ұңғымаларды сынамалау (сынау) жөніндегі оператор	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.		

		<p>Мұнай және газ ұңғы-маларын пайдалану және барлау бұрғылау бұрғышысының көмекшісі (екінші)</p> <p>Мұнай және газ ұңғы-маларын пайдалану және барлау бұрғылау бұрғышысының көмекшісі (бірінші)</p> <p>Мұнай және газ ұңғы-маларын пайдалану және барлау бұрғылау бұрғышысының көмекшісі (үшінші)</p>	<p>БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.</p> <p>БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.</p> <p>ЖАҢА</p>	
			<p>ЖАҢА</p>	<p>«Мұнай және газды барлау» бизнес бағыты бойынша жұмысшы кәсіптерінің анықтамалығы. ҚМГ ҰҚАҚ құрастырған</p>
		<p>Ұңғымаларды пайдалану және барлау электр бұрғылау кезіндегі бұрғышының көмекшісі</p> <p>Вакуум қондырғысы машинисінің көмекшісі</p>	<p>БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.</p> <p>ЖАҢА</p>	<p>«Мұнай және газды барлау» бизнес бағыты бойынша жұмысшы кәсіптерінің анықтамалығы. ҚМГ ҰҚАҚ құрастырған</p>

	Тампонаж жұмыстары	Лаборанг-коллектор	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
		Цементтеуші агрегат моторисі	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
		Цемент-құм араластыру агрегатының моторисі	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
		Ұңғыма цементажы жөніндегі оператор	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
		Цементажды бақылау станциясының оператор-моторисі	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
	Жуу сұйықтықтарын дайындау	Бұрғы ергіндісін дайындаушы	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	

Жұмысшылар кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының тізімі
«Мұнай және газды өндіру» кәсіби қызмет облысы

1	2	3	4	5
		Қызметшілер		
Мұнай және газды өндіру	ӘБП	Мұнайгаз өндіруші басқарма бастығы	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛҮБС	
	Арнайы техника мен кәсіпшілдік жабдыққа қызмет көрсету және оны жөндеу	Мұнайгаз кәсіпшілдігін пайдалануды басқарушы	ЖАҢА	ТШО ұсынысы
	Арнайы техника мен кәсіпшілдік жабдыққа қызмет көрсету және оны жөндеу	Орталық инженерлік-технологиялық қызметтің бастығы	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛҮБС	
	Арнайы техника мен кәсіпшілдік жабдыққа қызмет көрсету және оны жөндеу	Мұнай және газ өндіру жөніндегі инженер	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛҮБС	

		Газ нысандары жабдықтарын пайдалану жөніндегі инженер	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛҮБС	
		Орталық инженерлік-технологиялық қызметтің инженері (ауысымдық)	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛҮБС	
		Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуімен күрес жөніндегі инженер	ЖАҢА	ҚМГ ҰҚ АҚ ұсынысы
		Мұнай, газ және конденсат өндіру жөніндегі шебер	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛҮБС	
		Өндірудің кәсіпшілік технологиясы тобының бастығы	ЖАҢА	ТШО ұсынысы
		Мұнай және газды өндіру жөніндегі техник	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛҮБС	
		Газ нысандары жабдықтарын пайдалану жөніндегі техник	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛҮБС	
	Қабат қысымын ұстап тұру	Қабат қысымын ұстап тұру жөніндегі инженер	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛҮБС	

	Ұңғымаларды бұрғылау (күрделі жөндеу) күрделі жұмыстары жөніндегі шебер	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛҮБС	
	Ұңғымаларды бұрғылау (күрделі жөндеу) күрделі жұмыстары жөніндегі инженер	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛҮБС	
	Ұңғымаларды бұрғылау (күрделі жөндеу) күрделі жұмыстары жөніндегі шебер	ҚЛТРЖС	
	Мұнайды дайындау және тасымалдау жөніндегі инженер	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛҮБС	
	Газ дайындау жөніндегі шебер	ҚЛТРЖС	
	Мұнай дайындау және тұрақтандыру жөніндегі шебер	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛҮБС	
	Мұнай және газ өндіруге арналған көмекші жабдықты пайдалану жөніндегі шебер	ЖАҢА	ҚПО ұсынысы
	Мұнай мен газды дайындау және тасымалдау жөніндегі техник	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛҮБС	

Ұнғымаларды зерттеу	Ұнғымаларды зерттеу жөніндегі шебер	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛҮБС
Жұмысшылар		
<p>Мұнай және газды өндіру</p> <p>Арнайы техника мен кәсіпшілдік жабдыққа қызмет көрсету және оны жөндеу</p>	<p>Мұнай-газ кәсіпшілігі жабылғына қызмет көрсететін агрегаттардың машинисі</p> <p>Жылжымалы депарафинизациялық букондырғысының машинисі</p> <p>Мұнай қабагтарына бу жіберу бугенераторкондырғысының машинисі</p> <p>Жылжымалы компрессор машинисі</p> <p>Жуу агрегатының машинисі</p> <p>Теңіз бұрғылары мен эстакадалары негізде-мелерінмонтаждау және жөндеу жөніндегі слесарь</p>	<p>БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.</p> <p>БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.</p> <p>БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.</p> <p>БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.</p> <p>БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.</p> <p>БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.</p>

		Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегатының бұрғышысы	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
		Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегатының дизельшісі	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
	Мұнайгаз ұңғымаларын пайдалау	Мұнай мен газ өндіру жөніндегі оператор	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
		Мұнай мен газ өндіруді басқару пультінің операторы	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
		Теңіздегі жүзбелі бұрғылау агрегаты бұрғышысының көмекшісі	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
	Қабат қысымын ұстап тұру	Жұмысшы агентті қабатқа сіңіретін насос станциясының машинисі	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
		Қабат қысымын ұстап тұру жөніндегі оператор	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
		Көтергіш машинисі	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
	Ұңғымаларды жер асты жөндеу	Ұңғымалары жер астындағы және күрделі жөндеуге дайындау жөніндегі оператор	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	

		Ұңғымаларды жер астында жөндеу операторы	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
		Ұңғыманы күрделі жөндеу бұрғышысы	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
		Қабаттарды гидравликалық үзу жөніндегі оператор	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
	Ұңғымаларды күрделі жөндеу	Ұңғымаларды химиялық өңдеу жөніндегі оператор	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
		Ұңғымаларды күрделі жөндейтін бұрғышының көмекшісі	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
		Суыздандырушы және тұзсыздандырушы қондырғы операторы	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
	Мұнай және газды дайындау және айдау	Газ жинау жөніндегі оператор	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
		Мұнай және газ өндіруге арналған көмекші жабықты пайдалану жөніндегі оператор	ЖАҢА	ҚПО, ұсынысы
		Ұңғымаларды зерттеу	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	
		Ұңғымаларды зерттеу	БТБА 6-шығарылым, Астана қ. 2012 жс.	

4-қосымша

Жұмысшылар кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының тізімі
«Мұнай және газды тасымалдау» кәсіби қызмет облысы

Кәсіби топ (Кәсіби қызмет облысы)	Кәсіби қосымша топ (Еңбек қызметінің түрі)	3	4	Ескерту
1	2	3	4	5
Қызметшілер				
Мұнай және газды тасымалдау	Тауарлық-келіктік операциялар	Магистральдік құбырлар диспетчері	ЖАҢА	ҚТОАҚ ұсынысы
		Мұнайды есепке алушы инженер	ЖАҢА	ҚТО АҚ ұсынысы
		Мұнайды қабылдау-өткізу бекетінің бастығы	ЖАҢА	ҚТО АҚ ұсынысы
	Есеп жөніндегі техник	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛУБС		
Желілік бөлікті пайдалану	Мұнай құбырларын пайдалану жөніндегі инженер	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛУБС		

		Электрхимиялық қорғаныс жөніндегі инженер	КЛТРЖС	
		Апаттық-қалпына келтіру бекетінің шебері	ЖАҢА	ҚТО АҚ ұсынысы
		Жоғары вольттік желілерді электр химиялық қорғау жөніндегі шебер	ЖАҢА	ҚТО АҚ ұсынысы
		Апаттық-қалпына келтіру бекетінің (АҚБ) бастығы	ЖАҢА	ҚТО АҚ ұсынысы
		Мұнай құбырларын пайдалану жөніндегі техник	Мұнайгаз өндіруі саласы ұйымдарының ЛУБС	
		Электрхимиялық қорғаныс жөніндегі техник	КЛТРЖС	
	Технологиялық жабықты пайдалану	Мұнай құбырларын вибродиагностикалау жөніндегі инженер	ЖАҢА	ҚТО АҚ ұсынысы
		Газ жабығын жөндеу және оған қызмет көрсету жөніндегі шебер	ЖАҢА	ҚТО АҚ ұсынысы

		Ағызу-қую эстакадаларын және кірме жолдарды пайдалану жөніндегі шебер	ЖАҢА	ҚТО АҚ ұсынысы
		Мұнай айдаушы станция бастығы	ЖАҢА	ҚТО АҚ ұсынысы
		Мұнайды ысығу станцияның бастығы	ЖАҢА	ҚТО АҚ ұсынысы
Жұмысшылар				
Мұнай және газды тасы-малдау	Тауарлық-көліктік операциялар	Мұнай айдаушы станция операторы	КЛТРЖС	Магистральдік мұнай және су құбырларында жұмыс істейтін жұмысшылар жұмыстары мен кәсіптерінің ТБС жинағы. ҚТО АҚ жинағы.
	Желілік бөлікті пайдалану	Магистральді мұнай және су құбырларын тексеру жөніндегі бортоператор	ЖАҢА	Магистральдік мұнай және су құбырларында жұмыс істейтін жұмысшылар жұмыстары мен кәсіптерінің ТБС жинағы. ҚТО АҚ жинағы.

		Технологиялық компрес- сор машинисі	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.		
		Технологиялық насос машинисі	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.		
		Құбыр төсегіш машинисі	БТБА 3-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.		
		Жер астындағы труба құ- бырларын коррозиядан қорғау жөніндегі монтер	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.		
		Желлік аралап қараушы	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.		
		Газды таратып бөлу стан- циясының операторы	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.		
		Магистральдік газ құбы- рларының операторы	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.		
		Мұнайды ысыту пеш- терінің операторы	ЖАҢА		Магистральдік мұнай және су құбырларын- да жұмыс істейтін жұмысшылар жү- мыстары мен кәсіп- терінің ТБС жинағы. ҚТО АҚ жинағы

		<p>Жерасты газ генераторларының операторы</p> <p>Бонн бөгеттерін жайластыру және мұнай жинау жөніндегі слесарь</p> <p>Желілік труба жүргізуші</p> <p>Жер асты мұнай және су құбырларын, жоғары вольттік электр желілерін электр химиялық қорғау құралдарын жөндеу және оларға қызмет көрсету жөніндегі электромонтер</p>	<p>БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.</p> <p>ЖАҢА</p> <p>БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.</p> <p>ЖАҢА</p> <p>БТБА 1-шығарылым, Астана қ. 2009 ж.</p> <p>БТБА 1-шығарылым, Астана қ. 2009 ж.</p>	<p>Магистральдік мұнай және су құбырларында жұмыс істейтін жұмысшылар жұмыстары мен кәсіптерінің ТБС жинағы. ҚТО АҚ жинағы</p> <p>Магистральдік мұнай және су құбырларында жұмыс істейтін жұмысшылар жұмыстары мен кәсіптерінің ТБС жинағы. ҚТО АҚ жинағы</p>
	<p>Технологиялық жабдықты пайдалану</p>	<p>Ағызушы-құюшы</p>		

					5-қосымша	
Жұмысшылар кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының тізімі						
«Мұнай және газды өңдеу» кәсіби қызмет облысы						
Кәсіби топ (Кәсіби қызмет облысы)	Кәсіби қосымша топ (Еңбек қызметінің түрі)	Кәсіп, лауазым атауы	Ақпарат көзі: БТБА (Мәшһарылым); КЛТРЖС; БА; ТБС; ЛУБС (уәкілетті орган бұйрығы.№); басқа құжат (көрсету)	Ескерту		
1	2	3	4		5	
Қызметшілер						
Мұнай және газды өңдеу	Мұнай және газды алғашқы өңдеу. Мұнай және газды-екінші реттік өңдеу	Инженер-технолог	КЛТРЖС			
		Мұнай және газды өңдеу шебері	ЖАҢА	ҚПО ұсынысы		
	Мұнайда, газды және мұнай (газ) өнімдерін қабылдау және тиеу	Қондырғы бастығы	КЛТРЖС			
		Сорғы жабдығын вибродиагностикалау жөніндегі инженер	ЖАҢА	«ПетроҚазақстан Ойл Продакс» ЖШС ұсынысы		
	Резервуарлар жөніндегі инженер	ЖАҢА	«ПетроҚазақстан Ойл Продакс» ЖШС ұсынысы			

		Жылу диагностика-сы және теңгерімдеу жөніндегі инженер	ЖАҢА	«ПетроКазақстан Ойл Продакс» ЖШС ұсынысы
	Мұнай, газ және мұнайгаз өнімдерінің сапасын бақылау	Парк (тауар-шикізаттық, резервуарлық, қысылған көмірсутекті газдар), эстакада механигі	ЖАҢА	ПМХЗ ұсынысы
		Парк (тауар-шикізаттық, резервуарлық, қысылған көмірсутекті газдар) бастығы	ЖАҢА	ПМХЗ ұсынысы
		Эстакада бастығы (құйма, реагенттік шаруашылық)	КЛТРЖС	
		Зертхана бастығы	КЛТРЖС	

		Су-химия режимі жөніндегі инженер	ЖАҢА	«ПетроҚазақстан Ойл Продакс» ЖШС ұсынысы
		Қазандарды және бумен ыстық су құбырларын бақылау жөніндегі инженер	ЖАҢА	«ПетроҚазақстан Ойл Продакс» ЖШС ұсынысы
		Тазарту құрылыстары және жылу техникасы жөніндегі инженер	ЖАҢА	«ПетроҚазақстан Ойл Продакс» ЖШС ұсынысы
		Сумен қамсыздандыру және азот жүйесі жөніндегі инженер	ЖАҢА	«ПетроҚазақстан Ойл Продакс» ЖШС ұсынысы
		Технологиялық қондырғыларды күрделі жөндеуді үйлестіруші	ЖАҢА	ТШО ұсынысы
		Технологиялық жабдықтарды жөндеу жөніндегі шебер	КЛТРЖС	
Жұмысшылар				
Мұнай және газды өңдеу	Мұнай және газды алғашқы өңдеу. Мұнай және газды екінші реттік өңдеу	Конденсатты жинау және газарту жөніндегі оператор	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	

		Технологиялық қондырғы операторы	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
		Технологиялық қондырғыларды басқару пультінің операторы	ЖАҢА	ТШО ұсынысы
		Компрессорлық қондырғылардың машинисі	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
		Тауар операторы	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
		Мұнай құятын сыйымдылықтарды қараушы	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
		Мұнай мен мұнай өнімдерінің сапасын бақылаушы	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
	Мұнайда, газды және мұнай (газ) өнімдерін қабылдау және тиеу	Отынды мотормен сынау жөніндегі машинист	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
	Мұнай, газ және мұнайгаз өнімдерінің сапасын бақылау	Сынамаларды іріктеуші	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	

	Көріз суларын тазарту, сумен қамсыздандыру	Сорғы қондырғыларының машинисі	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
		Планиметрист	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
	Технологиялық қондырғыларды жөндеу және оларға қызмет көрсету	Аспапшы	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
		Технологиялық қондырғыларды жөндеу жөніндегі слесарь	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	

6-қосымша

**Жұмысшылар кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының тізімі
«Мұнайды, мұнай өнімдерін және газды өткізу» кәсіби қызмет облысы**

1	2	3	4	5
Қызметшілер				
Мұнайды, мұнай өнімдерін және газды өткізу	Қабылдау, сақтау және жіберу	Жанармай құю бекетінің шебері	ЖАҢА	«ҚМГ Өнімдері» ЖШС ұсынысы
		Жанармай құю бекетінің бастығы	ҚЛТРЖС	
		Мұнай базасының бастығы	ҚЛТРЖС	
	Объектілерге және жабдықтарға ТҚК және оларды жөндеу	Газ нысандарының жабдықтарын пайдалану жөніндегі шебер	ҚЛТРЖС	
Жұмысшылар				

<p>Мұнайды, мұнай өнімдерін және газды өткізу</p>	Сапаны бақылау	Баллондарды сынаушы	БТБА 63-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	«ҚМГ Өнімдері» ЖШС ұсынысы
		Химиялық талдау зертханашысы	БТБА 1-шығарылым, Астана қ. 2009 ж.	
	Қабылдау, сақтау және жіберу	Жанармай құю бекетінің кассирі	ЖАҢА	«ҚМГ Өнімдері» ЖШС ұсынысы
		Автогазжинақтаушы станцияның сығылған көмірсутек газын өткізу және есепке алу жөніндегі бақылаушы	ЖАҢА	«ҚМГ Өнімдері» ЖШС ұсынысы
		Таратып бөлу мұнай базалары жабдығының машинисі	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
		Баллондарды толтырушы	БТБА 63-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
Объектілерге және жабдықтарға ТҚК және оларды жөндеу	Жанармай құю бекетінің операторы	БТБА 1-шығарылым, Астана қ. 2009 ж.		
	Газ шаруашылығындағы апаттық-қалпына келтіру жұмыстарының слесарі	БТБА 63-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.		

		Газ жабдығын жөндеу және оған қызмет көрсету жөніндегі слесарь	БТБА 63-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
		Жер асты газ құбырларын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь	БТБА 63-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
		Электр газбен пісіруші-оюшы	БТБА 63-шығарылым, Астана қ. 2012 ж.	
		Мұнай базаларының жабдығын жөндеу жөніндегі электр слесарі	БТБА 34-шығарылым, Астана қ. 2012 ж..	

9. БІЛКІТІЛІК ТАЛАПТАРЫНЫҢ МЫСАЛДАРЫ

Мұнайгаз кәсіпшілдігін пайдалануды басқарушы

Лауазымдық міндеттері. Адамдар мен қоршаған ортаны қорғау саясатын қолдай отырып, кәсіпшілдік жұмысын қамтамасыз етеді. Кәсіпшілдікте қауіпсіздікті сақтай отырып әрекет ету бағдарламасын жылжыту бойынша шаралар қолданады. Өндірісте Қауіпсіздік техникасын сақтау бойынша тексерістер мен аудит жүргізеді. Жұмыстардың қауіпсіз орындалуын қамтамасыз ету және кәсіпшілдікте күрделі жобалар объектілерін пайдалануға беру мақсатында жобалық топтармен, мердігерлермен және жобаларды қолдау топтарымен жұмыс істейді. Өндірістегі болған оқиғалар жайындағы есептерді қалыптастырады және мұнай төгілулері жайында есептер құрастырады.

Қысқа және ұзақ мерзімді жобалар негізінде Кәсіпшілдікті пайдалану бөліміне арналған Пайдалану шығындарының және бөлім үшін капиталдық салымдар бюджетін дайындауға жауап береді. Жұмыстарды жүргізу рұқсаттарын жасайды, қайта қарайды және/немесе бекітеді және шығындарды/құнды бөлуді қамтамасыз етеді. Өндірісті пайдалану бөлімінің жұмыстарын қолдау үшін келісім-шарттарды әзірлеуді және/немесе оларды қайта қарауды жүзеге асырады.

Кәсіпшілдікті пайдалану бөлімі жобаларының орындалуы үшін қа-

жетті ақпаратты ұсынады. Шешімдерді қабылдаудың жоғары сапасына жету мақсатында Капиталды басқарудың ұйымдастырушылық мүмкіндіктері бағдарламасы қағидаларының орындалуын және қажетті құралдардың қолданылуын қамтамасыз етеді. Кәсіпшілдікті пайдалану бөлімінің / басқа бөлімдердің жобаларын бағалауда сарапшылық кеңес мүшесі ретінде шығады.

Супервайзерлер штатымен жұмыс істеу арқылы Теңіз және Патшалық кен орындарының пайдаланылуын бақылайды. Зауытты пайдалану, УРМ, Объектілер құрылысы, Жобаларды қолдау және т.б. топтармен жұмысты олардан қолдау алу мақсатында үйлестіреді. Апатсыз өндіріске жету үшін Кәсіпшілдік жұмысын ұйымдастырады. Мұнай өндірісі, газды жүктеу және объектілердің сенімді жұмысының оңтайлы деңгейін бақылайды.

Қызметті басқару бойынша бағдарлама аясында бағынышты қызметкерлермен әңгімелеседі. Қызметкерлер өсімін және қызметкерлер ақысының деңгейлерін анықтаудың үдерістерін жоспарлайды. Өнімділік деңгейі жоғары біртұтас топты құру үшін жағдай жасайды. Басқа суперинтенданттармен, оқыту бөлімімен және кадрларды дамыту жөніндегі комитетпен бағынышты қызметкерлердің кәсіби дағдыларын дамыту мақсатында өзара

әрекеттесіп жұмыс істейді. Жоғары әлеуетті қызметкерлерді анықтайды.

Білуі тиіс: ҚР Экологиялық кодексі, қоршаған ортаны қорғау туралы үкімет қаулысы, ҚР Еңбек кодексі, ҚР Азаматтық кодексі, ҚР Әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы кодекс, Заңнамалық және нормативтік-құқықтық актілер, қауіпсіздік техникасы сұрақтары бойынша әдістемелік материалдар, Техникалық құжаттаманы ресімдеу тәртібі, Бухгалтерия негіздері.

Біліктілікке қойылатын талаптар. Жоғары техникалық білім (мамандық «мұнайгаз кәсібі»), ұқсас айқындамада 5 жылдан кем емес жұмыс тәжірибесі.

Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуімен күрес жөніндегі инженер

Лауазымдық міндеттері. Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуімен күрес жөніндегі жұмыстарды дайындаудың және жүргізудің оперативтік-техникалық басшылықты жүзеге асырады.

Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің төгілуін жою бойынша нормативтік-техникалық құжаттаманы құрастыруға қатысады.

Бөлімдер қызметкерлерінің және техникалық құралдардың Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуін жою бойынша жұмыстарды орындауға тұрақты дайындығын қаматамыз ету бойынша жоспарларды және ұйымдастырушылық шараларды жасайды.

Мұнай төгілуін жою бойынша

оқулар жүргізеді, теориялық сабақ жүргізеді.

Әрбір нақты жағдайда мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуін жою бойынша жұмыстарды орындау үшін бөлімдердің құрамын және жарақтандырылғанын анықтайды.

Жұмыстарды орындау кезінде орнатылған технологиялық схемалардың және еңбекті қорғау ережелерінің сақталуын бақылайды.

Мұнайдың авариялық төгілуін жою бойынша жұмыстардың барысы туралы басшылықты ақпараттандырады.

Есептік және техникалық құжаттаманы ресімдейді.

Мұнайдың төгілуін жою бойынша операцияларды жүргізу жөніндегі шараларды және кенестерді жасауға қатысады.

Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуін жою бойынша жұмыстарды өткізудің тәжірибесін жалпылайды, жұмыстар технологияларын жетілдіру бойынша ұсыныстар жасайды.

Бөлімдердің техникалық жабдықталуын болашақ дамыту бойынша өндірістік жоспарларды және ұсыныстарды жасауға қатысады.

Білуі тиіс:Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 9 қаңтардағы Экологиялық кодексі, Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 15 мамырдағы Еңбек кодексі, Қазақстан Республикасының «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» 2010 жылғы 24 маусымдағы заңы, 2014 жылғы 11 сәуірдегі «Азаматтық қорғаныс» турады заңы;

Кемелердің ластануын болдырмау бойынша халықаралық конвенцияның (МАРПОЛ) ережелері, Ха-

лықаралық теңіз ұйымының (ИМО) теңіз ортасының ластануын болдырмау жөніндегі резолюциялары;

Қазақстан Республикасының мұнай және газдың қауіпсіз өндірілуін регламенттейтін өзге нормативтік-құқықтық актілері;

Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуін жою бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу, осы саладағы озық отандық және шетелдік тәжірибе;

Мұнайдың төгілуін жою бойынша жұмыстарды орындау кезінде пайдаланылатын арнайы жүйелердің және жабдықтың техникалық сипаттамалары;

су қоршаған ортаны қорғау бойынша жұмысты ұйымдастыру;

Мұнайдың апаттық төгілуін жою бойынша жұмыстарды орындау кезінде еңбекті қорғаудың ережелері және нормалары;

жұмыстардың қауіпсіз орындалуының нормалары, әдістері және амалдары;

мұнайгаз өндіруші саланың мамандырылуын және құрылымының ерекшелігін;

шаруашылықты жүргізудің және өндірісті басқарудың заманауи әдістері;

экономика, еңбек заңнамасы негіздері;

ішкі еңбек тәртібінің, еңбек қорғаудың, қауіпсіздік техникасының, өндірістік санитарияның және өртке қарсы қорғаныстың ережелері.

Біліктілікке қойылатын талаптар. 1 санатты Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуімен күрес жөніндегі инженері: тиісті мамандық бойынша жоғарғы (немесе жоғарғы оқу ор-

нынан кейінгі) білім және 2 санатты Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуімен күрес жөніндегі инженері лауазымындағы 2 жылдан кем емес жұмыс өтілі;

2 санатты Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуімен күрес жөніндегі инженері: тиісті мамандық бойынша жоғарғы (немесе жоғарғы оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуімен күрес жөніндегі инженері лауазымындағы 1 жылдан кем емес жұмыс өтілі;

Санатсыз Теңізде мұнай және мұнай өнімдерінің авариялық төгілуімен күрес жөніндегі инженері: жұмыс өтіліне талаптар қоюсыз тиісті мамандық бойынша жоғарғы (немесе жоғарғы оқу орнынан кейінгі) білім.

Колтубингтік қондырғы машинисі

Жұмыстар сипаттамасы.

Күрделі, ағымдағы жөндеу ба-рысында және ұңғымалардағы технологиялық операцияларды өткізу кезінде қондырғыға қызмет көрсету;

қондырғыны жұмысқа әзірлеу;

автокөлік, энергетикалық блок және қондырғы жұмыс істеуінің басқа жүйелерінің жұмыс режимдерін бақылау және басқару;

қондырғы тіркеушісі және механизмдерінің дұрыс жұмыс істеуін қадағалау;

қондырғы электр жабдығына қызмет көрсету;

қондырғы жұмысын есептеу журналын жүргізу;

автокөлікті немесе тракторды

жүргізу, оларға жанар-жағармай және салқындатқыш сұйықтықты күйю;

жұмыс ауысымы басында техникалық жай-күйін тексеру және қондырғыны қабылдау;

көмекші, монтаждау және демонтаждау жұмыстарын жүргізу үшін гидравликалық манипуляторды басқару;

дайындау-қортынды жұмыстарына, монтажға, демонтаждауға және қондырғының көмекші механизмдеріне қызмет көрсетуге қатысу;

қондырғы механизмдерінің, автокөліктің, трактордың ағымдағы жөндеуін жасау;

қондырғы жұмысы барысында механизмдерді бөлшектеуді талап етпейтін ұсақ пайдаланушылық ақаулықтарды жою.

Білуі тиіс:

қызмет көрсетіліп отырған құрылғы агрегаттарының, механизмдерінің және құрылғыларының міндетін, құрылысын, әрекет ету принципін және жұмысын;

жол қозғалысы ережелерін;

колтюбингтік қондырғының техникалық сипаттамасын және оны пайдалану ережелерін, қолданылатын механизмдерді, құрылғыларды далалық жағдайда автокөлікке техникалық қызмет көрсету және оны жөндеуді ұйымдастыруың ерекшеліктерін;

құрылғыға және жүк көтергіш механизмдерін қауіпсіз пайдалануға қойылатын өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптары;

мұнай және газды және басқа пайдалы қазбаларды өндірудің технологиялық үдерісі;

ұңғымалар құрылысы;

технологиялық үдеріс және күрделі, ағымдағы жөндеу түрлері;

жанар-жағармай материалдарының белгілерін және сұрыптарын; орындалатын жұмыстар көлеміндегі электротехника негіздері және слесарлық іс;

көтергіш механизмдердің қозғалтқышының, трансмиссиясын және жүру бөлігін жөндеу тәсілдері.

терендігі 1500 м-ге дейін ұңғымалардағы күрделілігі I санатты жер асты және күрделі жөндеу кезінде - 5-і разряд;

терендігі 1500 м асатын, терендігіне тәуелсіз еңкіш бағытталған және геологиялық жағдайлары күрделенген ұңғымалардағы күрделілігі II санатты жер асты және күрделі жөндеу кезінде - 6-ы разряд;

терендігі 3000 м асатын ұңғымалардағы күрделілігі II санатты жер асты және күрделі жөндеу кезінде - 7-і разряд.

Орта техникалық және кәсіби (орта мамандықты, орта кәсіби) білім талап етіледі.

Свабтаушы агрегат машинисі

Жұмыстар сипаттамасы.

жаңа өндіруі ұңғымаларын және консервілеуден немесе жойылудан шығарылатын ұңғымаларды игеру кезінде, сондай-ақ бар ұңғымалардың дебиттері ұлғайған жағдайда флюидтер ағынын шақыру және күшейту үдерісінде свабтаушы агрегатқа қызмет көрсету;

свабтаушы агрегатты жұмысқа дайындау;

дайындау-қорытынды жұмыстарға, свабтаушы агрегатты монтаждау және демонтаждауға, тальдік жүйені жарактандыруға,

көмекші механизмдерді монтаждауға және оларға қызмет көрсетуге қатысу;

түсіру-көтеру операциялары кезінде жүкарбаны басқару;

свабтаушы агрегатта орнатылған қуатты электр генераторын басқару, автокөлік, энергетикалық блок және свабтаушы агрегат жұмыс істеуінің басқа жүйелерінің жұмыс режимдерін бақылау және басқару;

ұңғыма арналарын жабдықтау жұмыстарына қатысу;

свабтаушы агрегат механизмдерінің дұрыс жұмыс істеуін қадағалау, свабтаушы агрегаттың жұмысын есептеу журналын жүргізу;

автокөлікті немесе тракторды жүргізу, оларға жанар-жағармай және салқындатқыш сұйықтықты құю;

жұмыс ауысымы басында техникалық жай-күйін тексеру және қондырғыны қабылдау;

қондырғы механизмдерінің, автокөліктің, трактордың ағымдағы жөндеуін жасау;

қондырғы жұмысы барысында механизмдерді бөлшектеуді талап етпейтін ұсақ пайдаланушылық ақаулықтарды жою.

Білуі тиіс:

мұнай және газды және басқа пайдалы қазбаларды өндірудің технологиялық үдерісі;

ұңғымалар құрылысы; ұңғымаларды игеру бойынша технологиялық үдеріс және жұмыс түрлері;

көтергіш трактордың, жылжымалы агрегаттың, қолданылатын механизмдердің, құрылғылардың, тальдік жүйелердің техникалық сипаттамасын және пайдалану ережелерін;

жанар-жағармай материалдарының белгілерін және сұрыптарын;

орындалатын жұмыстар көлеміндегі электротехника негіздері және слесарлық іс;

қозғалтқышты, трансмиссияны және көтергіш жүк арбалардың жүру бөлігін жөндеу әдістері;

жол қозғалысы ережелерін;

жүк көтергіш механизмдердің құрылысына және оларды қауіпсіз пайдалануға қойылатын өнеркәсіп қауіпсіздігінің талаптары.

Тереңдігі 1500 мдейін ұңғымаларды свабтау кезінде - 5-і разряд;

Тереңдігі 1500 м асатын, тереңдігіне тәуелсіз еңкіш бағытталған және геологиялық жағдайлары күрделенген ұңғымалардағы күрделілігі II санатты жер асты және күрделі жөндеу кезінде - 6-ы разряд.

Орта техникалық және кәсіби (орта мамандықты, орта кәсіби) білім талап етіледі.







**Occupational Classification
List for Oil and Gas
Industry of the Republic of
Kazakhstan by Job Types
and Areas of Occupational
Activity**

Astana 2015



Standard Occupational Classification List for Oil and Gas Industry of the Republic of Kazakhstan by Job Types and Areas of Occupational Activity (hereinafter referred to as the Occupational Classification List) is prepared by the KAZENERGY Kazakhstan Association of Oil, Gas and Energy Sector Organization ALE (hereinafter referred to as the KAZENERGY Association).

This Occupational Classification List is made to systematize and structure all the relevant professions (positions) in the oil and gas industry according to the main groups and sub-groups of occupational activity.

Project Sponsor: Mangistaumunai-gaz JSC



МАҢҒЫСТАУМҰНАЙГАЗ
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

Project Consultant: Kazakh Scientific Research Institute of Labour LLC



This Occupational Classification List is not a reporting document. Some findings and arguments contained in this Occupational Classification List may not reflect the views of the members of the KAZENERGY Association, or the position of the government of the Republic of Kazakhstan.

Occupational Classification List is the intellectual property of the KAZENERGY Association. All rights reserved. Any unauthorised copying, publication, amendments or reproduction of the Occupational Classification List is prohibited. Any use of Occupational Classification List data is subject to provision of the information source.

KAZENERGY Association

17 Kabanbay Batyr Av., Astana, Republic of Kazakhstan, 010000

Phone: +7 7172 790 175

Fax: +7 7172 790 182

www.kazenergy.com



ABBREVIATIONS

Exxon Mobil	Exxon Mobil Kazakhstan Inc.
ERRS	Emergency Response and Restoration Station
AR	Atyrau Refinery Limited Liability Partnership
KTO JSC	KazTransOil JSC
NC KMG JSC	National Company KazMunayGas Joint Stock Company
URSG	Unified rating and skills guide for jobs and occupations of manual workers
KPO	Kazakhstan branch of Karachaganak Petroleum Operating B. V.
QRB	Managers, specialists and workforce qualification reference book
OKPDTR	All-Union Classification of Occupations of Employees, Positions of Civil Servants and Wage Category
POCR	Pavlodar Oil Chemistry Refinery Limited Liability Partnership
AGAS LPG	Liquefied petroleum gas of an automatic gas accumulation station
R&S	Rating and skills characteristics for occupations of manual workers
TPQ	Typical position qualifications for managers, specialists and other employees of organizations
TCO	Tengizchevroil Limited Liability Company
Schlumberger	Schlumberger Logelco Inc.

CONTENT

Introduction.....	233
1. Conceptual Framework of Development of the Occupational Classification List in the Oil and Gas Industry	235
2. Collection of Information.....	239
3. Brief Analysis of the Oil and Gas Industry	240
4. Analysis of Occupations (Positions) in the Oil and Gas Industry.....	246
4.1. Main Approaches to the Definition the Occupations (Positions) Specific for the Oil and Gas Industry	246
4.2. Analysis of the Current Edition of the URSG and QRB	262
4.3. Analysis of the Content of the Current Edition of the URSG and R&S	369
4.4. Analysis of the Content of the Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Book	279
4.5. Analysis of the Classification of Occupations of the Republic of Kazakhstan	285
5. Dividing Occupations (Positions) into Occupational Groups and Subgroups.....	289
6. Conclusion.....	303
7. Sources of Information.....	307
8. Description of Occupations in the Oil and Gas Industry of the Republic of Kazakhstan by Types and Areas of Occupational Activity	309
Oil and Gas Exploration Area of Occupational Activity	311
Oil and Gas Well Drilling Area of Occupational Activity	313
Oil and Gas Production Area of Occupational Activity	318
Oil and Gas Transportation Area of Occupational Activity.....	323
Oil and Gas Processing Area of Occupational Activity.....	328
Oil, Petroleum Products and Gas Marketing Area of Occupational Activity	332
9. Examples of Qualification Requirements	335
Manager of Oil and Gas Field Exploitation.....	335
Engineer for Emergency Oil and Petroleum Products Marine Spills	336
Coiled Tubing Unit Operator	337
Swabbing Unit Operator	338

INTRODUCTION

Improvement of the quality of human capital at the current stage of social and economic development in the Republic of Kazakhstan puts forward an objective need for an overall strategy of development of the labour market and education and training systems, as well as improvement of employees' qualification. Solution of this problem is the development of the national qualifications system and all its elements¹: national qualifications framework and qualifications framework of different industries, occupational standards and assessment of qualifications developed on its basis.

Occupational standards are primarily developed as a basis for training and retraining, assessment and certification of personnel and designed to be used by a wide range of users². Occupational standards are also designed to perform a variety of functions:

- Development of uniform requirements to the content of occupational activity in order to upgrade the qualification requirements meeting the contemporary needs of the labour market;
- Development of personnel motivation systems and job descriptions, formation of criteria for the

selection and hiring of personnel;

- Development of educational programs and modules at all levels of occupational education and personnel training in the workplace.

The initial task of the development of occupational standards in the various sectors of economic activity is the formation of the industry insight. In 2013-2014, the KAZENERGY Association released a series of analytic materials describing the current state of the entire energy sector: the National Energy Report³, the Review of the State Policy of the Republic of Kazakhstan in the Field of Energy Conservation and Energy Efficiency Enhancement⁴, the Review of the Social Responsibility in the Oil and Gas Industry of the Republic of Kazakhstan in 2012-2013⁵. This work is based on a functional analysis of the data of the above mentioned materials and other public sources.

To prepare a complete analysis of the oil and gas industry and to collect the necessary information, we also held meetings with the leading specialists from every sector: NC KMG JSC, KTO JSC, TCO, Exxon, ANPZ, RD KMG Razvedochnyye Aktivy LLC, Schlumberger; at the Ministry of Health and Social Development

¹ Labour Code of the Republic of Kazakhstan. Law of the Republic of Kazakhstan No. 251, dated May 15, 2007, Art. 138-2

² Guidelines for the development and design of occupational standards. Annex to the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 336-ø dated July 15, 2014.

³ National Energy Report 2013. The KAZENERGY Association, 2014, Art. 206

⁴ Review of the State Policy of the Republic of Kazakhstan in the Field of Energy Conservation and Energy Efficiency Enhancement, Energy Charter Secretariat, the KAZENERGY Association, 2014, Art. 229

⁵ Review of the Social Responsibility in the Oil and Gas Industry of the Republic of Kazakhstan in 2012-2013. The KAZENERGY Association, 2014, Art. 176

of the Republic of Kazakhstan, we held meetings with the project developers of the new Classification of Occupations of Kazakhstan in order to develop understanding of the practical importance of this Occupational Classification List for the new Classification of Occupations; round table conferences were organized with the participation of expert developers of occupational standards; finally, a preliminary report on this work was presented to the Council of the KAZENERGY Association in December, 2014.

Guidelines for the Development and Design of occupational Standards adopted in 2014 in Kazakhstan⁶ offer a step by step structured approach to the development of the document; one of the key steps is to develop a preliminary description of the occupations in the range of this industry; among them, it is necessary to mark out industry-specific occupations, to identify out of date jobs, new, currently important occupations (positions), and, subsequently, to classify occupations by sectors, occupational groups and subgroups.

In accordance with the above, the

objective of this work is to develop Occupational Classification List in the oil and gas industry, grouped by types of work (occupational subgroup) and areas of occupational activity (occupational group). As part of the objective of the Occupational Classification List in the oil and gas industry, grouped by types of work and areas of occupational activity, we achieved the following goals:

- Development of the concept of the Occupational Classification List;
- Collection of data on profile (specific) and main related occupations (positions) existing in the industry;
- Comparative analysis of titles and contents of the existing occupations (positions) and occupations (positions) specified by current applicable regulations;
- Identification of areas of occupational activity (occupational group);
- Identification of types of work (occupational subgroup);
- Integration of occupations into the types of work;
- Aggregation of the types of work into the areas of occupational activity.

⁶ Guidelines for the development and design of occupational standards. Annex to the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 336-Ө dated July 15, 2014.

1. CONCEPTUAL FRAMEWORK OF DEVELOPMENT OF THE OCCUPATIONAL CLASSIFICATION LIST IN THE OIL AND GAS INDUSTRY

Development of the Occupational Classification List in the Oil and Gas Industry of Kazakhstan puts forward an objective need for the development of a number of conceptual provisions including assessment of the current state of the Classification of Occupations, individual classification of occupations and positions, determination of the project frame, development of approaches to classification of occupations and positions by areas of occupational activity and types of work, integration of the occupations and positions into occupational subgroups, aggregation of the types of work into areas of occupational activity, etc.

The current state of the Classification of Occupations and Positions is characterized by the following main aspects. Kazakhstan has now developed and duly approved Unified rating and skills guide for jobs and occupations of manual workers covering almost all types of work in different sectors of economic activity. Some of them (see, particularly, Edition 6⁷, «Well Drilling» and «Oil and Gas Recovery» sections and edition 34⁸, «Refining of Oil, Petroleum Products, Gas, Shale and Coal; Maintenance of Pipelines» section) mainly present



collective titles of occupations of the oil and gas industry. At the same time, the absence of a similar industry-specific Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Book for oil and gas industry often leads to the establishment of arbitrary occupation titles in practice. This raises the need for further unification of the used occupations depending on the combination of performed works.

It should be noted that in 2015 NC KMG JSC initiated and developed typical position qualifications for managers, specialists and other employees of the oil industry⁹, which have been duly agreed and approved.

Development of Occupational

⁷ Unified rating and skills guide for jobs and occupations of manual workers, Edition 06, «Well Drilling» and «Oil and Gas Recovery» sections

⁸ Unified rating and skills guide for jobs and occupations of manual workers, Edition 34, «Refining of Oil, petroleum products, Gas, Shale and Coal; Maintenance of Pipelines» section

⁹ Typical position qualifications for managers, specialists and other employees of the oil industry, approved by the Order of the Minister of Energy of the Republic of Kazakhstan No. 235 dated March 26, 2015.

Classification List required researches to identify the main production cycles, types of products (provided services) and activities in the studied sector of economic activity. The main task of the application stage was to determine the objective selection of companies covering the whole cycle of works in the industry: oil and gas exploration, oil and gas well drilling, production, transportation and refining of oil and gas and marketing of oil, petroleum products and gas. Main stages of production were taken as the basis for classification of occupations by occupational subgroups (types of work) and occupational groups (areas of occupational activity).

In each of the above occupational groups (areas of occupational activity), the appropriate types of occupational subgroups (types of work) were, in their turn, determined based on the analysis of the production cycle. For example, for the «Oil & Gas Well Drilling» occupational group (area of occupational activity), the following occupational subgroups (types of work) were identified: oil derrick

installation, commissioning and repair works, well drilling and injection, plug operations, preparation of drilling fluids; occupational subgroups identified for the «Oil and Gas Production» were maintenance and repair of field equipment, exploitation of oil and gas wells, maintenance of reservoir pressure, well servicing, well workover, oil and gas processing and pumping and well testing. Aggregation of types of work into the areas of occupational activity and processing of other work cycles of the industry were carried out in a similar way. Therefore, the logic of occupations classification can be shown as follows: «occupational group (area of occupational activity)» – «occupational subgroup (type of work)» – «worker occupation titles and employee’ positions».

Occupational Classification List is primarily based on compliance with the current labour legislation of the Republic of Kazakhstan, as well as on the analysis and monitoring of market changes in the world of trades. The Labour Code of the Republic of Kazakhstan states that the defini-

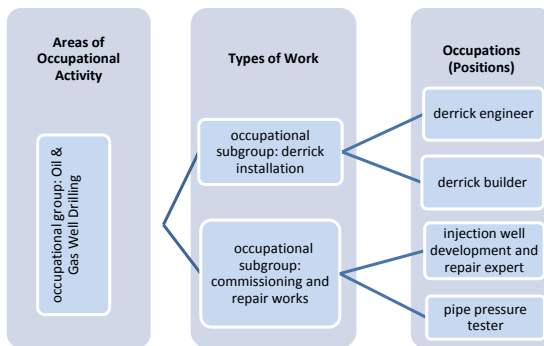


Figure 1. Example of Worker’s Occupations and Employees’ Positions Grouping

tion of qualification requirements for workers/employees, rating of the performed works according to their complexity and assignment of qualification categories and grades to workers and employees can only be based on the URSG, R&S, QRB and TPQ¹⁰.

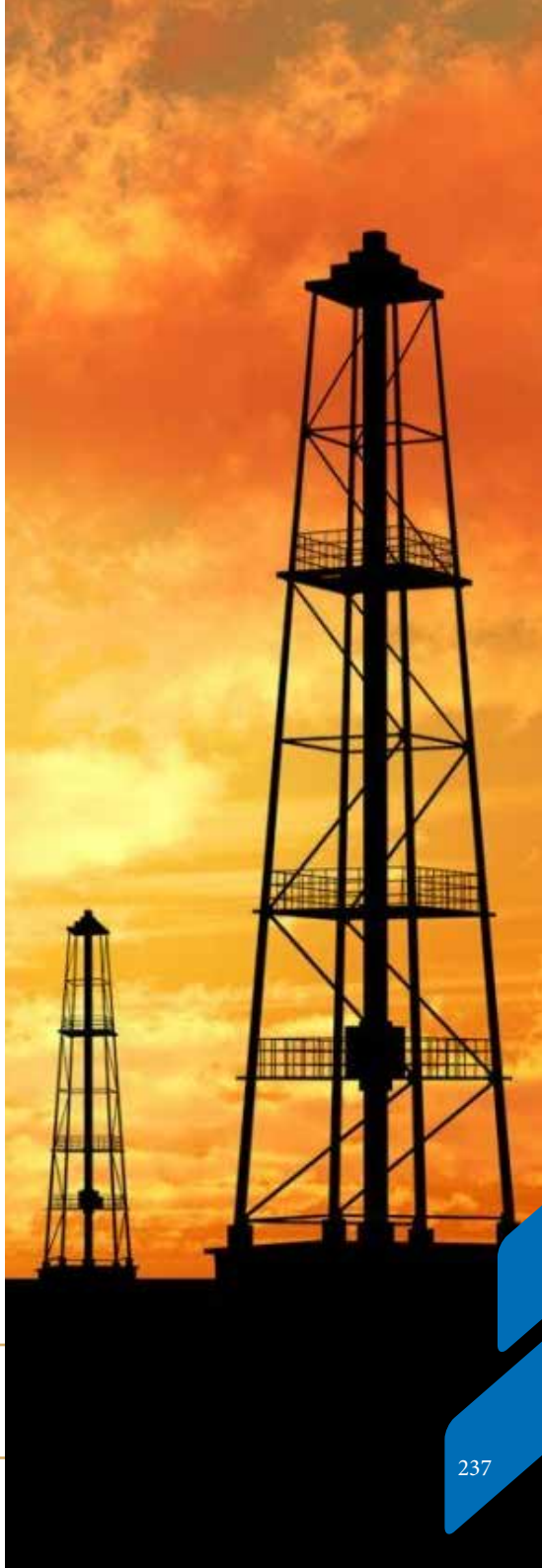
It is necessary to distinguish qualification requirements, qualification categories and grades. Qualification category is a level of the qualification requirements for workers, qualification grade is a level of the qualification requirements for employees; both parameters characterize the complexity of the performed works. Qualification requirements are requirements specified for a worker/employee in order to determine their level and profile of training and experience necessary for performance of their duty.

Accordingly, the definition of qualification requirements for workers, rating of the performed works according to their complexity and assignment of qualification categories to workers is based on URSG and R&S. Rating and skills characteristics for occupations of workers are developed for those occupations of workers not included into the URSG. As new occupations of workers emerge, changes and additions to the URSG are made by the authorized labour authority.

The definition of qualification requirements for workers, rating of the performed works according to their complexity and assignment of qualification grades to employees is based on the QRB and TPQ.

Development, review, testing, ap-

¹⁰ Labour Code of the Republic of Kazakhstan. Law of the Republic of Kazakhstan No. 251, dated May 15, 2007, Art. 125, Paragraphs 1, 2



proval of the URSG, QRB and R&S as well as the procedure for their application are determined by the state labour authority, while the TPQ is developed and approved by the authorized state authorities acting in respective spheres upon agreement with the state labour authority¹¹.

Currently, there are industry-specific Editions of the UTSG for the oil and gas industry covering most titles of workers' occupations. As mentioned above, NC KMG JSC developed the TPQ for oil industry employees which were duly agreed and approved as required by law. This work was performed in connection with the introduction of a unified corporate remuneration system in the KMG group of companies; further work in other business areas (processing, transportation, etc.) is to be done.

In order to comply with all the

documents being developed in the industry in relation to occupations and positions, and for a reasonable change management, all the works on this Occupational Classification List in the oil and gas sector are carried out as part of the activity of the working group of the Coordinating Council for the Development of Human Capital under the guidance of NC KMG JSC, and are coordinated with the members and partners of the KAZENERGY Association.

Development of Occupational Classification List is an important step towards the creation of industry-specific occupational and educational standards. The algorithm of occupational standards development is established in detail in the Guidelines for the development and design of occupational standards¹².

¹¹ Labour Code of the Republic of Kazakhstan. Law of the Republic of Kazakhstan No. 251, dated May 15, 2007, Art. 125, Paragraph 3

¹² Guidelines for the development and design of occupational standards. Annex to the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 336-ø dated July 15, 2014.

2.COLLECTION OF INFORMATION

To prepare this Occupational Classification List, the following sources of information were used:

- data from public domain resources (URSG for jobs and occupations of manual workers; Managers, specialists and workforce qualification reference book; All-Union Classification of Occupations of Employees, Positions of Civil Servants and Wage Category; Classification of Occupations of the Republic of Kazakhstan; TPQ for the oil industry, companies' public data);

- industry internal resources (industry reference books for occupations and positions; reports and working materials on earlier analytical works);

- data of special surveys of selection of oil and gas companies.

Selection of both Kazakh and foreign companies for information request took into account the representation of all activities in the oil and gas industry:

Oil and Gas Exploration and Recovery

KazMunayGas Exploration and Recovery JSC

Tengizchevroil LLP

Mangistaumunaigaz JSC

Embamunaigaz JSC

RD KMG Razvedochnyye Aktivy LLC

Foreign Investors

Exxon Mobil Kazakhstan Inc.

Agip Karachaganak B.V.

PetroKazakhstan Overseas Servic-

es Inc., Almaty Branch

Shell Kazakhstan Development B.V.

BG International Limited Branch (Kazakhstan)

Oil and Gas Transportation

KazTransGas JSC

Intergas Central Asia JSC

KazTransOil JSC

KazRosGas LLP

National Maritime Shipping Company «Kazmortransflot» LLP

KazTransGaz Aymak JSC

Refinery Companies

KazMunayGas Refinery and Marketing JSC

Atyrau Refinery Limited Liability Partnership (AR)

PetroKazakhstan Oil Products LLP

Pavlodar Oil Chemistry Refinery Limited Liability Partnership (POCR)

Service Companies

KazStroyService JSC

Schlumberger Logelco Inc.

Petroleum Products Marketing

KazMunayGas Onimderi LLP

Collection and processing of the received information resulted in the analytical part of the Occupational Classification List, which can be divided into two main blocks:

1. Analysis of occupations (positions) in the oil and gas industry.
2. Classification of occupations (positions) by the types of work and areas of activity.

3. BRIEF ANALYSIS OF THE OIL AND GAS INDUSTRY

The oil and gas industry of Kazakhstan is one of the most important and dynamic sectors of our economy.

In 2013 the Republic of Kazakhstan occupied the 12th place worldwide according to proven reserves of oil and gas condensate, the 22th place according to natural gas reserves and the 17th place according to oil and gas production.

In 2013 the volume of oil production in Kazakhstan amounted to 81.8 million tons and production of gas condensate amounted to 42.4 billion m³. The total length of main oil and gas pipelines reached 5.5 and 16.8 thousand km correspondingly¹³.

The industry provides about a quarter of the country's GDP and about two-thirds of the state budget.

In 2013 according to statistics the total volume of products (goods and services) of the industries of Kazakhstan amounted to 17,833,944 million tenge, where production of crude oil and natural gas amounted to 9,036,471 million tenge, and the production of refined petroleum products amounted to 789,107 million tenge¹⁴.

The oil and gas industry is represented in all segments of the value chain:

- Exploration and production of oil and gas;

- Transportation of oil;
- Transportation and marketing of gas;
- Refining and marketing of oil;
- Services.

Here are some data on the contribution of the oil and gas industry into the social and economic development of the country according to the 2012-2013 study¹⁵.

The direct contribution (direct influence of oil and gas companies) of the oil and gas industry into Kazakhstan's GDP amounted to 6,066.8 billion tenge or 22.1% of GDP.

The total contribution (a total of direct and indirect contributions) is equal to 10,983.4 billion tenge or 40.1% of GDP. The major share of the total contribution accounts for the oil and gas exploration and production segment (82%) and production of petroleum products (9%).

The figures of tax contribution only take into account paying of key taxes to the budgets (production tax, CIT, rent tax, excess profit tax, export tax, VAT, subscription bonus, commercial discovery bonus and other taxes and fees). The total tax contribution of the industry, i.e. all taxes and fees paid to the budget by oil and gas companies and their suppliers and contractors amounted to 3,466.8 billion tenge or 46.2% of all tax receipts in the country.

¹³ Review of the Social Responsibility in the Oil and Gas Industry of the Republic of Kazakhstan in 2012-2013. The KAZENERGY Association, 2014, pp. 24-28

¹⁴ Industries of Kazakhstan and its Regions in 2009-2013. Statistics Digest. Committee on Statistics of the Ministry of National Economy of the Republic of Kazakhstan. Astana, 2014, pp.10-11.

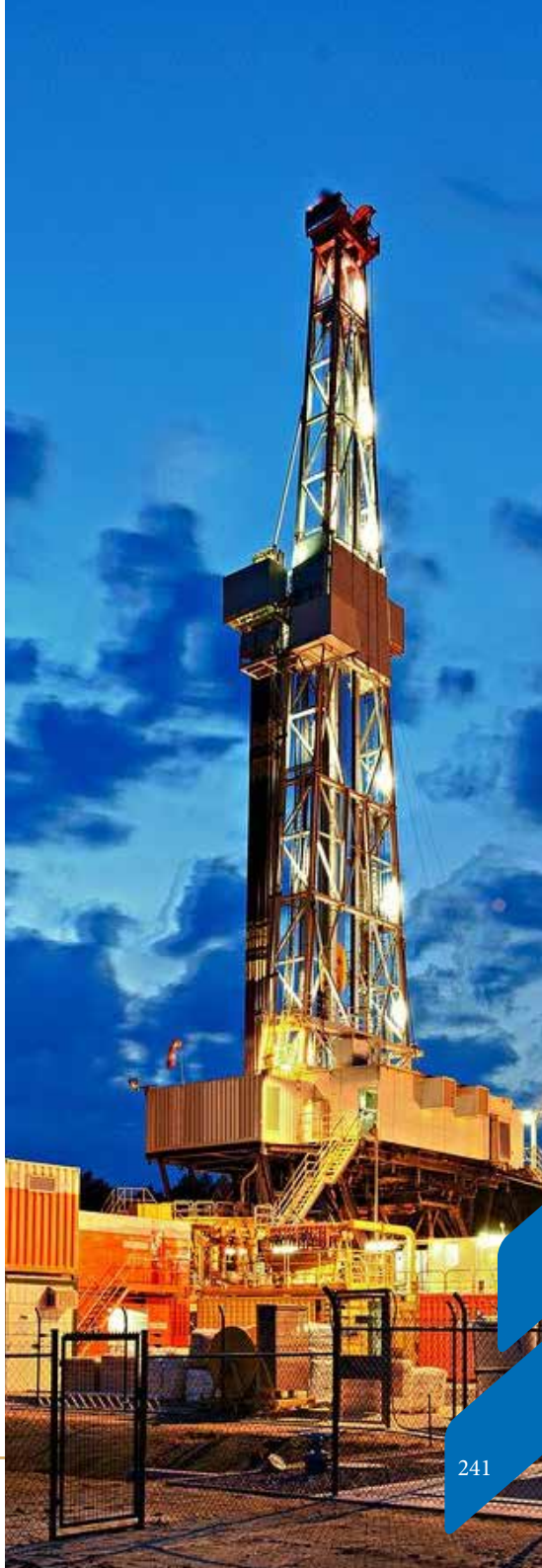
¹⁵ Review of the Social Responsibility in the Oil and Gas Industry of the Republic of Kazakhstan in 2012-2013. The KAZENERGY Association, 2014, pp. 55-78

The total contribution into the labour income is an aggregate of labour income of a company's own workers/employees (salary fund, direct contribution), workers/employees of suppliers and contractors (indirect contribution) and workers/employees of organizations selling goods and services to the workers/employees of oil companies and their suppliers and contractors (indirect contribution). In figures the total contribution of the oil and gas industry into the labour income of personal sector amounted to 873.7 billion tenge or 8.6% of the labour income of the Republic of Kazakhstan.

When purchasing goods and services at the domestic market, the oil and gas industry supports the amount of employment in supplier companies and stimulates creation of new jobs in them. The total contribution into the amount of employment, which is jobs provided by the industry amounted to 587.0 thousand people or about 7% of the total number of the employed in the economy of Kazakhstan.

Oil companies in Kazakhstan are numerous, from large transnational corporations to small private companies.

The largest company with Kazakh capital is the NC KMG JSC company. KazMunayGas is the Kazakhstan's national oil and gas company operating in exploration, production, refining and transportation of hydrocarbons and marketing of petroleum products. The company represents the interests of the government in the oil and gas sector; 100 % of shares of NC KMG JSC are owned by the Samruk-Kazyna



Sovereign Wealth Fund JSC.

KazMunayGas produces 27% and 14% of the total oil and gas production in Kazakhstan correspondingly; it is one of the largest employers in the country with the staff of more than 80,000 people .

Subsidiaries and affiliated companies form the main base of the production unit of NC KMG JSC.

Thus, the KazMunayGas Exploration and Recovery JSC is the largest producer of oil, natural and associated gas from its own hydrocarbon reserves located onshore in Kazakhstan. Also, the company is actively implementing the exploration program for preservation and development of the reserve base.

The KazMunayGas Refinery and Marketing JSC is a high-performance refining and marketing company actively developing selling destinations of petroleum products.

The main activities of the KazMunayGas Refinery and Marketing JSC are:

- Marketing of crude oil, refined petroleum products and gas;
- Supply of fuel and lubricants for the needs of the sowing and harvesting campaigns;
- Operations performed on behalf of the state with the oil obtained by the payment of royalties;
- Freight forwarding services and transfer of oil consignments;
- Protection of state interests in such important areas as export policy of Kazakhstan in the field of oil,

petroleum products and gas marketing.

The sectors of exploration, recovery, refining of oil and associated services is represented by the largest oil and gas corporations of the USA, Russia, China, a number of EU members and other countries.

Thus, the Exxon Mobil Kazakhstan Inc. company specializes in geologic exploration. Schlumberger Logelco Inc. offers services associated with well drilling, seismic acquisition, geophysical well logging, well cementing, installation and maintenance of software and other oil field services.

Attracting foreign investment in the oil and gas industry has led to an increase in oil production in recent years. Kazakhstan has significant reserves of hydrocarbons; new large hydrocarbon deposits, primarily in the deep horizons of the Caspian Basin, may be discovered in the near future under the terms of concluded contracts for exploration.

Raw hydrocarbons are recovered in six regions of the country, namely in the Atyrau, Mangistau, West Kazakhstan, Aktobe, Karaganda and Kyzylorda regions.

As it has been previously mentioned there are all areas of the oil industry in our country, but the most developed sector is production of raw hydrocarbons: it is this stage of production where more than 81% of added value in the industry is generated.

¹⁶<http://www.kmg.kz>

31% and 15% of the total oil and gas condensate produced by oil companies are accounted for TCO and KPO BV respectively; recoverable gas reserves are distributed by fields of the country in such a way that Kashagan, Karachaganak and Tengiz fields contain 75% of the total recoverable gas reserves. The main feature of the undiscovered potential gas resources having key importance for the development of the industry is that nearly all of them are located in subsalt deposits of the Caspian Basin. These deposits are characterized by complexity of extraction due to great depths (over 5 thousand meters), multi-component composition and high content of hydrogen sulphide compounds.

The Tengiz field discovered in 1979 is one of the largest fields in the world. In April, 1993, the Decree of the President of the Republic of Kazakhstan, N. A. Nazarbayev, approved the agreements on the Tengiz project between the Republic of Kazakhstan and the Chevron corporation. In 1993 the 40-year license for exploration and recovery of hydrocarbons was Editiond to TCO.

Initially, TCO was established as a limited liability partnership on a fifty-fifty basis between the Republic of Kazakhstan and the Chevron corporation. Today TCO's partners are Chevron (50% partnership share), Exxon Mobil (25% partnership share) KazMunayGas (20% partnership share) and LukArco (5% partnership share).

The Tengiz field is one of the deepest carbon-bearing deposits in the world with the top of the oil producing reservoir lying at the depth

of about 4,000 meters. Initial oil reserves were 3.1 billion tonnes of oil. 295 million tons of oil have been produced since the beginning of the development of the field. High content of hydrogen sulphide (13%) and abnormally high formation pressure is a particular challenge in this development.

The Korolev field ranks below the Tengiz field in size. The height of its oil reservoir is 1000 meters. Initial oil reserves were 200 million tons of oil. Since the beginning of the field development 24 million tons of oil have been produced. Hydrogen sulphide content in the recoverable mixture is 15% at a similar reservoir pressure.

Currently, they start major works on production development within the Wellhead Pressure Management Project and the Future Growth Project (WPMP/FGP). Implementation of the WPMP project will allow maintaining the current TCO oil production until 2028. The FGP project is aimed at construction of a new oil refinery with the capacity of 12 million tons per year and increase of gas injection at the Tengiz field to 9.4 billion m³ per year.

The Production Sharing Agreement within the North-Caspian Project (NCP) was signed on November 18, 1997. This agreement was concluded by the following companies: NC KMG JSC (16.88%), Eni, Total, Exxon Mobil, Shell (16.81% each), China National Petroleum Corporation (8.33%) and Inpex (7.56%).

The Kashagan field is one of the largest and most complex offshore fields discovered so far; it is a sin-

gle hydrocarbon accumulation covering an area of about 820 km² with geological reserves estimated at 4.6 billion tons. The development of the Kashagan field is at the stage of pilot commercial development (PCD).

Investments for the implementation of PCD amounted to about USD 55 billion.

Works that are critically important for the Republic of Kazakhstan are to be completed at the Kashagan field in 2015 - 2017.

About USD 3 billion construction of pipelines to transport sour oil and gas from artificial islands to the Bolashak onshore complex for oil and marketable gas treatment.

The time of completion of the project and its quality are important for the date of resumption of oil and gas recovery at the Kashagan field.

Oil recovery design capacity is 450 thousand barrels per day (about 16 million tons per year); gas treatment design capacity is 8.8 million m³ per day. The plant allowed creating more than 2,500 new jobs. The head of the state stressed that the new technological breakthroughs would be the basis for the growth of the current welfare and prosperity of future generations of the two countries.

The implementation and completion of about 63 capital projects related to replacement, modification, improvement and installation of additional equipment at the onshore and offshore complexes at the Kashagan field. The need for such work is related to preparation of the production facilities of the Kashagan field for safe and stable production of oil and gas at the end of 2016; the prelimi-

nary amount of investments is estimated at about USD 500 million.

Designing of Compression (Gas Reinjection) Centre 01 and works on comprehensive development of the Kashagan field characterized by a significant increase in oil and gas production. The estimated cost of the CC 01 project can be of about USD 5 billion. The project can be completed within 5 years.

Works on cooperative development of the fields of the Middle Caspian (Kalamkas «A» offshore and Khazar).

The Karachaganak field was discovered in 1979. The project is implemented under the Final Production Sharing Agreement (FPSA). The Agreement was signed on November 18, 1997 for a period of 40 years; it entered into force on January 27, 1998.

The Parent Companies are as follows: BG Group (29.25%), Agip Karachaganak (29.25%), Chevron (18%), Lukoil (13.5%) and NC KMG JSC (10%).

The share of the Karachaganak field is 15% of the total production of oil and gas condensate in Kazakhstan. The field is characterized by complex recovery conditions due to the depth of occurrence, multi-component composition and, most importantly, the high content of hydrogen sulphide.

Since the FPSA took effect, the field produced about 150 million tons of liquid hydrocarbons and more than 180 billion m³ of gas. Gas reinjection into the reservoir during the same period amounted to about 66 billion m³.

Since the FPSA took effect, the

investments in the implementation of the project amounted to about USD 20 billion; the total Kazakhstan budget revenue amounted to about USD 26 billion.

Thus, the oil and gas industry of Kazakhstan is represented by a wide range of both domestic and foreign companies carrying out all the activ-

ities from exploration of oil and gas to marketing of their products.

Under these circumstances, the question of preparation of the Occupational Classification List in the oil and gas industry plays a key role in the development of social and labour relations of workers and requires timely solution.



4. ANALYSIS OF OCCUPATIONS (POSITIONS) IN THE OIL AND GAS INDUSTRY.

4.1. MAIN APPROACHES TO THE DEFINITION THE OCCUPATIONS (POSITIONS) SPECIFIC FOR THE OIL AND GAS INDUSTRY

Conducting a wide range of works in the organizations of the oil and gas industry requires the staff of the workers/employees with relevant occupations, positions and qualifications. The description of occupations of the workers being currently members of staff of oil and gas companies, which was made up during preparation of the Data on occupational standards for

nonprofessional occupations of the NC KazMunayGas JSC group of companies, includes about 500 titles. In addition to main and auxiliary occupations of the production area, the description includes the occupations widely used in other areas of economic activity: «barman», «cashier», «disinfecter», «plasterer», «telephone operator», etc.

Table 1. **Worker Occupations of the NC KazMunayGas JSC Group of Companies**

№	Occupation Title
1	Battery attendant
2	Linen dryer unit operator
3	Air separator operator
4	Water desalination unit operator
5	Waste water treatment and sewerage equipment operator
6	Distillation unit operator
7	Chemicals loading equipment operator
8	Operator for preparation of raw materials, distribution of semi-finished and finished products
9	Polymerization equipment operator
10	Operator for preparation of chemical solutions
11	Decomposition equipment operator
12	Composition equipment operator
13	Filtration equipment operator
14	Chemical water treatment equipment operator
15	Chemical cleaning equipment operator
16	Reinforcement operator

17	Bituminous concrete worker
18	Component balance adjuster
19	Barman
20	Concrete worker
22	Main oil pipeline check operator
23	Well major repairmajor repair driller
24	Offshore floating drilling rig driller
25	Driller of electrochemical protection, main oil pipeline and water conduit wells
26	Exploration and development oil and gas wells driller
27	Rig worker
28	Bartender
29	Mill operator
30	Bitumen melter
31	Weigher
32	Powder man
33	Car driver
34	Combat and special vehicle driver
35	Railway inspection car driver
36	Loader driver
37	Specialised vehicles driver
38	Diver
39	Main oil pipeline and water conduit diver
40	Water distributor
41	Vulcanizer operator
42	Rock extractor/stacker
43	Derrick builder
44	Derrick welder
45	Derrick wireman
46	Gas-cutting-machine operator
47	Gas welding operator
48	Clock-room attendant
49	Ironer
50	Chambermaid
51	Mine worker
52	Original topographic maps graver
53	Loader

54	Street cleaner
55	Switch control house duty operator
56	Electric equipment maintenance duty wireman
57	Deactivator
58	Disinfector
59	X-ray defectoscope specialist
60	Magnetic defectoscope specialist
61	Ultrasonic defectoscope specialist
62	Diesel engine maintenance specialist
63	Offshore floating drilling rig diesel engine maintenance specialist
64	Dosimetrist
65	Road worker
66	Crusher operator
67	Forest ranger
68	Tin smith
69	Furnace charger operator
70	Soldering operator
71	Measurer of oil well debit
72	Measurer for topographic, geodesic and mine-survey works
73	Fire extinguisher charger
74	Sharpener
75	Wood-working tool sharpener
77	Laboratory animal farm assistant
78	Tooth-cutting machine operator
79	Waterproof insulation worker
80	Heat treatment worker
81	Thermal insulation worker
82	Film insulation worker
83	Anticorrosive insulation worker
84	Decorator
85	Balloon tester
86	Engine tester
87	Cable soldered
88	Bricklayer
89	Core logger
90	Fuel filling station cashier

91	Housekeeper
92	Storekeeper
93	Riveter
94	Coagulating equipment operator
95	Coke purifier
96	Coke discharger
97	Product and tool picker
98	Pastry cook
99	Inspector
101	Asphalt concrete factory inspector
102	Head cashier
103	Inspector of materials, metals, semi-finished and finished products
104	Ticket collector
105	Plunger inspector
106	Oil and oil petroleum products quality inspector
107	AGAS LPG accounting and sale inspector
108	Machine-tool and fitting works inspector
109	Vehicles technical condition inspector
110	Boiler cleaner
111	Tinter
112	Metal roofer
113	Roll and piece roofer
114	Hammer and press smith
115	Hand Blacksmith
116	Messenger
117	Kitchen worker
118	Drilling fluids laboratory assistant
119	Gas and dust analysis laboratory assistant
120	X-ray image processing laboratory assistant
121	Physical and mechanical testing laboratory assistant
122	Chemical and bacterial analysis laboratory assistant
123	Chemical analysis laboratory assistant
124	Cement mixtures laboratory assistant
125	Collector laboratory assistant
126	Microbiologist laboratory assistant
127	Radiometrist laboratory assistant

128	Elevator operator
129	Painter
130	Main oil pipelines and water conduits underwater maintenance worker
131	Elevated work platform and autohydraulic hoist machinist
132	Road grader machinist
133	Truck tipper machinist
134	Oil and gas field equipment maintenance unit machinist
135	Concrete mixing unit machinist
136	Mobile bitumen melting unit machinist
137	Bulldozer machinist
138	Drilling and drilling-crane machine machinist
139	Drilling rig machinist (URSG: Oil and gas drilling rig machinist)
140	Gas-turbine power unit machinist
141	Combustion engine machinist
142	Crushing and loading unit machinist
143	Well logging unit machinist
144	Coiled tubing unit and well major repair control unit-20 machinist
145	Mobile combustion engine compressor unit machinist
146	Compressor unit machinist
147	Boiler station machinist
148	Crane machinist
149	Truck-mounted crane machinist
150	Articulated crane machinist
151	Washing machine machinist
152	Washing unit machinist
153	Three-phase separator pumping station machinist
154	Machinist of a pumping station for injection of a working agent into formation
155	Pumping plant machinist
156	NP-15 pumping plant machinist (well major repair team)
157	Oil production and treatment pumping plant machinist
158	Well killing fluid pumping plant machinist
159	Oil and water pump machinist
160	Oil distribution centre equipment machinist
161	Mobile steam dewaxing unit machinist
162	Steam turbine machinist
163	Machinist of a steam generation and injection into oil formation unit

164	Mobile compressor machinist
165	Mobile steam unit machinist
166	Fuel engine test machinist
167	Work clothes washing machine machinist
168	Loading machine machinist
169	Elevator machinist
170	Well major repair elevator machinist
171	Well servicing elevator machinist
172	Flushing unit machinist
173	Track machine machinist
174	Diesel locomotive machinist
175	Processing compressor unit machinist
176	Processing pump machinist
177	Pipe-laying machine machinist
178	Turbine room machinist
179	Power-driven cement warehouse unit machinist
180	Seismic signal production unit machinist
181	Refrigeration unit machinist
182	Cementing unit machinist
183	Bore pit tunnelling unit machinist
184	Excavator machinist
185	Oil and gas exploration and development well drilling machinist
186	Combustion engine mobile electric welding unit machinist
187	Mobile power station machinist
188	Boiler equipment inspection machinist
189	Coppersmith
190	Metal sprayer
191	Dishwasher
192	Survey marker installer
193	Outer pipeline installer
194	Oil equipment installer
195	Instrumentation and automated control system installer
196	Sanitary system and equipment installer
197	Communication system installer (cableman)
198	Ventilation system and pneumatic pipeline installer
199	Building structure installer

200	Process pipeline installer
201	Installer of process equipment and associated structures
202	Serviceman for anticorrosive protection of underground pipelines
203	Track serviceman
204	Tyre mounter
205	Ship engine solo operation engineman
206	Concrete mixing plant engineman
207	Cementing unit engineman
208	Cement and sand mixing unit engineman
209	Electric motor engineman
210	Electromagnetic prospecting system engineman
211	Automated lines and machine tools adjuster
212	Geophysical equipment adjuster
213	Tooth cutting and thread milling machines adjuster
214	Instrumentation and automated control system adjuster
215	Construction machinery adjuster
216	Grinding machinery adjuster
217	Balloon filler
218	Facing tile layer
219	Binder
220	Binder of electrical machinery elements
221	Mineral and heavy mineral concentrate preparator
222	Plumbing system walker
223	Pipeline walker
224	Track and engineering structures walker
225	Refractory worker
226	Greensman
227	Operator of automated and semi-automated lines of cold upsetting equipment
228	Anti-turbulent unit operator
229	Asphalt and concrete plant operator
230	Video recording operator
231	Core barrel inside cleaning operator
232	Water filtration plant operator
233	Gas distribution station operator
234	Depressor unit operator
235	Control room operator

236	Booster pump station operator
237	Discharge railway platform operator
238	Fuel filling station operator
239	Inhibitor unit operator
240	Copier operator
241	Boiler station operator
242	Boiler unit operator
243	Pumping and compression pipeline defective section cutting line operator
244	Boiler unit operator
245	Power-driven and automated warehouse operator
246	Washing machine operator
247	Coupling machine operator
248	Sewerage pump station operator
249	Filter operator
250	Oil pumping station operator
251	Dewatering and desalination plant operator
252	Water and wastewater treatment facility operator
253	Gas-fuel boiler plant operator
254	Oil preheater operator
255	Anti-turbulent unit commissioning operator
256	Formation hydraulic fracturing operator
257	Oil and gas production operator
258	Well survey operator
259	Well survey operator (Halliburton, Thermo Design Engineering and ASMA-T service equipment)
260	Hydrochloric acid plant maintenance operator
261	Well testing operator
262	Well servicing conditioner operator (URSG: well servicing and major repair conditioner operator)
263	Pumping rod cleaning conditioner operator
264	Formation pressure maintenance operator
265	Well servicing operator
266	Cargo acceptance operator
267	Gas collection operator
268	Condensate collection and purification operator
269	Cargo accounting and release operator

270	Oil accounting operator
271	Oil chemical treatment operator
272	Well chemical treatment operator
273	Well cementing operator
274	Central warehouse delivery operator
275	Underground gas generator operator
276	Production dispatcher service operator
277	Oil and gas production control panel operator
278	Building unit production equipment control panel operator
279	Transporter and horizontal loop conveyor control panel operator
280	Computer controlled machinery operator
281	Swabbing unit operator
282	Core barrel parameters inspection and diagnostics stand operator
283	Laundry washer operator
284	Special water treatment facility operator
285	Heat supply station operator
286	Terminal operator
287	Engineering unit operator
288	Processing unit operator
289	Loading operator
290	NC-controlled pipe threading machine operator
291	Pumping and compression pipeline hydrotesting unit operator
292	Pump hydrotesting unit operator
293	Washing unit operator
294	Pumping rod cleaning unit operator
295	Coupling screwing-on unit operator
296	Coupling screwing-off unit operator
297	Pump disassembling unit operator
298	Hydrochloric acid plant operator
299	Centralizer cutting unit operator
300	Pumping and compression pipeline gaging unit operator
301	Pumping and compression pipeline cleaning unit operator
302	Chlorination equipment operator
303	Cementing unit operator
304	Computer and electronic computer operator
305	Pumping rod tail inspection operator (eddy current control method)

306	Pumping rod inspection operator (electromagnetic control method)
307	Pumping and compression pipeline inspection operator (electromagnetic control method and electromagnetic acoustic control method)
308	Inspector operator
309	Cementing control station engine operator
310	Mobile heat-treatment unit operator
311	Pipe pressure tester
312	Railway car examiner
313	Oil tank examiner
314	Geological sampler
315	Waiter
316	Solderer
317	Baker
318	Expert baker
319	Document binder
320	Radioactive waste processor
321	Sandblasterer
322	Lithography worker
323	Planimetrist
324	Carpenter
325	Cook
326	Assistant worker
327	Fireman
328	Well major repair driller assistant
329	Offshore floating drilling rig driller assistant
330	Exploration and development oil and gas wells driller first assistant
331	Exploration and development oil and gas wells driller second assistant
332	Exploration and development oil and gas wells driller third assistant
333	High railer vehicle driver assistant
334	Junior counsellor
335	Well servicing operator assistant
336	Press and vulcanizer operator
337	Instrumentation engineer
338	Drilling fluid preparator
339	Railway cargo and luggage acceptance/delivery inspector
340	Motor-truck and rail road-track scales acceptance inspector

341	Balloon acceptance inspector
342	Sampler
343	Service dog specialist
344	Geological investigation and survey guide
345	Salesman
346	Geological sample washer
347	Fireproof doper
348	Amenity planting worker
349	Geological worker
350	Geophysical worker
351	Landscaping worker
352	Building complete maintenance and repair worker
353	Building complete maintenance and repair worker
354	Bath house service worker
355	Work clothes washing and repair worker
356	Animal management worker
357	Storage facilities worker
358	Radioelectronic equipment repair specialist
359	Radio operator
360	Petroleum products distributor
361	Frame-saw operator
362	Shaper
363	Progressman
364	Waste oil regenerator
365	Tin snips and press metal cutter
366	Tin snips and press metal cutter (guillotine cutter)
367	Saw, handsaw and machine cutter (construction products and materials cutter)
368	Gardener
369	Nurse (washer nurse)
370	Plastic article assembler
371	PVC article assembler
372	Borer
373	Mechanic
374	Emergency recovery mechanic
375	Gas equipment emergency recovery mechanic
376	Machine assembly mechanic

377	Gas equipment mechanic
378	Instrumentation and automated control systems mechanic
379	Offshore drilling rig and pies basement installation and repair mechanic
380	Drilling site maintenance mechanic
381	Power station equipment maintenance mechanic
382	Gas rescue equipment maintenance and repair mechanic
383	Heat supply network maintenance mechanic
384	Car repair mechanic
385	Unit repair mechanic
386	Road construction equipment and tractors repair mechanic
387	Nitrogen unit maintenance and repair mechanic
388	Boiling and pulverizing equipment repair mechanic
389	Heat supply network equipment repair mechanic
390	Gas equipment maintenance and repair mechanic
391	Reloader machine maintenance and repair mechanic
392	Ventilation and air conditioning systems maintenance and repair mechanic
393	Processing unit maintenance and repair mechanic
394	Processing equipment maintenance and repair mechanic
395	Motive power repair mechanic
396	Track machinery repair mechanic
397	Saturator repair mechanic
398	Processing unit repair mechanic
399	Heat engineering equipment repair mechanic
400	Fuel instrumentation repair mechanic
401	Steel construction assembler mechanic
402	Rigging and lifting equipment mechanic
403	Oil boom installation and oil gathering mechanic
404	Gas equipment operation and maintenance mechanic
405	Underground gas pipeline operation and maintenance mechanic
406	Production loading facility and approach roads operation mechanic
407	Construction mechanic
408	Tool mechanic
409	Electromechanical instruments and systems mechanic
410	Repair mechanic
411	Oil and gas field equipment maintenance mechanic
412	Compressor unit maintenance mechanic

413	Plumber
414	Sucker rod pumping unit assembler mechanic
415	Electrical equipment maintenance and repair wireman mechanic
416	Electrical equipment repair wireman mechanic
417	Construction wireman mechanic
418	Pourer
419	Greaser
420	Carriage coupler
421	Woodworking machine operator
422	Coiling machine operator
423	Multiskilled machine tool operator
424	Glass blower
425	Woodworker
426	Construction woodworker
427	Watchman
428	Shooter
429	Slinger
430	Timekeeper
431	Rigger
432	Telegraph operator
433	Telephone operator
434	Heat-treater
435	High frequency current unit heat-treater
436	Turner
437	Lathe turner
438	Borer turner
439	Tractor driver
440	Stenciller
441	Line pipelayer
442	Production and service facilities cleaner
443	Site cleaner
444	Drill pipe joint installer
445	Milling machine operator
446	Cleaner
447	Equipment cleaner
448	Seamer

449	Grinder
450	Mine rock grinder
451	Plasterer
452	Electrogas welder
453	Telephone communication and broadcast line facilities wireman
454	Elevator wireman mechanic
455	Mechanic computer maintenance and repair wireman mechanic
456	Electronic computer maintenance and repair wireman mechanic
457	Retail and refrigeration equipment wireman mechanic
458	Construction wireman
459	Cable networks wireman
460	Power switchboard and secondary circuits wireman
461	Electrical equipment, power and lighting networks wireman
462	Adjuster wireman
463	Main control panel wireman
464	Overhead power line installation wireman
465	Telecommunication and broadcast line facilities wireman
466	Overhead contact system wireman
467	Fire and security alarm wireman
468	Grounding devices instrumentation wireman
469	Testing and instrumentation wireman
470	Drilling site maintenance wireman
471	Alarm, centralization and interlocking devices maintenance and repair wireman
472	Routine switching wireman
473	Relay protection and automation equipment repair wireman
474	Electric plant maintenance and repair wireman
475	Overhead power lines repair wireman
476	Secondary control wiring repair wireman
477	High voltage electrical equipment repair wireman
478	Cable lines installation and repair wireman
479	Electrical equipment maintenance and repair wireman
480	Electrochemical protection and high voltage power line equipment maintenance and repair wireman
481	Electrical equipment maintenance and repair wireman
482	Electrical equipment coils and insulation repair wireman
483	Relay protection and automation equipment repair wireman

484	Underground structures and communications wireman
485	Electric power meter installation and operation wireman
486	wireman
487	Communications wireman
488	Telephone communication station equipment wireman
489	Broadcasting station equipment wireman
490	Automated and semi-automated machinery welder
491	Manual welder
492	Wireman
493	Power station automatic control system and instrumentation maintenance wireman
494	Processing unit maintenance and repair wireman
495	Oil depot equipment repair wireman
496	Electrical machinery repair wireman
497	Electro-photographer

Such a wide range of occupations is associated with the variety of works performed by the KazMunay-Gas group of companies. Yet, in relation to the developed Occupational Classification List, selection of occupations (positions) according to the guidelines for the development and design of occupational standards¹⁷ (see Guidelines for the development of occupational standards, paragraph 11, step 5, «Development of an Occupational Qualification Card»), should consist of specific (field-oriented) and main related occupations (positions).

Therefore the following principles were observed whilst identifying occupations (positions) in the oil

and gas industry:

1. The Description should not include the titles of occupations (positions) specific for other industries. For example: «turner», «milling machine operator».

2. The Classification should not include the titles of industry-wide occupations (positions): occupations (positions) in the fields of general management, economic planning, finance and bookkeeping, law, personnel management, documentation management and economic services, health and safety, control and accounting functions, etc.

Example: «documentation manager», «cashier». The exceptions are made for those related occupations

¹⁷ Guidelines for the development and design of occupational standards. Annex to the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 336-Ө dated July 15, 2014.

(positions) which exist in other sectors (or are common to all sectors) but they still play an important role in the production process of the oil and gas industry. For example: «geophysicist», «fuel filling station operator», «vacuum unit machinist».

3. The titles of occupations (positions) of several occupational groups (areas of occupational activity) should be described once within one group to avoid duplication.

4. The titles of occupations (positions) derived according to their tariff and skills characteristics from the existing occupations (positions) are not taken into account. For example: the position of engineer includes the following derivative positions: «engineer», «senior engineer», «chief engineer», etc.

Worker's occupations specific for the oil and gas industry include:

1. Key workers of the production sphere having a direct influence on the production process. For example: «exploration and development oil and gas wells driller».

2. Some auxiliary workers of the production sphere creating the most important conditions for a normal production process. For example: «drilling site maintenance mechanic».

Professionals' positions specific

for the oil and gas industry include:

1. Heads of special (production and maintenance) departments (services) of the oil and gas industry. For example: «drilling rig/gas production unit manager», «oil, gas and gas condensate production foreman».

2. Experts and other professionals of the production sphere. For example: «oil and gas production engineer», «drilling rig mechanic».

To avoid duplication, the titles of occupations (positions) reflecting different levels of management were not taken into consideration: heads of department, administration, division, production department, etc.

As noted above «chief» and «senior» professionals were not itemised separately, as set out in the Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Book.

The analysis showed that when preparing their staff schedules, companies use now QRB, OKPDTR, URSG and the Classification of Occupations of Kazakhstan; this results from the need for a particular occupation (position) in the company to be recognized by official guides and classifiers and requires careful further analysis of these normative documents.

4.2. ANALYSIS OF THE CURRENT EDITIONS OF THE URSG AND QRB



According to Article 125 of the Labour Code of the Republic of Kazakhstan¹⁸ definition of qualification requirements for workers/professionals, rating of the performed works according to their complexity and assignment of qualification categories and grades to workers and professionals can only be based on the URSG, R&S, QRB and TPQ.

Pursuant to the requirements of this act of law and by the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 165-p dated July 19, 2007, the Rules for the development, certification, review, approval and implementation of the Unified rating and skills guide for jobs and occupations of manual workers, the Rating and skills characteristics for occu-

pations of workers, the Managers, specialists and workforce qualification reference book and the Typical position qualifications for managers, specialists and other professionals of organizations» (hereinafter referred to as the Rules) were developed and approved.

These Rules specify that the above normative documents are also used to determine the correct titles of workers' occupations and professionals' positions. In particular, Paragraph 17 of these Rules states that «recordings in all the documents related to work shall be made in full compliance with the titles of occupations adopted in the Editions of the Unified rating and skills guide for jobs and occupations of manual workers and the Rating and skills characteristics for occupations of workers».

On the basis of the foregoing, there is an objective need for a comprehensive and integrated analysis of the editions of URSG, R&S, QRB and TPQ in order to identify the compliance of the used titles of workers' occupations and professionals' positions with the regulatory requirements and the need to introduce new titles and, if necessary, to initiate reflection of such new titles of workers' occupations and professionals' positions in these normative documents.

¹⁸ Labour Code of the Republic of Kazakhstan. Law of the Republic of Kazakhstan No. 251, dated May 15, 2007, Art. 125, Paragraph 2

4.3. ANALYSIS OF THE CONTENT OF THE CURRENT EDITIONS OF THE URSG AND R&S

As of April 1, 2014, 68 editions of the URSG classified by type of production and works, as well as certain rating and skills characteristics for occupations of workers, are developed and practically applied in the Republic of Kazakhstan. Most rating and skills characteristics for occupations of workers applied in accordance with the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 165-p dated July 19, 2007, «On approval of rating and skills characteristics for workers' occupations common to all spheres of activity and not included into the Unified rating and skills guide for jobs and occupations of manual workers (URSG)» are included in edition 01 of the URSG, the «Workers' Occupations Common to All Economic Sector» section (the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 45-ø dated July 14, 2011, « On introduction of amendments and additions to certain Orders of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan and cancellation of the Order of the Minister of Labour and

Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 165-p dated July 19, 2007, «On approval of rating and skills characteristics for workers' occupations common to all spheres of activity and not included into the Unified rating and skills guide for jobs and occupations of manual workers (URSG)»). Therefore, the primary analysis of the titles of occupations will be carried out based on the content of the Editions of the URSG and certain rating and skills characteristics for occupations of workers.

Out of 68 Editions of the URSG, only 2 Editions almost completely consist of the titles of the occupations specific for the oil and gas complex of the Republic; they are:

- Edition 06, sections «Well Drilling» and «Oil and Gas Production»;
- Edition 34, section «Refining of Oil, Petroleum Products, Gas, Shale and Coal; Maintenance of Pipelines»

Edition 06 of the URSG provides rating and skills characteristics for 43 titles of the workers' occupations in the oil and gas industry.

Table 2. Index of occupations of workers specified in sections «Well Drilling» and «Oil and Gas Production» edition 06 of the URSG

№	Occupation Title	Category Range
1.	Well major repair driller	5-8
2.	Offshore floating drilling rig driller	5

3.	Exploration and development oil and gas wells driller	5-8
4.	Derrick builder	3-8
5.	Derrick welder	3-6
6.	Derrick wireman	3-5
7.	Offshore floating drilling rig diesel engine man	4
8.	Well flow rate measurer	2-3
9.	Collector laboratory assistant	2-3
10.	Oil and gas field equipment maintenance unit machinist	5-6
11.	Oil and gas drilling rig machinist	3-6
12.	Working agent injection into formation pumping station machinist	3-5
13.	Mobile steam dew axing unit machinist	3,5-6
14.	Steam generation and injection into oil formation unit machinist	4-5
15.	Mobile compressor machinist	3-6
16.	Elevator machinist	5-7
17.	Flushing unit machinist	4-6
18.	Cementing unit engine man	5-6
19.	Cement and sand mixing unit engine man	5-6
20.	Dewatering and demineralization plant operator	3-5
21.	Cementing control station engine operator	5
22.	Well testing operator	4-5
23.	Well cementing operator	3-5
24.	Formation hydraulic fracturing operator	5-6
25.	Oil and gas production operator	3-7
26.	Well survey operator	3-6
27.	Well servicing and major repair conditioner operator	2-5
28.	Formation pressure maintenance operator	3-5
29.	Well servicing operator	4-7
30.	Gas collection operator	2-4
31.	Oil and gas production control panel operator	4-5
32.	Well chemical treatment operator	2-5
33.	Pipe pressure tester	3-5

34.	Well major repair driller assistant	4-6
35.	Offshore floating drilling rig driller assistant	3-4
36.	Exploration and development oil and gas wells driller first assistant	4-7
37.	Exploration and development oil and gas wells driller second assistant	4-6
38.	Exploration and development oil and gas wells driller electric drilling assistant	4-5
39.	Drilling fluid maker	2-3
40.	Offshore drillers and piers basement installation and repair mechanic	2-5
41.	Drilling site maintenance mechanic	4-6
42.	Drill pipe joint installer	4
43.	Drilling site maintenance wireman	4-6

Out of 22 titles of the workers' occupations of edition 34 of the URSG, 19 titles belong to the oil and gas industry. Another 3 titles («furnace charger/discharger», «gas carbon purifier» and «gas carbon unloader») belong to the field of refining of shale and coal.

Table 3. Index of occupations of workers specified in section «Refining of Oil, Petroleum Products, Gas, Shale and Coal; Maintenance of Pipelines» of edition 34 of the URSG

№	Occupation Title	Category Range
1.	Furnace charger/discharger	3-4
2.	Gas carbon purifier	3
3.	Gas carbon unloader	3
4.	Oil and petroleum products quality inspector	4
5.	Fuel engine test machinist	3-6
6.	Oil distribution centre equipment machinist	3-5
7.	Processing compressor unit machinist	4-6
8.	Processing pump machinist	2-6
9.	Serviceman for anticorrosive protection of underground pipelines	4-6
10.	Pipeline walker	3-4

11.	Gas distribution station operator	4-6
12.	Main gas pipeline operator	4
13.	Underground gas generator operator	5-6
14.	Condensate collection and purification operator	3
15.	Processing unit operator	2-6
16.	Loading operator	2-6
17.	Oil tank examiner	3-4
18.	Planimetrist	4
19.	Instrumentation engineer	2-6
20.	Processing unit repair mechanic	2-6
21.	Line pipelayer	2-5
22.	Oil depot equipment repair wireman	3-6

The analysis showed that certain titles of workers' occupations that may be classified as specific occupations for the oil and gas industry are contained in some other URSG editions:

Edition 01, section «Workers' occupations common to all sectors of the national economy» (8 titles);

- Edition 03, section «Construction, installation and construction repair works» (3 titles);

- Edition 05, section «Exploration

and surveying works» (3 titles);

- Edition 24, section «Common occupations of chemical production» (1 title);

- Edition 63, sections «Gas services in cities, towns and settlements» and «Water supply and sewerage system services» (6 titles).

As a result, the common description of the workers' occupations in the oil and gas industry included in the URSG is as follows.



Table 4. The titles of the workers' occupations in the oil and gas industry in the context of occupational groups included in the corresponding edition of the URSG

Occupational Group (Area of Occupational Activity)	Occupation Title	URSG Edition
Oil and Gas Exploration	1. Geophysical equipment setup man	Edition 05, section «Exploration and surveying works».
	2. Geological operations worker	-«-
	3. Geophysical operations worker	-«-
Oil & Gas Well Drilling	1. Exploration and development oil and gas wells driller	Edition 06, the «Well Drilling» and «Oil and Gas Production» sections.
	2. Derrick builder	-«-
	3. Derrick welder	-«-
	4. Derrick wireman	-«-
	5. Collector laboratory assistant	-«-
	6. Oil and gas drilling rig machinist	-«-
	7. Drilling and drilling-crane machine machinist	Edition 03, the «Construction, installation and construction repair works» section.
	8. Vacuum unit machinist	-«-
	9. Cementing unit engineman	Edition 06, the «Well Drilling» and «Oil and Gas Production» sections.
	10. Cement and sand mixing unit engineman	-«-
	11. Cementing control station engine operator	-«-

	12. Well testing operator	-«-
	13. Well cementing operator	-«-
	14. Pipe pressure tester	-«-
	15. Exploration and development oil and gas wells driller first assistant	-«-
	16. Exploration and development oil and gas wells driller second assistant	-«-
	17. Exploration and development oil and gas wells driller electric drilling assistant	-«-
	18. Drilling fluid maker	-«-
	19. Drilling site maintenance mechanic	-«-
	20. Drill pipe joint installer	-«-
	21. Drilling site maintenance wireman	-«-
Oil and Gas Production	1. Well major repair major repair driller	Edition 06, the «Well Drilling» and «Oil and Gas Production» sections.
	2. Offshore floating drilling rig driller	-«-
	3. Offshore floating drilling rig diesel engineman	-«-
	4. Well flow rate measurer	-«-
	5. Oil and gas field equipment maintenance unit machinist	-«-
	6. Working agent injection into formation pumping station machinist	-«-
	7. Mobile steam dew axing unit machinist	-«-
	8. Steam generation and injection into oil formation unit machinist	-«-
	9. Mobile compressor machinist	-«-
	10. Elevator machinist	-«-
	11. Flushing unit machinist	-«-

	12. Dewatering and demineralization plant operator	-«-
	13. Formation hydraulic fracturing operator	-«-
	14. Oil and gas production operator	-«-
	15. Well survey operator	-«-
	16. Well servicing and major repair conditioner operator	-«-
	17. Formation pressure maintenance operator	-«-
	18. Well servicing operator	-«-
	19. Gas collection operator	-«-
	20. Oil and gas production control panel operator	-«-
	21. Well chemical treatment operator	-«-
	22. Well major repair driller assistant	-«-
	23. Offshore floating drilling rig driller assistant	-«-
	24. Offshore drillers and piers basement installation and repair mechanic	-«-
Oil and Gas Refining	1. Oil and petroleum products quality inspector	Edition 34, the «Refining of Oil, Petroleum Products, Gas, Shale and Coal; Maintenance of Pipelines» section.
	2. Compressor unit machinist	Edition 01, the «Workers' occupations common to all sectors of the national economy» section.

3. Pumping plant machinist	-«-
4. Fuel engine test machinist	Edition 34, the «Refining of Oil, Petroleum Products, Gas, Shale and Coal; Maintenance of Pipelines» section.
5. Condensate collection and purification operator	Edition 34, section the «Refining of Oil, Petroleum Products, Gas, Shale and Coal; Maintenance of Pipelines».
6. Processing unit operator	-«-
7. Oil tank examiner	-«-
8. Loading operator	-«-
9. Planimetrist	-«-
10. Instrumentation engineer	-«-
11. Sampler	Edition 01, section «Workers' occupations common to all sectors of the national economy».
12. Processing unit repair mechanic	Edition 34, section «Refining of Oil, Petroleum Products, Gas, Shale and Coal; Maintenance of Pipelines».

Oil and Gas Transportation	1. Processing compressor unit machinist	Edition 34, section «Refining of Oil, Petroleum Products, Gas, Shale and Coal; Maintenance of Pipelines».
	2. Processing pump machinist	-«-
	3. Pipe-laying machine machinist	Edition 03, section «Construction, installation and construction repair works».
	4. Serviceman for anticorrosive protection of underground pipelines	Edition 34, section «Refining of Oil, Petroleum Products, Gas, Shale and Coal; Maintenance of Pipelines».
	5. Pipeline walker	-«-
	6. Gas distribution station operator	-«-
	7. Main gas pipeline operator	-«-
	8. Underground gas generator operator	-«-
	9. Pourer	Edition 01, section «Workers' occupations common to all sectors of the national economy».
	10. Line pipelayer	Edition 34, section «Refining of Oil, Petroleum Products, Gas, Shale and Coal; Maintenance of Pipelines».

	11. Cleaner	Edition 01, section «Workers' occupations common to all sectors of the national economy».
Oil, Oil Derivatives and Gas Marketing	1. Balloon tester	Edition 63, sections «Gas services in cities, towns and settlements» and «Water supply and sewerage system services».
	2. Inspector	Edition 24, section «Common occupations of chemical production».
	3. Head cashier	Edition 01, section «Workers' occupations common to all sectors of the national economy».
	4. Chemical analysis laboratory assistant	-«-
	5. Oil distribution centre equipment machinist	Edition 34, section «Refining of Oil, Petroleum Products, Gas, Shale and Coal; Maintenance of Pipelines».
	6. Balloon filler	Edition 63, sections «Gas services in cities, towns and settlements» and «Water supply and sewerage system services».

	7. Fuel filling station operator	Edition 01, section «Workers' occupations common to all sectors of the national economy».
	8. Gas equipment emergency recovery mechanic	Edition 63, sections «Gas services in cities, towns and settlements» and «Water supply and sewerage system services».
	9. Underground gas pipeline operation and maintenance mechanic	-«-
	10. Gas equipment operation and maintenance mechanic	-«-
	11. Electric and gas tie-in welder	-«-
	12. Oil depot equipment repair wireman	Edition 34, section «Refining of Oil, Petroleum Products, Gas, Shale and Coal; Maintenance of Pipelines».

Note: Some titles of workers' occupations can belong to several areas of occupational activity. In order to avoid repetitions, such occupations in the table are attributed to only one of the areas of

occupational activity.

For example, the occupation of loading operator is applied in the fields of refining and transportation of oil and gas. The occupation is attributed to Oil and Gas Refining.

The occupation of discharging/distribution unit operator is applied in the fields of refining, transportation and marketing of oil and gas. The occupation is attributed to Oil and Gas Transportation. The occupation of processing unit repair mechanic is applied in the fields of refining and transportation of oil and gas. The occupation is attributed to Oil and Gas Refining. The occupation of oil tank examiner is applied in the fields of refining and transportation of oil and gas. The occupation is attributed to Oil and Gas Refining. The occupations of processing compressor unit machinist and processing pump machinist are applied in the fields of refining and transportation of oil and gas. The occupations are attributed to Oil and Gas Transportation.

Therefore, editions of the URSG contain 83 titles of workers' occupations that can be classified as specific occupations for the oil and gas industry. They mainly cover

the entire range of activities carried out in the oil and gas industry of Kazakhstan.

It should be noted that due to the changes in the scope of works resulted from the development of technologies (including IT-technologies) and techniques, as well as from work organization, job characteristics and requirements for the skills of workers of different occupations were amended accordingly. Particularly, this is seen when comparing the workers' occupations and their wage category ranges specified in the «Well Drilling» and «Oil and Gas Production» sections of Edition 06 of the URSG (the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 318-ø-m dated August 14, 2012) and in the OKPDTR (reserved and recommended for use by the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 181-p dated October 22, 1997).



Table 5. Comparison of wage category ranges of the worker's occupations reflected in the «Well Drilling» and «Oil and Gas Production» sections of Edition 06 of the URSG and in the OKPDTR

№	Occupation Title	Category Range According to Edition 06 of the URSG	Category Range According to the OKPDTR
1.	Well major repair major repair driller	5-8	5-6
2.	Offshore floating drilling rig driller	5	5
3.	Exploration and development oil and gas wells driller	5-8	4-6
4.	Derrick builder	3-8	2-6
5.	Derrick welder	3-6	3-6
6.	Derrick wireman	3-5	3-5
7.	Offshore floating drilling rig diesel engineman	4	4
8.	Well flow rate measurer	2-3	2-3
9.	Collector laboratory assistant	2-3	2-3
10.	Oil and gas field equipment maintenance unit machinist	5-6	5-6
11.	Oil and gas drilling rig machinist	3-6	5-6
12.	Working agent injection into formation pumping station machinist	3-5	2-5
13.	Mobile steam dew axing unit machinist	3,5-6	3,5-6
14.	Steam generation and injection into oil formation unit machinist	4-5	4-5
15.	Mobile compressor machinist	3-6	3-6
16.	Elevator machinist	5-7	5-6

17.	Flushing unit machinist	4-6	4-6
18.	Cementing unit engineman	5-6	5-6
19.	Cement and sand mixing unit engineman	5-6	5-6
20.	Dewatering and demineralization plant operator	3-5	3-5
21.	Cementing control station engine operator	5	5
22.	Well testing operator	4-5	4-5
23.	Well cementing operator	3-5	2-5
24.	Formation hydraulic fracturing operator	5-6	4-5
25.	Oil and gas production operator	3-7	2-6
26.	Well survey operator	3-6	3-5
27.	Well servicing and major repair conditioner operator	2-5	2-5
28.	Formation pressure maintenance operator	3-5	3-5
29.	Well servicing operator	4-7	4-6
30.	Gas collection operator	2-4	2-4
31.	Oil and gas production control panel operator	4-5	5
32.	Well chemical treatment operator	2-5	2-5
33.	Pipe pressure tester	3-5	3-4
34.	Well major repair driller assistant	4-6	4-5
35.	Offshore floating drilling rig driller assistant	3-4	3-4
36.	Exploration and development oil and gas wells driller first assistant	4-7	4-5
37.	Exploration and development oil and gas wells driller second assistant	4-6	3-4

38.	Exploration and development oil and gas wells driller electric drilling assistant	4-5	4-5
39.	Drilling fluid maker	2-3	2-3
40.	Offshore drillers and piers basement installation and repair mechanic	2-5	2-5
41.	Drilling site maintenance mechanic	4-6	4-5
42.	Drill pipe joint installer	4	4
43.	Drilling site maintenance wireman	4-6	4-5

As can be seen from the comparative table, significant changes occur in the category range. Thus, for 18 out of 43 workers' occupations represented in Edition 06 of the URSG, the category range changes in comparison with the OKPDTR data: 16 occupations showed the increase of the categories; 2 occupations showed the extension of the category range. Extension of the category range and the increase of the categories resulted from higher complexity of works and higher requirements for skills and knowledge of workers.

At the same time, the development of scientific and technological progress at the present stage of the economic development of the country resulted in new types of equipment and advanced technologies in the oil and gas industry. This process is an objective cause for the occurrence of fundamentally new workers' occupations and therefore for the need to make the appropriate changes and amendments to the current edition of the URSG. For example, NC KMG JSC has proposed the introduction of such new occupations

as «coiled tubing unit machinist», «swabbing unit machinist», «mobile well dew axing unit machinist», etc. into the URSG editions.

Some organizations use the titles of the workers' occupations applied in accordance with the work methods but not reflected in the URSG editions. For example, KTO JSC uses such occupation titles as «main oil and water pipeline check operator», «production loading facility and driveways operation mechanic», «oil containment barrier boom repair and oil gathering mechanic», etc.

The occupation titles presented here objectively reflect the development and introduction of new equipment and advanced technologies in the industry and should be included into the URSG editions subject to appropriate justification.

On the other hand, there is a practice of establishing arbitrary occupation titles in the oil and gas industry organizations. For example, some companies use the following occupation titles that are not reflected in the URSG: «equipment operator», «crane operator», «trainee op-



erator», «cement warehouse junior operator», etc.

However, the analysis of these occupations showed that the majority of them are in fact derived from the occupations presented in the URSG. Thus, in one of the companies, the occupation of pourer is reflected in the staff schedule as Discharging/ distribution unit operator

- Senior discharging/ distribution unit operator;
- Senior discharging/ distribution process operator;
- Loading bridge operator;
- Railway discharge jetty and storage base operator;
- Railway overpass operator.

In this case, taking into account the equivalence of the functions and activities performed within the above workers' occupations, it is recommended to include only one occupation title «discharging/ distribution unit operator» into the Description of Occupations (Positions).

Thus, our analysis demonstrates that the current edition of the URSG reflect most types of works carried out in the industry. The occupation titles applied at the companies generally correspond to their titles specified in the URSG. At the same time, the changes in the scope of works due to the development of advanced technologies in recent years have led to the occurrence of new occupation titles that could be included into the Description, and, therefore, into the URSG edition.

4.4. ANALYSIS OF THE CONTENT OF THE MANAGERS, SPECIALISTS AND WORKFORCE QUALIFICATION REFERENCE BOOK

As of December 1, 2014, three Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Books for professionals (managers, experts and technical executives) were developed and approved in accordance with the established procedure in Kazakhstan:

- Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Book for all spheres of activity;
- Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Book for the sphere of railway transportation
- Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Book for the sphere of telecommunications.

Also, the authorized state bodies of the relevant areas of activity have developed and adopted the Typical qualifications and Qualifications for cultural workers, workers of the state forest protection service of the Republic of Kazakhstan, teachers and persons equated to them, health workers and others (14 Typical qualifications and Qualifications altogether). The Classification of Occupations of Kazakhstan should also be attributed to normative documents of the field of study.

Typical position qualifications for managers, specialists and oth-

er professionals of the oil production sector should be attributed to the duly approved normative documents. These TPQ, as their title implies, should only apply to the oil production sector, not to the other sectors of the industry.

Therefore, in order to establish the correct titles of professionals' positions in other sectors of the oil and gas industry, it is necessary to use the OKPDTR approved in 1986. In accordance with the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 181-p dated October 22, 1997, «On reservation of the applied Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Book and the All-Union Classification of Occupations of Employees, Positions of Civil Servants and Wage Category», the effect of the former is extended until the development of the respective republican classification. Currently, the mentioned classification is the main normative document governing the application of the titles of specific positions of professionals of the oil and gas industry (except for the typical qualifications for the positions of professionals of the oil production sector). Table 6 presents the titles of specific professionals' positions reflected in the OKPDTR.

Table 6. The titles of the key positions of the oil and gas industry professionals reflected in the Russian National Classification of Occupations of Employees, Positions of Civil Servants and Wage Category

№	Position Title	Professional Grade
1.	Oil and gas test drilling explorer geologist	Expert
2.	Geophysicist	Technician
3.	Geochemist	Technician
4.	Chief geophysicist	Chief
5.	Chief geochemist	Technician
6.	Engineer for emergency oil and petroleum products marine spill	Expert
7.	Drilling engineer	Technician
8.	Drilling-and-blasting engineer	Technician
9.	Derrick installation engineer	Technician
10.	Ultra-deep drilling mud engineer	Technician
11.	Oil and gas production engineer	Technician
12.	Well casing engineer	Technician
13.	Well testing engineer	Technician
14.	Oil processing and transportation engineer	Technician
15.	Formation pressure maintenance engineer	Technician
16.	Complex well drilling (major repair) engineer	Technician
17.	Oil and gas pipeline operation engineer	Technician
18.	Gas facilities equipment operation engineer	Technician

19.	Electrochemical corrosion protection engineer	Technician
20.	Gas engineering inspector	Technician
21.	Drilling site expert	Chief
22.	Deep (test) drilling site expert	Technician
23.	Underground operations drilling site expert	Technician
24.	Well drilling site expert	
25.	Drilling site (service, production department) expert	Technician
26.	Oil, gas and gas condensate production expert	Technician
27.	Well survey expert	Technician
28.	Well testing expert	Technician
29.	Injection well development and repair expert	Technician
30.	Gas processing expert	Technician
31.	Oil processing and stabilization expert	Technician
32.	Oilfield geophysicist expert	Technician
33.	Well servicing and major repair expert	Technician
34.	Complex well drilling (major repair) expert	Technician
35.	Gas facilities equipment operation expert	Technician
36.	Drilling rig mechanic	Expert
37.	Drilling and hydrography unit mechanic	Technician
38.	Drilling and mining mechanic	Technician
39.	Oil and gas test and exploration drilling chief	Chief

40.	Drilling (hydrography, exploration) crew chief	Technician
41.	Geodetic (geologic, survey, oilfield, topographic, etc.) party chief	Technician
42.	Oil and gas survey chief	Technician
43.	Loading (oil-loading, network) area chief	
44.	Exploration and production drilling stationary platform chief	Technician
45.	Drilling rig (gas-gasoline processing, plant, oxygen plant, etc.) chief	Technician
46.	Fuel filling station (oil depot, etc.) subdivision chief	Technician
47.	Geodetic (geologic, survey, oilfield, topographic, etc.) expedition chief	Technician
48.	Oil loading (chemical feed plant) rack chief	Technician
49.	Petrographer	Expert
50.	Derrick construction supervisor	Chief
51.	Drilling-and-blasting crew chief	Chief
52.	Geologist technician	Expert
53.	Geophysicist technician	Technician
54.	Drilling technician	Technician
55.	Oil and gas production technician	Technician
56.	Oil processing and transportation technician	Technician
57.	Electrochemical corrosion protection technician	Technician
58.	Oil pipeline operation technician	-
59.	Gas facilities equipment operation technician	-

As can be seen from Table 6, the All-Union Classification presents 59 key positions of the oil and gas industry professionals (managers, experts and technicians). They cover a scope of works performed by the professionals of the sector during the period of planned and command economy. When compared to the positions indicated in the TPQ draft for the oil and industry, most of the above position titles are found reserved and therefore usable for classification of works by their complexity and for identification of qualification grades.

It is necessary to take into account that it has been about 30 years since the approval of the classification in question and that both the conditions of production in the oil and gas sector and social and economic structure have since changed substantially. Of course, such circumstances caused new job titles representing the up-to-date work and production methods which resulted in an objective need to improve the description of positions used in this sphere of economic activity.

Thus, positions not indicated in the All-Union Classification of Occupations of Employees, Positions of Civil Servants and Wage Category occurred in the oil industry TPQ. For example, the Classification does not include such widely used in the modern oil production positions as «oil and gas production department chief», «central dispatch chief» and «central dispatch engineer».

In addition, the structure of the oil-producing companies widely uses such units as well service management which is also not reflected

in the Classification. Similar changes in other areas of professional activity result in an objective need for the reflection of new position titles in regulations and standards.

Comparison of the current position titles of the oil and gas industry with the All-Union Classification shows significant differences for both foreign and national companies. This situation should be considered as a completely objective phenomenon as the structure of oil and gas companies has significantly changed over the past years resulting in the need for the introduction of new positions.

In addition companies with foreign partners widely use such positions as «superintendent», «pay officer», «supervisor» (according to a type of activity), «coordinator» (according to a type of activity), «assistant» (according to a type of activity), etc. Under these conditions, the task is to determine how essential these positions are for the oil and gas industry in particular, as well as to identify the degree of specialization of the basic positions with respect to the industry (for example, «oil production supervisor», «hydrogen sulphide supervisor», etc.).

Not all of the positions mentioned above can be attributed to the positions specific for the oil and gas industry only. Experience has shown that they are used in various types of economic activities: mining industry, some sectors of processing industry, construction, etc. Moreover, the Description of management positions titles approved by the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic

of Kazakhstan No. 8 dated August 20, 2014 and applied in all areas of economic activity also includes such positions as «pay officer» and «coordinator». At the same time these positions are not included in the industry-wide Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Book (except for the position of «sales coordinator (supervisor)»).

With this context, we believe there is a primary need to include the above-mentioned positions in the industry-wide Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Book.

As for specification of these positions with respect to the oil and gas industry, it does not seem to be reasonable, in most cases, to include all the titles used in the companies into the industry-specific qualification reference book due to their large number and diversity of approaches. For example, various companies use about 15 titles of the «coordinator» position (contracts and purchases coordinator, sulphur transportation and marketing coordinator, commercial coordinator, pipeline export coordinator, etc.).



4.5. ANALYSIS OF THE CLASSIFICATION OF OCCUPATIONS OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

The oil and gas companies widely use the Classification of Occupations of the Republic of Kazakhstan when preparing their staff schedules.

The current Classification of Occupations of the Republic of Kazakhstan¹⁹ is designed to solve problems related to collection and qualification of information, to improve international relations and communication in the field of employment, to bring the employment statistics in line with the international standards and to use the Classification of Occupations at census and other statistical surveys. This document, in its functional orientation, is not directly linked with the task of determining the occupational structure of companies.

At the same time, the classification of occupations was carried out in accordance with the titles of civil servants specified by the Law of the Republic of Kazakhstan No. 453 dated July 23, 1999, «On civil service», to the Decree of the President of the Republic of Kazakhstan No. 317 dated December 29, 1999, «On Approval of the Register of positions of political civil servants and the Rules of disciplinary procedure for political civil serv-

ants», to the Decree of the President of the Republic of Kazakhstan No. 1282 dated January 17, 2004, «On Approval of the Grade Register of the positions of administrative civil servants», and to the Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Book and the Rating and skills guide for jobs and occupations of manual workers, with account of national distinctive features²⁰.

It should be noted that the use of the current Classification of Occupations enacted in 1999 for determination of positions and occupations of the employees of a particular sector is problematic due to some peculiarities of its structure. The Classification of Occupations of the Republic of Kazakhstan was developed in 2005 based on the International Standard Classification of Occupations ISCO-88 (1988).

The objects of the classification are integrated groups of homogeneous (in terms of job content) workers' occupations and professionals' positions.

According to its structure, the Classification of Occupations consists of integrated groups divided into subgroups, compound and basic occupational groups.

¹⁹At the time of preparation of the Description of Occupations (Positions), a draft of the new Classification of Occupations of the Republic of Kazakhstan was being developed in the country.

²⁰National Classification of the Republic of Kazakhstan, GK RK 01-2005, «Classification of Occupations», pp. 8-9.

Table 7. Distribution of workers' occupations and professionals' positions by groups specified in the Classification of Occupations

Integrated Groups	Quantity		
	Sub-groups	Compound Groups	Basic Groups
1	2	3	4
Chiefs (representatives) of authorities of all levels, including chiefs of organizations	3	8	33
High-level qualification specialists	4	18	53
Mid-level qualification specialists	4	21	75
Employees engaged in preparation of information, documentation, accounting and service	2	7	24
Service workers, public utilities workers, workers of commerce and related activities	5	16	33
Skilled workers of agriculture, forestry and fishery	2	6	17
Skilled workers of large and small industrial enterprises, arts, construction, transport, communications, geology and exploration of mineral resources	6	27	81
Units and machinery operators, machinists and mechanics	3	19	78
Unskilled workers	4	13	31
Armed forces	1	1	1

The attributes to determine the commonness (similarity) of works and to group occupations are the following characteristics of occupations identifying the qualification and specialization of workers: job content, labour objects and tools, management scale and complexity, final performance results, etc.

With such an approach, the occu-

pations related to the same industry may belong to different integrated groups (subgroups, compound and basic groups).

For example, the employees of the oil and gas industry are divided by 3 integrated groups, 3 subgroups, 4 compound groups and 8 basic groups.

As demonstrated by Table 8,

«Distribution of certain positions of the employees of the oil and gas industry by integrated groups, compound and basic groups of the Classification of Occupations», such positions of the employees of the oil and gas industry as «oil, gas and gas condensate production expert»; «oil and gas production engineer» and «oil and gas production technician» belong to completely different integrated groups, subgroups, composite groups and basic groups.

Alternatively, many heterogeneous occupations are grouped together. Thus, code 1222 includes «oil, gas and gas condensate production expert», «chief miller», «flight safety commander» «water reservoir supervisor» and other quite heterogeneous occupations.

Now, the Ministry of Health and Social Development of the Republic of Kazakhstan is developing a new Classification of Occupations based on the principles of classification of occupations according to different sectors; it is based on German practice. Subsequently, occupations are disintegrated by sectors and sub-sectors, as well as by technological stages and homogeneity of types of works.

This approach is fully consistent with the principles of composition of a national system of qualifications and development of professional standards in particular. This is especially important in relation to the fact that development of the Occupational Classification List is one of the key steps towards the development of both the Classification of Occupations and sectorial professional standards.



Table 8. Distribution of certain positions of the employees of the oil and gas industry by integrated groups, compound and basic groups of the current Classification of Occupations of the Republic of Kazakhstan

№	Position Title	Integrated Group	Subgroup	Compound Group	Basic Group
1.	Oil, gas and condensate production expert	1 Chiefs (representatives) of authorities of all levels, including chiefs of organizations	12 Chiefs of organizations and their structural subdivisions (services)	122 Chiefs of special (production and maintenance) subdivisions (services)	1222 Chiefs of special (production and maintenance) industrial subdivisions (services)
2.	Oil and gas production engineer	2 High-level qualification specialists	21 Natural and engineering sciences specialists; specialists for further complex appraisal of earth interior or geologic structure	211 Physicists, chemists and related specialists	2147 Mining engineers and metallurgists
3.	Oil and gas production technician	3 Mid-level qualification specialists	31 Mid-level qualification specialists for physical and engineering activities	311 Technicians for physical and engineering activities	3117 Technicians of extraction and metal industries

5. DIVIDING OCCUPATIONS (POSITIONS) INTO OCCUPATIONAL GROUPS AND SUBGROUPS

In accordance with the conceptual trends of development of the Occupational Classification List in the oil and gas industry, algorithm of their division into groups can be represented as a sequential solution of tasks within the chain of «occupational group (area of occupational activity)» – «occupational subgroup (type of work)» – “workers’ occupations and professionals’ positions». This methodical approach seems to allow for the most efficient conditions for the formation of the national and industry classification systems and above all for the development of professional standards in the industry.

Occupational group (area of occupational activity) is a set of professional subgroups with a common integration framework

(with close or similar purpose, objects, technologies, instruments of labour), which assumes a similar set of job functions and competencies to perform them.

For example:

Occupational group: Oil and Gas Exploration

According to the results of functional analysis of the activities of the oil and gas industry performed with the participation of experts, six occupational groups (areas of occupational activity) were distinguished:

1. Oil and Gas Exploration
2. Oil & Gas Well Drilling
3. Oil and Gas Production
4. Oil and Gas Transportation
5. Oil and Gas Processing
6. Oil, Petroleum products and Gas Marketing

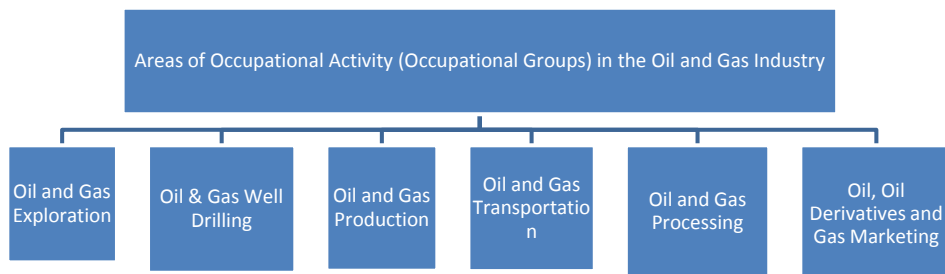


Figure 2. Six areas of occupational activity (occupational groups) in the oil and gas industry

In this case, it was taken into account that, although such activity as «Oil and Gas Well Drilling» belongs to both «Oil and Gas Exploration» and «Oil and Gas Production» groups, it is still a specific, quite independent area of occupational activity. After consultation with industry experts, it was decided to allocate «Oil and Gas Well Drilling» into a separate group.

At the same time, it became clear that it is inexpedient to allocate most of the activities of the service group (such as construction works) to certain occupational groups (subgroups) as they actually belong to other industries.

In each occupational group («area of occupational activity»), the occupational subgroups («types of work») were in their turn distinguished based on production cycle.

Occupational subgroup (type of work) is a set of occupations formed due to an integrated set of job functions and competencies to perform them.

For example: Occupational group: Oil and Gas Exploration

Occupational subgroup: Geological and geophysical operations for oil and gas exploration

Depending on the complexity of the production processes, each area of occupational activity includes at least one type of work.

Table 9. Integration of the types of work into the areas of occupational activity

Occupational Group (Area of Occupational Activity)	Occupational Subgroup (Type of Work)
Oil and Gas Exploration	Geological and geophysical operations for oil and gas exploration
Oil & Gas Well Drilling	Derrick installation works
	Commissioning and repair works
	Well drilling and injection
	Plug operations
	Flushing liquids preparation

Oil and Gas Production	Administrative and managerial staff
	Specialized machinery and field equipment maintenance and repair
	Oil and gas wells exploitation
	Formation pressure maintenance
	Well servicing
	Well major repair
	Oil and gas processing and pumping
	Well survey
Oil and Gas Transportation	Commodity and transport operations
	Operating of line pipe
	Operating of processing equipment
Oil and Gas processing	Primary oil and gas processing Secondary oil and gas processing
	Oil, gas and petroleum products receipt and release
	Oil, gas and petroleum products quality assurance
	Waste water treatment and water supply
	Processing unit maintenance and repair
Oil, Petroleum Products and Gas Marketing	Quality assurance
	Receipt, storage and release
	Objects and equipment maintenance and repair
6 Areas of Occupational Activity	25 Types of Work

For each occupational subgroup, key positions and occupations are identified.

For example: Occupational group: Oil and Gas Exploration

Occupational subgroup: Geological and geophysical operations for oil and gas exploration

Occupations: oil and gas test drilling explorer geologist,

geophysicist, petrophysicist, drilling engineer, geophysical operations worker, etc.

Occupational Classification List Form was prepared in order to divide occupations (positions) in the oil and gas industry into groups based on areas of occupational activity and types of work. Occupational Classification List .

Table 10. Occupational Classification List in the Oil and Gas Industry Form

Occupational Group (Area of Occupational Activity)	Occupational Subgroup (Type of Work)	Occupation / Position Title	Source: URSG (No. of Edition); OKPDTR; QRB; R&S; TPQ (No. of the order of the competent authority); other document (to be specified)*	Note
1	2	3	4	5
Oil and Gas Exploration	Geological and geophysical operations for oil and gas exploration	Professionals		
		Chief geophysicist	OKPDTR	
		Petrophysicist	new	Proposition of the Geology and Geophysics Department of NC KMG JSC.
		...		
		Workers		
		Geological operations worker	URSG, Edition 05	

Note:

URSG is the Unified rating and skills guide for jobs and occupations of manual workers

OKPDTR is the All-Union Classification of Occupations of Employees, Positions of Civil Servants and Wage Category

R&S are the Rating and skills characteristics for occupations of manual workers

TPQ are the Typical position qualifications for managers, specialists and other employees of organizations

The Occupational Classification List includes 188 specific (field-oriented and main related) titles of workers' occupations and professionals' positions in the oil and gas industry.

Table 11 below presents the 94 titles of workers' occupations and 94 titles of professionals' positions indicated in the Occupational Classification List in the Oil and Gas Industry.

Table 11. Titles of workers' occupations and professionals' positions included in the Occupational Classification List in the Oil and Gas Industry.

№	Professional's Position Title	№	Worker's Occupation Title
1	Oil and gas test drilling explorer geologist	1	Main oil and water pipeline check operator
2	Oil and gas field development geologist	2	Well workover driller
3	Geophysicist	3	Offshore floating drilling unit driller
4	Geochemist	4	Exploration and development oil and gas wells driller
5	Hydrogeologist	5	Derrick builder
6	Chief geophysicist	6	Derrick welder
7	Main pipeline dispatcher	7	Derrick electrician
8	Engineer for emergency oil and petroleum products marine spill	8	Offshore floating drilling unit diesel engine man
9	Drilling engineer	9	Well flow rate measurer
10	Drilling-and-blasting engineer	10	Balloon tester
11	Drilling fluids engineer	11	Gas/Fuel filling station cashier
12	Pumping equipment vibration-based diagnostics engineer	12	Oil and petroleum products quality inspector
13	Oil pipeline vibration-based diagnostics engineer	13	Automatic gas accumulation station liquefied petroleum gas (AGAS LPG) account and sale inspector

14	Water chemistry engineer	14	Chemical analysis laboratory assistant
15	Derrick installation engineer	15	Collector laboratory assistant
16	Drilling mud engineer	16	Oil and gas field equipment maintenance unit machinist
17	Oil and gas production engineer	17	Drilling and drilling-crane machine machinist
18	Plugging back engineer	18	Oil and gas drilling unit machinist
19	Well casing engineer	19	Vacuum unit machinist
20	Steam and hot water boiler and pipe line monitoring engineer	20	Coiled tubing unit machinist
21	Well service operations engineer	21	Compressor unit machinist
22	Well testing engineer	22	Working agent injection into formation pumping station machinist
23	Water and wastewater treatment and heating engineer	23	Pumping plant machinist
24	Well servicing and workover conditioner engineer	24	Oil distribution centre equipment machinist
25	Oil processing and transportation engineer	25	Mobile steam dew axing unit machinist
26	Formation pressure maintenance engineer	26	Steam generation and injection into oil formation unit machinist
27	Reservoir engineer	27	Mobile compressor machinist
28	Water and nitrogen systems engineer	28	Fuel engine test machinist
29	Complex well drilling (workover) engineer	29	Elevator machinist
30	Thermal diagnostics and balancing engineer	30	Flushing unit machinist
31	Oil account engineer	31	Swabbing unit machinist

32	Oil and gas pipeline operation engineer	32	Processing compressor unit machinist
33	Gas facilities equipment operation engineer	33	Processing pump machinist
34	Electrochemical corrosion protection engineer	34	Pipe-laying machine machinist
35	Central dispatch shift engineer	35	Serviceman for anticorrosive protection of underground pipelines
36	Cement analysis laboratory engineer	36	Cementing unit engineman
37	Oil and gas field development engineer	37	Cement and sand mixing unit engineman
38	Processing engineer	38	Geophysical equipment setup man
39	Processing unit overhaul coordinator	39	Balloon filler
40	Emergency response and restoration station expert	40	Pipeline walker
41	Gas/Fuel filling station expert	41	Gas distribution station operator
42	Drilling site expert	42	Fuel filling station operator
43	Deep (test) drilling site expert	43	Main gas pipeline operator
44	Underground operations drilling site expert	44	Oil pumping station operator
45	Well drilling site expert	45	Dewatering and demineralization plant operator
46	Drilling site (service, production department) expert	46	Oil preheater operator
47	Oil, gas and gas condensate production expert	47	Formation hydraulic fracturing operator
48	Well survey expert	48	Oil and gas production operator

49	Well testing expert	49	Well survey operator
50	Injection well development and repair expert	50	Well servicing and workover conditioner operator
51	Oil and gas processing expert	51	Formation pressure maintenance operator
52	Gas processing expert	52	Well servicing operator
53	Oil processing and stabilization expert	53	Gas collection operator
54	Gas equipment maintenance and repair expert	54	Condensate collection and purification operator
55	Well servicing and workover expert	55	Well chemical treatment operator
56	Processing equipment repair expert	56	Well cementing operator
57	Complex well drilling (workover) expert	57	Oil and gas production accessory equipment operator
58	Oil and gas production accessory equipment operation expert	58	Underground gas generator operator
59	Gas facilities equipment operation expert	59	Oil and gas production control panel operator
60	Production loading facility and approach roads operation expert	60	Processing unit control panel operator
61	Electrochemical protection and high voltage power line equipment expert	61	Processing unit operator
62	Drilling and hydrography unit mechanic	62	Loading operator
63	Drilling rig mechanic	63	Cementing control station engine operator
64	LPG (crude) storage mechanic	64	Well testing operator
65	Drilling and mining mechanic	65	Pipe pressure tester

66	Gas/Fuel filling station chief	66	Oil tank examiner
67	Emergency response and restoration station chief	67	Planimetrist
68	Drilling unit chief	68	Well workover driller assistant
69	Laboratory chief	69	Offshore floating drilling unit driller assistant
70	Oil depot chief	70	Exploration and development oil and gas wells driller second assistant
71	Oil and gas production department chief	71	Exploration and development oil and gas wells driller first assistant
72	Oil and gas test and exploration drilling chief	72	Exploration and development oil and gas wells driller third assistant
73	Oil pumping station chief	73	Exploration and development oil and gas wells driller electric drilling assistant
74	LPG (crude) storage chief	74	Vacuum unit machinist assistant
75	Oil acceptance station chief	75	Instrumentation engineer
76	Production engineering field team chief	76	Drilling fluid maker
77	Oil preheating station chief	77	Sampler
78	Drilling unit chief	78	Geological operations worker
79	Central dispatch chief	79	Geophysical operations worker
80	Oil loading (chemical feed plant) rack chief	80	Gas equipment emergency production mechanic
81	Petrophysicist	81	Offshore drillers and piers basement installation and repair mechanic
82	Derrick construction supervisor	82	Drilling site maintenance mechanic

83	Stratigrapher	83	Processing unit repair mechanic
84	Drilling technician	84	Oil boom installation and oil gathering mechanic
85	Oil and gas production technician	85	Gas equipment operation and maintenance mechanic
86	Oil processing and transportation technician	86	Underground gas pipeline operation and maintenance mechanic
87	Accounting technician	87	Pourer
88	Oil pipeline operation technician	88	Line pipelayer
89	Gas facilities equipment operation technician	89	Drill pipe joint installer
90	Electrochemical corrosion protection technician	90	Cleaner
91	Geologist technician	91	Electric and gas tie-in welder
92	Geophysicist technician	92	Drilling site maintenance electrician
93	Manager of Oil and Gas Field Exploitation	93	Main underground oil and water pipeline electrochemical protection and high voltage power line equipment maintenance and repair electrician
94	Flushing liquids preparation chemist engineer	94	Oil depot equipment repair wireman

It is important to note that 45 out of the 188 titles of workers' occupations and professionals' positions are «new». Table 12 shows the 12 titles of

workers' occupations and 33 titles of professionals' positions are currently absent in the existing reference books and rating and skills characteristics.

Table 12. New* titles of workers' occupations and professionals' positions in the oil and gas industry

№	New Professional's Position Title	№	New Worker's Occupation Title
1	Oil and gas field development geologist	1	Main oil and water pipeline check operator
2	Main pipeline dispatcher	2	Gas/Fuel filling station cashier
3	Engineer for emergency oil and petroleum products marine spill	3	Automatic gas accumulation station liquefied petroleum gas (AGAS LPG) account and sale inspector
4	Drilling fluids engineer	4	Coiled tubing unit machinist
5	Pumping equipment vibration-based diagnostics engineer	5	Swabbing Unit Machinist
6	Oil pipeline vibration-based diagnostics engineer	6	Oil preheater operator
7	Water chemistry engineer	7	Oil and gas production accessory equipment operator
8	Steam and hot water boiler and pipe line monitoring engineer	8	Processing unit control panel operator
9	Well service operations engineer	9	Exploration and development oil and gas wells driller third assistant
10	Water and wastewater treatment and heating engineer	10	Vacuum unit machinist assistant
11	Reservoir engineer	11	Oil boom installation and oil gathering mechanic
12	Water and nitrogen systems engineer	12	Main underground oil and water pipeline electrochemical protection and high voltage power line equipment maintenance and repair electrician
13	Thermal diagnostics and balancing engineer		

14	Oil account engineer		
15	Oil and gas field development engineer		
16	Processing unit overhaul coordinator		
17	Emergency response and restoration station expert		
18	Gas/Fuel filling station expert		
19	Oil and gas processing expert		
20	Gas equipment maintenance and repair expert		
21	Oil and gas production accessory equipment expert		
22	Production loading facility and approach roads operation expert		
23	Electrochemical protection and high voltage power line equipment expert		
24	LPG (crude) storage mechanic		
25	Emergency response and restoration station chief		
26	Oil pumping station chief		
27	LPG (crude) storage chief		
28	Oil acceptance station chief		
29	Production engineering field team chief		
30	Oil preheating station chief		
31	Petrophysicist		
32	Stratigrapher		
33	Manager of Oil and Gas Field Exploitation		

*These titles of workers' occupations and professionals' positions are currently absent in the existing reference books and rating and skills characteristics.

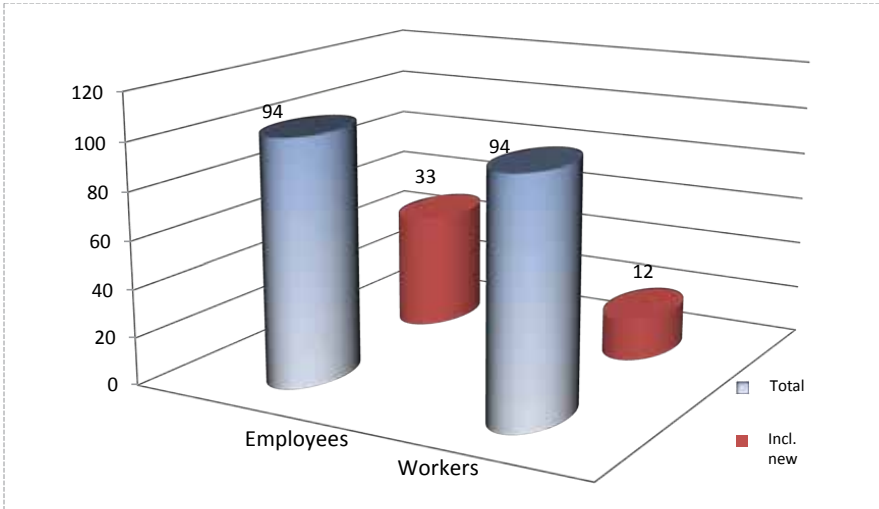


Figure 3. Quantitative representation of the workers' occupations and professionals' positions included in the Occupational Classification List in the Oil and Gas Industry.



Thus, development of the Occupational Classification List in the oil and gas industry divided into occupational subgroups (types of work) and occupational groups (areas of occupational activity) resulted in 188 titles of workers' occupations and professionals' positions (including 45 new ones),

which are 94 titles of workers' occupations (including 12 new ones) and 94 titles of professionals' positions (including 33 new ones).

In quantitative terms, workers' occupations and professionals' positions were distributed by areas of occupational activity as follows (see Table 13).

Table 13. Quantitative distribution of titles of workers' occupations and professionals' positions by areas of occupational activity
(based on the results of development of the Occupational Classification List in the Oil and Gas Industry)

№	Area of Occupational Activity	Quantity of Professional's Position Titles		Quantity of Worker's Occupation Titles		Total Quantity of Professional's Position and Worker's Occupation Titles	
		Total	New Ones Included	Total	New Ones Included	Total	New Ones Included
1	Oil and Gas Exploration	12	4	3	0	15	4
2	Oil & Gas Well Drilling	25	2	25	4	50	6
3	Oil and Gas Production	21	4	25	1	46	5
4	Oil and Gas Transportation	16	11	16	4	32	15
5	Oil and Gas processing	16	11	13	1	29	12
6	Oil, Petroleum Products and Gas Marketing	4	1	12	2	16	3
	Total	94	33	94	12	188	45

6. CONCLUSIONS

The study allowed the following conclusions:

1. When preparing their staff schedules, the oil and gas companies generally use the Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Book, the All-Union Classification of Occupations of Employees, Positions of Civil Servants and Wage Category, the Unified rating and skills guide for jobs and occupations of manual workers and the Classification of Occupations of the Republic of Kazakhstan.

2. The titles of the worker's occupations specific for the oil and gas complex of the Republic are reflected in 7 editions of the URSG; they include 83 titles of worker's occupations and mainly cover the range of activities carried out in the industry:

- Edition 06, the «Well Drilling» and «Oil and Gas Production» sections;

- Edition 34, the «Processing of Oil, Petroleum Products, Gas, Shale and Coal; Maintenance of Pipelines» section.

- Edition 01, the «Workers' occupations common to all sectors of the national economy» section.

- Edition 03, the «Construction, installation and construction repair works» section;

- Edition 05, the «Exploration and surveying works» section.

- Edition 24, the «Common occupations of chemical production» section;

- Edition 63, the «Gas services in cities, towns and settlements» and «Water and waste water services» sections.

3. Due to the changes to the scope of works, job characteristics and requirements for the skills of workers of different occupations are amended accordingly. There is a range extension and an increase in wage categories of workers' occupations in the oil and gas industry. Thus, for 18 out of 43 workers' occupations represented in Edition 06 of the URSG (the «Well Drilling» and «Oil and Gas Production» sections) approved by the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 318-ø-m dated August 14, 2012, the category range extended in comparison with the OKPDTR data.

4. The titles of workers' occupations applied in the industry generally correspond to their titles specified in the URSG. However, there is a practice of establishing arbitrary occupation titles in the oil and gas industry companies. Taking into account that most of them are in fact derived from the occupations presented in the URSG, introduction of corresponding changes and additions to the current Editions of the URSG does not seem to be inexpedient. For example, in companies' staff schedules, there are six variants of the occupation of discharging/ distribution unit operator; the occupation of oil depot equipment repair wireman is represented by 4 variants, etc.

5. Development of new equipment and advanced technologies has resulted in introduction of new occupation titles in the oil and gas industry in recent years.

They include such occupations

as «coiled tubing unit machinist», «swabbing unit machinist», «mobile well dew axing unit machinist» (justification for their introduction into the URSG edition is prepared by NC KMG JSC). The analysis also identified a number of titles of workers' occupations applied in accordance with the work methods but not reflected in the URSG Editions: «main oil and water pipeline check operator», «production loading facility and approach roads operation mechanic», «oil boom barrier repair and oil gathering mechanic», etc.

The occupation titles presented here objectively reflect the development and introduction of new equipment and advanced technologies in the industry and should be introduced into the URSG Editions.

6. Currently, there is no approved Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Book for the oil and gas industry. Occupation titles are regulated by the All-Union Classification of Occupations of Employees, Positions of Civil Servants and Wage Category approved in 1986 and the Typical position qualifications for managers, specialists and other professionals of the oil industry. Taking into account significant changes of production conditions in the oil and gas sector over the past years, there is a need to improve the description of positions used in this sphere of economic activity.

7. Some titles of professionals' positions borrowed from the international practice are difficult to attribute to any existing positions in the current reference books. On that basis, it is advisable to introduce the

positions that reflect the responsibilities and qualifications having no analogues in the current reference books and allow for more accurate identification of professionals' positions in the production process and the official hierarchy into the industry-wide Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Book, as well as to take them into account when developing industry-specific reference book and Occupational Classification List .

8. The titles of workers' occupations and professionals' positions indicated in the Classification of Occupations mainly correspond to the titles specified in qualification reference books in the All-Union Classification of Occupations of Employees, Positions of Civil Servants and Wage Category.

However, the use of the current Classification of Occupations in order to determine the positions and occupations of the employees of the industry is quite problematic because of some peculiarities of its structure. Following the principles that form the basis of the current Classification of Occupations, occupations belonging to the same sector are in different classification groups.

Therefore, development of an up-to-date and industry-specific Occupational Classification List is of particular importance for the development of a new Classification of Occupations that supposes classification of occupations by sectors.

9. The functional analysis of the activities of the oil and gas industry allowed distinguishing six occupational groups (areas of occupational activity):

- 1) Oil and Gas Exploration
- 2) Oil & Gas Well Drilling
- 3) Oil and Gas Production
- 4) Oil and Gas Transportation
- 5) Oil and Gas processing
- 6) Oil, Petroleum Products and Gas Marketing

For each occupational group («area of occupational activity»), their occupational subgroups («types of work») were distinguished on the basis of dividing them by the production cycle; for each occupational subgroup, key positions and occupations were identified.

10. Identification of key and main related occupations (positions) in the oil and gas industry requires compliance with the following principles:

- The Occupational Classification List should not include the titles of occupations (positions) specific for other industries;

- The Occupational Classification List should not include the titles of industry-wide occupations (positions);

- To avoid duplication, the titles of occupations (positions) reflecting different levels of management should not be taken into consideration: chief (head) of department, administration, division, production department, etc.

11. Development of the Occupational Classification List in the oil and gas industry by occupational subgroups (types of work) and occupational groups (areas of occupational activity) resulted in 188 titles of workers' occupations and professionals' positions (including 45 new ones), which are 94 titles of workers' occupations (including 12 new ones)

and 94 titles of professionals' positions (including 33 new ones).

Some closing notes

For the first time in Russia, the Skolkovo Moscow School of Management and the Strategic Initiative Agency conducted the Competence Foresight 2030 large-scale study attended by over 2,500 Russian and international experts, to identify popular occupations in 19 sectors of the economy. The experts discussed technological changes and social and economic processes that affect the structure of work tasks and built industry-specific «future charts» to identify the demand for new competences and to form the images of new occupations.

Horizons of new occupations emergence are represented by two periods:

- Until 2020 (occupations that will be demanded tomorrow). In developed countries many of these occupations emerge today (for example, energy auditors, network doctors, GMO agronomists, etc.).

- After 2020 (occupations that will be demanded the day after tomorrow at favourable technological development of the country and the whole world). These occupations seem imaginary today, but first steps in solving professional tasks of this kind (for example, tasks of cyber prosthetics technicians, designers of virtual worlds, etc.) have already been made.

The occupations of one of the key sectors of the economy considered in the Atlas are new occupations in production and processing of minerals. Russia and Kazakhstan

are rich in minerals and therefore production and processing of mineral resources are of great importance for the economy of both countries. In the coming decades, the demand for mineral resources will continue to be reasonably high. Therefore, the need for highly skilled personnel will remain in these sectors. At the current stage of development, the key role is played by several factors.

First, the traditional deposits of oil, gas and other resources are being depleted and mining companies are forced to move on to more complex fields, as well as to new types of resources such as oil sands, shale gas, offshore and deep-water fields. Deep-water ocean mining industry will be more and more relevant to oil and gas.

Secondly, the requirements to environmental friendly production and protection of the environment when transporting minerals and closing fields are becoming higher. Another important tendency is energy saving and economical use of resources.

Thirdly, the mobility of personnel of this sector will increase. Unmanned technologies will become

more common and some employees will work remotely in virtual teams and telemetry systems. In some cases there will be development of production using a minimum of manpower and a lot of technologies that supplement its absence. Such sites will be operated by rotating specialists only. Production and processing of mineral resources is one of the high-risk industries; that leads to active development of technologies which ensure production safety for people.

According to Atlas, in the near future, there will be such industry-specific occupations as ecoanalyst of the extractive industries, system mining engineer, telemetry interpreter engineer, robotic systems engineer, field exploring UAV (unmanned aerial vehicle equipped with magnetometers and other geophysical sensors) operator, allocated tunnelling team coordinator.

The ultimate goal of the Atlas is to show the horizons so that to enable parents to advise their children on the most prospective occupations demanded by the country's economy.

7. SOURCES OF INFORMATION

1. Labour Code of the Republic of Kazakhstan. Law of the Republic of Kazakhstan No. 251, dated May 15, 2007

2. National Energy Report 2013. KAZENERGY Association, 2014

3. Review of the State Policy of the Republic of Kazakhstan in the Field of Energy Conservation and Energy Efficiency Enhancement KAZENERGY Association, 2014

4. Review of the Social Responsibility in the Oil and Gas Industry of the Republic of Kazakhstan in 2012-2013. KAZENERGY Association, 2014

5. National qualifications framework. Annex to the Joint Order of the Minister of Education and Science of the Republic of Kazakhstan No. 6 dated January 10, 2014 and the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 665-ø-m dated December 18, 2013.

6. National qualifications framework for the oil and gas industry. Approved by the Order of the Minister of Oil and Gas of the Republic of Kazakhstan No. 184 dated October 18, 2013.

7. Guidelines for the development and design of occupational standards. Annex to the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 336-ø dated July 15, 2014.

8. Occupational standard structure. Annex 1 to the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 308-ø dated July 30, 2014.

9. Rules for the development, certification, review, approval and

implementation of occupational standards. Approved by the acting Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 374-ø-m dated September 24, 2012.

10. Guidelines for the development of pattern structures and staff standards for the quantity of managing employees of organizations. Approved by the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 375/1-ø dated November 15, 2010.

11. Rules for the development, certification, review, approval and implementation of the Unified rating and skills guide for jobs and occupations of manual workers, the Rating and skills characteristics for occupations of workers, the Managers, specialists and workforce qualification reference book and the Typical position qualifications for managers, specialists and other professionals of organizations. Approved by the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 165-p dated July 19, 2007.

12. On preservation of the applied Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Book and All-Union Classification of Occupations of Employees, Positions of Civil Servants and Wage Category. Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 181-p dated October 22, 1997.

13. Unified rating and skills guide for jobs and occupations of manual workers:

- Edition 01, section «Workers' occupations common to all sectors of the national economy».

- Edition 03, section «Construction, installation and construction repair works»;

- Edition 05, section «Exploration and surveying works».

- Edition 06, sections «Well Drilling» and «Oil and Gas Production»;

- Edition 24, section «Common occupations of chemical production»;

- Edition 34, section «Processing of Oil, Petroleum Products, Gas, Shale and Coal; Maintenance of Pipelines».

- Edition 63, sections «Gas services in cities, towns and settlements», «Water supply and sewerage system services», «Gardening» and «Photographic works».

14. Managers, specialists and workforce qualification reference book. Approved by the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of Kazakhstan No. 201-ø-m dated May 21, 2012.

15. All-Union Classification of Occupations of Employees, Positions of Civil Servants and Wage Category.

16. National Classification of the Republic of Kazakhstan, GK RK 01-2005, «Classification of Occupations».

17. Description of management positions titles. Approved by the Order of the Minister of Labour and Social Protection of the Republic of

Kazakhstan No. 8 dated August 20, 2014.

18. Typical position qualifications for managers, specialists and other professionals of the oil industry (draft).

19. Workers' occupations reference book for the «Oil and gas exploration and production» business area (draft).

20. Transport workers' occupations reference book for the «Oil and gas exploration and production» business area (draft).

21. Social workers' occupations reference book for the «Oil and gas exploration and production» business area (draft).

22. Occupational standards for nonprofessional occupations of the NC KazMunayGas JSC Group of Companies.

23. Rating and skills characteristics for occupations of manual workers of main oil and water pipelines.

24. Industries of Kazakhstan and its Regions in 2009-2013. Statistics Digest. Committee on Statistics of the Ministry of National Economy of the Republic of Kazakhstan. Astana, 2014.

25. Atlas of New Occupations, Moscow, 2015, Edition 2, pp. 123-130.

26. Data of special surveys of selected oil and gas companies.

27. <http://www.kazenergy.com/>

28. <http://www.kmg.kz/>.

29. <https://www.asi.ru/reports/16344/>

30. www.skolkovo.ru/public/media/

8. DESCRIPTION OF OCCUPATIONS IN THE OIL AND GAS INDUSTRY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN BY TYPES AND AREAS OF OCCUPATIONAL ACTIVITY

The Description of Occupations in the Oil and Gas Industry of the Republic of Kazakhstan, Grouped by Type and Area of Occupational Activity (hereinafter referred to as the Occupational Classification List) is developed by the KAZENERGY Association in order to identify key and main related occupations (positions) in the oil and gas industry with consideration of current managerial, engineering, social and economic conditions.

The Occupational Classification List is designed to solve problems associated with the accounting and distribution of human resources by staff categories in the organizations of the oil and gas industry, improvement of the Unified rating and skills guide for jobs and occupations of manual workers and development of the Managers, Specialists and Workforce Qualification Reference Book for the oil and gas industry.

The Description of Occupations in the Oil and Gas Industry of the Republic of Kazakhstan by Type and Area of Occupational Activity is an important part of the work on the development of the industry-specific occupational standards and new Classification of Occupations of the Republic of Kazakhstan.

The Occupational Classification List includes both industry-specific and main related occupations in the oil and gas industry.

At the identification of occupations (positions) in the oil and gas

industry, the following principles were observed:

1. The Description should not include the titles of occupations (positions) specific for other industries.

2. The Description should not include the titles of industry-wide occupations (positions): occupations (positions) in the fields of general management, economic planning, finance and bookkeeping, law, personnel management, documentation management and economic services, health and safety, control and accounting functions, etc.

The exceptions are some related occupations (positions), which, although being present in other sectors (or being common to all sectors), play an important role in the production process of the oil and gas industry.

3. The titles of occupations (positions) of several areas of occupational activity should only be described within one of such areas to avoid duplication.

4. The titles of occupations (positions) derived, from the existing occupations (positions) based on their rating and skills characteristics are not taken into account.

Worker's occupations specific for the oil and gas industry include:

1. Key workers of the production sphere having a direct influence on the production process.

2. Some auxiliary workers of the production sphere creating the most important conditions for a nor-

mal production process.

3. chiefs of special (production and maintenance) subdivisions (services) of the oil and gas industry.

4. Experts and other professionals of the production sphere.

To avoid duplication, the titles of occupations (positions) reflecting different levels of management were not taken into consideration: chiefs of department, administration, division, production department, etc. «Chief» and «senior» professionals were not itemised separately.

Occupations (positions) in the oil and gas industry are classified into 6 occupational groups (areas of occu-

pational activity):

- 1) Oil and Gas Exploration;
- 2) Oil & Gas Well Drilling;
- 3) Oil and Gas Production;
- 4) Oil and Gas Transportation;
- 5) Oil and Gas Processing;
- 6) Oil, Petroleum Products and Gas Marketing.

In each occupational group («area of occupational activity»), the occupational subgroups («types of work») were distinguished according to production cycle.

This Occupational Classification List is basic; it will be improved as the changes in the production and work processes occur.



Description of workers' occupations and professionals' positions					<i>Appendix 1</i>
Oil and Gas Exploration Area of Occupational Activity					
Occupational Group (Area of Occupational Activity)	Occupational Sub-group (Type of Work)	Occupation/Position Title	Source: URSG (No. of Edition); OKP-DTR; QRB; R&S; TPQ (No. of the order of the competent authority); other document (to be specified)	Note	
1	2	3	4	5	
Professionals					
Oil and Gas Exploration	Geological and geophysical operations for oil and gas exploration	Chief geophysicist	OKPDTR		
		Oil and gas test drilling explorer geologist	OKPDTR		
		Oil and gas field development geologist	NEW		Proposed by NC KMG JSC
		Geophysicist	OKPDTR		
		Geochemist	OKPDTR		
		Hydrogeologist	OKPDTR		
		Oil and gas field development engineer	NEW		Proposed by KPO BV

		Oil and gas test and exploration drilling chief	OKPDTR	
		Petrophysicist	NEW	Proposition of the Geology and Geophysics Department of NC KMG JSC.
		Stratigrapher	NEW	Proposed by KPO BV
		Geologist technician	OKPDTR	
		Geophysicist technician	OKPDTR	
Workers**				
Oil and Gas Exploration	Geological and geophysical operations for oil and gas exploration	Geophysical equipment setup man	URSG, Edition 05, Astana, 2012	
		Geological operations worker	URSG, Edition 05, Astana, 2012	
		Geophysical operations worker	URSG, Edition 05, Astana, 2012	
<p>* Hereinafter URSG is the Unified rating and skills guide for jobs and occupations of manual workers. OKPDTR is the Russian National Classification of Occupations of Employees, Positions of Civil Servants and Wage Category. QRB is the Managers, specialists and workforce qualification reference book. R&S are the Rating and skills characteristics for occupations of manual workers. TPQ are the Typical position qualifications for managers, specialists and other employees of organizations.</p>				

						<i>Appendix 2</i>	
		Description of workers' occupations and professionals' positions					
		Oil and Gas Well Drilling Area of Occupational Activity					
Occupational Group (Area of Occupational Activity)	Occupational Sub-group (Type of Work)	Occupation/Position Title	Source: URSG (No. of Edition); OKPDTR; QRB; R&S; TPQ (No. of the order of the competent authority); other document (to be specified)	Note			
1	2	3	4	5			
Professionals							
Oil & Gas Well Drilling	Derrick installation works Commissioning and repair works Well drilling and injection	Derrick installation engineer	OKPDTR				
		Derrick construction supervisor	OKPDTR				
		Injection well development and repair expert	OKPDTR				
		Drilling engineer	TPQ for the oil industry				
		Drilling-and-blasting engineer	TPQ for the oil industry				
	Drilling fluids engineer	NEW		Proposed by NC KMG JSC			
	Drilling mud engineer	TPQ for the oil industry					

	Plugging back engineer	TPQ for the oil industry	
	Well casing engineer	TPQ for the oil industry	
	Well service operations engineer	NEW	Proposed by KPO BV
	Well testing engineer	TPQ for the oil industry	
	Well servicing and workover conditioner engineer	TPQ for the oil industry	
	Drilling site expert	TPQ for the oil industry	
	Deep (test) drilling site expert	<i>OKPDTR</i>	
	Underground operations drilling site expert	<i>OKPDTR</i>	
	Well drilling site expert	<i>OKPDTR</i>	
	Drilling site (service, production department) expert	<i>OKPDTR</i>	
	Well testing expert	<i>OKPDTR</i>	
	Drilling and hydrography unit mechanic	<i>OKPDTR</i>	
	Drilling rig mechanic	<i>OKPDTR</i>	
	Drilling and mining mechanic	<i>OKPDTR</i>	
	Drilling unit chief	<i>OKPDTR</i>	

	Drilling technician	TPQ for the oil industry	
	Cement analysis laboratory engineer	<i>QRB</i>	
	Flushing liquids preparation chemist engineer	<i>OKPDTR</i>	
Workers			
Oil & Gas Well Drilling	Derrick installation works	Derrick builder	<i>URSG, Edition 6, Astana, 2012</i>
		Derrick welder	<i>URSG, Edition 6, Astana, 2012</i>
		Derrick electrician	<i>URSG, Edition 6, Astana, 2012</i>
	Commissioning and repair works	Pipe pressure tester	<i>URSG, Edition 6, Astana, 2012</i>
		Drilling site maintenance mechanic	<i>URSG, Edition 6, Astana, 2012</i>
		Drill pipe joint installer	<i>URSG, Edition 6, Astana, 2012</i>
		Drilling site maintenance electrician	<i>URSG, Edition 6, Astana, 2012</i>
	Well drilling and injection	Exploration and development oil and gas wells driller	<i>URSG, Edition 6, Astana, 2012</i>
		Drilling and drilling-crane machine machinist	<i>URSG, Edition 3, Astana, 2012</i>

	Oil and gas drilling unit machinist	<i>URSG, Edition 6, As-tana, 2012</i>	
	Vacuum unit machinist	<i>URSG, Edition 3, As-tana, 2012</i>	
	Coiled tubing unit machinist	<i>NEW</i>	Workers' occupations reference book for the «Oil and gas exploration and production» business area. Developed by NC KMG JSC
	Swabbing Unit Machinist	<i>NEW</i>	Workers' occupations reference book for the «Oil and gas exploration and production» business area. Developed by NC KMG JSC
	Well testing operator	<i>URSG, Edition 6, As-tana, 2012</i>	
	Exploration and development oil and gas wells driller second assistant	<i>URSG, Edition 6, As-tana, 2012</i>	
	Exploration and development oil and gas wells driller first assistant	<i>URSG, Edition 6, As-tana, 2012</i>	

Description of workers' occupations and professionals' positions				<i>Appendix 3</i>
Oil and Gas Production Area of Occupational Activity				
Occupational Group (Area of Occupational Activity)	Occupational Sub-group (Type of Work)	Occupation/Position Title	Source: URSG (No. of Edition); OKPDTR; QRB; R&S; TPQ (No. of the order of the competent authority); other document (to be specified)	Note
1	2	3	4	5
Oil and Gas Production				
	Administrative and managerial staff	Oil and gas production department chief	TPQ for the oil industry	
		Manager of Oil and Gas Field Exploitation	NEW	Proposed by TCO
	Specialized machinery and field equipment maintenance and repair	Central dispatch chief	TPQ for the oil industry	
		Oil and gas production engineer	TPQ for the oil industry	
	Oil and gas wells operating	Gas facilities equipment operation engineer	TPQ for the oil industry	
		Central dispatch shift engineer	TPQ for the oil industry	

		Engineer for emergency oil and petroleum products marine spill	NEW	Proposed by NC KMG JSC
		Oil, gas and gas condensate production expert	TPQ for the oil industry	
		Production engineering field team chief	NEW	Proposed by TCO
		Oil and gas production technician	TPQ for the oil industry	
		Gas facilities equipment operation technician	TPQ for the oil industry	
	Formation pressure maintenance	Formation pressure maintenance engineer	TPQ for the oil industry	
	Well servicing	Well servicing and workover expert	TPQ for the oil industry	
	Well major repair	Complex well drilling (workover) engineer	TPQ for the oil industry	
		Complex well drilling (workover) expert	OKPDTR	
	Oil and gas processing and pumping	Oil processing and transportation engineer	TPQ for the oil industry	
		Gas processing expert	OKPDTR	
		Oil processing and stabilization expert	TPQ for the oil industry	

	Well survey	Oil and gas production accessory equipment expert	NEW	Proposed by KPO BV
		Oil processing and transportation technician	TPQ for the oil industry	
		Well survey expert	TPQ for the oil industry	
Workers				
Oil and Gas Production	Specialized machinery and field equipment maintenance and repair	Oil and gas field equipment maintenance unit machinist	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Mobile steam dewaxing unit machinist	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Steam generation and injection into oil formation unit machinist	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Mobile compressor machinist	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Flushing unit machinist	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Offshore drillers and piers basement installation and repair mechanic	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
	Oil and gas wells exploitation	Offshore floating drilling unit driller	URSG, Edition 6, Astana, 2012	

		Offshore floating drilling unit diesel engineman	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Oil and gas production operator	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Oil and gas production control panel operator	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Offshore floating drilling unit driller assistant	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
	Formation pressure maintenance	Working agent injection into formation pumping station machinist	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Formation pressure maintenance operator	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
	Well servicing	Elevator machinist	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Well servicing and workover conditioner operator	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Well servicing operator	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
	Well major repair	Well workover driller	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Formation hydraulic fracturing operator	URSG, Edition 6, Astana, 2012	

		Well chemical treatment operator	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Well workover driller assistant	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
	Oil and gas processing and pumping	Dewatering and demineralization plant operator	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Gas collection operator	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Oil and gas production accessory equipment operator	NEW	Proposed by KPO BV
	Well survey	Well flow rate measurer	URSG, Edition 6, Astana, 2012	
		Well survey operator	URSG, Edition 6, Astana, 2012	

Description of workers' occupations and professionals' positions				Appendix 4
Oil and Gas Transportation Area of Occupational Activity				
Occupational Group (Area of Occupational Activity)	Occupational Sub-group (Type of Work)	Occupation/Position Title	Source: URSG (No. of Edition); OKPDTR; QRB; R&S; TPQ (No. of the order of the competent authority); other document (to be specified)	Note
1	2	3	4	5
Professionals				
Oil and Gas Transportation		Main pipeline dispatcher	<i>NEW</i>	Proposed by KTO JSC
		Oil account engineer	<i>NEW</i>	Proposed by KTO JSC
		Oil acceptance station chief	<i>NEW</i>	Proposed by KTO JSC
	Commodity and transport operations	Accounting technician	TPQ for the oil industry	
		Oil and gas pipeline operation engineer	TPQ for the oil industry	

			<i>OKPDTR</i>		
		Electrochemical corrosion protection engineer	<i>NEW</i>	Proposed by KTO JSC	
		Emergency response and restoration station expert	<i>NEW</i>	Proposed by KTO JSC	
		Electrochemical protection and high voltage power line equipment expert	<i>NEW</i>	Proposed by KTO JSC	
		Emergency response and restoration station chief	<i>NEW</i>	Proposed by KTO JSC	
		Oil pipeline operation technician	TPQ for the oil industry		
		Electrochemical corrosion protection technician	<i>OKPDTR</i>		
		Oil pipeline vibration-based diagnostics engineer	<i>NEW</i>	Proposed by KTO JSC	
	Processing equipment exploitation	Gas equipment maintenance and repair expert	<i>NEW</i>	Proposed by KTO JSC	

		Production loading facility and approach roads operation expert	NEW	Proposed by KTO JSC
		Oil pumping station chief	NEW	Proposed by KTO JSC
		Oil preheating station chief	NEW	Proposed by KTO JSC
Workers				
Oil and Gas Transportation	Commodity and transport operations	Oil pumping station operator	OKPDTR	Rating and skills characteristics for occupations of manual workers of main oil and water pipelines. Developed by KTO JSC
	Line pipe operating	Main oil and water pipeline check operator	NEW	Rating and skills characteristics for occupations of manual workers of main oil and water pipelines. Developed by KTO JSC
		Processing compressor unit machinist	URSG, Edition 34, Astana, 2012	

		Oil boom installation and oil gathering mechanic	NEW	Rating and skills characteristics for occupations of manual workers of main oil and water pipelines. Developed by KTO JSC
		Line pipelayer	URSG, Edition 34, Astana, 2012	
		Main underground oil and water pipeline electrochemical protection and high voltage power line equipment maintenance and repair electrician	NEW	Rating and skills characteristics for occupations of manual workers of main oil and water pipelines. Developed by KTO JSC
	Processing equipment exploitation	Pourer	URSG, Edition 1, Astana, 2009	
		Cleaner	URSG, Edition 1, Astana, 2009	

Description of workers' occupations and professionals' positions				Appendix 5
Oil and Gas Processing Area of Occupational Activity				
Occupational Group (Area of Occupational Activity)	Occupational Sub-group (Type of Work)	Occupation/Position Title	Source: URSG (No. of Edition); OKP-DTR; QRB; R&S; TPQ (No. of the order of the competent authority); other document (to be specified)	Note
1	2	3	4	5
Professionals				
Oil and Gas processing	Primary oil and gas processing Secondary oil and gas processing	Processing engineer	OKPDTR	Proposed by KPO BV
		Oil and gas processing expert	NEW	
	Oil, gas and their derivatives receipt and release	Processing unit chief	OKPDTR	Proposed by PetroKazakhstan Oil Products LLP
		Pumping equipment vibration-based diagnostics engineer	NEW	
	Reservoir engineer	NEW	Proposed by PetroKazakhstan Oil Products LLP	

		Thermal diagnostics and balancing engineer	NEW	Proposed by PetroKazakhstan Oil Products LLP
		LPG (crude) storage mechanic	NEW	Proposed by PNHZ
		LPG (crude) storage chief	NEW	Proposed by PNHZ
		Oil loading (chemical feed plant) rack chief	OKPDTR	
		Laboratory chief	OKPDTR	
	Oil, gas and their products quality assurance	Water chemistry engineer	NEW	Proposed by PetroKazakhstan Oil Products LLP
	Waste water treatment and water supply	Steam and hot water boiler and pipe line monitoring engineer	NEW	Proposed by PetroKazakhstan Oil Products LLP

		Water and wastewater treatment and heating engineer	NEW	Proposed by PetroKazakhstan Oil Products LLP
		Water and nitrogen systems engineer	NEW	Proposed by PetroKazakhstan Oil Products LLP
	Processing unit maintenance and repair	Processing unit overhaul coordinator	NEW	Proposed by TCO
		Processing equipment repair expert	OKPDTR	
Workers				
Oil and Gas Processing	Primary oil and gas processing, secondary oil and gas processing	Condensate collection and purification operator	URSG, Edition 34, Astana, 2012	
		Processing unit operator	URSG, Edition 34, Astana, 2012	
		Processing unit control panel operator	NEW	Proposed by TCO

	Oil, gas and their products receipt and release	Compressor unit machinist	URSG, Edition 1, Astana, 2009		
		Loading operator	URSG, Edition 34, Astana, 2012		
		Oil tank examiner	URSG, Edition 34, Astana, 2012		
	Oil, gas and their products quality assurance	Oil and petroleum products quality inspector	URSG, Edition 34, Astana, 2012		
		Fuel engine test machinist	URSG, Edition 34, Astana, 2012		
		Sampler	URSG, Edition 1, Astana, 2009		
	Waste water treatment and water supply	Pumping plant machinist	URSG, Edition 1, Astana, 2009		
		Planimetrist	URSG, Edition 34, Astana, 2012		
	Processing unit maintenance and repair	Instrumentation engineer	URSG, Edition 34, Astana, 2012		
		Processing unit repair mechanic	URSG, Edition 34, Astana, 2012		

Description of workers' occupations and professionals' positions					<i>Appendix 6</i>
Oil, Petroleum Products and Gas Marketing Area of Occupational Activity					
Occupational Group (Area of Occupational Activity)	Occupational Sub-group (Type of Work)	Occupation/Position Title	Source: URSG (No. of Edition); OKP-DTR; QRB; R&S; TPQ (No. of the order of the competent authority); other document (to be specified)	Note	
1	2	3	4	5	
Professionals					
Oil, Petroleum products and Gas Marketing	Receipt, storage and release	Gas/Fuel filling station expert	NEW	Proposed by KazMunayGas Onimderi LLP	
		Gas/Fuel filling station chief	OKPDTR		
	Sites and equipment maintenance and repair	Oil depot chief	OKPDTR		
		Gas facilities equipment operation expert	OKPDTR		
Workers					

Oil, Petroleum products and Gas Marketing	Quality assurance	Balloon tester	URSG, Edition 63, Astana, 2012	
		Chemical analysis laboratory assistant	URSG, Edition 1, Astana, 2009	
		Gas/Fuel filling station cashier	NEW	Proposed by KazMunayGas Onimderi LLP
	Receipt, storage and release	Automatic gas accumulation station liquefied petroleum gas (AGAS LPG) account and sale inspector	NEW	Proposed by KazMunayGas Onimderi LLP
		Oil distribution centre equipment machinist	URSG, Edition 34, Astana, 2012	
		Balloon filler	URSG, Edition 63, Astana, 2012	
		Fuel filling station operator	URSG, Edition 1, Astana, 2009	
	Sites and equipment maintenance and repair	Gas equipment emergency production mechanic	URSG, Edition 63, Astana, 2012	

		Gas equipment operation and maintenance mechanic	URSG, Edition 63, Astana, 2012	
		Underground gas pipeline operation and maintenance mechanic	URSG, Edition 63, Astana, 2012	
		Electric and gas tie-in welder	URSG, Edition 63, Astana, 2012	
		Oil depot equipment repair wireman	URSG, Edition 34, Astana, 2012	

9. EXAMPLES OF QUALIFICATION REQUIREMENTS

Manager of Oil and Gas Field Exploitation

Functions: - To provide field operation and to ensure implementation of safety policy for people and environment; - To take measures to promote safe behaviour program in the field; - To conduct inspections and audits of safety requirements compliance at the place of production; - To work with project teams, contractors and project support group to ensure safe performance of works and commissioning of major project objects in the field; - To generate reports on incidents and spills at the place of production;

- To bear responsibility for the preparation of the operating and capital costs budgets for the Field Operation Department on the basis of short-term and long-term plans and projects; - To monitor compliance of performed works with budget objectives; - To create, review and/or approve work permits and to provide cost allocation; - To prepare and/or review contracts to support the work of the Field Operation Department;

- To provide the information required to carry out the Field Operation Department projects; - To ensure implementation of the principles of the program on capital management organizational capabilities and the use of necessary tools to achieve high-quality decision-making; - To act as a member of the expert board in the evaluation of the projects of the Field Operation Department/oth-

er departments;

- To control exploitation of the Tengiz and Korolev fields through cooperation with the supervisors; - To coordinate work with the Plant Operations, Reservoir Management, Project Construction, Project Maintenance and other groups in order to obtain necessary support from them; - To organize the work at the Field in order to achieve trouble-free production; - To control optimum level of oil production and gas injection, as well as reliable operation of facilities;

- To conduct talks with employees within the operations management program; - To plan staff increase and processes to determine pay levels for the employees; - To provide conditions for creation of solid teams with a high level of performance; - To cooperate with other superintendents, education department and the human resources development committee in order to develop skills of the subordinates; - To identify high-potential employees.

Required Knowledge: Environmental Code of the Republic of Kazakhstan, government regulations on environmental protection, Labour Code of the Republic of Kazakhstan, Civil Code the Republic of Kazakhstan, the Code of Administrative Offences of the Republic of Kazakhstan, legislative and regulatory acts, methodological materials on safety Editions, the procedure of preparation and legalization of technical documentation, accounting basics.

Qualification Requirements:

Higher technical education (with a specialization in Oil & Gas Industry); not less than 5 years of similar work experience

Engineer for Emergency Oil and Petroleum Products Marine Spill

Functions: - To provide operational and technical management of the preparation and conduct of works to eliminate accidental oil marine spills;

- To participate in the development of technical standards for elimination of oil marine spills;

- To develop plans and organizational arrangements to ensure the permanent readiness of unit workers and technical equipment for elimination of emergency marine oil spills;

- To participate in the training for oil spill elimination and to conduct theoretical training;

- To determine, in each single case, the structure and equipment of the units to carry out works on oil spill elimination and to control their preparation to enter the scene of an accident;

- To control compliance with established technological schemes and occupational safety regulations during operating process;

- To inform the management on the progress of oil spill elimination;

- To prepare reporting and technical documentation;

- To participate in development of activities and recommendations on carrying out operations on oil spill elimination;

- To summarize experience of elimination of oil and petroleum products marine spills and to develop

proposals on methods improvements;

- To participate in the development of production plans and proposals for long-term development of technical equipment of the units.

Required Knowledge: Environmental Code of the Republic of Kazakhstan dated January 9, 2007, the Labour Code of the Republic of Kazakhstan dated May 15, 2007, the Law of the Republic of Kazakhstan dated June 24, 2010, «On subsurface and subsurface use», the Law of the Republic of Kazakhstan dated April 11, 2014 «On civil protection»;

provisions of the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships (MARPOL), the International Maritime Organization (IMO) resolution on the prevention of marine pollutions;

other regulatory legal acts of the Republic of Kazakhstan on safe production of oil and gas;

organization and performance of works on emergency oil marine spills elimination, advanced domestic and foreign experience in this area;

specifications of special systems, equipment and devices used for oil spills elimination;

organization of works for the protection of the aquatic environment;

rules and regulations on labour protection when eliminating oil spills;

standards, methods and techniques for safe performance of work;

specialization and structural features of the oil and gas company;

modern methods of production management;

fundamentals of the economy and the labour legislation;

internal work regulations, regula-

tions on labour protection, safety, industrial sanitation and fire protection regulations.

Qualification Requirements:

Grade I engineer for emergency oil and petroleum products marine spill: higher (or post-graduate) education with a relevant specialization; at least 2 years of experience working as a grade II engineer for emergency oil and petroleum products marine spill;

Grade II engineer for emergency oil and petroleum products marine spill: higher (or post-graduate) education with a relevant specialization; at least 1 year of experience working as a non-graded engineer for emergency oil and petroleum products marine spill;

Non-graded engineer for emergency oil and petroleum products marine spill: higher (or post-graduate) education with a relevant specialization; no experience requirements specified.

Coiled tubing unit machinist

Functions:

- To maintain a unit during major and current repair works and during production operations in wells;
- To perform preliminary unit starting procedure;
- To monitor and control operation of a vehicle, the power unit and other function systems of the unit;
- To monitor correct operation of the unit registrar and mechanisms;
- To maintain the electrical equipment of the unit;
- To keep the unit operation log;
- To drive a vehicle or a tractor and to refill them with fuel, lubricants and coolant;

- To check technical condition of the unit and to accept it at the beginning of the work shift;

- To control hydraulic manipulator of the unit when performing installation, dismantling and minor works;

- To participate in preparation and completion works and in installation, dismantling and maintenance of the auxiliary mechanisms of the unit;

- To carry out maintenance of the unit mechanisms, vehicle or tractor;

- To eliminate any minor operational faults that occur during operation of the unit and do not require disassembly of its mechanisms.

Required Knowledge:

purpose, design and principle of operation of the assemblies, mechanisms and devices of the maintained unit;

traffic regulations;

specifications and operating rules for a coiled tubing unit, its mechanisms and devices;

peculiarities of maintenance and repair in the field;

industrial safety requirements towards design and safe operation of lifting devices;

oil, gas and other minerals production process;

construction of wells;

technological procedure and types of major and current repairs;

marks and grades of fuels and lubricants;

basics of electrical engineering and fitting within the scope of performed works;

hoist mechanism engine, transmission and chassis repair methods;

Underground and major repairs of wells of up to 1,500 m of depth, ,

complexity grade I require category 5;

Underground and major repairs of wells of more than 1,500 m of depth, complexity grade II, inclined wells (regardless of their depth) and wells with complicated geological conditions require category 6;

Underground and major repairs of wells of over 3,000 m depth, complexity grade II require category 7.

The occupation requires technical secondary and vocational education (specialized secondary education, vocational secondary education).

Swabbing Unit Machinist

Functions:

- To maintain a swabbing unit during the works on inflow swabbing and stimulation at development of new production wells and reactivated wells, as well as at increase of the production rate of the existing wells;

- To perform preliminary swabbing unit starting procedure;

- To participate in preparation and completion of works, in installation and assembly and dismantling of the swabbing unit, in tackle system rigging and in installation and maintenance of the auxiliary mechanisms of the unit;

- To control the hoist during tripping operations;

- To control the electric power generator installed on the swabbing unit and to monitor and control the operation of the vehicle, power unit and other function systems of the swabbing unit;

- To participate in the works on wellhead set-up;

- To monitor the correct operation of the swabbing unit mechanisms and to keep the swabbing unit operation

log;

- To drive a vehicle or a tractor and to refill them with fuel, lubricants and coolant;

- To check the technical condition of the unit and to accept it at the beginning of the work shift;

- To carry out maintenance of the unit mechanisms, car, tractor;

- To eliminate any minor operational faults that occur during operation of the unit and do not require disassembly of its mechanisms.

Required Knowledge:

- oil, gas and other minerals production process;

- construction of wells;

- technological procedure and types of well development;

- specifications and operating rules for the hoist tractor, mobile unit, applied mechanisms and devices and tackle systems;

- marks and grades of fuels and lubricants;

- basics of electrical engineering and fitting within the scope of performed works;

- hoist mechanism engine, transmission and chassis repair methods;

- traffic regulations;

- industrial safety requirements for the design and safe operation of lifting devices;

- Swabbing of wells of up to 1500 m depth requires category 5;

- Swabbing of wells of more than 1500 m of depth, inclined wells (regardless of their depth) and wells with complicated geological conditions require category 6;

The occupation requires technical secondary and vocational education (specialized secondary education, vocational secondary education).



Формат 60x84 1/16, Бумага офсетная
Плотность 80г/см²
Тираж 1000 шт.

Отмпечатано в типографии «SK-Print»
адрес: г. Алматы, ул. Толе би, 108
тел.: +7 727 328 68 96

